SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на хрватском, српском и босанском језику

Godina XXV
Petak, 19. veljače/februara 2021. godine

Broj/Број
11

Година XXV
Петак, 19. фебруара 2021. године

ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik
ISSN 1512-7486 - bosanski jezik

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

170

Na temelju članka 26. stavak (1) točka b) alineja 8) i stavak (2) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 60/18 i 65/20), članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i članka 6. stavak (1) Odluke o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na osnovu obavljanja složenih informatičko-aplikacijskih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine, na 24. sjednici održanoj 28.1.2021. godine, donijelo je

ODLUKU
O UTVRĐIVANJU DODATKA NA PLAĆU UPOSLENIM U AGENCIJI ZA DRŽAVNU SLUŽBU BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom se utvrđuje procenat dodatka na plaću za uposlene s visokom školskom spremom na temelju obavljanja složenih informatičko-aplikacijskih poslova sukladno članku 26. stavak (1) točka b) alineja 8) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine i Odluci o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na temelju obavljanja složenih informatičko-aplikacijskih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine, u Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija).

Članak 2.
(Iznos dodatka)

Procenat dodatka na plaću za obavljanje složenih informatičko-aplikacijskih poslova, u zavisnosti od stupnja njihove složenosti i posebnosti, za uposlene u Agenciji, dat je u sljedećoj tabeli:

Ime i prezime državnog službenika/ Radno mjesto	Oznaka	Složeni informatičko-aplikacijski poslovi	Broj ostvarnih bodova (BBki)	Procenat dodatka na plaću
Aldijana Gušić, šef Odsjeka za informacij-ske tehnologije	k1	Upravljanje i projektiranje procesa i upravljačkih aplikacija	8	15%
	k5	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	3	
	k6	Obuka korisnika	2	
	k7	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	2	

Članak 3.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 7/21
28. siječnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

На основу члана 26. став (1) тачка б) алинеја 8) и став (2) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 60/18 и 65/20), члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 6. став (1) Одлуке о критеријумима за утврђивање додатка на плату на основу обављања сложених информатичко-

апликативних послова у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 38/09), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за државну службу Босне и Херцеговине, на 24. сједници одржаној 28.1.2021. године, донио је

ОДЛУКУ
О УТВРЂИВАЊУ ДОДАТКА НА ПЛАТУ ЗАПОСЛЕНИМ У АГЕНЦИЈИ ЗА ДРЖАВНУ СЛУЖБУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком се утврђује постотак додатка на плату за запослене с високом школском спремом на основу обављања сложених информатичко-апликативних послова у складу са чланом 26. став (1) тачка б) алинеја 8) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине и Одлуком о критеријумима за утврђивање додатка на плату на основу обављања сложених информатичко-апликативних послова у институцијама Босне и Херцеговине, у Агенцији за државну службу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција).

Члан 2.
(Износ додатка)

Постотак додатка на плату за обављање сложених информатичко-апликативних послова, у зависности од степена њихове сложености и посебности, за запослене у Агенцији, дат је у сљедећој табели:

Име и презиме државног службеника/ Радно мјесто	Ознака	Сложени информатичко-апликативни послови	Број остварних бодова (ББки)	Постотак додатка на плату
Алдијана Гушић, шеф Одсјека за информационе технологије	к1	Управљање и пројектовање процеса и управљачких апликација	8	15%
	к5	Тестирање процеса и управљачких апликација	3	
	к6	Обука корисника	2	
	к7	Одржавање процеса и управљачких апликација	2	

Члан 3.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 7/21
28. јануара 2021. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 26. stav (1) tačka b) alineja 8) i stav (2) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 60/18 i 65/20), člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i člana 6. stav (1) Odluke o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na osnovu obavljanja složenih informatičko-aplikativnih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine, na 24. sjednici održanoj 28.1.2021. godine, donijelo je

ODLUKU
O UTVRĐIVANJU DODATKA NA PLAĆU ZAPOSLENIM U AGENCIJI ZA DRŽAVNU SLUŽBU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom se utvrđuje procenat dodatka na plaću za zaposlene s visokom školskom spremom na osnovu obavljanja složenih informatičko-aplikativnih poslova u skladu sa članom 26. stav (1) tačka b) alineja 8) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine i Odlukom o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na osnovu obavljanja složenih informatičko-aplikativnih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine, u Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija).

Član 2.
(Iznos dodatka)

Procenat dodatka na plaću za obavljanje složenih informatičko-aplikativnih poslova, u zavisnosti od stepena njihove složenosti i posebnosti, za zaposlene u Agenciji, dat je u sljedećoj tabeli:

Ime i prezime državnog službenika/ Radno mjesto	Oznaka	Složeni informatičko-aplikativni poslovi	Broj ostvarnih bodova (BBki)	Procenat dodatka na plaću
Aldijana Gušić, šef Odsjeka za informacione tehnologije	k1	Upravljanje i projektovanje procesa i upravljačkih aplikacija	8	15%
	k5	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	3	
	k6	Obuka korisnika	2	
	k7	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	2	

Član 3.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 7/21
28. januara 2021. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE

171

Temeljem članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i članka 9. stavak (1) Odluke o kriterijima za raspodjelu tekućih grantova odobrenih Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine za potporu sajamskim i drugim manifestacijama i aktivnostima u zemlji u svrhu promidžbe i razvoja gospodarstva u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 75/20), ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, uz suglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine danoj na 23. sjednici, održanoj 29.12.2020. godine, donosi

ODLUKU
O IZBORU SAJAMSKIH I DRUGIH MANIFESTACIJA U ZEMLJI I IZNOSU DODIJELJENIH GRANT SREDSTAVA ZA POTPORU SAJAMSKIM I DRUGIM MANIFESTACIJAMA I AKTIVNOSTIMA U ZEMLJI U SVRHU PROMIDŽBE I RAZVOJA GOSPODARSTVA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.
(Predmet Odluke)

(1) Ovom odlukom raspoređuju se sredstva u iznosu od 300.000,00 KM iz proračuna Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine s pozicije TEKUĆI GRANTOVI za potporu organizatorima sajamskih i drugih manifestacija i aktivnosti u zemlji usmjerenim na promidžbu i razvoj gospodarstva Bosne i Hercegovine.

(2) Sredstva iz stavka (1) ovog članka raspoređuju se na sljedeći način:

Redni broj	Naziv organizatora sajma ili manifestacije	Naziv sajma ili manifestacije	Iznos sredstava u KM
1.	GRADAČAČKI SAJAM	"47. Međunarodni sajam poljoprivrede i prehrambene industrije- Sajam šljive"	12.000,00
2.	RAZVOJNA AGENCIJA ŽEPČE	7. Privredni forum općine Žepče –"Klub visokih peta"	5.000,00
3.	SAMIT ENERGETIKE D.O.O. Trebinje	Samit energetike "Set Trebinje 2020"	30.000,00
4.	GLAS SRPSKE A.D. BANJA LUKA	25. Međunarodni sajam knjige "Banja Luka 2020"	10.000,00
5.	EKO SELO BORAČKO JEZERO d.o.o KONJIC	13.Međunarodni festival vina i gastronomije "Sa wine fest" 2020	10.000,00
6	MOSTARSKI SAJAM	23. Međunarodni sajam gospodarstva	75.000,00
7.	NUHANOVIĆ D.O.O POSLOVNA JEDINICA LUKAVIČKI SAJAM LUKAVAC	18.Međunarodni sajam turizma i ekologije "List 17-19.09.2020 god."	11.000,00
8	REFERALNI CENTAR ZADRUGA MOSTAR/BORAC ZADRUGAR	Virtualni sajam braniteljskih zadruga HNŽ na internetskoj stranici www.rc-braniteljskiproizvodi.info	5.000,00
9	COLOSSEUM	III. Međunarodni BH tjedan inženjerstva	11.000,00
10.	OD "PROFI TEAM" Sarajevo	4. Međunarodni sajam namještaja, uređenja enterijera i eksterijera, tehnike i prateće industrije "SARAJEVO4WALLS"	11.000,00
11.	"BOMOS-expo" d.o.o. Gračanica	GRAPOS – EXPO 2020	12.000,00
12.	UDRUŽENJE DJEČJI I OMLADINSKI CENTAR DIO SRCA SARAJEVO	18. BEE FEST- Sajam pčelarstva i pčelarske opreme 18. Tea fest - Festival čaja i ljekovitog bilja	11.000,00
13.	AGRARNI FOND GRADA TREBINJA Trebinje	"Sajam meda i vina"	25.000,00
14.	UDRUGA HERCEGOVAČKI PLODOVI MEDITERANA Stolac	13. Sajamska manifestacija Hercegovački plodovi Mediterana	15.000,00
15.	GOSPODARSKA KOMORA UNSKO-SANSKE ŽUPANIJE	18. Međunarodni sajam ekologije - EKOBIS 2020	11.000,00
16.	SAJAM d.o.o. BANJA LUKA	Grames – Demi 2020	25.000,00
17.	UDRUGA UZGAJIVAČA MEDONOSNOG, AROMATIČNOG I LJEKOVITOG BILJA BOSANSKO-PODRINJSKA ŽUPANIJA "Facelija" Goražde	14. dani meda i ljekovitog bilja "Živjeti s prirodom Goražde 2020. godine"	11.000,00
18.	LEADER d.o.o. Bijeljina	Dani bundeve 2020	10.000,00

Članak 2.
(Zaključivanje ugovora)

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine će sa organizatorima sajamskih i drugih manifestacija i aktivnosti iz članka 1. ove odluke zaključiti pojedinačne ugovore kojima će regulirati međusobna prava i obveze.

Članak 3.
(Provedba)

Za provedbu ove odluke zadužuju se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom davanja suglasnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH", kao i na web stranici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Broj 11-2-07-3299-12/20
29. prosinca 2020. godine
Sarajevo

Ministar
Staša Košarac, v. r.

На основу члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09) и члана 9. став (1) Одлуке о критеријима за расподјелу текућих грантова одобрених Министарству спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине за подршку сајамским и другим манифестацијама и активностима у земљи у сврху промоције и развоја привреде у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 75/20), министар спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, уз сагласност Савјета министара Босне и Херцеговине датој на 23. сједници, одржаној 29.12.2020. године, доноси

ОДЛУКУ
О ИЗБОРУ САЈАМСКИХ И ДРУГИХ МАНИФЕСТАЦИЈА У ЗЕМЉИ И ИЗНОСУ ДОДИЈЕЉЕНИХ ГРАНТ СРЕДСТАВА ЗА ПОДРШКУ САЈАМСКИМ И ДРУГИМ МАНИФЕСТАЦИЈАМА И АКТИВНОСТИМА У ЗЕМЉИ У СВРХУ ПРОМОЦИЈЕ И РАЗВОЈА ПРИВРЕДЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

(1) Овом одлуком распоређују се средства у износу од 300.000,00 КМ из буџета Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине са позиције ТЕКУЋИ ГРАНТОВИ за подршку организаторима сајамских и других манифестација и активности у земљи усмјереним на промоцију и развој привреде Босне и Херцеговине.

(2) Средства из става (1) овог члана распоређују се на сљедећи начин:

Редни број	Назив организатора сајма или манифестације	Назив сајма или манифестације	Износ средстава у КМ
1.	ГРАДАЧАЧКИ САЈАМ	"47. Међународни сајам пољопривреде и прехрамбене индустрије - Сајам шљиве"	12.000,00
2.	РАЗВОЈНА АГЕНЦИЈА ЖЕПЧЕ	7. Привредни форум општине Жепче –"Клуб високих пета"	5.000,00
3.	САМИТ ЕНЕРГЕТИКЕ Д.О.О. Требиње	Самит енергетике "Сет Требиње 2020"	30.000,00

4.	ГЛАС СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА	25. Међународни сајам књиге "Бања Лука 2020"	10.000,00
5.	ЕКО СЕЛО БОРАЧКО ЈЕЗЕРО д.о.о КОЊИЦ	13.Међународни фестивал вина и гастрономије "Sa wine fest" 2020	10.000,00
6	МОСТАРСКИ САЈАМ	23. Међународни сајам привреде	75.000,00
7.	НУХАНОВИЋ Д.О.О ПОСЛОВНА ЈЕДИНИЦА ЛУКАВИЧКИ САЈАМ ЛУКАВАЦ	18. Међународни сајам туризма и екологије "Лист 17-19.09.2020 год."	11.000,00
8	РЕФЕРАЛНИ ЦЕНТАР ЗАДРУГА МОСТАР/БОРАЦ ЗАДРУГАР	Виртуелни сајам бранитељских задруга ХНЖ на интернетској страници www.rc-braniteljskiproizvodi.info	5.000,00
9	COLOSSEUM	III Међународна БХ седмица инжењерства	11.000,00
10.	ОД "PROFI TEAM" Сарајево	4. Међународни сајам намјештаја, уређења ентеријера и екстеријера, технике и пратеће индустрије "SARAJEVO4WALLS"	11.000,00
11.	"BOMOS-expo" д.о.о. Грачаница	GRAPOS – EXPO 2020	12.000,00
12.	УДРУЖЕЊЕ ДЈЕЧЈИ И ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР ДИО СРЦА САРАЈЕВО	18. BEE FEST - Сајам пчеларства и пчеларске опреме 18. Tea fest - Фестивал чаја и љековитог биља	11.000,00
13.	АГРАРНИ ФОНД ГРАДА ТРЕБИЊА, Требиње	"Сајам меда и вина"	25.000,00
14.	УДРУЖЕЊЕ ХЕРЦЕГОВАЧКИ ПЛОДОВИ МЕДИТЕРАНА Столац	13. Сајамска манифестација Херцеговачки плодови Медитерана	15.000,00
15.	ПРИВРЕДНА КОМОРА УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА	18. Међународни сајам екологије - ЕКОБИС 2020	11.000,00
16.	САЈАМ д.о.о. БАЊА ЛУКА	Grames – Demi 2020	25.000,00
17.	УДРУЖЕЊЕ УЗГАЈИВАЧА МЕДОНОСНОГ, АРОМАТИЧНОГ И ЉЕКОВИТОГ БИЉА БОСАНСКО-ПОДРИЊСКИ КАНТОН "Фацелија" Горажде	14. дани меда и љековитог биља "Живјети с природом Горажде 2020. године"	11.000,00
18.	LEADER д.о.о. Бијељина	Дани бундеве 2020	10.000,00

Члан 2.

(Закључивање уговора)

Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине ће са организаторима сајамских и других манифестација и активности из члана 1. ове одлуке закључити појединачне уговоре којима ће регулисати међусобна права и обавезе.

Члан 3.

(Реализација)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном давања сагласности Савјета министара Босне и Херцеговине и објављује се у "Службеном гласнику БиХ", као и на интернет страници Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

Број 11-2-07-3299-12/20
29. децембра 2020. године
Сарајево

Министар
Сташа Кошарац, с. р.

Na osnovu člana 61. stav 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i člana 9. stav (1) Odluke o kriterijima za raspodjelu tekućih grantova odobrenih Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine za podršku sajamskim i drugim manifestacijama i aktivnostima u zemlji u svrhu promocije i razvoja privrede u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 75/20), ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, uz saglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine datoj na 23. sjednici, održanoj 29.12.2020. godine, donosi

ODLUKU

O IZBORU SAJAMSKIH I DRUGIH MANIFESTACIJA U ZEMLJI I IZNOSU DODIJELJENIH GRANT SREDSTAVA ZA PODRŠKU SAJAMSKIM I DRUGIM MANIFESTACIJAMA I AKTIVNOSTIMA U ZEMLJI U SVRHU PROMOCIJE I RAZVOJA PRIVREDE U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.

(Predmet Odluke)

(1) Ovom odlukom raspoređuju se sredstva u iznosu od 300.000,00 KM iz budžeta Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine sa pozicije TEKUĆI GRANTOVI za podršku organizatorima sajamskih i drugih manifestacija i aktivnosti u zemlji usmjerenim na promociju i razvoj privrede Bosne i Hercegovine.

(2) Sredstva iz stava (1) ovog člana raspoređuju se na sljedeći način:

Redni broj	Naziv organizatora sajma ili manifestacije	Naziv sajma ili manifestacije	Iznos sredstava u KM
1.	GRADAČAČKI SAJAM	"47. Međunarodni sajam poljoprivrede i prehrambene industrije- Sajam šljive"	12.000,00
2.	RAZVOJNA AGENCIJA ŽEPČE	7. Privredni forum općine Žepče –"Klub visokih peta"	5.000,00
3.	SAMIT ENERGETIKE D.O.O. Trebinje	Samit energetike "Set Trebinje 2020"	30.000,00
4.	GLAS SRPSKE A.D. BANJA LUKA	25. Međunarodni sajam knjige "Banja Luka 2020"	10.000,00
5.	EKO SELO BORAČKO JEZERO d.o.o KONJIC	13.Međunarodni festival vina i gastronomije "Sa wine fest" 2020	10.000,00
6	MOSTARSKI SAJAM	23. Međunarodni sajam privrede	75.000,00
7.	NUHANOVIĆ D.O.O POSLOVNA JEDINICA LUKAVIČKI SAJAM LUKAVAC	18.Međunarodni sajam turizma i ekologije "List 17-19.09.2020 god."	11.000,00
8	REFERALNI CENTAR ZADRUGA MOSTAR/BORAC ZADRUGAR	Virtuelni sajam braniteljskih zadruga HNŽ na internetskoj stranici www.rc-braniteljskiproizvodi.info	5.000,00
9	COLOSSEUM	III Međunarodna BH sedmica inženjerstva	11.000,00
10.	OD "PROFI TEAM" Sarajevo	4. Međunarodni sajam namještaja, uređenja enterijera i eksterijera, tehnike i prateće industrije "SARAJEVO4WALLS"	11.000,00
11.	"BOMOS-expo" d.o.o. Gračanica	GRAPOS – EXPO 2020	12.000,00
12.	UDRUŽENJE DJEČJI I OMLADINSKI CENTAR DIO SRCA SARAJEVO	18. BEE FEST - Sajam pčelarstva i pčelarske opreme 18. Tea fest - Festival čaja i ljekovitog bilja	11.000,00
13.	AGRARNI FOND GRADA TREBINJA Trebinje	"Sajam meda i vina"	25.000,00
14.	UDRUGA HERCEGOVAČKI PLODOVI MEDITERANA Stolac	13. Sajamska manifestacija Hercegovački plodovi Mediterana	15.000,00
15.	PRIVREDNA KOMORA UNSKO-SANSKOG KANTONA	18. Međunarodni sajam ekologije - EKOBIS 2020	11.000,00
16.	SAJAM d.o.o. BANJA LUKA	Grames – Demi 2020	25.000,00
17.	UDRUŽENJE UZGAJIVAČA MEDONOSNOG,	14. dani meda i ljekovitog bilja "Živjeti s prirodom Goražde	11.000,00

	AROMATIČNOG I LJEKOVITOG BILJA BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON "Facelija" Goražde	2020. godine"	
18.	LEADER d.o.o. Bijeljina	Dani bundeve 2020	10.000,00

Član 2.
(Zaključivanje ugovora)

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine će sa organizatorima sajamskih i drugih manifestacija i aktivnosti iz člana 1. ove odluke zaključiti pojedinačne ugovore kojima će regulirati međusobna prava i obaveze.

Član 3.
(Realizacija)

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom davanja saglasnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH", kao i na web stranici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Broj 11-2-07-3299-12/20
29. decembra 2020. godine
Sarajevo

Ministar
Staša Košarac, s. r.

BOSNA I HERCEGOVINA
UPRAVA ZA NEIZRAVNO OPOREZIVANJE

172

Temeljem članka 119. stavak 1. Odluke o provedbenim propisima Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 63a/04, 60/06 i 57/08), članka 15. Zakona o Upravi za neizravno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), ravnatelj Uprave za neizravno oporezivanje donosi

UPUTU
O DOPUNAMA UPUTE O POPUNJAVANJU CARINSKE PRIJAVE I ZBIRNE PRIJAVE

Članak 1.

U Uputi o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave ("Službeni glasnik BiH", br. 43/19, 21/20 i 3/21) u Prilogu 2. (Šifre koje se koriste za popunjavanje carinske prijave) iz članka 14. stavak (7) vrše se dopune kako glase:

Iza šifarnika "15.5. Šifra za oslobađanje od plaćanja po osnovi Odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (oslobađanje za doniranu opremu i sredstva namijenjena isključivo za prevenciju, suzbijanje i otklanjanje pandemije virusa korona COVID- 19)", dodaje se novi šifarnik 15.6. koji glasi:

"15.6. Šifra za oslobađanje od plaćanja na uvoz medicinskih protumjera za sprječavanje i suzbijanje širenja zarazne bolesti COVID -19

Šifra koja se koristi u drugoj potpodjeli polja 37 carinske prijave za stavljanje u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja pristojbi na robu na koju se odnosi Odluka o oslobađanju od plaćanja neizravnih poreza na medicinske protivmjere za sprječavanje i suzbijanje širenja zarazne bolesti COVID-19 ("Službeni glasnik BiH", broj 1/21) je sljedeća (an3):

Šifra	Osnova	Opis
4VK	čl. 1. i 2. Odluke o oslobađanju od plaćanja neizravnih poreza na medicinske protumjere za sprječavanje i suzbijanje širenja zarazne bolesti COVID- 19	oslobađanje od plaćanja carine, poreza na dodanu vrijednost i drugih neizravnih poreza na uvoz medicinskih protumjera prema čl. 1. i 2. navedene odluke."

U šifarniku "19.1. Šifre za dodatne informacije/priložene dokumente/uvjerenja i odobrenja, osim za dokumenta za carinske povlastice - polje 44", iza rednog broja 146. dodaju se novi redni brojevi 147. i 148. koji glase:

"147.	potvrda Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine iz članka 2. točka a) Odluke o oslobađanju od plaćanja neizravnih poreza na medicinske protumjere za sprječavanje i suzbijanje širenja zarazne bolesti COVID- 19	PMVK(11)
148.	odgovarajući akt nadležnog tijela o ispunjavanju uvjeta u svezi predmetnog uvoza medicinskih protumjera propisanih Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), a sukladno članku 2. točka b) odluke navedene pod rednim brojem 147. ovoga šifarnika.	ZLVK(11) "

Legenda:

(11)	Šifre "PMVK" i "ZLVK":	iz polja 44 carinske prijave vezane su za šifru "4VK" u polju 37/2. Šifra "4VK" koristi se u polju 37/2 carinske prijave za puštanje u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja carine, poreza na dodanu vrijednost i drugih neizravnih poreza medicinskih protivmjera na koje se odnosi navedena odluka.

Članak 2.

Ova uputa stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na službenoj stranici UNO: www.uino.gov.ba.

Broj 01-02-2-415-3/21
10. veljače 2021. godine
Banja Luka

Ravnatelj
Dr. **Miro Džakula**, v. r.

На основу члана 119. став 1. Одлуке о проведбеним прописима Закона о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 63а/04, 60/06 и 57/08), члана 15. Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 89/05) и члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), директор Управе за индиректно опорезивање доноси

УПУТСТВО
О ДОПУНАМА УПУТСТВА О ПОПУЊАВАЊУ ЦАРИНСКЕ ПРИЈАВЕ И ЗБИРНЕ ПРИЈАВЕ

Члан 1.

У Упутству о попуњавању царинске пријаве и збирне пријаве ("Службени гласник БиХ", бр. 43/19, 21/20 и 3/21) у Прилогу 2. (Шифре које се користе за попуњавање царинске пријаве) из члана 14. став (7) врше се допуне како гласе:

Иза шифарника "15.5. Шифра за ослобађање од плаћања по основу Одлуке Савјета министара Босне и Херцеговине (ослобађање за донирану опрему и средства намијењена искључиво за превенцију, сузбијање и отклањање пандемије вируса корона COVID-19)", додаје се нови шифарник 15.6. који гласи:

"15.6. Шифра за ослобађање од плаћања на увоз медицинских противмјера за спречавање и сузбијање ширења заразне болести COVID- 19

Шифра која се користи у другој потподјели поља 37 царинске пријаве за стављање у слободан промет уз ослобађање од плаћања дажбина на робу на коју се односи Одлука о ослобађању од плаћања индиректних пореза на медицинске противмјере за спречавање и сузбијање ширења заразне болести COVID-19 ("Службени гласник БиХ", број 1/21) је сљедећа (ан3):

Шифра	Основ	Опис
4VK	чл. 1. и 2. Одлуке о ослобађању од плаћања индиректних пореза на медицинске противмјере за спречавање и сузбијање ширења заразне болести COVID-19	ослобађање од плаћања царине, пореза на додату вриједност и других индиректних пореза на увоз медицинских противмјера према чл. 1. и 2. наведене одлуке."

У шифарнику "19.1. Шифре за додатне информације/приложене документе/увјерења и одобрења, осим за документа за царинске повластице - поље 44", иза редног броја 146. додају се нови редни бројеви 147. и 148. који гласе:

"147.	потврда Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине из члана 2. тачка а) Одлуке о ослобађању од плаћања индиректних пореза на медицинске противмјере за спречавање и сузбијање ширења заразне болести COVID -19	PMVK(11)
148.	одговарајући акт надлежног тијела о испуњавању услова у вези предметног увоза медицинских противмјера прописаних Законом о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), а сходно члану 2. тачка б) одлуке наведене под редним бројем 147. овог шифарника.	ZLVK(11) "

Легенда:

(11)	Шифре "PMVK" и "ZLVK":	из поља 44 царинске пријаве везане су за шифру "4VK" у пољу 37/2. Шифра "4 VK" користи се у пољу 37/2 царинске пријаве за пуштање у слободан промет уз ослобађање од плаћања царине, пореза на додату вриједност и других индиректних пореза медицинских противмјера на које се односи наведена одлука.

Члан 2.

Ово упутство ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ" и на службеној страници УИО: www.uino.gov.ba.

Број 01-02-2-415-3 /21
10. фебруара 2021. године
Бања Лука

Директор
Др **Миро Џакула**, с. р.

Na osnovu člana 119. stav 1. Odluke o provedbenim propisima Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 63a/04, 60/06 i 57/08), člana 15. Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), direktor Uprave za indirektno oporezivanje donosi

UPUTSTVO
O DOPUNAMA UPUTSTVA O POPUNJAVANJU CARINSKE PRIJAVE I ZBIRNE PRIJAVE

Član 1.

U Uputstvu o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave ("Službeni glasnik BiH", br. 43/19, 21/20 i 3/21) u Prilogu 2. (Šifre koje se koriste za popunjavanje carinske prijave) iz člana 14. stav (7) vrše se dopune kako glase:

Iza šifarnika "15.5. Šifra za oslobađanje od plaćanja po osnovu Odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (oslobađanje za doniranu opremu i sredstva namijenjena isključivo za prevenciju, suzbijanje i otklanjanje pandemije virusa korona COVID-19)", dodaje se novi šifarnik 15.6. koji glasi:

"15.6. Šifra za oslobađanje od plaćanja na uvoz medicinskih protivmjera za sprječavanje i suzbijanje širenja zarazne bolesti COVID -19

Šifra koja se koristi u drugoj potpodjeli polja 37 carinske prijave za stavljanje u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbina na robu na koju se odnosi Odluka o oslobađanju od plaćanja indirektnih poreza na medicinske protivmjere za sprječavanje i suzbijanje širenja zarazne bolesti COVID-19 ("Službeni glasnik BiH", broj 1/21) je sljedeća (an3):

Šifra	Osnov	Opis
4VK	čl. 1. i 2. Odluke o oslobađanju od plaćanja indirektnih poreza na medicinske protivmjere za sprječavanje i suzbijanje širenja zarazne bolesti COVID- 19	oslobađanje od plaćanja carine, poreza na dodanu vrijednost i drugih indirektnih poreza na uvoz medicinskih protivmjera prema čl. 1. i 2. navedene odluke."

U šifarniku "19.1. Šifre za dodatne informacije/priložene dokumente/uvjerenja i odobrenja, osim za dokumenta za carinske povlastice - polje 44", iza rednog broja 146. dodaju se novi redni brojevi 147. i 148. koji glase:

"147.	potvrda Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine iz člana 2. tačka a) Odluke o oslobađanju od plaćanja indirektnih poreza na medicinske protivmjere za sprječavanje i suzbijanje širenja zarazne bolesti COVID- 19	PMVK(11)
148.	odgovarajući akt nadležnog tijela o ispunjavanju uvjeta u vezi predmetnog uvoza medicinskih protivmjera propisanih Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), a shodno članu 2. tačka b) odluke navedene pod rednim brojem 147. ovog šifarnika.	ZLVK(11) "

Legenda:

(11)	Šifre "PMVK" i "ZLVK":	iz polja 44 carinske prijave vezane su za šifru "4VK" u polju 37/2. Šifra "4VK" koristi se u polju 37/2 carinske prijave za puštanje u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja carine, poreza na dodanu vrijednost i drugih indirektnih poreza medicinskih protivmjera na koje se odnosi navedena odluka.

Član 2.

Ovo uputstvo stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na službenoj stranici UIO: www.uino.gov.ba.

Broj 01-02-2-415-3/21
10. februara 2021. godine
Banja Luka

Direktor
Dr. **Miro Džakula**, s. r.

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK

173

Na temelju čl. 4.2, 4.7. i 7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), članka 36. Poslovnika o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 2/05) i članka 16. Pravilnika o licencama - Pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 63/16), rješavajući po zahtjevu pravne osobe "GEN-I" d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, Sarajevo, broj 05-28-12-318-1/20 od 28. rujna 2020. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 10. veljače 2021. godine, donijeta je

ODLUKA
O IZDAVANJU LICENCE ZA DJELATNOST MEĐUNARODNE TRGOVINE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

1. Izdaje se licenca pravnoj osobi "GEN-I" d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, Sarajevo, za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom.
2. Licenca iz točke 1. ove Odluke izdaje se za razdoblje od 1. ožujka 2021. godine do 28. veljače 2026. godine i koristi se u skladu sa Standardnim uvjetima za korištenje licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom ("Službeni glasnik BiH", broj 14/16).
3. Licenca za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom sastavni je dio ove Odluke.

4. Vlasnik licence je u obvezi plaćati regulatornu naknadu u razdoblju važenja licence, na način i u rokovima utvrđenim posebnim aktom.
5. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a izreka Odluke bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta.

Broj 05-28-12-318-19/20
10. veljače 2021. godine
Tuzla

Predsjedatelj Komisije
Nikola Pejić

На основу чл. 4.2, 4.7. и 7. Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11), члана 36. Пословника о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 2/05) и члана 16. Правилника о лиценцама - Пречишћени текст ("Службени гласник БиХ", број 63/16), рјешавајући по захтјеву правног лица "ГЕН-И" д.о.о., Друштво за трговину и продају електричне енергије, Сарајево, број 05-28-12-318-1/20 од 28. септембра 2020. године, на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 10. фебруара 2021. године, донијета је

ОДЛУКА
О ИЗДАВАЊУ ЛИЦЕНЦЕ ЗА ДЈЕЛАТНОСТ МЕЂУНАРОДНЕ ТРГОВИНЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

1. Издаје се лиценца правном лицу "ГЕН-И" д.о.о., Друштво за трговину и продају електричне енергије, Сарајево, за обављање дјелатности међународне трговине електричном енергијом.
2. Лиценца из тачке 1. ове Одлуке издаје се за период од 1. марта 2021. године до 28. фебруара 2026. године и користи се у складу са Стандардним условима за коришћење лиценце за обављање дјелатности међународне трговине електричном енергијом ("Службени гласник БиХ", број 14/16).
3. Лиценца за обављање дјелатности међународне трговине електричном енергијом саставни је дио ове Одлуке.
4. Власник лиценце је у обавези плаћати регулаторну накнаду у периоду важења лиценце, на начин и у роковима утврђеним посебним актом.
5. Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, а диспозитив Одлуке ће бити објављен у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета.

Број 05-28-12-318-19/20
10. фебруара 2021. године
Тузла

Предсједавајући Комисије
Никола Пејић

Na osnovu čl. 4.2, 4.7. i 7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), člana 36. Poslovnika o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 2/05) i člana 16. Pravilnika o licencama - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 63/16), rješavajući po zahtjevu pravnog lica "GEN-I" d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, Sarajevo, broj 05-28-12-318-1/20 od 28. septembra 2020. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 10. februara 2021. godine, donijeta je

ODLUKA
O IZDAVANJU LICENCE ZA DJELATNOST MEĐUNARODNE TRGOVINE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

1. Izdaje se licenca pravnom licu "GEN-I" d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, Sarajevo, za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom.
2. Licenca iz tačke 1. ove Odluke izdaje se za period od 1. marta 2021. godine do 28. februara 2026. godine i koristi se u skladu sa Standardnim uvjetima za korištenje licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom ("Službeni glasnik BiH", broj 14/16).
3. Licenca za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom sastavni je dio ove Odluke.
4. Vlasnik licence je u obavezi plaćati regulatornu naknadu u periodu važenja licence, na način i u rokovima utvrđenim posebnim aktom.
5. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a dispozitiv Odluke bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta.

Broj 05-28-12-318-19/20
10. februara 2021. godine
Tuzla

Predsjedavajući Komisije
Nikola Pejić

KONKURENCIJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

174

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1), članka 42. stavak (2) i članka 11. stavak (3), sukladno članku 11. stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), rješavajući po Zahtjevu za izdavanje rješenja broj UP-03-26-2-009-58/20 od 18.12.2020. godine, koji je Udruga distributera medijskih usluga, Džemala Bjedića 216, Sarajevo, 71210 Ilidža, podnijelo putem punomoćnika, odvjetnika Mirne Milanović-Lalić i Jasmine Suljović, ul. Maršala Tita 50/III, 71000 Sarajevo, na 78. (sedamdesetosmoj) sjednici održanoj dana 31.12.2020. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Smatra se da Udruga filmske industrije, Administrativno-poslovni centar bb, Kiseljak, 71250 Kiseljak, sukladno članku 11. stavak (2) Zakona o konkurenciji, ne zlouporabljuje vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) istog Zakona.
2. Obvezuje se Udruženje distributera medijskih usluga, Džemala Bjedića 216, Sarajevo, 71210 Ilidža da uplati administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM (tisuću konvertibilnih maraka) u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) zaprimilo je dana 29.01.2020. godine, pod brojem UP-03-26-2-009-1/20, Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev), podnesen od strane Udruženja distributera medijskih usluga, Džemala Bjedića br. 216, Sarajevo, 71210 Ilidža, (u daljnjem tekstu: UDMU ili Podnositelj zahtjeva), protiv Udruge filmske industrije, Administrativno-poslovni centar bb, Kiseljak, 71250 Kiseljak (u daljnjem tekstu: UFI), radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja

iz članka 10. stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) (daljnjem tekstu: Zakon).

Uz Zahtjev je priložena punomoć za zastupanje Podnositelja zahtjeva u predmetnom postupku za slijedeće odvjetnike: Nihad Sijerčić, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1/B2, Sarajevo, Mirna Milanović-Lalić, ul. Maršala Tita 50/III, Sarajevo, Amina Đugum, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1/B2, Sarajevo, Lejla Popara, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1/B2, Sarajevo, Jasmina Suljović, ul. Maršala Tita 50/III, Sarajevo i Alen Gračić, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1/III, Sarajevo.

Uvidom u podneseni Zahtjev Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan i uredan, u smislu članka 28. Zakona, te je shodno članku 31. stavak (1) Zakona, aktom broj UP-03-26-2-009-2/20 od 10.02.2020. godine i aktom broj UP-03-26-2-009-4/20 od 27.02.2020. godine, tražena dopuna istog.

Podnositelj zahtjeva je traženu dopunu Zahtjeva dostavio podnescima zaprimljenim dana 17.02.2020 godine pod brojem UP-03-26-2-009-3/20 i dana 28.02.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-5/20.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je dana 21.04.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-6/20, Podnosiocu zahtjeva izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je nakon obrade i analize navoda iz Zahtjeva ocijenilo da povrede Zakona na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je sukladno članku 32. stavak (1) i (2) Zakona, na 68. (šezdesetosmoj) sjednici održanoj dana 23.04.2020. godine, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj UP-03-26-2-009-8/20 (u daljnjem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 33. stavak (1) Zakona, aktom broj UP-03-26-2-009-13/20 od 23.04.2020. godine, dostavilo Zahtjev i Zaključak na odgovor UFI-ju kao protivnoj strani u postupku.

Podnositelj zahtjeva je u međuvremenu dostavio Konkurencijskom vijeću podnesak sa dodatnim dokazima vezano za predmetni postupak, koji je zaprimljen dana 08.05.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-14/20.

Konkurencijsko vijeće je aktom broj UP-03-26-2-009-17/20 od 14.05.2020. godine dostavilo UFI-ju navedeni podnesak sa dodatnim dokazima i sukladno sa zahtjevom UFI-ja zaprimljenim dana 08.05.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-15/20, odobrilo novi rok za dostavu odgovora na Zahtjev i Zaključak.

Izjašnjenje na Zahtjev i Zaključak UFI je dostavio podneskom zaprimljenim dana 15.06.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-20/20, uz koji je dostavljena i punomoć za zastupanje u predmetnom postupku za Zajedničku advokatsku kancelariju Višnja Dizdarević, Predrag Radovanović, Emin Olovčić i Damir Vrdoljak, ul. Obala Kulina bana 5, 71000 Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće je nakon izjašnjenja stranaka o predmetu postupka procijenilo da prema stanju spisa neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u propisanom roku, s obzirom da je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza potrebno pribaviti više mjerodavnih podataka i izvršiti dodatne analize, te je sukladno članku 41. stavak (2) Zakona, na 72. sjednici održanoj dana 30.07.2020. godine, pod brojem UP-03-26-2-009-23/20, donijelo Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca.

S obzirom da se radi o postupku u kojem sudjeluju stranke sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 39. stavak (1) Zakona, dana 25.09.2020. godine održalo usmenu raspravu, o čemu je sačinjen Zapisnik broj UP-03-26-2-009-34/20.

Sukladno sa prijedlogom za provođenje financijskog vještačenja iznesenom u Zahtjevu, koje je Podnositelj zahtjeva ponovio na usmenoj raspravi, Konkurencijsko vijeće je odlučilo da se u predmetnom postupku provede financijsko vještačenje, pa je na 74. sjednici održanoj dana 07.10.2020. godine donijelo Zaključak o provođenju vještačenja broj UP-03-26-2-009-37/20.

Vještak određen da provede financijsko vještačenje sukladno sa Zaključkom o provođenju vještačenja dostavio je Konkurencijskom vijeću nalaz i mišljenje o provedenom vještačenju, koji je zaprimljen dana 03.11.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-49/20.

Na navedeni nalaz i mišljenje vještaka stranke u postupku su dostavile svoja izjašnjenja, UFI podneskom zaprimljenim dana 09.11.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-53/20, a UDMU podneskom zaprimljenim dana 10.11.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-54/20.

Konkurencijsko vijeće je nakon poduzimanja svih radnji potrebnih za provođenje predmetnog postupka, sukladno sa izvedenim dokazima i utvrđenim činjeničnim stanjem, sačinilo prijedlog konačnog rješenja koji je razmatran na 76. sjednici održanoj dana 20.11.2020. godine.

Na navedenoj sjednici se nisu ispunili zakonski uvjeti koji se odnose na način donošenje odluka Konkurencijskog vijeća, u smislu članka 24. stavak (2) Zakona, zbog čega Konkurencijsko vijeće nije donijelo konačno rješenje u propisanom roku, sukladno članku 41. Zakona.

Obavijest o nedonošenju konačnog rješenja u predmetnom postupku dostavljeno je UDMU-u aktom broj UP-03-26-2-009-56/20 od 24.11.2020. godine, a UFI-ju aktom broj UP-03-26-2-009-57/20 od 24.11.2020. godine.

Člankom 11. stavak (2) Zakona propisano je da ukoliko Konkurencijsko vijeće ne donese rješenje u roku iz članka 41. Zakona smatra se da se postupanjem gospodarskog subjekta ne zlouporabljuje vladajući položaj.

Na poseban zahtjev gospodarskog subjekta, Konkurencijsko vijeće sukladno članku 11. stavak (3) Zakona, donosi rješenje da se postupanjem gospodarskog subjekta ne zlouporabljuje vladajući položaj.

Podnositelj zahtjeva je putem punomoćnika, odvjetnika Mirne Milanović-Lalić i Jasmine Suljović, podnio Konkurencijskom vijeću Zahtjev za izdavanje rješenja uslijed proteka roka za donošenje konačnog rješenja u predmetnom postupku, u smislu članka 11. stavak (2) i (3) Zakona, koji je zaprimljen dana 18.12.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-58/20.

Postupajući po Zahtjevu za izdavanje rješenja, a imajući u vidu naprijed navedeno, Konkurencijsko vijeće je konstatiralo da je rok za donošenje konačnog rješenja u smislu članka 41. Zakona protekao, te je sukladno članku 11. stavak (3) Zakona donijelo odluku kao u točki 1. izreke ovog Rješenja.

Administrativna pristojba

Sukladno članku 2. tarifni broj 107. stavak (1) točka h) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18) Podnositelj zahtjeva je na ovo Rješenje dužan platiti administrativnu pristojbu u iznosu od 1.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj UP-03-26-2-009-59/20
31. prosinca 2020. godine
Sarajevo

Predsjednik
Dr. **Stjepo Pranjić**, v. r.

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1), члана 42. став (2) и члана 11. став (3), у складу с чланом 11. став (2) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), рјешавајући по Захтјеву за издавање рјешења број УП-03-26-2-009-58/20 од 18.12.2020. године, који је Удружење дистрибутера медијских услуга, Џемала Бједића 216, Сарајево, 71210 Илиџа, поднијело путем пуномоћника, адвоката Мирне Милановић-Лалић и Јасмине Суљовић, ул. Маршала Тита 50/III, 71000 Сарајево, на 78. (седамдесетосмој) сједници одржаној дана 31.12.2020. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

1. Сматра се да Удруга филмске индустрије, Административно-пословни центар бб, Кисељак, 71250 Кисељак, у складу са чланом 11. став (2) Закона о конкуренцији, не злоупотребљава доминантан положај у смислу члана 10. став (2) истог Закона.
2. Обавезује се Удружење дистрибутера медијских услуга, Џемала Бједића 216, Сарајево, 71210 Илиџа да уплати административну таксу у укупном износу од 1.500,00 КМ (хиљаду конвертибилних марака) у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.
3. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренцијски савјет) запримио је дана 29.01.2020. године, под бројем: УП-03-26-2-009-1/20, Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев), поднесен од стране Удружења дистрибутера медијских услуга, Џемала Бједића бр. 216, Сарајево, 71210 Илиџа, (у даљем тексту: УДМУ или Подносилац захтјева), против Удруге филмске индустрије, Административно-пословни центар бб, Кисељак, 71250 Кисељак (у даљем тексту: УФИ), ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја из члана 10. став (2) Закона о конкуренцији ("Службени гласник" БиХ бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (даљем тексту: Закон).

Уз Захтјев је приложена пуномоћ за заступање Подносиоца захтјева у предметном поступку за сљедеће адвокате: Нихад Сијерчић, ул. Фра Анђела Звиздовића 1/Б2, Сарајево, Мирна Милановић-Лалић, ул. Маршала Тита 50/III, Сарајево, Амина Ђугум, ул. Фра Анђела Звиздовића 1/Б2, Сарајево, Лејла Попара, ул. Фра Анђела Звиздовића 1/Б2, Сарајево, Јасмина Суљовић, ул. Маршала Тита 50/III, Сарајево и Ален Грачић, ул. Фра Анђела Звиздовића 1/III, Сарајево.

Увидом у поднесени Захтјев Конкуренцијски савјет је утврдио да исти није комплетан и уредан, у смислу члана 28. Закона, те је сходно члану 31. став (1) Закона, актом број УП-03-26-2-009-2/20 од 10.02.2020. године и актом број УП-03-26-2-009-4/20 од 27.02.2020. године, тражена допуна истог.

Подносилац захтјева је тражену допуну Захтјева доставио поднесцима запримљеним дана 17.02.2020 године под бројем: УП-03-26-2-009-3/20 и дана 28.02.2020. године под бројем: УП-03-26-2-009-5/20.

Након комплетирања Захтјева, Конкуренцијски савјет је дана 21.04.2020. године под бројем: УП-03-26-2-009-6/20, Подносиоцу захтјева издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, у смислу члана 28. став (3) Закона.

Конкуренцијски савјет је након обраде и анализе навода из Захтјева оцијенио да повреде Закона на које Подносилац захтјева указује није могуће утврдити без провођења поступка, те је у складу са чланом 32. став (1) и (2) Закона, на 68. (шездесетосмој) сједници одржаној дана 23.04.2020. године, донио Закључак о покретању поступка број УП-03-26-2-009-8/20 (у даљем тексту: Закључак), ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) Закона.

Конкуренцијски савјет је у складу са чланом 33. став (1) Закона, актом број УП-03-26-2-009-13/20 од 23.04.2020. године, доставио Захтјев и Закључак на одговор УФИ-ју као противној страни у поступку.

Подносилац захтјева је у међувремену доставио Конкуренцијском савјету поднесак са додатним доказима везано за предметни поступак, који је запримљен дана 08.05.2020. године под бројем: УП-03-26-2-009-14/20.

Конкуренцијски савјет је актом број УП-03-26-2-009-17/20 од 14.05.2020. године доставио УФИ-ју наведени поднесак са додатним доказима и у складу са захтјевом УФИ-ја запримљеним дана 08.05.2020. године под бројем: УП-03-26-2-009-15/20, одобрио нови рок за доставу одговора на Захтјев и Закључак.

Изјашњење на Захтјев и Закључак УФИ је доставио поднеском запримљеним дана 15.06.2020. године под бројем: УП-03-26-2-009-20/20, уз који је достављена и пуномоћ за заступање у предметном поступку за Заједничку адвокатску канцеларију Вишња Диздаревић, Предраг Радовановић, Емин Оловчић и Дамир Врдољак, ул. Обала Кулина бана 5, 71000 Сарајево.

Конкуренцијски савјет је након изјашњења странака о предмету поступка процјенио да према стању списа неће бити у могућности донијети коначно рјешење у прописаном року, с обзиром да је за утврђивање чињеничног стања и оцјену доказа потребно прибавити више релевантних података и извршити додатне анализе, те је у складу са чланом 41. став (2) Закона, на 72. сједници одржаној дана 30.07.2020. године, под бројем: УП-03-26-2-009-23/20, донио Закључак о продужењу рока за доношење коначног рјешења за додатна 3 (три) мјесеца.

С обзиром да се ради о поступку у којем учествују странке са супротним интересима, Конкуренцијски савјет је у складу са чланом 39. став (1) Закона, дана 25.09.2020. године одржао усмену расправу, о чему је сачињен Записник број УП-03-26-2-009-34/20.

У складу са приједлогом за провођење финансијског вјештачења изнесеном у Захтјеву, које је Подносилац захтјева поновио на усменој расправи, Конкуренцијски савјет је одлучио да се у предметном поступку проведе финансијско вјештачење, па је на 74. сједници одржаној дана 07.10.2020. године донио Закључак о провођењу вјештачења број УП-03-26-2-009-37/20.

Вјештак одређен да проведе финансијско вјештачење у складу са Закључком о провођењу вјештачења доставио је Конкуренцијском савјету налаз и мишљење о проведеном вјештачењу, који је запримљен дана 03.11.2020. године под бројем: УП-03-26-2-009-49/20.

На наведени налаз и мишљење вјештака странке у поступку су доставиле своја изјашњења, УФИ поднеском запримљеним дана 09.11.2020. године под бројем: УП-03-26-

2-009-53/20, а УДМУ поднеском запримљеним дана 10.11.2020. године под бројем: УП-03-26-2-009-54/20.

Конкуренцијски савјет је након предузимања свих радњи потребних за провођење предметног поступка, у складу са изведеним доказима и утврђеним чињеничним стањем, сачинио приједлог коначког рјешења који је разматран на 76. сједници одржаној дана 20.11.2020. године.

На наведеној сједници се нису испунили законски услови који се односе на начин доношење одлука Конкуренцијског савјета, у смислу члана 24. став (2) Закона, због чега Конкуренцијски савјет није донио коначно рјешење у прописаном року, у складу са чланом 41. Закона.

Обавјештење о недоношењу коначног рјешења у предметном поступку достављено је УДМУ-у актом број УП-03-26-2-009-56/20 од 24.11.2020. године, а УФИ-ју актом број УП-03-26-2-009-57/20 од 24.11.2020. године.

Чланом 11. став (2) Закона прописано је да уколико Конкуренцијски савјет не донесе рјешење у року из члана 41. Закона сматра се да се поступањем привредног субјекта не злоупотребљава доминантан положај.

На посебан захтјев привредног субјекта, Конкуренцијски савјет у складу са чланом 11. став (3) Закона, доноси рјешење да се поступањем привредног субјекта не злоупотребљава доминантан положај.

Подносилац захтјева је путем пуномоћника, адвоката Мирне Милановић-Лалић и Јасмине Суљовић, поднио Конкуренцијском савјету Захтјев за издавање рјешења усљед протека рока за доношење коначног рјешења у предметном поступку, у смислу члана 11. став (2) и (3) Закона, који је запримљен дана 18.12.2020. године под бројем УП-03-26-2-009-58/20.

Поступајући по Захтјеву за издавање рјешења, а имајући у виду напријед наведено, Конкуренцијски савјет је констатовао да је рок за доношење коначног рјешења у смислу члана 41. Закона протекао, те је складу са чланом 11. став (3) Закона донио одлуку као у тачки 1. диспозитива овог Рјешења.

Административна такса

У складу са чланом 2. тарифни број 107. став (1) тачка х) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренцијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06, 18/11 и 75/18) Подносилац захтјева је на ово Рјешење дужан платити административну таксу у износу од 1.500,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Број УП-03-26-2-009-59/20
31. децембра 2020. године
Сарајево

Предсједник
Др **Стјепо Прањић**, с. р.

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1), člana 42. stav (2) i člana 11. stav (3), u skladu s članom 11. stav (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), rješavajući po Zahtjevu za izdavanje rješenja broj UP-03-26-2-009-58/20 od 18.12.2020. godine, koji je Udruženje distributera medijskih usluga, Džemala Bjedića 216, Sarajevo, 71210 Ilidža, podnijelo putem punomoćnika, advokata Mirne Milanović-Lalić i Jasmine Suljović, ul. Maršala Tita 50/III, 71000 Sarajevo, na 78. (sedamdesetosmoj) sjednici održanoj dana 31.12.2020. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Smatra se da Udruga filmske industrije, Administrativno-poslovni centar bb, Kiseljak, 71250 Kiseljak, u skladu sa članom 11. stav (2) Zakona o konkurenciji, ne zloupotrebljava dominantan položaj u smislu člana 10. stav (2) istog Zakona.
2. Obavezuje se Udruženje distributera medijskih usluga, Džemala Bjedića 216, Sarajevo, 71210 Ilidža da uplati administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM (hiljadu konvertibilnih maraka) u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
3. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) zaprimilo je dana 29.01.2020. godine, pod brojem UP-03-26-2-009-1/20, Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev), podnesen od strane Udruženja distributera medijskih usluga, Džemala Bjedića br. 216, Sarajevo, 71210 Ilidža, (u daljem tekstu: UDMU ili Podnosilac zahtjeva), protiv Udruge filmske industrije, Administrativno-poslovni centar bb, Kiseljak, 71250 Kiseljak (u daljem tekstu: UFI), radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik" BiH" br. 48/05, 76/07 i 80/09) (daljem tekstu: Zakon).

Uz Zahtjev je priložena punomoć za zastupanje Podnosioca zahtjeva u predmetnom postupku za sljedeće advokate: Nihad Sijerčić, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1/B2, Sarajevo, Mirna Milanović-Lalić, ul. Maršala Tita 50/III, Sarajevo, Amina Đugum, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1/B2, Sarajevo, Lejla Popara, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1/B2, Sarajevo, Jasmina Suljović, ul. Maršala Tita 50/III, Sarajevo i Alen Gračić, ul. Fra Anđela Zvizdovića 1/III, Sarajevo.

Uvidom u podneseni Zahtjev Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan i uredan, u smislu člana 28. Zakona, te je shodno članu 31. stav (1) Zakona, aktom broj UP-03-26-2-009-2/20 od 10.02.2020. godine i aktom broj UP-03-26-2-009-4/20 od 27.02.2020. godine, tražena dopuna istog.

Podnosilac zahtjeva je traženu dopunu Zahtjeva dostavio podnescima zaprimljenim dana 17.02.2020 godine pod brojem: UP-03-26-2-009-3/20 i dana 28.02.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-5/20.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je dana 21.04.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-6/20, Podnosiocu zahtjeva izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je nakon obrade i analize navoda iz Zahtjeva ocijenilo da povrede Zakona na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je u skladu sa članom 32. stav (1) i (2) Zakona, na 68. (šezdesetosmoj) sjednici održanoj dana 23.04.2020. godine, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj UP-03-26-2-009-8/20 (u daljem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je u skladu sa članom 33. stav (1) Zakona, aktom broj UP-03-26-2-009-13/20 od 23.04.2020. godine, dostavilo Zahtjev i Zaključak na odgovor UFI-ju kao protivnoj strani u postupku.

Podnosilac zahtjeva je u međuvremenu dostavio Konkurencijskom vijeću podnesak sa dodatnim dokazima vezano za predmetni postupak, koji je zaprimljen dana 08.05.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-14/20.

Konkurencijsko vijeće je aktom broj UP-03-26-2-009-17/20 od 14.05.2020. godine dostavilo UFI-ju navedeni podnesak sa dodatnim dokazima i u skladu sa zahtjevom UFI-ja zaprimljenim dana 08.05.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-15/20, odobrilo novi rok za dostavu odgovora na Zahtjev i Zaključak.

Izjašnjenje na Zahtjev i Zaključak UFI je dostavio podneskom zaprimljenim dana 15.06.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-20/20, uz koji je dostavljena i punomoć za zastupanje u predmetnom postupku za Zajedničku advokatsku kancelariju Višnja Dizdarević, Predrag Radovanović, Emin Olovčić i Damir Vrdoljak, ul. Obala Kulina bana 5, 71000 Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće je nakon izjašnjenja stranaka o predmetu postupka procjenilo da prema stanju spisa neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u propisanom roku, s obzirom da je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza potrebno pribaviti više relevantnih podataka i izvršiti dodatne analize, te je u skladu sa članom 41. stav (2) Zakona, na 72. sjednici održanoj dana 30.07.2020. godine, pod brojem UP-03-26-2-009-23/20, donijelo Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca.

S obzirom da se radi o postupku u kojem učestvuju stranke sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je u skladu sa članom 39. stav (1) Zakona, dana 25.09.2020. godine održalo usmenu raspravu, o čemu je sačinjen Zapisnik broj UP-03-26-2-009-34/20.

U skladu sa prijedlogom za provođenje finansijskog vještačenja iznesenom u Zahtjevu, koje je Podnosilac zahtjeva ponovio na usmenoj raspravi, Konkurencijsko vijeće je odlučilo da se u predmetnom postupku provede finansijsko vještačenje, pa je na 74. sjednici održanoj dana 07.10.2020. godine donijelo Zaključak o provođenju vještačenja broj UP-03-26-2-009-37/20.

Vještak određen da provede finansijsko vještačenje u skladu sa Zaključkom o provođenju vještačenja dostavio je Konkurencijskom vijeću nalaz i mišljenje o provedenom vještačenju, koji je zaprimljen dana 03.11.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-49/20.

Na navedeni nalaz i mišljenje vještaka stranke u postupku su dostavile svoja izjašnjenja, UFI podneskom zaprimljenim dana 09.11.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-53/20, a UDMU podneskom zaprimljenim dana 10.11.2020. godine pod brojem: UP-03-26-2-009-54/20.

Konkurencijsko vijeće je nakon preduzimanja svih radnji potrebnih za provođenje predmetnog postupka, u skladu sa izvedenim dokazima i utvrđenim činjeničnim stanjem, sačinilo prijedlog konačnog rješenja koji je razmatran na 76. sjednici održanoj dana 20.11.2020. godine.

Na navedenoj sjednici se nisu ispunili zakonski uslovi koji se odnose na način donošenje odluka Konkurencijskog vijeća, u smislu člana 24. stav (2) Zakona, zbog čega Konkurencijsko vijeće nije donijelo konačno rješenje u propisanom roku, u skladu sa članom 41. Zakona.

Obavještenje o nedonošenju konačnog rješenja u predmetnom postupku dostavljeno je UDMU-u aktom broj UP-03-26-2-009-56/20 od 24.11.2020. godine, a UFI-ju aktom broj UP-03-26-2-009-57/20 od 24.11.2020. godine.

Članom 11. stav (2) Zakona propisano je da ukoliko Konkurencijsko vijeće ne donese rješenje u roku iz člana 41. Zakona smatra se da se postupanjem privrednog subjekta ne zloupotrebljava dominantan položaj.

Na poseban zahtjev privrednog subjekta, Konkurencijsko vijeće u skladu sa članom 11. stav (3) Zakona, donosi rješenje da se postupanjem privrednog subjekta ne zloupotrebljava dominantan položaj.

Podnosilac zahtjeva je putem punomoćnika, advokata Mirne Milanović-Lalić i Jasmine Suljović, podnio Konkurencijskom vijeću Zahtjev za izdavanje rješenja uslijed proteka roka za donošenje konačnog rješenja u predmetnom postupku, u smislu člana 11. stav (2) i (3) Zakona, koji je zaprimljen dana 18.12.2020. godine pod brojem UP-03-26-2-009-58/20.

Postupajući po Zahtjevu za izdavanje rješenja, a imajući u vidu naprijed navedeno, Konkurencijsko vijeće je konstatovalo da je rok za donošenje konačnog rješenja u smislu člana 41. Zakona protekao, te je skladu sa članom 11. stav (3) Zakona donijelo odluku kao u tački 1. dispozitiva ovog Rješenja.

Administrativna taksa

U skladu sa članom 2. tarifni broj 107. stav (1) tačka h) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18) Podnosilac zahtjeva je na ovo Rješenje dužan platiti administrativnu taksu u iznosu od 1.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj UP-03-26-2-009-59/20
31. decembra 2020. godine
Sarajevo

Predsjednik
Dr. **Stjepo Pranjić**, s. r.

175

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a u svezi članka 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka podnesenom od strane gospodarskog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo protiv gospodarskog subjekta United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i gospodarskog subjekta Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točke a), b), c) i d) Zakona o konkurenciji zaprimljenog pod brojem: UP-06-26-2-008-1/20 dana 27.01.2020. godine na 77. (sedamdesetsedmoj) sjednici održanoj 22.12.2020. godine, je donijelo

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da gospodarski subjekt United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, putem svog agenta gospodarskog subjekta "Sport Klub" d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zlouporabio vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) točka a) Zakona o konkurenciji na način da je prilikom pregovaranja za zaključivanje ugovora o distribuciji kanala Sport Klub u Bosni i Hercegovini nametanjem uvjeeta da 100% postojećih korisnika gospodarskog subjekta Logosoft migrira na platformu gospodarskog subjekta Mtel izravno nametnuo trgovačke uvjete kojim se ograničava konkurencija.
2. Utvrđuje se da je gospodarski subjekt United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, putem svog agenta gospodarskog subjekta "Sport Klub" d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zlouporabio vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) točka b) Zakona o konkurenciji nametanjem uvjeta koji nije

propisan Općim uvjetima pružanja usluga, ograničio tržište na štetu potrošača na način da je na štetu korisnika gospodarskog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo uskratio praćenje nogometnih sadržaja visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige.

3. Nalaže se gospodarskom subjektu United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg da, putem svog agenta gospodarskog subjekta "Sport Klub" d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, u roku od 60 dana zaključi Ugovor o distribuciji kanala Sport klub sa gospodarskim subjektom Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo prema stvarnom broju korisnika gospodarskog subjekta Logosoft kod kojih je implementirana tehnička zaštita sukladno Općim uvjetima.
4. Izriče se novčana kazna gospodarskom subjektu United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, zbog kršenja Zakona utvrđenog u točki 1. i točki 2. ovog Rješenja, u visini od 100.000,00 KM (stotinutisuća KM), u smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana primitka ovog Rješenja.
   Ukoliko gospodarski subjekt United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, ne uplati izrečenu novčanu kaznu u ostavljenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine, od njegovog povezanog lica registriranog u Bosni i Hercegovini "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo.
5. Odbija se kao neutemeljen zahtjev gospodarskog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo podnesen protiv gospodarskog subjekta United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i gospodarskog subjekta Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak 2) točke c) i d) Zakona o konkurenciji.
6. Nalaže se gospodarskom subjektu Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo da gospodarskim subjektima United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo na ime troškova postupka isplatni novčani iznos od 1.053,00 KM dok se gospodarskim subjektima United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo nalaže da na ime troškova postupka isplate novčani iznos od 1.483,84 KM gospodarskom subjektu Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo, sve u roku od 8 dana od dana primitka ovog Rješenja.
7. Obvezuje se gospodarski subjekt Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo da plati administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
8. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće BiH je zaprimilo, pod brojem: UP-06-26-2-008-1/20 dana 27.01.2020. godine, Zahtjev za pokretanjem postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) gospodarskog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Logosoft ili Podnositelj zahtjeva) protiv

- gospodarskog subjekta United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg (u daljnjem tekstu: United Media) i
- gospodarskog subjekta Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Sport Klub ili SK)

u svezi zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon).

Dopunom Zahtjeva Logosoft je ukazao i na eventualnu zlouporabu vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točka d) Zakona.

Na Zahtjev Konkurencijskog vijeća u svezi dostavljanja dopune dostavljenih podataka koji je Konkurencijsko vijeće uputilo dana 05.02.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-2/20 Podnositelj zahtjeva je Konkurencijskom vijeću dana 11.02.2020. godine podneskom zaprimljenim pod brojem UP-06-26-2-008-3/20 zatražio produljenje roka za dostavom podataka. Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP-06-26-2-008-4/20 dana 13.02.2020. godine odobrilo traženo produljenje. Podnositelj zahtjeva je iste dostavio dana 24.02.2020. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-5/20.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnositelju zahtjeva izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona, dana 28.05.2020. godine, aktom broj: UP-06-26-2-008-6/20.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su gospodarski subjekti Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo, United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i Sport Klub d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo.

1.1. Gospodarski subjekt Logosoft d.o.o. Sarajevo

Gospodarski subjekt Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo registriran je kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem 65-01-0594-11. Osnovan je 1995. godine i inicijalno se bavio prodajom računara, sustav integracijama i drugim poslovnim rješenjima, gdje je vremenom ostvario značajne rezultate. Tijekom 1998. godine proširuje svoje usluge na polje telekomunikacija, a u 2000. godini postaje prva kompanija u Bosni i Hercegovini koja se bavi pružanjem bežičnog širokopojasnog pristupa internetu.

U 2003. godini Logosoft započinje sa izgradnjom vlastite optičke infrastrukture na području Sarajeva, a povezan je sa Tuzlom i Zenicom. Prvi počinje sa pružanjem IPTV usluge na svojoj platformi koja se nalazi u Sarajevu, a 2008. godine od Regulatorne agencija za telekomunikacije (u daljnjem tekstu: "RAK") dobija dozvolu za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. 2014. godine Mtel a.d. Banja Luka (u daljnjem tekstu: "Mtel") postaje vlasnik gospodarskog subjekta Logosoft.

1.2. Gospodarski subjekt United Media S.a.r.l.

Gospodarski subjekt United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, registriran je dana 05.03.2014. godine pod matičnim brojem: B 184939 u Registru gospodarskih društava i trgovine Luksemburg. Prema informacijama iz Zahtjeva gospodarski subjekt United Media upravlja medijskim uslugama i uslugama oglašavanja u okviru grupe društava pod kontrolom gospodarskog društva United Group B.V. iz Holandije uključujući tu kupovinu odnosno

licenciranje TV prava za potrebu proizvodnje kanala koje potom emitira, gdje su uključena i prava na emitiranje sportskih, filmskih i drugih sadržaja. United grupa je u krajnjem vlasništvu fondova koje savjetuje BC Partners LLP, međunarodni privatni investicioni fond sa sjedištem u Londonu, čija je jedina djelatnost obavljanje savjetodavnih usluga.

United Media je vlasnik nekoliko TV kanala koji se emitiraju u BiH, uključujući tu i Sport Klub (više kanala) i N1 BiH.

1.3. Gospodarski subjekt Sport Klub d.o.o. Sarajevo

Gospodarski subjekt Sport Klub d.o.o., na ranijoj adresi Hajrudina Šabanije 49, 71 000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Sport Klub ili SK), registriran je kod Općinskog suda u Sarajevu, pod matičnim brojem 65-01-0208-09.

Sport Klub kanali emitiraju najbolje događaje iz svijeta nogometa i to Live paket Premijer lige (počev od 2006. godine), kao i druge premijum sadržaje kao što su LaLiga, EURO i kvalifikacije za Svjetsko prvenstvo, kao i UEFA Liga nacija), košarke (NBA, Evroliga, Evrokup, FIB A kvalifikacije i turniri) i tenisa (Vimbldon, Masters Serije i WTA).

Na kanalima se prenosi i holandski, turski, austrijski, ukrajinski i švajcarski nogomet, kao i auto-moto sportovi: Formula 1, Moto GP i NASCAR. Tu su i NFL, IAAF Dijamantska liga atletike, ruski KHL hokej, kao i Liga šampiona (muška i ženska), Liga nacija, europska i svjetska prvenstva u odbojci. Portfolio sportskih kanala čine SKI, SK2, SK3, SK4, SK5, SK6, SK7, SK8, SK9 i SK10, specijalizirani kanal SK Golf, kao i SK HD.

Tijekom trajanja postupka gospodarski subjekt Sport Klub je dostavio Uvjerenje o registraciji poreznog obveznika sa promjenom adrese na Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71000 Sarajevo.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u tijeku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke u definiranju vladajućeg položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku, u smislu članka 26. Zakona.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između europskih zajednica i njegovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine s druge strane ("Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori" br. 10/08 - u daljnjem tekstu: Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju) odredba čl. 71. o primjeni kriterija i pravne stečevine Europske unije, te članka 43. stavak (1) Zakona, omogućuju Konkurencijskom vijeću u svrhu ocjene danog slučaja, da se može koristiti sudskom praksom Europskog suda pravde i odlukama Europske komisije.

Konkurencijsko vijeće je radi boljeg utvrđivanja stanja svari u predmetnom slučaju izvršilo uvid u Opće uvjete pružanja usluga, Anex 1 Općih uvjeta pružanja usluga te Ugovora o distribuciji Sport Klub kanala gospodarskog subjekta Sport Klub sa drugim operaterima u BiH.

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Zahtjev za pokretanjem postupka odnosi se na činjenicu da je SK, postupajući kao agent United Media, namjerno odugovlačio sa pregovorima za zaključenje ugovora sa Logosoftom, odnosno da je bez ikakvog objektivnog razloga i suprotno svojim Općim uvjetima za zaključenje ugovora (članak 2 i 3) odbio da sa Logosoftom zaključi Ugovor o distribuciji kanala Sport Klub. Na taj način, Logosoft je praktično onemogućen da se učinkovito natječe na maloprodajnom tržištu distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija i stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na druge operatere koji u svojoj ponudi imaju jedan takav kvalitetan sportski sadržaj, na prvom mjestu Live paket engleske Premijer lige, a sve na štetu korisnika Logosofta koji su uskraćeni za praćenje sportskih sadržaja koji se prikazuju na Sport klub kanalima.

3.1. Navodi iz Zahtjeva

U Zahtjevu se daljnje u bitnom navodi slijedeće:

Poslovne aktivnosti United grupe u BiH obuhvataju i tržišta fiksne telefonije i pristupa internetu kao i maloprodajno tržište distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. Na ovom posljednjem tržištu, United Grupa je prisutna preko slijedećih gospodarskih društava, koja nastupaju udruženo: Telemach d.o.o. Sarajevo, M & H Company d.o.o. Sarajevo, HKB net d.o.o. Sarajevo i KATV HS d.o.o. Sarajevo.

Prema podatcima RAK, na dan 31.12.2018. godine ova 4 operatera zajedno zauzimaju 43,17% maloprodajnog tržišta distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u BiH, s tim daje pojedinačno najveći Telemach, sa 37,36% tržišta.

Imajući u vidu ovako visoki udjel na tržištu, te rasprostranjenost infrastrukture na teritoriju cijele BiH (za razliku od drugih operatera koji posluju na užim zemljopisnim područjima), nespornu financijsku snagu United Grupe, te njegovu vertikalnu integriranost sa United Media, Telemach i njegova povezane osobe (3 gore navedene) imaju značajnu tržišnu snagu, koja im omogućava da se na maloprodajnom tržištu distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ponašaju u značajnoj mjeri neovisno o konkurentima i potrošačima, odnosno da imaju vlaajući položaj.

SK je zastupnik, odnosno agent gospodarskog subjekta United Media, koji je počev od 2012. godine ovlašten za distribuciju Sport Klub kanala i kanala N1 na teritoriju BiH. Kao vlasnik ovih kanala, United Media ima pravo odlučivanja o načinu distribucije, procedurama i drugim pitanjima oko zaključivanja pojedinačnih ugovora o distribuciji sa operaterima u BiH.

U razdoblju od 01.01.2013. godine pa do 31.12.2015. godine Logosoft je imao zaključen ugovor sa SK u pogledu distribucije Sport Klub kanala u BiH. United Media, odnosno njen agent nisu imali primjedbe kod izvršenja ugovora, u smislu redovitog izmirenja novčanih obveza, poštovanja prava intelektualne svojine i onemogućavanja piraterije, prijavljivanja točnog broja korisnika i slično.

Dana 09.11.2017. godine SK je dostavio gospodarskom subjektu Logosoft dopis (zaprimljen dana 10.11.2017. godine) kojim obavještavaju Logosoft da im dostavljaju Opće uvjete za zaključenje ugovora i Aneks općih uvjeta oba datirana 09.11.2017. godine (u daljnjem tekstu: "*Opći uvjeti")*, te da imajući u vidu da priloženi uvjeti sadrže sve bitne elemente za zaključenje ugovora, taj dopis i priloženi uvjeti sa aneksom predstavljaju ponudu za zaključenje ugovora.

Imajući u vidu atraktivnost sadržaja koji se emitiraju na Sport klub kanalima, u prvom redu mečeve Live paketa engleske Premijer lige u BiH a u cilju očuvanja baze postojećih i pridobijanja novih pretplatnika (posebno u Sarajevu) menadžment Logosofta je donio odluku da započne sve potrebne radnje i poslovne procese kako bi u svoj paket uvrstio Sport Klub kanale, a što je podrazumijevalo nabavu nove terminalne opreme (Set-Up Box - STB uređaja) i IPTV platformu koji zajedno obezbjeđuju adekvatnu tehničku zaštitu zahtjevanu od SK, a s obzirom da IPTV platforma koju koristi Logosoft i nalazi se u Sarajevu to ne ispunjava.

S tim u svezi, izvršene su sve neophodne tehničke pripreme i nabava odgovarajuće terminalne opreme sukladno sa Općim uvjetima, realizirana je nabava STB uređaja sa zahtjevanim DRM (*digital rights managament*) sustavom zaštite te obezbjeđena platforma sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite, koja u

potpunosti zadovoljava tehničke uvjete definirane člankom 3. Općih uvjeta. Konkretno riječ je o IPTV platformi sa Verimatrix DRM sustavom zaštite, u vlasništvu društva M:tel, koja se nalazi na centralnoj lokaciji u ulici Mladena Stojanovića 8 u Banja Luci.

Logosoft i M:tel su odvojena dva virtualna korisnika te M:tel IPTV platforme.

M:tel IPTV sustav sa tehničkom zaštitom se sastoji od slijedećih elemenata zaštite:

- Svaki TV kanal, za koji to traži vlasnik sadržaja, se može enkriptovati, što znači da se vrši tzv. skremblovanje TV signala tako da se svaki piksel u svakom frame-u postavi na drugu poziciju, čime sadržaj postaje neprepoznatljiv ukoliko krajnji korisnik nema odgovarajuću terminalnu opremu koja može da uradi dekriptovanje signala.
- Svaki STB uređaj mora preuzeti ključ od sustava za tehničku zaštitu da mi mogao dekriptovati TV sadržaje, odnosno da bi korisnik mogao da ih gleda.
- Da bi korisnik pristupio IPTV sustavu, mora biti unesen u CRM (*Customer relationship management sistem*, zajedno sa sustavom za naplatu) od strane Logosofta i kod korisnika se mora postaviti odgovarajuća terminalna oprema.
- Korisnik ne može samostalno kupiti identičan STB koji koristi Logosoft, postaviti ga i pristupiti sustavu, obzirom da takav uređaj nije na listi uređaja koji mogu preuzeti ključeve sa IPTV sistema i dobiti pravo pristupa sustavu.
- Sav sadržaj koji se snima (tzv. *nPVR - network Personal Video Recorde* funkcionalnosti) se također štiti i korisnik nema mogućnost da snima TV sadržaje na STB-u, nego se isti snimaju na uređajima u Banja Luci, snimani enkriptovani sadržaj se povlači sa lokacija za pohranu podataka iz Banja Luke i reprodukuje na STB-ovima koji posjeduju ključeve za pristup sustavu, čime se snimljeni sadržaji štite od krađe.
- STB uređaj nema mogućnost snimanja TV sadržaja na neke druge eksterne uređaje (poput USB sticka, eksternog hard diska i slično).
- Verimatrix DRM sustav za enkripciju podržava prikaz otiska (*display fingerprinting*) na način da periodično na ekranu prikazuje identifikator korisničkog uređaja sa ciljem odvraćanja od neautorizirane retransmisije strimovanog sadržaja.

Logosoft IPTV sustav i M:tel IPTV sustav su u potpunosti fizički odvojeni sistemi na dvije različite geolokacije, koji neovisno obrađuju sve zahtjeve za IPTV sustavima i TV sadržajima i vrši se paralelna dupla administracija. Tako, ukoliko se TV kanal pusti na jednoj platformi, potrebno je da se cijeli proces dodavanja novog kanala prođe i na drugoj platformi. S druge strane, oba IPTV sistema, koriste različitu terminalnu opremu, STB uređaje koji se mogu koristiti samo na jednom IPTV sistemu, a ne na drugom. Jedino zajedničko što ova dva IPTV sustava imaju jeste transport usluge kroz Logosoft optičku mrežu, što niti u jednom trenutku ne utječe na isporuku, kvalitetu i zaštitu IPTV usluga.

U tom smislu, kako se navodi u Zahtjevu, pored postojećeg Logosoft IPTV sustava koji funkcionira od 2008. godine, Logosoft 2018. godine počinje koristiti novu M:tel IPTV platformu sa pratećom Verimatrix DRM zaštitom i adekvatnom terminalnom opremom, koji su već u tom trenutku u cijelosti osposobljeni za samostalnu ditribuciju zaštićenog TV signala korinisicima koji imaju odgovarajući STB uređaj, uključujući tu i Sport klub kanale (ovo imajući u vidu da kompletan M:tel sustav omogućava adekvatnu tehničku zaštitu koju traži United Media, odnosno SK).

U cilju zaključenja ugovora o distribuciji za Sport klub kanale, dana 12.04.2018. godine Logosoft dostavlja SK popunjen, potpisan i ovjeren formular zahtjeva za dostavom ponude uz priloge:

(i) ovjerenu kopiju važeće dozvole za distribuciju televizijskog programa,
(ii) ovjerenu kopiju opće dozvole za javnog mrežnog operatera i
(iii) ovjerene kopije kartona deponovanih potpisa kod 9 banaka.

Tom prilikom Logosoft je naveo da očekuje ponudu SK.

Sve navedeno Logosoft čini sukladno sa Općim uvjetima, koji su na snazi u momentu dostavljanja zahtjeva za dostavom ponude a kojima je člankom 6., koji uređuje obveze operatera, odnosno člankom 6.1. predviđeno da će u pogledu upućivanja ponude, odnosno u postupku zaključenja ugovora sa agentom (SK), operater biti u obvezi, a što je predviđeno člankom 6.1.1., da zahtjev za ponudom sukladno sa formularom u Prilogu 1, popunjen u cijelosti, dostavi agentu pisanim putem (istovremeno i preporučenom poštom i elektronskom poštom na e mail adresu).

Dana 14.05.2018. godine SK se obraća Logosoftu dopisom "*Odgovor na dostavljanje formulara zahtjeva za dostavom ponude*", zaprimljen od strane Logosofta dana 18.05.2018. godine, kojim ih isti obavještava da je ustanovljeno da nisu postupili po točki 6. Općih uvjeta u kojima su točno odredili koju dokumentaciju operater treba da dostavi SK u slučaju da prihvata uvjete Općih uvjeta i ponude, te da očekuje i informaciju u pisanoj formi koji paket kanala Logosoft želi da ugovori za reemitovanje u svojoj mreži.

U nastavku dopisa SK navodi da je Prilog 1 - formular ispravno popunjen i dostavljen s potrebnim prilozima dokumentacije, ali da nedostaju

(i) prihvat ponude/Prilog 2 - formular prihvata ponude - izjava/sporazum o odustanici,
(ii) izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca, u orginalu ili ovjerenoj kopiji,
(iii) popunjen obrazac Prilog 7 - upitnik o zaštiti sadržaja/tekstualni i grafički prikaz mreže (opis korištenih tehnologija prijenosa, tehnologiju head-enda, grafički prikaz mreže, teritorijalni i strukturni),
(iv) sredstvo obezbjeđenja u vidu 3 primjerka blanko sopstvene mjenice, kao i mjenično ovlašćenje, te da uz izjavu/sprazum o odustanici dostavimo i slijedeću fakultativnu dokumentaciju ukoliko je posjedujemo i to
(v) pozitivno izvješće sukladno sa tačkom 2.2. Općih usvjeta i prvo revizorsko izvješće sukladno sa točkom 3.1. Općih uvjeta.

SK dopis završava molbom da Logosoft ponovo pogleda Opće uvjete sa ponudom i da prema njima pripremi i dostavi potrebnu dokumentaciju.

Dana 29.06.2018. godine Logosoft se obraća dopisom SK i u prilogu dostavlja slijedeću dokumentaciju:

- Prilog 2 - formular prihvata ponude - izjava/sporazum o odustanici, potpisan i ovjeren od strane ovlaštenih zastupnika Logosofta;,
- revizorsko izvješće izrađeno sukladno sa Prilogom 5 - projektni zadatak, od strane revizorske kuće Deloitte d.o.o. Banja Luka;
- ovjerenu kopiju aktualnog izvoda iz sudskog registra,
- popunjen obrazac Prilog 7 - upitnik o zaštiti sadržaja, sa dva priloga za točku 11 i dva priloga za točku 14 i
- izjavu na memorandumu Logosofta kojom se definira za koji paket je zainteresiran.

Logosoft dalje navodi da sredstva objezbjeđenja u vidu 3 blanko sopstvene mjenice i mjenično ovlaštenje može da pošalje najkasnije do zaključenja ugovora, ovo s toga što mjenično ovlaštenje, između ostalog, sadrži referencu ugovora, broj i datum ugovora na temelju kojega se izdaje mjenično ovlaštenje, a da Logosoft u trenutku slanja dopisa tu informaciju nema.

Na kraju dopisa Logosoft je zamolio SK da sukladno sa točkom 2.2. Općih uvjeta izvrši ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva, odnosno sprovede neophodnu provjeru.

Deloitte izvješće koje je urađeno sukladno sa Prilogom 5 Općih uvjeta, kao nalaz navodi da je na dan 31. svibnja 2018. godine Logosoft mogao isporučiti signal audio-vizualnog sadržaja za ukupno (..) [1] aktivnih korisnika IPTV i to rezidencijalnih korisnika (fizičkih lica) (..), a poslovnih korisnika (..). Od ukupnih aktivnih rezidencijalnih korisnika, njih (..) koristi IPTV priključak, a (..) poslovnih korisnika koristi ukupno (..) IPTV priključak. Delloitte je potvrdio da nisu uočili nikakva odstupanja od podataka koje im je prezentirao Logosoft.

U Upitniku o zaštiti sadržaja u točki 1 Logosoft navodi da je Sarajevo zemljopisno područje na kome trenutno pruža uslugu, te da je tip mreže za koju će usluga biti isporučena IPTV, a u točki 6, Logosoft daje podatke i zemljopisni prikaz platforme koju će koristiti i to M:tel platforme, te objašnjava da se DRM i Verimatrix blokovi zaštite nalaze na centralnoj lokaciji u ulici Mladena Stojanovića 8 u Banja Luci.

Dalje navodi da su korisnici SK kanala kontrolirani sa M:Tel Middleware-a (platforme) koji se provison-uje preko Logosoft CRM-a. Pristup sadržaju je omogućen samo provision-ovanim korisnicima koji posjeduju odgovarajuće uređaje, te da svaki uređaj mora preuzeti ključ sa VCAS sustava kako bi mogao dekriptirati sadržaj.

U točki 11 Upitnika o zaštiti sadržaja Logosoft navodi da IPTV koristi isključivo STB uređaje Amino 139 i Arris VIP 1113, a u točki 22 potvrđuje da Verimatrix DRM sustav za enkripciju podržava prikaz (display fingerprint) na način da periodično na ekranu prikazuje identiflkator korisničkog uređaja sa ciljem odvraćanja od neautorizitane transmisije strimovanog sadržaja.

U točki 14 Upitnika o zaštiti sadržaja koja se odnosi na kodiranje sadržaja, Logosoft daje detaljan opis kodiranja i navodi da je svaki kadar snimka u potpunosti kodiran i da je svaki vremenski sadržaj kodiran (24x7). Kao prilog dostavlja potvrdu TeleGroup upućenu M:Telu o uspješnoj integriranosti Verimatrix DRM sustava, te da je obezbjeđena zaštita svih vrsta video sadržaja koji se distribuiraju krajnjim korisnicima. Također kao prilog dostavlja i potvrdu Verimatrix Ine iz Kalifornije da je TeleGroup kupio Verimatrix podršku za svog klijenta M:Tel za period od 1.1.2018. do 31.12.2018. godine.

U posljednjem prilogu dopisa Logosoft dostavlja i izjavu kojom iskazuje interes za distribuciju United paketa po cijeni od EUR 1,90 mjesečno po korisniku.

Dopisom od 24.07.2018. godine koji je zaprimljen od strane Logosofta 26.07.2018. godine SK obavještava Logosoft da je ovlašteno lice SK sprovelo ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva distributivnog sistema Logosoft i da je SK dostavio negativno tehničko izvješće u smislu točke 2.2. Općih uvjeta.

U preciziranju nedostataka navodi se da je Logosoft u Upitniku o zaštiti sadržaja naveo da koristi dva tipa set-boxa Arris VIP 1113 i Amino 139, a da je prilikom ocjene ispunjenosti propisanih uvjeta utvrđeno da Logosoft koristi i druge uređaje koji nisu navedeni u upitniku, a koji nisu pokriveni DRM sustavom zaštite uz navođenje linka do Logosoftovog sajta sa IPTV opremom. Također je kao nedostatak navedeno da je u odjeljku 6 Upitnika o zaštiti sadržaja prikazan dijagram iz kog proizilazi da se IPTV Middleware nalazi na centralnoj lokaciji u TK Centru M:tela u ulici Mladena Stojanovića 8 u Banja Luci, ali da je u postupku ocjene ispunjenosti propisnih uvjeta utvrđeno da Logosoft dodatno posjeduje i sopstvenu televizijsku platformu koja nije pokrivena DRM sustavom zaštite.

Na kraju dopisa SK konstatuje da Logosoft u tom trenutku ne ispunjava propisane tehničke uvjete za zaključenje ugovora o distribuciji kanala koji se nalaze u ponudi United Media.

Logosoft dana 03.08.2018. godine šalje dopis SK pozivajući se na točku 2.2. Općih uvjeta, te pojašnjava da je izvršio sve neophodne tehničke pripreme i nabavu odgovarajuće terminable opreme sukladno sa Općim uvjetima, konkretno da je realizirao nabavu STB uređaja sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite, ali i obezbjedio platformu sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite, koji u potpunosti zadovoljavaju uvjete defenirane Općim uvjetima.

Plan aktivnosti Logosofta nakon dobijanja pozitivnog tehničkog mišljenja i zaključenja ugovora, kako je navedeno, podrazumjevao je

- zamjenu postojećih STB uređaja Logosoftovih korisnika sa STB uređajima koji zadovoljavaju tehničke uvjete Općih uvjeta i
- migraciju korisnika sa sopstvene platforme na TV platformu koja u potpunosti zadovoljava tehničke uvjete Općih uslova.

Logosoft je skrenuo pažnju i na činjenicu da su, iako svjesni da proces zamjene uređaja kod korisnika i migracija korisnika na novu TV platformu iziskuje određeno vrijeme, spremni da plaćaju cijenu izabranog paketa za sve njihove korisnike, bez obzira na to što neće biti u mogućnosti da svim korisnicima tijekom migracionog perioda distribuiraju kanale iz ponude SK. Dalje ih pozivaju da shodno svim njihovim navodima i podatcima koje im je Logosoft dostavio u Upitniku o zaštiti sadržaja, posjete prostorije Logosofta na Mašinskom fakultetu u Sarajevu i da se uvjere u tehničku i svaku drugu spremnost istog da distribuira Sport Klub i druge kanale koji se nalaze u njihovoj ponudi.

SK dana 04.09.2018. godine šalje dopis Logosoftu, koji je od strane Logosofta zaprimljen dana 07.09.2018. godine, u kome ih obavještava da su razmotrili raniji dopis Logosofta i da bi bilo potrebno da zamjene kompletnu *legacy* platformu ako žele da na istim emitiraju signale SK, ukoliko nemaju mogućnost da razdvoje emitiranje na novu platformu i nove boksove. Također su naveli da je potrebno da im za novu platformu i nove boksove dostave rokove kada će biti u primjeni kako bi na zahtjev Logosofta organizovali tehničku ekipu da uradi *due diligence*.

Logosoft je dana 07.09.2018. godine obavijestio SK da je razdvojio emitiranje na novu platformu i na nove boksove, a što se tiče rokova, da su nova platforma i novi boksovi već u primjeni.

SK je dana 08.10.2018. godine uputio odgovor, koji je Logosoft zaprimio 10.10.2018. godine, kojim je isti obavješten da je potrebno da tehničke osobe SK sprovedu terensku ocjenu ispunjenosti tehničkih zahtjeva distributivnog sustava Logosoft, radi izrade tehničkog izvješća koji je uvjet za zaključenje ugovora o distribuciji.

U naredna dva dopisa koje koji su razmijenili Logosoft i SK (prvi od 11.10.2018. godine) Logosoft ih je obavijestio da im što prije jave termin za pristup tehničkih osoba sustavu Logosofta. Također su ih obavijestili da žele početi sa samostalnom distribucijom kanala N1, te da ih s tim u svezi mole da im pošalju prijedlog ugovora za distribuciju kanala N1.

SK im je odgovorio dana 27.11.2018. godine, koji je Logosoft zaprimio 28.11.2018. godine, te ih tom prilikom obavijestio da je njihov zahtjev za samostalnu distribuciju kanala N1 proslijeđen United Media radi pripreme ugovora o distribuciji, te da će im ugovor biti proslijeđen na potpis odmah nakon što prime pripremljenu verziju od United Media.

[1] (..) Podatci koje je Podnositelj zahtjeva označio kao poslovnu tajnu, kao i kompletno Deloitte izvješće (prilog uz Dopis br 4.)

U dalja dva dopisa, odnosno dopisa od 15.01.2019. godine SK je obavijestio gospodarski subjekt Logosoft da su u mogućnosti da dođu u firmu dana 24.01.2019. godine sa ciljem procjene ispunjenosti tehničkih zahtjeva distributivnog sustava Logosofta radi izrade tehničkog izvješća koji je usvjet za zaključenje ugovora o distribuciji. Logosoft je na taj dopis odgovorio istog dana te se složio sa predloženim terminom.

Dana 22.02.2019. godine SK je Logosoftu poslao dopis, koji je ovaj zaprimio 25.02.2019. godine u kome navodi slijedeće:

- kao predmet dopisa označeno je: "Ocjena ispunjenosti propisanih Tehničkih zahtjeva za distribuciju TV kanala Sport Klub";
- da se zahvaljuju na ukazanom gostoprimstvu prilikom posjete tehničkih osoba koje su dana 24.01.2019. godine provela ocjenu ispunjenosti tehničkih zahtjeva za distribuciju kanala iz ponude SK na distributivnom sustavu Logosofta koja je propisana Općim uvjetima i navode da su obaviješteni o slijedećem: da se Logosoft trenutno nalazi u postupku prelaska sa sopstvenog IPTV tehničkog rješenja na M:tel IPTV tehničko rješenje; da je na dan sprovođenja Tehničke ocjene Logosoft izvršio migriranje samo 20 testnih korisnika sa Logosoft IPTV na M:tel IPTV, a da se svi preostali korisnici Logosofta i dalje nalaze na Logosoft IPTV; da je predmet tehničke ocjene bio M:tel IPTV kao budući IPTV distributivni sistem na koji će, prema tvrdnji prisutnih predstavnika Logosofta, biti migrirani korisnici Logosofta, ali ne i sam Logosoft IPTV na kojem se i dalje nalaze korisnici Logosofta.

U nastavku je navedeno da, imajući u vidu članak 2. Općih uvjeta kojim je pored ostalog propisano da je pravo na distribuciju TV kanala iz ponude SK uslovljeno ispunjenjem propisanih tehničkih zahtjeva, kao i članak 3. Općih uvjeta kojim je pored ostalog propisano da se pod pojmom "korisnik" smatra svaki korisnik operatera (100% individualnih korisnika operatera), SK obavještava Logosoft da Logosoft u ovom trenutku ne ispunjava uvjete za zaključenje ugovora o distribuciji TV kanala iz ponude SK iz razloga što tehničke osobe SK nisu imali uvid u Logosoft IPTV na kojem se nalaze njegovi korisnici, već je predmet tehničke ocjene bio distributivni sustav na koji Logosoft ima namjeru da migrira svoje korisnike u budućnosti tj. IPTV distributivni sustav na kojem se trenutno ne nalazi 100% korisnika Logosofta.

SK u tom smislu poziva Logosoft da, ukoliko i dalje bude zainteresiran za distribuciju kanala iz ponude SK, omoguće im da, ili izvrše tehničku ocjenu Logosoft IPTV na kojem se nalaze Logosoft korisnici, ili da nakon što Logosoft izvrši migraciju 100% svojih korisnika na novi distributivni sustav, M:tel IPTV, ponovo podnesu zahtjev za tehničku ocjenu, radi utvrđivanja da li distributivni sustav, jedan ili drugi, ispunjava propisane tehničke zahtjeve za distribuciju kanala SK.

Logosoft dalje u Zahtjevu akcentira Opće uvjete iz kojih je, prema navodima gospodarskog subjekta Logosoft, vidljivo da su dva temeljna uvjeta za uspostavljanje suradnje između SK i operatera navedena u članku 2 Tehnički zahtjevi za uspostavljanje suradnje i članku 3 Uvjet točnog izvještavanja kao uvjet za suradnju.

Člankom 2.1 je predviđeno da zbog sustava zaštite autorskih prava vlasnika sadržaja, svaki operater mora da ispunjava tehničke zahtjeve iz Priloga 6 Općih uvjeta, a da se njihova ispunjenost potvrđuje tehničkim izvješćem koji izrađuje SK, te daje operater dužan da popuni i dostavi Upitnik o zaštiti sadržaja koji čini Prilog 7, prije izdavanja tehničkog izvješća. Pomenuti zahjevi su uspostavljeni u prvom zbog opasnosti da bi sami korisnici mogli da distribuiraju signal, naročito van teritorija BiH.

Članak 2.2 predviđa da ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva operatera vrši ovlaštena osoba SK, odnosno United Media, a prvo tehničko izvješće SK će dostaviti operateru u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva za sprovođenje provjere. U slučaju dostavljanja pozitivnog tehničkog izvješća smatra se da je taj operater ispunio tehničke zahtjeve koji su u tom trenutku na snazi. U slučaju dostavljanja negativnog tehničkog izvješća, operater ima pravo da od SK zahtjeva objašnjenje i preporuke o mjerama potrebnim za ispunjenje tehničkih zahtjeva, a SK se obvezuje da u roku od dodatnih 30 dana dostavi objašnjenja i preporuke za otklanjanje nedostataka.

Člankom 2.8 je predviđeno da SK ima pravo da u svakom trenutku za vrijeme trajanja ugovora, kada smatra za potrebno, izvrši vanrednu ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva kod operatera, a operater se obvezuje da omogući potrebne tehničke provjere.

Članak 2.9 uređuje da se članak 2 neće primjenjivati na samostalnu distribuciju kanala N1, te da operater neće biti u obvezi da ispunjava tehničke zahtjeve, odnosno da dostavlja tehničko izvješće ukoliko distribuira samo kanal N1.

Članak 3 koji se odnosi na Uvjet točnog izvještavanja kao uvjet za suradnju, odnosno članak 3.1. određuje da imajući u vidu da se cijena koju operater plaća obračunava prema broju korisnika, operater se obvezuje da prije početka isporuke signala i obračunavanja naknade pribavi nacrt izvješća revizora sukladno sa projektnim zadatkom iz Priloga 5.

Članak 3.2 definira da će se pod pojmom "korisnik" u smislu Općih uvjeta smatrati svaki korisnik operatera kome operater može isporučiti signal audio-vizualnog sadržaja (predstavlja 100% individualnih korisnika operatera).

Dakle, u Zahtjevu se navodi da je svrha ova dva članka Općih uvjeta da operater ispunjava propisane tehničke zahtjeve i da broj korisnika kojim operater isporučuje Sport Klub kanale ne bude veći od broja korisnika za koje operater po ugovoru o distribuciji plaća SK. Što se tiče točnog izvještavanja (članak 3), Logosoft je SK dostavio Delloite izvješće koji konstatira da nije uočeno nikakvo odstupanje u korisnicima od podataka koje im je prezentirao Logosoft. SK nije imao nikakve prigovore na njegovu sadržinu.

U odnosu na ispunjenost tehničkih zahtjeva (članak 2) Logosoft navodi da će za distribuciju Sport klub kanala koristiti M:tel IPTV platformu zajedno sa Verimatrix DRM-om, te da neće koristiti Logosoft IPTV platformu. Taj IPTV sistem će koristiti isključivo STB uređaje Amino 139 i Arris VIP 1113 koji nesporno pružaju adekvatnu razinu tehničke DRM zaštite).

I pored toga SK je Logosoft obavijestio o dobivenom negativnom tehničkom izvješću, gdje navode da je u točki 6 Upitnika o zaštiti sadržaja prikazan dijagram iz kog proizilazi da se IPTV Middleware platforma nalazi na lokaciji u M:tel u Banja Luci, ali da su oni utvrdili da Logosoft dodatno posjeduje i sopstvenu platformu koja nije pokrivena DRM sustavom zaštite, te da koristi još neke STB uređaje sem onih navedenih u Upitniku.

Logosoftu je navedeni odgovor bio nerazumljiv jer je isti gospodarskom subjektu SK već ukazao da će njihovi kanali isključivo biti distirbuirani preko M:tel IPTV platforme, te uopće nije bilo potrebe za pominjanjem/ocjenom Logosoft IPTV platforme za koju Logosoft zna da nije pokrivena DRM sustavom zaštite, te njenu ocjenu Logosoft nije ni tražio. Također u odnosu na STB uređaje Logosoft je naveo da će za distribuciju Sport klub kanala koristiti isključivo navedena dva uređaja, što ne znači da Logosoft nema i druge STB uređaje, koje koristi prilikom distribucije sadržaja na Logosoft IPTV platformi.

Logosoft ističe da je stvar poslovne politike i poslovnih odluka da li će isti ili bilo koji drugi operater imati ne samo dvije, nego 5 različitih neovisnih IPTV platformi i 10 različitih korisničkih uređaja, npr, jednu vrstu platforme i uređaja za hotele,

drugu za restorane, pabove i kafiće, treću za tržne centre. Riječ je o odvojenim IPTV sustavima, koji koriste različitu terminalnu opremu - STB uređaje, odnosno terminalna oprema jednog IPTV sustava ne može raditi na drugom, odnosno terminalne opreme su ograničene samo na korištenje unutar jednog zatvorenog IPTV sustava. Stoga, u konkretnom slučaju za SK, odnosno za United Media, nema rizika da će doći do neovlaštene distribucije TV signala od strane korisnika koji koriste Logosoft IPTV platformu ili do neke druge slične povrede autorskih prava.

Logosoft je s tim u svezi dana 03.08.2018. godine uputio dopis gospodarskom subjektu SK radi razjašnjenja nesporazuma, a sve sukladno članku 2.2. Općih uvjeta, sa molbom za dostavljanje preporuka za uklanjanje nedostataka, te istovremeno navodeći da su obezbjedili platformu sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite (jasno misleći na M:tel IPTV) i realizirali nabavu STB uređaja za zahtjevanim DRM sustavom zaštite. Dodatno, radi otklanjanja eventualnih nedoumica, Logosoft je pojasnio da će nakon dobijanja pozitivnog mišljenja i zaključenja ugovora preduzeti migraciju korisnika na M:tel IPTV platformu i zamjenu postojećih uređaja sa novim. Izrazili su i spremnost da plaćaju cijenu za sve postojeće korisnike (100%) bez obzira što neće biti u mogućnosti da svima tijekom migracionog perioda distribuiraju Sport klub kanale te da pozivaju SK da se u isto sami uvjere.

Na navedeno Logosoft je zaprimio odgovor sa zahtjevom da zamjene kompletnu platformu, ukoliko nisu u mogućnosti da razdvoje emitiranje na novu platformu i na nove STB i da ih obavijeste kada će biti u primjeni kako bi organizovali *due diligence*. Ovakvu"preporuku za otklanjanje nepravilnosti", i to od tehničkih osoba, Logosoft je shvatio ili kao njihovu nekompetentnost ili kao zlu namjeru. Naime, iz prethodne korespodencije SK bilo je jasno da Logosft već posjeduje dvije IPTV platforme i kompatabilne STB uređaje koji su u primjeni i koji omogućavaju razdvojenu distribuciju TV sadržaja.

Logosoft je ipak, kako bi došlo do zaključenja ugovora, bez obzira na ovaj odgovor, ponovo obavijestio SK da je razdvojeno emitiranje na M:tel IPTV platformu i da su i nova platforma i novi STB u primjeni. Stoga je predmet ocjene ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva od strane SK, koja je uslijedila 24.01.2019. godine, trebalo da bude isključivo M:tel IPTV sistem i platforma jer im je već bilo poznato da će sadržaj Sport kanala biti distribuiran isključivo na toj platformi. SK je također obavješten da u narednom razdoblju Logosoft planira da postojeće korisnike migrira na tu novu platformu.

Međutim, nakon "ocjene ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva" Logosoft je zaprimio od SK dopis kojim je obavješten da su utvrdili da je predmet tehničke ocjene bila M:tel IPTV platforma (a što je i trebalo da bude), ali ne i Logosoft IPTV platforma (a što nije ni trebalo da bude), te da je člankom 3 Općih uvjeta propisano da se pod pojmom korisnik smatra svaki korisnik operatera (100% individualnih korisnika), i da s toga Logosoft ne ispunjava uvjete za zaključenje ugovora jer tehničke osobe nisu imale uvid u Logosoft IPTV plaformu na kome se nalaze njegovi korisnici. Logosoft je tom prilikom dobio i preporuku da ukoliko i dalje bude zainteresiran za zaključenje ugovora da omogući SK ili tehničku ocjenu Logosoft IPTV platforme ili da nakon što Logosoft izvrši migraciju 100% korisnika ponovo podnesu zahtjev za tehničku ocjenu M:tel IPTV'.

Gospodarskom subjektu Logosoft je ovo obrazloženje, nakon svih dopisa i pregovora sa SK koji su trajali više od 10 mjeseci od njihovog prvog obraćanja, bilo neshvatljivo i neprihvatljivo i nakon čega je isti odlučio da obustavi sve dalje aktivnosti vezane za "zaključenje ugovora" jer su smatrali da United Media i njen agent bez valjanog razloga, suprotno svojim Općim uvjetima odbijaju sa Logosoftom zaključiti ugovor te da im to sudeći prema svemu nikada i nije bila namjera.

Logosoft u Zahtjevu dalje pojašnjava da je ispunjenje tehničkih zahtjeva jedan uvjet za uspostavljanje suradnje sa operaterom, a ispunjenje uvjeta tičnog izvještavanja o broju korisnika drugi uvjet, i oni su samostalni.

Opći uvjeti niti u jednoj riječi u članku 2 ne definiraju da je predmet provjere ispunjenosti tehničkih zahtjeva od strane SK broj korisnika operatera (tu sam broj korisnika nije mjerodavan), niti članak 3 pominje ispunjavanje bilo kakvih tehničkih zahtjeva u odnosu na 100% individualnih korisnika. Nigdje u Općim uvjetima ne piše da je Operater u obvezi prema SK da za sve svoje korisnike ispuni tehničke zahtjeve iz članka 2, navedeni tehnički zahtjevi moraju da budu ispunjeni samo za korisnike kojima će operater da distribuira Sport klub kanale.

Kada je riječ o članku 3 Općih uvjeta, na koji se poziva SK, istim je regulirana potreba za izvještavanjem o točnom broju korisnika operatera u momentu zaključenja ugovora, kako se ne bi došlo u situaciju da u tijeku njegovog izvršenja operater plaća za manji broj korisnika od broja korisnika kojima zaista isporučuje Sport Klub kanale. Imajući to u vidu, kao i atraktivnost Sport klub kanala za korisnike, Logosoft je izrazio spremnost da plaća cijenu izabranog paketa iz ponude SK za sve svoje korisnike (100% individualnih korisnika), bez obzira da li je izvršena njihova migracija na M:tel IPTV platformu, u smislu da im je tek tada omogućena isporuka kanala SK.

Stav je Logosofta da prema navedenom predmet ocjene ispunjenosti tehničkih zahtjeva iz članka 2.2 Općih uvjeta nije uopće trebalo i mogao da bude broj korisnika, već isključivo karakteristike i implementirane tehničke zaštite M:tel IPTV platforme i terminalne opreme. Rezultat "ocjene ispunjenosti propisanih Tehničkih zahtjeva za distribuciju kanala Sport Klub" nije se ticao ocjena tehničkih zahtjeva već se odnosio na uvjete čija se ocjena vrši po proceduri iz članka 3 Općih uvjeta, na ocjenu Deloitte izvješća, na koji SK nije imao prigovor.

Logosoft naglašava u Zahtjevu da je Sport Klubu već bila poznata M:tel IPTV platforma, jer je M:tel već imao zaključen ugovor o distribuciji Sport klub kanala u momentu provođenja ove kontrole, te se sa razlogom smatra da je SK u potpunosti prihvatio M:tel IPTV platformu kao plaformu koja ispunjava sve tehničke zahtjeve iz članka 2 Općih uvjeta.

Pored svega navedenog, Logosoftu od 27.11.2018. godine do dana podnošenja ovog Zahtjeva od strane SK d.o.o. nije proslijeđen ugovor o distribuciji kanala N1 na potpis, što Logosoft navodi kao još jedan dokaz da SK, odnosno United Media, ne želi suradnju sa Logosoftom.

Migriranje 100% Logosoft korisnika na M:tel platformu prije zaključenja ugovora ne samo da nema uporište u Općim uvjetima, već je isti i nerazuman i skoro ga je praktično nemoguće ispuniti, te je u konkretnom slučaju usmjeren jedino na nezaključenje ugovora iz slijedećih razloga.

Pravilo 69/2013 o uvjetima pružanja javnih telekomunikacijskih usluga i odnosima s krajnjim korisnicima koje je usvojio RAK, u članku 19. stavak 5 definira: "Operator javnih telekomunikacijskih usluga je obvezan pretplatniku, na njegov zahtjev, isključiti terminalnu opremu jednom u kalendarskoj godini u trajanju od 1 do 3 mjeseca, čime nastupa mirovanje pretplatničkog odnosa, U uvjetima poslovanja operator može utvrditi i dulji rok mirovanja prema zahtjevu pretplatnika. Mirovanje pretplatničkog odnosa prestaje po isteku zahtjevanog roka."

Budući daje obvezan, Logosoft je citirano pravilo propisao svojim općim uvjetima korištenja usluga Logosofta, koji su sastavni dio pretplatničkih ugovora sa korisnicima i mirovanje pretplatničkog odnosa omogućava svojim korisnicima, a isti to u praksi najčešće koriste prilikom dužih odlazaka izvan BiH. U navedenim situacijama operater nije u mogućnosti da izvrši zamjenu terminalne opreme takvim korisnicima i da im da opremu

koja zadovoljava sustav zaštite koju traži SK u svojim Općim uvjetima.

Također, u praksi se dešava da korisnik za vrijeme trajanja pretplatničkog odnosa premine, te da Logosoft kao pružatelj usluga za to sazna tek nakon nekoliko mjeseci pa čak i godina, kada se završi nasljedno- pravni postupak, dok nasljednici uredno plaćaju uslugu. I u takvim situacijama je nemoguće izvršiti zamjenu terminalne opreme takvim korisnicima i dati im opremu koja zadovoljava sustav zaštite koji je SK propisao u svojim Općim uvjetima (jer su umrli, a nasljednici ne žive u stanu gdje se emitira TV sadržaj), pa nije moguće ispoštovati ni uvjet - 100% individualnih korisnika operatera na način na koji to tumači SK.

U praksi se dešavaju i sporovi sa korisnicima koji koriste usluge ali se spore sa operaterom zbog različitih razloga (osporavaju račun, kvalitetu usluga i sл.) i ne dozvoljavaju nikakve promjene, uključujući zamjenu terminalne opreme.

Migriranje 100% postojećih korisnika (što u slučaju Logosofta podrazumjeva zamjenu terminalne opreme takvim korisnicima sa opremom koja zadovoljava sustav zaštite koju traži SK u svojim Općim uvjetima) za operatera je neizvjesnog trajanja, odnosno može da potraje i više mjeseci pa i godina, a sam operater na to nema skoro nikakav utjecaj. Samim tim, za svo vrijeme trajanja migracije operater neće moći da zaključi ugovor sa SK i distribuira Sport klub kanale ali će imati značajna ulaganja u opremu, marketing, ljudske resurse koja su vezana isključivo za buduću (neizvjesnu) suradnju sa SK. Uvjet o prethodnom migriranju 100% postojećih korisnika operatera na novu platformu koja ispunjava tehničke uvjete potpuno obesmišljava cijeli postupak zaključenja ugovora. Ovo posebno ukoliko do zaključenja ugovora sa SK dođe tek nakon nekoliko mjeseci ili čak godina od izvršenih ulaganja, a možda čak i nikada ne dođe, npr. u međuvremenu se promjene neki tehnički ili drugi zahtjevi. U toj situaciji operater će prije ili kasnije biti prinuđen da odustane, i to bez obzira na atraktivnost, odnosno nezamjenjivost sadržaja Sport klub kanala (Live paket Premijer lige).

Logosoft je stava da je jedini način započinjanja suradnje svakog operatera pa i Logosofta sa United Media radi emitiranja Sport Klub kanala da operater prethodno investira u odgovarajući opremu koja zadovoljava tražene tehničke zahtjeve i nakon toga sa SK zaključi ugovor o distribuciji te da se migracija korisnika tog operatera izvrši u tijeku izvršenja ugovora. U protivnom, od suradnje nema ništa, a operater je praktično istisnut jer je nekonkurentan na tržištu. S tim u svezi, Logosoft smatra da bi bilo logično da Općim uvjetima bude i precizirano da u takvoj situaciji operater plaća samo realan broj korisnika kojima emitira kanale Sport kluba. Ova situacija kao takva nije posebno regulirana Općim uvjetima, iako je United Media u trenutku njihovog donošenja mogao i morao da bude svjestan da postoje operateri na tržištu koji su u istoj ili sličnoj situaciji kao Logosoft.

Na ovaj način operateri, kako navodi Logosoft, kako bi imali pristup Sport klub kanalima moraju da se prilagode pomenutim tehničkim zahtjevima i izvrše velika ulaganja (riječ je o manjim operaterima) te su u nepovoljnijem položaju od onih čiji su 100% postojećih korisnika već na platformi koja odgovara tehničkim zahtjevima i imaju odgovarajuće uređaje.

Logosoft se dalje u Zahtjevu osvrće na Opće uvjete i postupak zaključenja ugovora predviđen njima ukazujući na njihovu netransparentnost i jednostranost, čime je United Media stavljena u poziciju da bez primjene bilo kakvih objektivnih kriterija odlučuje da li će i pod kojim uvjetima i kada zaključiti ugovor o distribuciji. Kompletan postupak pregovora, koji bi trebalo da vode ka zaključenju ugovora je jednostran, i njime isključivo rukovodi United Media, odnosno njen agent, što se vidi i iz tijeka i ishoda pregovora sa Logosoftom.

Logosoft postavlja pitanje da li postoji razlika između Općih uvjeta i ponude i kako da operater postupa prilikom otpočinjanja procedure za zaključenje ugovora. Ako operater slijedi Opće uvjete (5.1, odnosno 5.1.1), postupaće sukladno članku 6, te će prvo uputiti zahtjev za ponudom sukladno članku 6.1.1 i formularom koji čini Prilog 1, zatim očekivano čeka da mu se dostavi ponuda i ponovo Opći uvjeti.

U slučaju Logosofta, u prvom dopisu je navedeno da priloženi uvjeti predstavljaju ponudu za zaključenje ugovora, te Logosoft nije znao kako da postupi kada su u 2018. godine odlučili da započnu sa pregovorima. Logosoft je želio slijediti proceduru pa je uputio drugi dopis i čekao odgovor, odnosno ponudu. Nije želio preskakati korake te poslati odmah prihvat ponude, odnosno Prilog 2, jer nisu mogli pretpostaviti kakav će odgovor u tom slučaju dobiti, jer je shodno članu 5.1.1 prethodni korak slanje Priloga 1, sa obveznim elementima.

Kada su poslali drugi dopis dobili su odgovor u kome se kaže da je Prilog 1 ispravno popunjen i da je dostavljena sva potrebna dokumentacija ali da nedostaje prihvat ponude, odnosno Prilog 2, bez objašnjenja zašto ponude nema i što ona predstavlja. Prilog 2 u točki ii sadrži izjavu operatera "da *neopozivo i u cjelosti prihvata ponudu gospodarskog subjekta SK d.o.o. Sarajevo za zaključenje ugovora i prihvata sve obveze iz Uslova*. Točka iii dalje sadrži izjavu da je "*operater dalje suglasan da će se svi uvjeti iz Ponude i Uslova primenjivati od dana kada Agent primi ovaj prihvat ponude Operatera."*

Nadalje točkom v Priloga 2 je predviđeno da će operater dostaviti Agentu svu obveznu dokumentaciju, odnosno svu dodatnu dokumentaciju koju posjeduje, a koja nije obvezna (navedena pod točkom vii). Točka vii navodi da uz ovu izjavu/sporazum o odustanici dostavlja i slijedeću fakultativnu dokumentaciju u slučaju da je posjeduje i to pozitivno izvješće sukladno članku 2.2 i 2.9 Općih uvjeta i prvo revizorsko izvješće sukladno članku 3.1 Općih uvjeta. Logosoft smatra da je ovaj dio zbunjujući jer pozitivno izvješće dostavlja SK sukladno članku 2.2 Općih uvjeta, te nije jasno po kojoj proceduri treba da postupa operater, odnosno kada da traži ocjenu ispunjenosti tehničkih uvjeta, odnosno da im dostavi Prilog 7, da li odmah nakon što je poslao zahtjev za dostavljanjem ponude (ili čak i prije toga), nakon prijema ponude (ako toga uopće ima) ili uz prihvat ponude, imajući u vidu da se u Prilogu 2, točka 6 traži tekstualni grafički prikaz mreže ali je nejasno da li se to odnosi na Prilog 7, ili nakon prihvata ponude? Slično se odnosi i na prvo revizorsko izvještaj, odnosno na činjenicu kada se on traži i dostavlja.

Stvar postaje zamršenija, prema navodima Logosofta, ako se čitaju obveze operatera predviđene člankom 5.1.2 Općih uvjeta kojim se utvrđuje da "*agent ima obvezu da zaključi ugovor (u svim bitnim odredbama sukladno sa ponudom iz točke 5.1.1 i ovim Općim uvjetima) sa svakim operaterom na teritoriju BiH u roku od 30 dana od dana kada agent primi pisani prihvat bezuvjetne ponude zajedno sa svim potrebnim prilozima i dokaze o ispunjenosti uvjeta koji se dostavljaju u originalu ili ovjerenoj kopiji." Logosoft pretpostavlja da se ovdje radi* o obveznoj dokumentaciji iz Priloga 2.

Dalje slijedi članak 5.1.3 koji predviđa da u slučaju da operater uz prihvat ponude dostavi i pozitivno izvješće i prvo revizorsko izvješće, "*da će agent u navedenom roku zaključiti ugovor i bez odlaganja, po zaključenju ugovora početi sa isporukom signala Servisa, "odnosno vršiti isporuku signala Servisa kad se za to steknu uvjeti? ".*

Stoga, kako je shodno članku 5.1.2 nakon dostavljanja Priloga 2 agent dužan da zaključi ugovor o distribuciji u roku od 30 dana od dana primitka tog priloga u slučaju Logosofta taj rok je istekao 03.08.2018. godine.

Inače, Opći uvjeti ne sadrže nikakve odredbe kako teče sama procedura zaključenja i potpisivanja ugovora o distribuciji (nakon dostavljanja Priloga 2), niti koje su posljedice ako agent propusti da u predviđenom roku taj ugovor zaključi. Sa druge strane,

operater se unaprijed suglasio da će u slučaju da ne potpiše ugovor biti u obvezi da agentu plati odustanicu. Također, u okviru Priloga 2 kao obvezno operater treba da dostavi i blanko mjenicu i mjenično ovlaštenje, što je praktično nemoguće, jer ovlaštenje treba da sadrži referencu ugovora, broj i datum ugovora, što operater to u tom trenutku nema, jer ugovor nije zaključen.

Sa tim u svezi, Logosoft ukazuje Konkurencijskom vijeću i na nejasnoće Općih uvjeta u pogledu trenutka u kom je agent dužan da zaključi ugovor sa operaterom, kao i da li je riječ o ugovoru sa ili bez uvjeta. Naime, članci 2.3 i 2.4 predviđaju da agent *može* zaključiti ugovor sa operaterom ukoliko operater *u momentu zaključenja ugovora* posjeduje pozitivno izvješće ("redovito zaključenje") ili ukoliko se obveže da će u roku od 60 dana od dana zaključenja ugovora ispuniti tehničke zahtjeve i u tom roku dostaviti pozitivno izvješće ("uvjetno zaključenje"), u kom slučaju će ugovor stupiti na snagu sa raskidnim uvjetom. Slične odredbe o redovitom i uvjetnom zaključenju ugovora u slučaju dostavljanja odnosno nedostavljanja prvog revizorskog izvješća sadržane su u člancima 3.3 i 3.4 Općih uvjeta.

Ove odredbe su suprotne gore navedenim odredbama članka 5.1.2 Općih uvjeta jer pomenuti članak nigdje ne govori da je riječ o nekakvom eventualnom uvjetnom zaključenju ugovora.

Kako god, čak i da članci 5.1.2 i 2.3/3.3 Općih uvjeta nisu u kontradiktornosti, te se kod članka 5.1.2 mislilo na obvezno uvjetno zaključenje ugovora, operater (u ovom slučaju Logosoft) ne zna šta da očekuje dalje, kakvu ponudu je prihvatio, da li će zaključiti ugovor o distribuciji sa raskidnim uvjetom, kako teče sama procedura zaključenja i potpisivanja ugovora, kada se zaista izdaje mjenica i ovlaštenje.

Nadalje je pitanje procedure iz članka 2.2 Općih uvjeta koja se odnosi na samu tehničku ocjenu radi pribavljanja pozitivnog izvješća, a po kojoj operater praktično nije u mogućnosti da utiče na to da li će to izvješće uspjeti da pribavi u traženom roku od 60 dana. Naime, operater u Općim uvjetima nema uputstvo kada je potrebno da pošalje Prilog 7 (Upitnik o zaštiti), a shodno članku 5.1.2 slanje samo Priloga 2 od strane operatera stvara obvezu za agenta da (uvjetno) zaključi ugovor. Stoga, može se desiti da operater Prilog 7 pošalje agentu tek nakon uvjetnog zaključenja ugovora o distribuciji, sa pisanim zahtjevom za sprovođenje provjere. Također, operater Prilog 7 sa zahtjevom za sprovođenje provjere može da pošalje istovremeno sa Prilogom 2 (kao što je to učinio Logosoft, postupajući po uputstvu agenta). U oba ova slučaja, rok od 60 dana za ispunjenje uvjeta od strane operatera je neprimjereno kratak jer shodno članku 2.3 Općih uvjeta agent ima rok od 30 dana od dana primitka zahtjeva za sprovođenje provjere da operateru dostavi svoje izvješće. U slučaju da je to izvješće negativno, operater može da zahtjeva objašnjenja i preporuke o mjerama potrebnim za ispunjenjem tehničkih zahtjeva, a agent mora u roku od dodatnih 30 dana da mu dostavi objašnjenja i preporuke.

Iz samog vremenskog slijeda Logosoft naglašava da je jasno da operater nema nikakvu kontrolu nad procesom, odnosno da ne može biti siguran da će od dana kada mu je agent dostavio negativno izvješće uspjeti da pročita i shvati njegovu sadržinu, nakon čega treba da sačini i pošalje dopis agentu i traži preporuke za otklanjanje nedostataka, pa onda da sačeka još 30 dana od dana kada je agent primio taj dopis da mu ovaj da preporuku za otklanjanje nedostataka, da ih pročita i razumije, i na kraju da pristupi sprovođenju predloženih mjera, koje opet sukladno članku 2.4 Općih uvjeta, procjenjuje agent izdajući novo, sada pozitivno izvješće. Ukoliko ima namjeru da raskine ugovor sa operaterom usljed neispunjenja uvjeta, agent može veoma lako, koristeći maksimalne rokove koje je sebi ostavio, da dovede do neispunjenja uvjeta - pribavljanje pozitivnog izvješća u predviđenom roku. Dodatno, Opći uvjeti ne sadrže nikakve posljedice za agenta ukoliko ne postupi po ovim rokovima (30 plus 30 dana), tako da on prosto može da ih ne ispoštuje.

Čak i kada agent i operater nisu uvjetno zaključili ugovor o distribuciji (što sudeći prema navedenom ovisi samo od diskrecione primjene odredbi 5.1.2 i 2.3/3.3 Općih uvjeta od strane agenta), sam pregovarački proces, uključujući tu i proceduru ocjene tehničkih zahtjeva kako su predviđeni Općim uvjetima omogućavaju agentu da cijeli postupak odugovlači i zlouporabljuje svoju poziciju, što operatera stavlja u krajnju neizvjesnost i nemogućnost racionalnog planiranja da li će i kada do zaključenja ugovora uopće doći i pod kojim uvjetima.

Logosoft dalje u Zahtjevu navodi i članke 3.1 i 3.3 Općih uvjeta kojim se operater obvezuje da prije početka isporuke signala i obračunavanja naknade pribavi nacrt revizora - revizorsko izvješće. I ovde operater uopće ne može da pretpostavi trajanje cijelog postupka jer je sam proces nejasan i zbunjujući i upuštajući se u njega ostaje na potpunoj diskreciji agenta šta i kako i u kom momentu će tražiti i koliko će kompletan postupak trajati.

Agent je u članku 1.7 Općih uvjeta pokušao da isključi svoju odgovornost za štetu koja može nastati za operatera zbog nezaključenja ugovora i troškova pregovora u slučaju da agent utvrdi da isti ne ispunjava zahtjeve, a ipak je uputio zahtjev za ponudom. Ovo sve u situaciji u kojoj operater praktično nema nikakvu kontrolu nad procesom pregovora.

Prema navedenom Logosoft još jednom ističe da se iz svega može zaključiti da su Opći uvjeti krajnje netransparentni, u određenim člancima kontradiktorni i da ne ispunjavaju svoju svrhu. Operateri nemaju nikakvu jasnoću i predvidljivost u svezi sa samim procedurama, niti o svojim pravima u tom procesu, rokovi pa i uvjeti su pravljeni na način da agent može njima lako da manipulira. Ovakva pravila omogućavaju agentu, odnosno United Media da se u ovisnosti od svoje subjektivne ocjene, prema svakom individualnom operateru ponaša na način na koji želi, i sa tim u skladu, na kraju da zaključuje ili ne zaključuje ugovore sa njima, bez obzira na njihove objektivne okolnosti.

Logosoft predlaže Konkurencijskom vijeću da utvrdi da je United Media, putem svog agenta SK, na tržištu distribucije sportskih kanala sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige u BiH namjernim odugovlačenjem, odnosno odbijanjem potpisivanja ugovora o distribuciji kanala Sport klub, nametanjem prilikom pregovaranja za zaključenje ugovora uslova da 100% postojećih korisnika Logosoft migrira na platformu M:tel, zlouporabio vladajući položaj nametanjem nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija u smislu članka 10. stavak (2), točka a) Zakona.

Također, odugovlačenjem, odnosno odbijanjem potpisivanja Ugovora o distribuciji kanala Sport klub i nametanjem ovog dodatnog uvjeta koji nije propisan Općim uvjetima Logosoft je doveden u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj u odnosu na druge operatere, odnosno na taj način United Media je ograničila mjerodavno tržište a na štetu korisnika usluga Logosofta koji su uskraćeni za praćenje nogometnih sadržaja visoke kvalitete, koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige, sve u smislu članka 10. stavak (2), točke b i c) Zakona.

Od Podnositelja zahjeva zatraženo je da se očituje detaljnije po pitanju navoda oko distribucije kanala N1, odnosno nepotpisivanja i ovog ugovora na šta je privredni subjekt Logooft odgovorio slijedeće:

- Zahtjev se odnosi i na nezaključenje ugovora o distribuciji kanala N1;
- nepotpisivanje Ugovora o distribuciji kanala N1 predstavlja posebnu radnju zlouporabe vladajućeg položaja imajući u vidu da je iz Općih uvjeta uslova

nesporno da svaki operater koji ispunjava uvjete iz Općih uvjeta ima pravo da zaključi ugovor o distribuciji N1 kanala kada ne mora da ispunjava Tehničke zahtjeve iz članka 2. bez obveze da istovremeno sa United Media, odnosno SK zaključi ugovor i za Sport klub kanale;

- članak 2.9. Općih uvjeta eksplicitno predviđa "Članak 2 koji se odnosi na Tehničke zahtjeve neće se primjenjivati na samostalnu distribuciju kanala N1. Radi izbjegavanja sumnje Operateri neće biti obvezni da ispunjavaju Tehničke zahtjeve, odnosno da dostavljaju Tehničko izvješće ukoliko distribuiraju samo kanal N1";
- dana 29.06.2018. godine Logosoft je, između ostale dokumentacije, gospodarskom subjektu SK dostavio memorandum u kome je definirao da se njegov bezuvjetni prihvat ponude odnosi na distribuciju kanala iz United paketa (kako je definirano u Prilogu 4 Općih uvjeta, a koji je uključivao i N1 kanal), kao i Deloitte izvješće, i pozvao ga da izvrši ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva; imajući u vidu ponašanje i odugovlačenje United Media, odnosno SK, kod njihove ocjene ispunjenosti "tehničkih zahtjeva" u pogledu distribucije Sport klub kanala u naredna četiri mjeseca od slanja navedenog dopisa, a u želji da što prije korisnicima Logosofta omoguće bar gledanje N1 kanala, Logosoft je dana 11.10.2018. godine obavijestio da želi početi sa samostalnom distribucijom kanala N1 te da ih s tim u svezi moli da im pošalju prijedlog ugovora za distribuciju kanala N1;
- SK je uputio dopis Logosoftu dana 27.11.2018. godine sa obavještenjem da je Logosoft zahtjev za samostalnu distribuciju kanala N1 proslijeđen United Media radi pripreme ugovora o distribuciji, te da će im ugovor biti proslijeđen na potpis odmah nakon što isti zaprime od United Media;
- ugovor o distribuciji N1 kanala gospodarskom subjektu Logosoft nikada nije "proslijeđen na potpis", bez objašnjenja.

Logosoft na kraju svog podneska zaključuje da, bez obzira što sukladno članku 2.9. Općih uvjeta zaključenje ugovora o distribuciji za Sport klub kanale i ugovora o distribuciji N1 kanala nije ničim uvjetovano, iz svega navedenog proizilazi da u konkretnom slučaju, United Media, odnosno njen agent, nisu primijenili Opće uvjete, već su distribuciju jednog kanala bez ikakvog temelja vezali sa istovremenom distribucijom drugog, odnosno drugih kanala, čime su izvršili zloupoabu vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu u smislu članka 10. stavak (2) točke b) i d) Zakona o konkurenciji.

Podnositelj zahtjeva predlaže da se mjerodavno tržište predmetnog postupka odredi kao tržište distribucije sportskih kanala sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige u BiH.

Na teritoriju BiH od svih sportskih kanala koji nude visoko kvalitetne nogometne sadržaje, u ovom trenutku jedino kanal Sport Klub nudi prijenos Live paketa engleske Premijer lige, a SK kao agent United Media zaključuje ugovore o distribuciji kanala Sport Klub na teritoriju BiH.

Tržišni udjel United Media na ovako definiranom mjerodavnom tržištu iznosi 100%.

3.2. Zaključak o pokretanju postupka

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je sukladno članku 32. stavak (2) Zakona, na 69. sjednici održanoj dana 28. svibnja 2020. godine, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj: UP-06-26-2-008-8/20 (u daljnjem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točke a), b), c) i d) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak Podnositelju zahtjeva aktom broj: UP-06-26-2-008-12/20 dana 29. svibnja 2020. godine. Sukladno članku 33. stavak (1) Zakona Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zahtjev, Dopunu zahtjeva i Zaključak na odgovor gospodarskom subjektu Sport Klub u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-13/20. Obzirom da je gospodarski subjekt United Media sa sjedištem u Luksemburgu dana 11. lipnja Konkurencijsko vijeće je u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-14/20 istom dostavilo Zahtjev, Dopunu Zahtjeva i Zaključak na odgovor zajedno sa Zaključkom na nezvaničnom prijevodu na engleski jezik te su obavješteni da su sukladno članku 47. stavak (5) Zakona o upravnom postupku BiH dužni da u roku od 15 dana imenuju punomoćnika za zastupanje ili punomoćnika za primanje pismena u Bosni i Hercegovini, u suprotnom isti će biti postavljen po službenoj dužnosti.

Sport Klub je u ostavljenom roku dostavio odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, u smislu članka 33. stav (3) Zakona, podneskom broj: UP-06-26-2-008-15/20 dana 19. juna 2020. godine, u kojem u istakao zahtjev za odbacivanjem Zahtjeva i obustavu postupka, da nema pravnog temelja za vođenje postupka te da protivne strane nisu zlouporabile vladajući položaj.

3.3. Odgovor gospodarskog subjekta Sport Klub na Zahtjev i Zaključak

U Odgovoru gospodarskog subjekta Sport Klub u bitnom se navodi slijedeće:

- Sport Klub nije aktivan na predloženom mjerodavnom tržištu pa ne može imati ni vladajući položaj te Postupak u dijelu koji je pokrenut protiv ovog gospodarskog subjekta treba biti obustavljen;
- U Rješenju Konkurencijskog vijeća iz 2013. godine mjerodavno tržište definirano je kao tržište distribucije sportskih kanala sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premier lige u BiH. Konkurencijsko vijeće je odbilo u potpunosti zahtjev podnositelja zahtjeva protiv društva Sport Klub d.o.o. Sarajevo navodeći da Sport Klub d.o.o. Sarajevo, uz ostala tri gospodarska društva, nije aktivan na mjerodavnom tržištu, te stoga ne može ni imati vladajući položaj na tržištu, pa samim tim niti zlouporabiti isti; I u kasnijim postupcima u svezi sa emitiranjem kanala Sport Klub, Konkurencijsko vijeće je utvrđivalo povrede samo u odnosu na osobe koji su emiteri odgovarajućih kanala, a ne u odnosu na njihove lokalne agente;

Imajući u vidu da se u tom pogledu ništa nije promijenilo - Sport Klub d.o.o. Sarajevo i dalje nije aktivan na mjerodavnom tržištu. Sport Klub d.o.o. Sarajevo smatra da Konkurencijsko vijeće nije imalo temelja da uopće pokrene Postupak protiv Sport Klub d.o.o. Sarajevo i stoga treba bez odlaganja obustaviti postupak protiv ovog poslovnog subjekta te mu se sudjelovanjem u ovo postupku stvaraju nepotrebni i neutemeljeni troškovi;

Očigledna neutemeljenost Zahtjeva za hitno obustavljanje Postupka su slijedeći:

(a) dio Zahtjeva koji se odnosi na distribuciju kanala N1 je neutemeljen i ne može biti predmet ovog Postupka, obzirom da se Zahtjev i Zaključak odnose na mjerodavno tržište distribucije prijenosa određenih nogometnih utakmica, a N1 iste uopće ne emitira, pa se u odnosu na konkretni kanal uopće ne mogu ni

razmatrati navodi koji se odnose na poslovne subjekte koji djeluju na sasvim drugim tržištima i pritom imaju jako niske udjele na tim tržištima (kao što je emiter kanala N1). Nadalje, po saznanjima Sport Klub d.o.o. Sarajevo, poslovni subjekt United Media S.a.r.l. uopće nije emiter kanala N1. Iako ovaj kanal emitira Adria News S.a.r.l., koje jeste povezano lice United Media S.a.r.l. u sastavu United Group, United Media S.a.r.l., koji je emiter kanala Sport Klub i protiv kojeg se ovaj Postupak vodi, sa emitiranjem kanala N1 nema nikakve veze. U Općim uvjetima za emitiranje kanala Sport Klub, baš iz tih razloga, uz bitno drugačiju strukturu ponude i druge faktore vezane za emitiranje informativnih kanala u odnosu na sportske sadržaje, izričito je naglašeno da se tehnički uvjeti bitni za kanale Sport Klub ne primjenjuju na emitiranje kanala N1;

Adria News S.a.r.l.. koji jeste povezano lice United Media S.a.r.l. u sastavu United Group, nema vladajući položaj na mjerodavnom tržištu na kojem posluje pa samim tim ni obvezu da taj kanal daje svim zainteresiranim operaterima. Stoga ponuda za distribuciju tog kanala i zaključenje ugovora predstavlja komercijalno pitanje o kojem Logosoft treba pregovarati sa poslovnim subjektom Adria News S.a.r.l., a Vijeće nije stvarno nadležno da se bavi tim pregovorima, jer Adria News S.a.r.l. nema vladajući položaj na tržištu na kojem sudjeluje N1;

U ovom dijelu Zahtjeva, Logosoft ističe navodno uvjetovanje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju sveze s predmetom takvog sporazuma iz članka 10, stavak (2), točka d) Zakona o konkurenciji, što je situacija koja bi u teoriji mogla postojati samo u slučaju kada kupac (ovdje Logosoft) ne bi želio da kupi određeni proizvod, a prodavač (emiter kanala N1, koji je povezano licc United Media S.a.r.l.) ga uvjetuje da *must-have* proizvod može dobiti samo ukoliko istovremeno kupi i drugi manje tražen proizvod. Međutim, ta situacija u konkretnom slučaju očigledno ne postoji u bilo kojem elementu - niti United Group uslovljava kupovinu prava na distribuciju kanala Sport Klub istovremenom kupovinom prava na distribuciju kanala N1, niti se Logosoft tome opire i ne želi da kupi prava na N1 (u konkretnom slučaju to očigledno nije primjenjivo, jer Logosoft izričito tvrdi da želi kupiti prava na N1 nevezano za Sport Klub bez ikakve prisile). Imajući u vidu navedeno, očigledno je, kako se navodi u predmetnom Odgovoru, da Logosoft pogrešno tumači članak 10 stavak (2), točka d) Zakona o konkurenciji, te ističe ovaj temelj povrede konkurencije koji uopće ni teoretski ne može biti primjenjiv na konkretnu situaciju u kojoj Logosoft navodi da dobrovoljno želi nabaviti prava na kanal N1;

Očigledno je netočno da se distribucija kanala N1 vezuje na bilo koji način za distribuciju kanala Sport Klub (jedina poveznica je mogućnost nabavke od istog agenta, koji je agent i raznih drugih emitera specijaliziranih dječjih, sportskih i netematskih kanala). Sport Klub d.o.o. Sarajevo je kao agent Adria News S.a.r.l. jasno dao potpuno odvojenu ponudu za distribuciju kanala N1, te se ta ponuda kao što je očigledno iz Općih uvjeta odnosi samo na kanal N1, čija je nabava moguća odvojeno i nije uvjetovana distribucijom kanala Sport Klub (niti je distribucija Sport Klub uvjetovana distribucijom N1, što dokazuje činjenica da npr. Mtel distribuira kanale Sport Klub, a ne distribuira kanal N1);

Razlozi za izostanak zaključenja ugovora o distribuciji kanala N1 sa Logosoftom su isključivo u pasivnosti i nedostatku interesa poslovnog subjekta Logosoft nakon inicijalnog načelno izraženog zanimanja, što je kod emitera ovog kanala bilo shvaćeno kao odustanak od zahtjeva za distribuciju kanala N1;

Imajući u vidu da navedeni kanal, njegovo emitiranje i uvjeti distribucije, nemaju nikakve sveze sa mjerodavnim tržištem ovog Postupka, a tržišni udjeli emitera tog kanala su relativno mali i sasvim sigurno znatno ispod udjela koji bi mogli podrazumijevati vladajući položaj, bez obzira na definiciju mjerodavnog tržišta, gospodarski subjekt SK predlaže da se Postupak u dijelu koji se odnosi na navodno uvjetovanje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma iz članka 10. stavak (2), točka d) Zakona o konkurenciji - bez odlaganja obustavi, jer: (i) emiter kanala Sport Klub nema nikakve veze sa emitiranjem kanala N1 i nema vladajući položaj na tržištu (ma kako bilo definirano tržište, udjeli N1 su relativno mali), pa ni obvezu da svoj proizvod proda svim zainteresiranim operaterima; (ii) Opći uvjeti za distribuciju kanala Sport Klub izričito isključuju primjenu tehničkih uvjeta za distribuciju kanala Sport Klub na kanal N1, čija distribucija nije uvjetovana tehničkim uvjetima ni istovremenom distribucijom kanala Sport Klub (moguća je samostalna distribucija kanala N1 što je očigledno iz Općih uvjeta).

b) dio Zahtjeva koji se odnosi na navodno izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija, iz članka 10. stavak (2) točka a) Zakona o konkurenciji, također je očigledno neutemeljen i uopće se ne može ni razumjeti, jer se nigdje u Zahtjevu ne spominju cijene, niti bilo kakva moguća zlouporaba u odnosu na cijene, pri čemu su cijene relevantnih kanala iste za cjelokupno tržište, sukladno sa vrijednostima sadržaja koji se emitira na relevantnim kanalima i kao takve su prihvaćene od strane lokalnih operatora, te stoga gospodarski subjekt SK predlaže da se Postupak i u ovom dijelu obustavi bez odlaganja;

c) dio Zahtjeva koji se odnosi na navodnu netransparentnost i nejasnoće Općih uvjeta je također očigledno neutemeljen jer povezano lice Logosofta - Mtel a.d. Banja Luka (kao i razni drugi operateri) ima ugovor o distribuciji kanala Sport Klub za daleko veći broj korisnika i nije imalo nikakvih problema u shvatanju i primjeni Općih uvjeta koje treba ispunili, te je jasno da Logosoft tvrdnjama o navodnim nejasnoćama Općih uvjeta nastoji prikriti da jednostavno ne ispunjava tehničke uvjete, za razliku od Mtel a.d. Banja Luka i drugih operatera koji distribuiraju ove kanale. Stoga Sport Klub d.o.o. Sarajevo smatra da ovim navodima koje ističe 4-5 godina nakon dostave Općih uvjeta, Logosoft očigledno zlouporabljuje procesna prava, što Vijeće ne bi smjelo dopustiti.

Osim toga, sve i da postoji (a ne postoji), sama moguća nejasnoća pojedinih odredbi akata poslovnih subjekata ne može bili temelj za vođenje postupka pred Vijećem, jer je Vijeće nadležno samo za teške povrede

konkurencije, a ne za administrativna pitanja kao što su tumačenja pojedinih detalja u pojedinačnim aktima poslovnih subjekata. Logosoft u svom Zahtjevu nigdje ne navodi jasno o kakvim se povredama za koje je Vijeće nadležno radi, nego nejasno citira pojedine dijelove Općih uvjeta i izražava "zbunjenost", iako ne pojašnjava kakve to veze ima sa Zakonom o konkurenciji ili zašto se za tumačenje tih odredbi nije konsultiralo sa svojim matičnim preduzećem - Mtel a.d. Banja Luka, koje je očigledno uspjelo da razumije Opće uvjete i zaključilo je ugovor o distribuciji kanala Sport Klub sukladno sa istim;

(d) očigledno je neutemeljeno i pozivanje na preostale navodne temelje zlouporaba vladajućeg položaja koji se spominju u Zahtjevu.

Prema navodima iz Odgovora gospodarskog subjekta SK nije sporno među strankama da Logosoft koristi platformu koja ne ispunjava tehničke standarde za distribuciju kanala Sport Klub i da je razmatrao da počne koristiti Mtel-ovu platformu koja te uvjete zadovoljava. Potvrđeno mu je da bi to bilo prihvatljivo za emitera kanala Sport Klub. Međutim, Logosoft je u razdoblju komunikacije sa agentom novu platformu implementirao samo za 20 (dvadeset) testnih korisnika od nekoliko tisuća svojih ukupnih korisnika - svi drugi korisnici Logosofta su koristili platformu putem koje se Sport Klub kanali nesporno ne mogu bezbjedno distribuirati, sukladno zahtjevima vlasnika prava intelektualne svojine na sadržaje koji se emitiraju na relevantnim kanalima, što priznaje i sam Logosoft.

Logosoft prigovara zahtjevu da se mjere zaštite primijene na 100% korisničke baze i u Zahtjevu po prvi put ističe neke izuzetne slučajeve u kojima to možda neće biti moguće (korisnici koji su iz raznih razloga trenutno neaktivni i operater kod njih ne može zamijeniti opremu). Da je Logosoft novu platformu instalirao kod aktivnih korisnika (ili makar kod velike većine njih) i obavijestio emitera o postojanju određenih problema kod manjeg broja neaktivnih korisnika, emiter bi razmotrio takvu izuzetnu situaciju i vjerovatno je prihvatio kao nužnu, jer se distribucija i odnosi na aktivne korisnike. Međutim, ovdje je očigledno da problem ne predstavlja manji broj neaktivnih korisnika, kako Logosoft pokušava dovesti Vijeće u zabludu u svom Zahtjevu, nego činjenica da Logosoft pokušava zaobići pravila distribucije kanala Sport Klub koje su ispoštovali svi operateri koji trenutno distribuiraju kanale Sport Klub, uključujući njegovo matično društvo - Telekom Srpske a.d. Banja Luka (Mtel).

Kanali Sport Klub nisu namijenjeni za testnu distribuciju pojedinačnim korisnicima operatera. Predmetno pitanje je u određenoj mjeri komercijalne prirode (naplata naknade za korisnike koji imaju pristup relevantnim sadržajima), ali je istovremeno pitanje obveza emitera prema vlasnicima prava intelektualne svojine, odnosno zaštite signala kanala od mogućih zlouporaba, koje bi mogle dovesti do narušavanja odnosa sa ključnim dobavljačima sadržaja (i kršenjem uvjeta pod kojima se licenciraju sadržaji samom emiteru). U tom smislu, špekuliranje gospodarskog subjekta Logosoft o svrsi tehničkih zahtjeva je bespredmetno. Da je emiter kanala Sport Klub prihvatio ponudu Logosofta da plaća za cjelokupnu korisničku bazu (iako, navodno, ne bi distribuirao signal kanala korisnicima izvan jedne platforme), ovaj gospodarski subjekt bi ga vjerovatno prijavio za zlouporabu vladajućeg položaja zato što mu naplaćuje usluge koje nije pružio).

Logosoft zahtijeva da mu se odobri nešto što nije odobreno bilo kojem operateru - da primijeni potrebne uvjete i zaključi ugovor za distribuciju kanala Sport Klub za manje od 0,5% svoje korisničke baze koja testno koristi drugu platformu, te smatra da ga se odbijanjem takvog zahtjeva diskriminira. Način distribucije koji je predlagao Logosoft bi podrazumijevao kontinuirani nadzor nad cjelokupnim poslovanjem Logosoft-a od strane emitera, za šta emiter nema resursa niti mu bilo ko može nametnuti takvu značajnu investiciju i rizik, koji nije ni tražen ni odobren bilo kojem drugom operateru. Postavlja se pitanje čemu služe tehnički zahtjevi po Logosoft-u, osim zadovoljavanju forme, ako ne sprječavanju neovlaštene distribucije trećim osobama, odnosno da li emiter ima pravo da kontrolira primjenu sopstvenih Općih uvjeta, ili operatori mogu da tumače uvjete kako kome odgovara.

Prema izvješću Deloitte-a, sam Logosoft je "korisnika" u cilju izrade izvješća definirao kao korisnika kome *može isporučiti signal audio-vizualnog sadržaja, što predstavlja 100% individualnih korisnika*, te izvješće, sačinjeno sa ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja u svezi sa brojem korisnika kojima Logosoft može isporučiti signal, sadrži podatak da je *mogao isporučiti signal za ukupno 4.566 aktivnih korisnika IPTV-a*. Disproporcija između broja korisnika na zaštićenoj platformi i broja korisnika na platformi za koju sam Logosoft priznaje da ne ispunjava tehničke uvjete je očigledna, te evidentno podrazumijeva značajnu diskreciju na strani Logosoft-a, kao i značajnu izloženost emitera mogućim optužbama za zlouporabu ukoliko bi naplaćivao uslugu za čitavu korisničku bazu, a koja se pri tom ne čini dostupnom 99,5% korisnika.

Niti u jednom sličnom slučaju, emiter kanala Sport Klub i Sport Klub d.o.o. Sarajevo, kao njegov lokalni agent nisu odobrili zainteresiranim operaterima da se ugovor o distribuciji zaključi za 20 testnih korisnika operatera, kako zahtijeva Logosoft, već primjenjuju iste, transparentne i nediskriminatorne uvjete za sve operatere. Upravo iz tih razloga nisu ni mogli prihvatiti zahtjev Logosofta, te smatraju da time nisu diskriminirali Logosoft, nego su samo od ovog operatera očekivali isto što su ispunili svi drugi operateri koji distribuiraju kanal Sport Klub. Da su postupili drugačije, emiter i agent kanala Sport Klub bi se izložili prijavama drugih operatera (kako onih koji imaju ugovor, tako i onih koji ga nemaju) za davanje posebnih uvjeta Logosoftu, koji nisu odobreni bilo kojem drugom operateru.

(e) da su navodi Logosofta o navodnoj diskriminaciji bespredmetni SK navodi činjenicu da njegova povezana osoba Telekom Srpska (Mtel) a.d. Banja Luka već godinama ima zaključen ugovor o distribuciji kanala Sport Klub, a oba čine dio Telekom Srbija grupacije. Dakle, Logosoft tvrdi da United Group diskriminira Telekom Srbija grupu, tako što (navodno) ne dopušta da najmanje od društava u sastavu te grupe u BiH (Logosoft) zaključi ugovor o distribuciji, koji je već zaključilo najveće društvo u sastavu iste grupe (Mtel), što je i nelogično i očigledno neutemeljeno.

Razlog zbog kojeg Logosoft nema ugovor o distribuciji kanala Sport Klub je neispunjavanje tehničkih uvjeta, što ni ovaj operater ne osporava. Logosoft za sebe zahtijeva posebne uvjete (da mu se ugovor dodijeli na temelju 20 testnih korisnika), što nije odobreno bilo kojem operateru i što bi Protivne strane izložilo prijavama drugih operatera, kako onih koji su ispunili uvjete i zaključili ugovore (mogli bi tvrditi da ni od njih nije trebalo tražili da ispune uvjete), tako i onih koji nemaju ugovor jer ne ispunjavaju tehničke uvjete.

Posebno je pitanje zašto Logosoft koji ima pristup odgovarajućoj tehničkoj zaštiti (platformi) u okviru sustava Mtela u višegodišnjem vremenskom razdoblju (od 2014. godine, kada mu je po sopstvenim navodima „*omogućeno pokretanje investicijskog ciklusa*") ne želi da prebaci korisnike na odobreni sustav zaštite koji već implementira u svoje poslovanje (ne samo zbog konkretnih kanala, već i zaštite sadržaja uopće, sukladno mjerodavnim propisima).

Niti jedan operater koji trenutno ima ugovor za distribuciju kanala Sport Klub nije tražio niti dobio ugovor za samo 20 testnih korisnika za koje su ispunjeni tehnički uvjeti, dok za ostalih 99,5% korisničke baze ti uvjeti nisu ispunjeni - sam izostanak takvog zahtjeva od bilo kojeg drugog operatera osim da jedan od operatora u okviru grupe zahtijeva posebna prava i pogodnosti može razumno izazvati sumnju u namjeru zlouporabe omogućenog signala, a naročito u korelaciji sa zahtjevom da se pristup odobri na temelju minimalnog broja korisnika kojima je implementirana platforma. Ne postoji nikakva diskriminacija između operatera, ako se od svih zahtijevaju isti uslovi tehničke zaštite i niti jednom operateru nije odobreno uspostavljanje distribucije na temelju nekoliko testnih korisnika - takav zahtjev je sam po sebi opravdan.

U Odgovoru stoji da nije jasno zašto bi samo u slučaju Logosoft-a emiter trebalo da se pouzda isključivo u riječ operatora da će mjere bili implementirane i za ostale korisnike (osim 20 testnih), odnosno da neće dolaziti do zlouporabe ili prelijevanja signala. Logosoft istovremeno insistira da je druga ugovorna strana dominantna, a potom traži posebne pogodnosti za sebe, samostalno tumači Opće uvjete na način koji mu odgovara i insistira na posebnoj kontroli nad procesom pregovora.

U tom smislu očigledno je da ne postoje ni radnje zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak (2), točke b) i c) Zakona o konkurenciji.

SK predlaže da Konkurencijsko vijeće pozove Logosoft da u roku od 3/tri/ dana upotpuni svoj Zahtjev i učini vjerovatnim da navodne radnje koje ističe u Zahtjevu predstavljaju povrede Zakona o konkurenciji, a ako to ne učini, predlaže da Vijeće donese zaključak o obustavljanju postupka, na temelju članka 25. stavak (1) točka e) i članka 42. stavak (2) Zakona o konkurenciji, odnosno članka 138. stavak (3) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 40/16).

Što se tiče toka pregovora i komunikacije između Logosoft-a i Sport Klub d.o.o. gospodarski subjekt SK u Odgovoru navodi da dodatnu sumnju u razloge za podnošenje konkretnog Zahtjeva predstavlja moment njegovog podnošenja u odnosu na komunikaciju na koju se odnosi. Na sve dopise Logosofta, Sport Klub d.o.o. Sarajevo je odgovarao u najkraćim mogućim rokovima, a kada je bio spriječen da poduzme radnju u kratkom roku, o razlozima je obavještavao Logosoft. U svojoj posljednjoj komunikaciji (još iz veljače 2019. godine) Logosoft navodi da je prebacivanje na plalformu Mtel-a u tijeku, te da će biti sprovedena nakon nekoliko mjeseci - ne spominje bilo kakve nejasnoće Općih uvjeta, niti tvrdi da ispunjava tehničke uvjete.

Međutim, nakon što ga Sport Klub obavještava da u danom trenutku ne ispunjava tehničke uvjete, Logosoft ni na koji način ne komunicira sa gospodarskim subjektom Sport Klub od 22. veljače 2019. godine, ni na koji način ga ne obavještava o provedenim aktivnostima na implementaciji nove platforme i migraciji korisnika, ne obavještava ga o problemima sa prebacivanjem određenih kategorija korisnika, niti iskazuje interesovanje za distribuciju predmetnog kanala, sve dok tek 27. siječanja 2020. godine ne podnosi Zahtjev za pokretanja postupka Konkurencijskom vijeću na temelju navodne povrede konkurencije.

U Odgovoru se također navodi da SK ne može špekulirati o razlozima podnošenja Zahtjeva ili razmatranjima protivne strane, ali osnovano može izraziti sumnju u stvarnu namjeru zaključivanja sporazuma sukladno Općim uvjetima i legitimnim zahtjevima emitera, odnosno u utemeljenost Zahtjeva na razumnoj zabrinutosti za intenzitet tržišne konkurencije, imajući u vidu ovakvu hronologiju događaja.

Gospodarski subjekt SK navodi u Odgovoru da nema pravnog temelja za vođenje Postupka ističući slijedeće:

- Konkurencijsko vijeće je već odbilo navode da Protivne strane nisu provele ranija rješenja Vijeća pri čemu je, kako navodi SK, Logosoft kontradiktoran - s jedne strane, ističe rješenja protiv ranijeg emitera kao primjer navodne sklonosti emitera kanala Sport Klub zlouporabi vladajućeg položaja, a s druge strane u svom dopisu od 03.08.2018. godine navodi da je iste kanale distribuirao u razdoblju 2013-2015, te da su sa ranijim emiterom ovog kanala "*u navedenom razdoblju ostvarili više nego uspješnu poslovnu suradnju, na obostrano zadovoljstvo i zadovoljstvo naših korisnika"*.
- bez obzira što je raniji emiter koji je bio stranka u postupcima koji su vođeni pred Vijećem u periodu 2013-2015, prestao emitirati kanale Sport Klub svi nalozi Vijeća iz ranijih odluka su izvršeni i sve novčane kazne plaćene, iako još nisu iscrpljeni svi pravni lijekovi protiv navedenih odluka.

Rješenje Konkurencijskog vijeća BiH po zahtjevu poslovnih subjekata Asocijacija kablovskih operatera u Bosni i Hercegovini (AKOP) i Elta Kabel d.o.o. Doboj protiv gospodarskih subjekata United Media Distribution SRL Bukurešt, Rumunija i Sport Klub d.o.o. Sarajevo, broj 06-26- 2-006-143-II/15 od 23.12.2015. godine je izvršeno u cijelosti u roku koji je Vijeće naložilo, uključujući između ostalog upravo usvajanje Općih uvjeta koje konkretni operator osporava (a koje su drugi operatori na tržištu prihvatili) te Sport Klub d.o.o. Sarajevo smatra da je bespredmetno tendenciozno i nepotkrijepljeno citiranje konkretnog predmeta nakon skoro 5 godina u svrhe dokazivanja nekakvog negativnog obrasca ponašanja emitera.

Opći uvjeti sa cjenovnikom i dokazima o slanju istih svim zainteresiranim operaterima, te razni kasniji aneksi, pojašnjenja i dopune Općih uvjeta sa dokazima dostavljani su svim zainteresiranim operaterima, kao i Vijeću više puta.

Da su navedene odluke izvršene i isti uvjeti ponuđeni svim zainteresiranim operaterima potvrđuje činjenica da ugovore o distribuciji predmetnih kanala po navedenim uvjetima imaju svi veći operateri i u BiH (Telemach d.o.o. Sarajevo, BH Telecom d.d. Sarajevo, Mtel a.d. Banja Luka, JP HT d.d. Mostar), pri čemu su neka od ovih društava u predmetnom razdoblju već više puta mijenjala pakete Sport Klub kanala koje koriste, odnosno koristili su nove kanale i pogodnosti koje su im bile ponuđene, te je apsurdno pitanje izvršenja predmetne odluke pokretati skoro pet godina nakon što su po provođenju iste razni zainteresirani operateri zaključili ugovore o distribuciji kanala Sport Klub na lokalnom tržištu, pod transparentnim uvjetima koje konkretni operator ne želi da primijeni.

U Odgovoru se također navodi da uvjeti koje United Media nudi operaterima, a koje Logosoft smatra "nejasnim", dostavljeni su Konkurencijskom vijeću te ih isto nije osporilo.

Sukladno sa nalogom iz Rješenja broj: 06-26-2-006-143-II/15 od 23.12.2015. godine, raniji emiter kanala Sport Klub je bio u obvezi da svim zainteresiranim CATV/1PTV/DTH operaterima učini dostupnim Opće i tehničke uvjete pružanja usluga i rješenje Vijeća, te da u roku od 60 dana zaključi Ugovore o distribuciji kanala Sport Klub sa svim zainteresiranim CATV/JPTV/ DTH operaterima u Bosni i Hercegovini pod istim uvjetima.

Kako je raniji emiter u međuvremenu prestao emitirati kanale Sport Klub, United Media je, iako nije bio stranka u navedenom postupku, u cijelosti postupio sukladno sa ovom obvezom ranijeg emitera, o čemu je Vijeće više puta obavještavano.

SK naglašava da Vijeće nije ni na koji način ukazalo da ovi dokumenti nisu sukladno sa nalogom iz Rješenja od 23.12.2015. godine što hoće reći da je Konkurencijsko vijeće na taj način odobrilo sadržaj ovih dokumenata prije više godina, te se isti primjenjuju na lokalnom tržištu u definiranoj formi. Time što nije iskazalo svoje zamjerke na dokumente koji su mu predati, Konkurencijsko vijeće je očito smatralo da su ovi dokumenti sukladno sa Zakonom. U suprotnom bi postupilo po službenoj dužnosti kako bi osiguralo postupanje na tržištu sukladno sa propisima. Na temelju navedenog Vijeće nema ovlasti da provodi predmetni Postupak protiv Protivnih strana u svezi sa dokumentima u pogledu kojih nije iskazalo protivljenje kada su isti bili dostavljeni Vijeću.

Sukladno članku 131. Zakona o upravnom postupku, koji se supsidijamo primjenjuje na procesna pitanja koja nisu izričito regulirana Zakonom, službena osoba koja vodi postupak dužna je upozoriti stranku na njena prava u postupku i ukazati joj na pravne posljedice njenih radnji ili propuštanja u postupku.

Shodno navedenom, da je Vijeće smatralo kako dokumenti dostavljeni kao dokaz izvršenja rješenja od 23.12.2015. godine nisu sukladni obvezama koje je tadašnji emiter kanala Sport Klub imao, Vijeće je imalo obvezu da u pogledu ovoga upozori Protivne sirane i osigura primjenu propisa, a nije to učinilo već skoro pet godina. Time što s ovim u svezi Konkurencijsko vijeće nije iskazalo bilo kakve zamjerke, emiter kanala Sport Klub je mogao da se opravdano osloni na to da su dokumenti koje je predao Vijeću bili sukladni sa Zakonom, te da stoga nema pravnog temelja za provođenje predmetnog Postupka. Naprotiv, naknadnim osporavanjem predmetnih uvjeta bi se grubo prekršilo pravo na pravnu sigurnost i legitimna očekivanja emitera u pogledu poslovanja na bh. tržištu, te oštetili ostali operatori aktivni na tržištu koji su se prilagodili i zaključili ugovore sukladno istim uvjetima.

SK u svom Odgovoru navodi da Konkurencijsko vijeće ne smije dozvoliti da Logosoft zlouporabljuje procesne ovlasti s ciljem nanošenja štete Protivnim stranama obzirom da se u pogledu konkretnog pokušaja zasnivanja ugovorne suradnje, Logosoft obraća Vijeću nakon više od godinu dana bez bilo kakve komunikacije sa emiterom ili agentom, odnosno bez bilo kakve aktivne suradnje kako bi se usuglasio sa Općim uvjetima nakon provedenog tehničkog uviđaja. Shodno navednom Sport Klub smatra očiglednom namjeru Logosofta da podnošenjem predmetnog Zahtjeva zlouporabljuje procesne ovlasti s ciljem nanošenja štete Protivnim stranama, te smatra da Vijeće ne bi smjelo pomagati u takvim radnjama pokretanjem i vođenjem predmetnog Postupka. SK tako predlaže da Konkurencijsko vijeće bez odlaganja obustavi Postupak jer ne smije pružati pomoć Logosoft i Telekom Srbija grupi u njihovim pokušajima da naškode emiteru kanala Sport Klub zlouporabom procesnih ovlasti.

SK je stava da, ukoliko Konkurencijsko vijeće ne obustavi Postupak, mjerodavno tržište treba biti definirano sukladno sa praksom Europske komisije te se u tom slučaju postojanje vladajućeg položaja United Media na tržištu prodaje prava na distribuciju kanala ne može pretpostaviti pošto United Media nije jedini poslovni subjekt koji djeluje na tržištu distribucije tematskih sportskih kanala u BiH. Pitanje zlouporabe vladajućeg položaja u predmetnom postupku zasniva se na pristupu subjekata aktivnih u TV maloprodaji sportskim kanalima (kao Što su Eurosport, Sport Klub i Arena), uključujući i povezano lice Podnositelja zahtjeva, koje emituje sportski kanal "Arena Sport". Stoga, tržište koje je mjerodavno u pogledu moguće zlouporabe bi trebalo analizirali kao tržište opskrbe i nabave TV kanala za potrebe distribucije putem operatera.

Protivne strane smatraju tako da bi se mjerodavno tržište moglo odrediti kao emitiranje kanala sa sportskim sadržajima te bi takva definicija bila adekvatnija od definicije "tržišta distribucije sportskih kanala sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige", koja bi dovela do toga da se ustanovi monopolski položaj svakog kanala koji posjeduje prava visoke kvalitete.

Dodatno, pošto u BiH nespecijalizirani kanali emitiraju znatan broj sportskih sadržaja visoke kvalitete i pošto pretplatnici takvim sadržajima mogu pristupiti na isti način kao što mogu pristupiti specijaliziranim sportskim kanalima, ne bi bilo ispravno mjerodavno tržište proizvoda definirati kao tržište specijaliziranih sportskih kanala.

Na kraju svog Odgovora SK ističe da nije prisutan na mjerodavnom tržištu u pogledu distribucije TV kanala u BiH te shodno navedenom ne može imati vladajući položaj na tržištu na kojem nije prisutan i također ne može zlouporabiti položaj koji ni nema. United Media se bavi emitiranjem sportskih sadržaja te bi, ukoliko bi Vijeće u predmetnom Postupku usvojilo istu definiciju mjerodavnog tržišta kao u ranijim predmetima, United Media nužno imala vladajući položaj na takvom tržištu, obzirom da je Sport Klub jedini kanal u BiH koji emitira englesku Premijer ligu.

Međutim, čak i ukoliko United Media S.a.r.l. ima vladajući položaj, Logosoft, koji snosi teret dokazivanja, nije dokazao da je United Media počinio bilo koji akt koji bi predstavljao zlouporabu vladajućeg položaja.

3.4. Odgovor gospodarskog subjekta United Media na Zahtjev i Zaključak

United Media se putem međunarodne odvjetničke kancelarije Gide Loyrette Nouel putem e-maila, koji je zaprimljen dana 22.07.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-16/20 (a zatim i putem pošte), obratio Konkurencijskom vijeću informirajući isto da su zaprimili dokumentaciju na bosanskom i nezvaničnom prevodu na engleski jezik te da je Gide Loyrette Nouel zadužena da na zaprimljenu dokumentaciju odgovori (u prilogu je dostavljena punomoć).

Punomoćnici odvjetničke kancelarije Gide Loyrette Nouel su se zatim ponovo putem e-maila dana 15.09.2020. godine

(podnesak broj: UP-06-26-2-008-30/20) obratili Konkurencijskom vijeću sa upitom oko statusa predmeta.

Podneskom zaprimljenim dana 16.09.2020. godine (podnesak broj: UP-06-26-2-008-31/20) Gide Loyrette Nouel su, između ostalog, zahvalili na zvaničnim i ovjerenom prevod akata ali da isti nisu dostavljeni na pravno valjan način jer su dostavljeni putem pošte, a ne na način kako to propisuje primjena Sporazuma između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije potpisanog sa Kraljevinom Belgijom o pravnoj pomoći u građanskim i trgovinskim pitanjima, potpisan 24. rujna 1971. godine. Zahtjevano je da Konkurencijsko vijeće dostavi gospodarskom subjektu United Media svu relevantnu komunikaciju putem diplomatskih kanala te obezbijedi zvaničan i ovjeren prevod svih dokumenata u okviru predmetnog postupka.

Konkurencijsko vijeće je odgovorilo aktom broj: UP-06-26-2-008-32/20 dana 16.09.2020. godine 23.09.2020. godine (koji je dodatno upućen i putem emaila dana 08.10.2020. godine akt broj: UP-06-26-2-008-41/20) u kojem je ponovljena obveza imenovanja punomoćnika za zastupanje ili punomoćnika za primanje pismena u Bosni i Hercegovini, sukladno članku 47. stavak (5) Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine; utvrđeno je da gospodarski subjekt United Media S.a.r.l. nije postupio po navedenom te u ostavljenom roku nije dostavio odgovor na podneseni Zahtjev za pokretanjem postupka kao i da pozivanje na primjenu Sporazuma između Socijalističke Federalne Republike Jugoslavije i Kraljevstva Belgije o pravnoj pomoći u građanskim i komercijalnim stvarima nije mjerodavno u upravnim postupcima već se isti primjenjuje u sudskim i vansudskim aktima u građanskim i trgovačkim stvarima.

Ostavljen je rok gospodarskom subjektu United Media da postupi po traženom najkasnije 8 dana od zaprimanja akta Konkurencijsko vijeća.

Punomoćnici odvjetničke kancelarije Gide Loyrette Nouel su se putem e-maila ponovo dana 24.09.2020. godine (podnesak broj: UP-06-26-2-008-37/20) obratili Konkurencijskom vijeću sa upitom oko statusa predmeta.

Podneskom zaprimljenim dana 14.10.2020. godine (podnesak broj: UP-06-26-2-008-42/20) punomoćnici iz kancelarije Gide Loyrette Nouel su, između ostalog, ponovili svoje stajalište po pitanju obveznog postupanja po Sporazumu između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije potpisanog sa Kraljevinom Belgijom o pravnoj pomoći u građanskim i trgovinskim pitanjima.

Pitanjem primjene Sporazuma između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije potpisanog sa Kraljevinom Belgijom o pravnoj pomoći u građanskim i trgovinskim pitanjima na upravne postupke Konkurencijsko vijeće se obratilo Ministarstvu pravde BiH aktom broj: UP-06-26-2-008-44/20 dana 21.10.2020. godine. Upit se odnosio i na pojašnjenje, u slučaju da se Sporazum primjenjuje, da li isti ima primat u primjeni u odnosu na primjenu odredbe članak 47. stavak (5) Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, u kojoj se navodi da ukoliko gospodarski subjekt u inostranstvu, na više puta ponovljeno traženje, ne imenuje privremenog zastupnika ili punomoćnika za primanje pismena u Bosni i Hercegovini, da će isti biti imenovan po službenoj dužnosti.

Podnesak Ministarstva pravde je zaprimljen dana 03.12.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-73/20 u kojem je navedeno da je predmetni Sporazum na snazi ali da Ministarstvo nije nadležno da daje mišljenje o provođenju pojedinih odredbi Sporazuma već je organ koji provodi postupak dužan da ih primjenjuje ukoliko se odredbe Sporazuma odnose na konkretan postupak.

Dana 28.10.2020. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-47/20 gospodarski subjekt United Media je dostavila Odgovor na Zahtjev kao i punomoć za zastupanje odvjetnicima Nihad Sijerčić, Amina Đugum, Lejla Popara i Alen Gračić, fra Anđela Zvidović 1, 71 000 Sarajevo.

U Odgovoru gospodarskog subjekta United Media se, u bitnom, navodi slijedeće:

- dostavljanje pismena na način kako je to izvršeno od strane Konkurencijskog vijeća se ne smatra urednom dostavom, te shodno tome pismeno dostavljeno na ovaj način suštinski ne proizvodi bilo kakva pravna dejstva - smatra se da isto nikada nije niti dostavljeno, odnosno uručeno;
- da je dostavljanjem Zaključka redovnom poštom počinjena procesna povreda, odnosno povreda pravila o dostavljanju pismena, te da je Konkurencijsko vijeće i dalje nastavilo sa neslužbenom korespondencijom putem redovne (obične) pošte;
- da United Media ipak, opreza radi, iako smatra da je dostava Zaključka neuredna i nepravilna, da bi izbjegao rizik nastupanja štetnih posljedica, dostavlja Konkurencijskom vijeću svoj odgovor na Zaključak i Zahtjev te ističe da su u cijelosti suglasni sa Odgovorom lokalnog agenta gospodarskog subjekta Sport Klub koji nije aktivan na mjerodavnom tržištu koji ne može imati vladajući položaj te da postupak u tom dijelu treba biti obustavljen;
- United Media nije emiter kanala N1 (emiter kanala N1 je Adria News S.a.r.l. Luxembourg):
- da su vjerovatni razlozi pokretanja postupka postupci koje pojedine članice United Group vode pred Konkurencijskim vijećem protiv članica Telekom Srbija grupe; United Media ne sudjeluje u tim predmetima koje vode članice njene grupacije te kako je namjera Logosofta da, po nalogu svojih vlasnika iz Telekom Srbije, zlouporabom procesnih ovlasti nanesu štetu Protivnim stranama te traže od Konkurencijskog vijeća da obustave postupak;
- da su neutemeljeni navodi Logosoft o tržišnoj snazi povezanih lica United Media na vertikalno nižem tržištu te da United Media ne djeluje na ovim tržištima;
- iako Logosoft navodi da su Protivne strane izvršile više radnji zlouporabe vladajućeg položaja, United Media ne prihvaća iste jer smatra da su (i) Protivne strane su postupile sukladno sa rješenjem Konkurencijskog vijeća iz 2015. godine; (ii) da je to rješenje provedeno dokazuje činjenica da svi bitni konkurenti imaju ove sadržaje; (iii) Protivne strane nemaju sposobnost da dovedu do zatvaranja tržišta za konkurente na vertikalno nižem tržištu (grupacija kojoj pripada Logosoft na bitnim dijelovima teritorija BiH ima monopolski položaj na vertikalno nižem tržištu); te (iv) Protivne strane nemaju poticaja za takvo zatvaranje tržišta (s obzirom na prethodno navedeno, odnosno na činjenicu da već omogućavaju glavnim konkurentima pristup istom sadržaju); (v) preklapanje Logosofta i povezanih lica u sastavu United Group je relativno malo te je isključeno da bi se United Group izlagala sankcijama za kršenje propisa o zaštiti konkurencije zbog tako malog potencijalnog broja novih korisnika za povezane osobe koja se bave kabelskom distribucijom. Protivne strane nemaju ni namjeru ni interes da uskrate pristup kanalu Sport Klub, jer se poslovna strategija proizvođača sportskog sadržaja sastoji u optimizaciji troškova u svezi sa nabavkom prava na nogometna takmičenja širenjem pretplatničke baze, uključujući licenciranjem sadržaja. Takva strategija nužno zahtijeva to da se pravo na distribuciju kanala da što je šire mogućem krugu

operatera i platformi kako bi se broj pretplatnika što više uvećao; međutim, istovremeno zahtjevi dobavljača sadržaja podrazumijevaju neophodnost osiguranja zaštite programskih prava.

4. Nastavak postupka

Konkurencijsko vijeće je dana 28.08.2020. godine aktom broj: UP-06-26-2-008-17/20 dostavilo gospodarskom subjektu Logosoft podnesak gospodarskog subjekta Sport Klub kao odgovor na Zahtjev za pokretanjem postupka na eventualno očitovanje. Istog dana aktom broj: UP-06-26-2-008-18/20 Konkurencijsko vijeće je zahtjevom za dostavljanjem dodatnih informacija od Sport Kluba zatražilo određena pojašnjenja u svezi potpisivanja ugovora gospodarskog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo za distribuciju kanala N1 i to: kako su tekli pregovori oko potpisivanja istog, u kojoj fazi su bili pregovori u momentu podnošenja Zahtjeva za pokretanjem postupka pred Konkurencijskim vijećem te da li se na bilo koji način distribucija kanala N1 može dovesti u svezu sa otkupom prava prijenosa Sport Klub kanala.

U očitovanju gospodarskog subjekta Logosoft koji je zaprimljen dana 08.09.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-23/20 navedeno je, u bitnom, slijedeće:

SK u svom podnesku od 19.06.2020. (u daljem tekstu: "Podnesak") navodi da Konkurencijsko vijeće nije imalo temelja da pokreće Postupak protiv Sport Klub, te da s toga treba da bez odlaganja obustavi postupak protiv njega jer nije aktivan na mjerodavnom tržištu kao i da mu se sudjelovanjem u ovom postupku stvaraju nepotrebni i neutemeljeni troškovi;

Točno je da je u rješenju br. 05-26-3-002-179-11/13 od 16.12.2013. godine (u daljnjem tekstu: "Rješenje iz 2013") u točki 7 izreke odbijen zahtjev podnositelja kao neutemeljen uz obrazloženje da između ostalih SK nije prisutan na rmjerodavnom tržištu, tržištu distribucije sportskih kanala sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete, koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige u Bosni i Hercegovini, ali je također točno i da u rješenju br. 06-26-2-006-143-11/15 od 23.12.2015. godine (u daljnjem tekstu: "Rješenje iz 2015"), kao i rješenju br. 04-26-2-005-113-11/15 od 20.12.2017. godine (u daljnjem tekstu: "Rješenje iz 2017") to nije slučaj. U svim navedenim, pa i u postupku okončanim Rješenjem iz 2013, postupak se od strane Konkurencijskog vijeća vodio i protiv SK. To što Rješenjem iz 2015. i Rješenjem iz 2017. SK nije kažnjen, ne znači da neće biti u budućnosti, zbog utvrđenih povreda Zakona, odnosno da nije potrebno voditi postupak protiv njega. SK ukazuje da se ni u drugim sličnim slučajevima postupci nisu vodili protiv lokalnih zastupnika emitera, te navodi primjer postupka broj UP-04-26-2-019-1/15 koji se vodio protiv gospodarskog subjekta HD WIN d.o.o. iz Beograda, Srbija, a ne protiv njegovog lokalnog zastupnika gospodarskog subjekta VMK Media d.o.o. iz Sarajeva, ali nije ukazao na činjenicu da zahtjev za pokretanje postupka Konkurencijskom vijeću nije ni podnijet protiv ovog gospodarskog subjekta od strane Telemacha, kao ni činjenicu da VMK Media d.o.o. iz Sarajeva ne zaključuje ugovore o distribuciji Arenasport kanala kao agent HD WTN d.o.o., već to čini sam HD WIN d.o.o., a što nije slučaj sa SK. Naime, sem toga što SK zaključuje ugovore o distribuciji Sport klub kanala u ime United Media, on se pojavljuje i kao veoma aktivna stranka u ovom odnosu (vrši npr. veoma važnu radnju u postupku zaključenja ugovora o distribuciji Sport klub kanala, a to je ocjena ispunjenosti tehničkih zahtjeva i dostavljanje pozitivnog ili negativnog tehničkog izvješća) te s toga njegova uloga nije svedena samo na pukog posrednika u pregovorima između, u ovom slučaju Logosoft i United Media te je Logosoft mišljenja da i na njemu leži odgovornost u povredi Zakona i da isti treba biti sankcioniran, uz gospodarski subjekt United Media. Iz navedenog proizilazi da je predmetni zahtjev SK neutemeljen.

Što se tiče zahtjeva za odbacivanje Zahtjeva i obustavu Postupka koji se odnosi na distribuciju kanala N1 Logosoft ukazuje da SK navodi da prema njegovim saznanjima United Media uopšte nije vlasnik kanala N1, već je to Adria News S.a.r.L. koje jeste povezano lice United Medije i u sastavu je Unitcd Grupe, te da United Media sa emitiranjem kanala N1 nema nikakve veze.

Logosoft ukazuje u svezi navedenog na Opće uvjete. Naime u zaglavlju samih Općih uvjeta se vidi da oni predstavljaju Prilog A Ugovora izmedu United Media i SK te se dalje United Media označava kao Principal u čijoj se ponudi nalaze Sport klub kanali kao i drugi kanali koji se mogu naći u ponudi. Iz priloga 4 se vidi koji su sve kanali u ponudi. Tu se nalazi i N1.

Gospodarskom subjektu Logosoft je nejasno da li SK ovim navodima obmanjuje Konkurencijsko vijeće ili da zajedno sa United Media obmanjuje svoje klijente, te zaključuje ugovor o distribuciji kanala Nl iako za to nema ovlasti. Shvatanje gospodarskog subjekta Logosoft je da je United Media vlasnik kanala N1 i ono potiče ne samo iz Općih uvjeta, već i iz Dopisa 10 gdje je Logosoftu stavljeno do znanja da će ugovor o distribuciji kanala N1 biti proslijeđen na potpis odmah nakon što SK primi pripremljenu verziju od Principala. U Općim uvjetima, Principal je jasno određen, a to je United Media. Posebno je nejasno zašto je mjerodavan navod da upravo iz razloga što United Media nije vlasnik kanala N1, Opći uvjeti predviđaju drugačije uvjete za njegovo emitiranje koji se između ostalog odnose i na tehničke uvjete koje se na njegovo emitiranje ne primjenjuju. To je potpuno nebitno u odnosu na to tko je vlasnik kanala jer u teoriji, vlasnik dva kanala može imati različite tehničke uvjete za njihovu distribuciju.

Dalje, SK navodi da bi u teoriji mogla postojati samo jedna situacija povrede članka 10. stavak 2 točka d) Zakona, a to je slučaj kada Logosoft ne bi želio da kupi određeni proizvod, a emiter kanala N1 ga uvjetuje da must have proizvod možemo dobiti samo ukoliko istovremeno kupi i taj drugi manje tražen proizvod. Međutim, po shvatanju gospodarskog subjekta Logosoft ponašanje United Media također predstavlja radnju zlouporabe vladajućeg položaja, imajući u vidu da je iz Općih uvjeta nesporno da svaki operater ima pravo da zaključi ugovor o distribuciji kanala N1, te da ne mora da ispunjava tehničke zahtjeve, i bez obveze je da istovremeno sa United Media, odnosno SK zaključi ugovor i za Sport klub kanale. U konkretnom slučaju to gospodarskom subjektu Logosoft nije bilo omogućeno. Na ovaj način United Media je praktično vezala distribuciju Sport klub kanala sa N1, znači, United Media ih nudi samo zajedno. Iz ovoga nesumnjivo proističe da su United Media odnosno njen agent SK izvršili zlouporabu vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu u smislu članka 10, stavak 2 točke b) i d) Zakona, gdje je dovoljno da na jednom od vezanih proizvoda United Media ima vladajući položaj.

Kada je riječ o navodima da nisu učinjene povrede članka 10. stavak 2 točka a) b) i c) Zakona u očitovanju se dalje ističe da SK navodi u svom podnesku da se u Zahtjevu ne pominju cijene niti bilo kakva moguća zlouporaba u odnosu na cijene, a sve u smislu članka 10 stavak 2 točka a) Zakona, te predlaže da se Postupak i u ovom dijelu obustavi.

Podnositelju zahtjeva ova tvrdnja nije jasna jer isti smatra da Zahtjev jasno sadrži radnju povrede, a to je namjerno odugovlačenje, odnosno odbijanje potpisivanja ugovora o distribuciji Sport klub kanala, nametanjem prilikom pregovaranja za zaključenje ugovora uvjeta da 100% postojećih korisnika Logosofta migrira na platformu M:tel, a što predstavlja nametanje drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija, a koja radnja je pored radnje nametanja nelojalnih kupovnih ili

prodajnih cijena predvidena Zakonom kao radnja povrede u istoj točki a) stavku 2. ovog članka.

Ovakvim postupanjem Logosoft je doveden u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj u odnosu na druge operatere, te je na taj način ograničeno mjerodavno tržište na štetu korisnika usluga Logosofta koji su uskraćeni za praćenje nogometnih sadržaja visoke kvalitete, koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige, sve u smislu članka 10. stavak 2, točke b i c) Zakona.

Logosoft navodi da tvrdnja SK da Logosoft zahtjeva posebne uvjete za zaključenje ugovora o distribuciji Sport klub kanala i to na osnovu 20 testnih korisnika, da tako nešto nije odobreno bilo kom drugom operateru, što bi tako izložilo United Media i SK prijavama drugih operatera (kako onih koji su ispunili uvjete i zaključili ugovore, tako i onih koji nemaju ugovor jer ne ispunjavaju tehničke uvjete) nije točna. Nigdje u Općim uvjetima ne piše da je operater u obvezi da za sve svoje korisnike ispuni tehničke zahtjeve iz članka 2, ti tehnički zahtjevi moraju da budu ispunjeni samo za korisnike kojima će operater distribuirati Sport klub kanale.

S toga zahtjev SK, prema mišljenju Podnositelja zahtjeva, predstavlja jasno kršenje sopstvenih Općih uvjeta, kao i Zakona, uz odugovlačenje cijelog postupka za zaključenje ugovora o distribuciji Sport Klub kanala, kao i ponašanje vezano za zaključenje ugovora o distribuciji kanala N1. To što će uslijed toga SK po svojim navodima imati dodatne troškove u smislu nadzora nad migracijom (ukoliko je to uopće potrebno i točno) je manja šteta od posljedica ovakvog postupanja United Media i SK, a koja se sastoji u jasnom kršenju Zakona i pogrešnom tumačenju odnosno neprimjenjivanju sopstvenih Općih uvjeta.

Što se tiče odgovora na tvrdnje SK oko tijeka pregovora i komunikacija izmedu Logosofta i SK i nepostojanja pravnog temelja za vođenje postupka Logosoft ističe se činjenica da "pregovori" traju od 12.04.2018. godine pa do 25.02.2019. godine te da su dovoljan pokazatelj da je sumnja koju SK izražava u stvarnu namjeru Logosofta za zaključenja ugovora o distribuciji sukladno sa Općim uvjetima i legitimnim zahtjevima emitera, odnosno sumnja u ... "*zasnovatnost Zahtjeva na razumnoj zabrinutosti za intezitet tržišne konkurencije*"..., je zlonamjerna.

Logosoft je stava da od zaključenja ugovora o distribuciji, kako za Sport klub kanale, tako i za N1 kanal, nema ništa i da bi svako daljnje postupanje vodilo istom ishodu, a to je da budu onemogućeni u emitiranju ovih sadržaja svojim korisnicima. U odnosu na izvršenje Rješenja iz 2015. godine, Logosoft ne spori činjenicu da neki od operatera imaju zaključene ugovore o distribuciji Sport Klub kanala. Ono što je sporno, jeste to da Logosoft nema zaključen ugovor o distribuciji Sport Klub kanala, kao što su i sporni i sami Opći uvjeti, odnosno njihova nejasnoća.

Logosoft ukazuje i na netočnost tvrdnje SK u smislu da su Opći uvjeti dostavljeni Konkurencijskom vijeću te da ih isto nije osporilo, te da je samim tim i u tom dijelu izvršeno Rješenje iz 2015. godine, te da Logosoftu nije poznato da li se Konkurencijsko vijeće do sada izjašnjavalo u pogledu sadržine Općih uvjeta, što ne znači da ne može, da neće i da ne mora, kada se to pitanje postavi kao mjerodavno.

Također, tvrdnja da bi se naknadnim osporavanjem Općih uvjeta grubo prekršilo pravo na pravnu sigurnost i legitimna očekivanja emitera u pogledu poslovanja na BH tržištu, te oštetili ostali operatori aktivni na tržištu koji su se prilagodili i zaključili ugovore sukladno sa istim uvjetima, ne može da bude ispred potrebe da Opći uvjeti, kada postoji nalog regulatora da budu donijeti, budu svima jasni, precizni, nediskriminatorski, uvjetovani i jednostrani, te da stvarno dovedu do zaključenja ugovora o distribuciji.

Logosft dalje navodi da je Telemach i dalje jedini operator na mjerodavnom tržištu koji nudi ekskluzivne medijske sadržaje koje ostali operatori nisu mogli uvrstiti u svoje maloprodajne pakete. Prostim uvidom u programsku shemu Konkurencijsko vijeće može da utvrdi da nijedan od operatora u svojoj ponudi nema kanale Nova Sport i Nova BH, čime je veliki broj korisnika u BiH (njih oko 54%) uskraćeno za praćenje nogometnog sadržaja visoke kvalitete, uključujući tu i dio utakmica Live paketa Premijer lige, španske LaLige, kao i posebno utakmice nogometne reprezentacije BiH, odnosno reprezentacija Srbije i Hrvatske (gdje im je TV signal dostupan samo putem zemaljske radiodifuzije).

United Media je bez prethodne najave, na krajnje netransparentan način, sa Sport klub kanala prebacila atraktivan dio sportskog sadržaja, koji uključuje i dio utakmica Live paketa Premijer lige na "novi", vještački kreiran Nova Sport kanal. Na ovaj način, zaključeni ugovori o distribuciji Sport klub kanala se praktično obezvrijeđuju, a krajnji korisnici operatera se varaju i oštećuju jer ne mogu da gledaju sve utakmice iz Live paketa Premijer lige na koje su navikli i koje su platitli. Istovremeno sa lansiranjem Nova Sport kanala, United Media je pribavila ekskluzivna prava za emitiranje utakmica reprezentacija BiH, Srbije i Hrvatske u kvalifikacijama za EP u nogometu 2020. godinu, utakmica EP u nogometu 2020.godinu i kvalifikacije za Svjetsko prvenstvo u nogometu u Kataru 2022. godine (sve ovo spada u tzv. "must carry" sadržaj), koje će da se emitira na kanalu Nova BH i naprasno donosi odluku da kompletno promjeni svoj model poslovanja u odnosu i na ovaj kanal, gdje je kanal Nova BH besplatno emitiran.

Na ovaj način je United Media izigrala suštinu navedenih ranijih odluka i naloga Konkurencijskog vijeća povodom utvrđene zlouporabe vladajućeg položaja na tržištu distribucije sportskih kanala sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa Premijer lige u BiH na štetu operatera koji nisu iz United grupe, a koji sadržaj je u vrijeme donošenja pomenutih odluka bio emitiran na Sport Klub kanalima.

Što se tiče tvrdnje da Logosoft zlouporabljuje procesna ovlašćenja s ciljem nanošenja štete United Mediji i SK i zahtjeva za obustavu postupka Logosoft navodi da je isti podnio Zahtjev te da je na Konkurencijskom vijeću odluka oko pokretanja postupka te da svoj Zahtjev ne smatraju neutemeljenim.

Podnesak po pitanju pregovora oko potpisivanja ugovora o distribuciji kanala N1 gospodarskog subjekta SK na upit broj: UP-06-26-2-008-18/20 zaprimljen je dana 11.09.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-27/20 i u istom se navodi slijedeće:

Sport Klub je tijekom 2018. godine sa Logosoft-om vodio aktivnosti radi zaključenja ugovora o distribuciji kanala Sport Klub. Neovisno od konkretnih pregovora, u neformalnoj komunikaciji je spomenuta mogućnost samostalne distribucije kanala N1, za koji emiteri ne zahtijevaju posebne mjere tehničke zaštite. Dana 11.10.2018. godine Logosoft je gospodarskom subjektu Sport Klub i proslijedio takav zahtjev, na šta je Sport Klub odgovorio da je proslijedio dopis Logosofta gospodarskom subjektu Adria News S.a.r.l., kao emiteru kanala N1.

U momentu pokretanja postupka (siječanj 2020. godine) već oko godinu dana gospodarski subjekt Logosoft nije iskazivao interes niti je poduzimao bilo kakve radnje radi zaključenja predmetnog ugovora sa poslovnim subjektom Adria News S.a.r.l., kao emiterom kanala N1 ili sa gospodarskim subjektom Sport Klub, kao lokalnim agentom poslovnog subjekta Adria Nevvs S.a.r.l. Razlozi za izostanak zaključenja ugovora o distribuciji kanala N1 sa Logosoftom su isključivo, prema navodima iz predmetnog podneska, u pasivnosti i nedostatku interesa gospodarskog subjekta Logosoft nakon inicijalnog načelno izraženog interesa za predmetnu ugovornu suradnju, što je kod emitera ovog kanala bilo shvaćeno kao odustanak od zahtjeva za distribuciju kanala N1. Ni nakon pokretanja predmetnog postupka, Logosoft se nije obratio gospodarskom subjektu Sport Klub (niti emiteru kanala N1, koliko je poznato gospodarskom subjektu

Sport Klub), iako je bio ili mogao biti upoznat sa ovim okolnostima.

Distribucija kanala N1 moguća je samostalno, bez vezivanja za bilo koji drugi kanal, te se ne može dovesti u svezu sa otkupom prava prijenosa Sport Klub kanala.Operateri koji su zainteresirani mogu N1 distribuirati i kao dio paketa kanala, koji može i ne mora da uključuje kanale Sport Klub. Primjerice, operater Telekom Srpske a.d. Banja Luka (inače, povezana osoba i izravni vlasnik poslovnog subjekta Logosoft) ima ugovor o distribuciji kanala Sport Klub, a ne distribuira kanal N1.

Na kraju podneska gospodarski subjekt Sport Klub još jednom ističe da United Media, kao emiter kanala Sport Klub, nema nikakve sveze sa emitiranjem kanala N1, koje vrši poslovni subjekt Adria News S.a.r.L., Adria News S.a.r.l., emiter kanala N1, nema vladajućeg položaj na mjerodavnom tržištu te samim tim, Adria News S.a.r.L nema ni obvezu da svoj proizvod proda svim zainteresiranim operaterima. Neovisno od navedenog, Adria News S.a.r.l i Sport Klub kao njegov zastupnik nastoji da zaključi ugovore o distribuciji sa svim zainteresiranim subjektima na fer, transparentnim i legitimnim temeljima na bh tržištu. Opći uvjeti za distribuciju kanala Sport Klub izričito isključuju primjenu tehničkih uvjeta za distribuciju kanala Sport Klub na kanal N1, a distribucija ovog kanala nije uvjetovana tehničkim uvjetima ni istovremenom distribucijom kanala Sport Klub, te u tom smislu nema mjesta primjeni odredbi Zakona o konkurenciji na pitanja distribucije kanala N1.

Konkurencijsko vijeće se dana 26.10.2020. godine aktom broj: UP-06-26-2-008-45/20 obratilo zahtjevom da dostavljanjem informacija gospodarskom subjektu Sport Klub i to o povezanosti gospodarskih subjekata Sport Klub d.o.o. i United Media S.a.r.l, u vlasničkom i poslovnom smislu. Zatraženo je da dostave ugovor kojim se reguliraju prava i obveze u međusobnom odnosu kao i odnosu sa trećim osobama, a sve imajući u vidu da se gospodarski subjekt Sport Klub d.o.o u ugovorima sa operaterima u Bosni i Hercegovini pojavljuje kao agent gospodarskog subjekta United Media S.a.r. "koji je vlasnik prava na emitiranje iz točke B.5 (Ugovora) i u čije ime Agent zaključuje Ugovor" kao i original ili kopiju izvoda iz sudskog registra gospodarskog subjekta Sport Klub d.o.o..

Sport Klub je odogovorio na traženo podneskom koji je zaprimljen dana 29.10.2020. godine podneskom broj: UP-06-26-2-008-48/20 navodeći da ne postoje nikakve vlasničke veze između Sport Klub i gospodarskog subjekta United Media dok se poslovne veze odnose na obavljanje poslova agenta za račun United media kod zaključenja ugovora o distribuciji kanala Sport Klub kao i određenih drugih kanala koje emitira ovaj gospodarski subjekt u Bosni i Hercegovini.

Provodeći predmetni postupak zatraženo je od punomoćnika Protivne strane aktom broj: UP-06-26-2-008-77/20 od 07.12.2020. godine da dostavi ukupna godišnja financijska izvješća gospodarskih subjekata United Media i Sport Klub za 2019. godinu.

Odgovor Protivne strane je zaprimljen dana 10.12.2020. godine podnekom pod brojem: UP-06-26-2-008-78/20 (naknadno i dana 11.12.2020. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-80/20) pri čemu je dostavljeno financijsko izvješće za gospodarski subjekt Sport Klub te neovjerena kopija originala bez prijevoda financijskog izvješća gospodarskog subjekta United Media ali za 2018. godinu navodeći da gospodarski subjekt United Media još nije predao svoja izvješća za 2019. godinu. Istovremeno je zatraženo produljenje roka za dostavu originala i prijevoda originala istog.

Produljenje roka za dostavljanje traženog je odobreno aktom broj: UP-06-26-2-008-79/20 dana 11.12.2020. godine te je dana 14.12.2020. godine aktom broj: UP-06-26-2-008-81/20 zatražen podatak (iznos) ostvarenog ukupnog godišenjeg prihoda gospodarskog subjekta United Media za 2019. godinu, imajući u vidu činjenicu da još uvijek ne postoji finalizirano godišnje financijsko izvješće. Traženi podatak je dostavljen podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-06-26-2-008-82/20 dana 17.12.2020. godine gdje je navedeno da je u međuvremenu usvojeno financijsko izvješće United Media za 2019. godnu, te je s toga dostavljena i kopija istog, ali i zatraženo produljenje roka za dostavom originala i ovjerenog prevoda originala. Konkurencijsko vijeće je odobrilo produljenje roka istog dana aktom broj: UP-06-26-2-008-83/20. Ovjereni prijevod financijskog izvješća gospodarskog subjekta United Media zaprimljen je istog dana podneskom pod brojem: UP-06-26-2-008-84/20.

5. Produljenje roka za donošenje konačnog rješenja

S obzirom na okolnosti u predmetnom postupku zbog proglašene pandemije virusa COVID-19 koji je utjecao na rad Konkurencijskog vijeća, opsežnost konkretnog predmetnog postupka kao i činjenice da je za utvrđivanje stanja i ocjenu dokaza potrebno izvršiti dodatne analize, Konkurencijsko vijeće je procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 mjeseca od dana donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano člankom 41. stavak (1) pod c) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je s toga ocijenilo da je rok za donošenje konačnog rješenja po Zaključku o pokretanju postupka koji se odnosi na utvrđivanja kršenja odredbi članka 10. stavak (2) točke a), b), c) i d Zakona potrebno produljiti za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu članka 41. stavak (2) Zakona.

Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja donesen je dana 23.09.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-33/20. Isti je dostavljen strankama u postupku istog dana u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-34/20 Podnositelju zahtjeva, u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-35/20 gospodarskom subjektu Sport Klub i u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-38/20 dana 28.09.2020. godine gospodarskom subjektu United Media putem odvjetničke kancelarije Gide Loyrette Nouel (zajedno sa zvaničnim prijevodom na engleski jezik).

6. Zahtjevi za uvid u spis

Zahtjev za uvid u spis uputio je gospodarski subjekt Sport Klub putem punomoćnika odvjetnika Nihada Sijerčića, podneskom zaprimljenim dana 24.09.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-36/20. Konkurencijsko vijeće je odgovorilo na navedeni zahtjev aktom broj: UP-06-26-2-008-39/20 dana 28.09.2020. godine te je uvid u spis izvršen dana 02.10.2020. godine (akt broj: UP-06-26-2-008-40/20).

Podnositelj zahtjeva je putem punomoćnika Advokatske kancelarije Cvijanović dana 12.11.2020. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-06-26-2-008-53/20 uputio zahtjev za uvid u spis.

Konkurencijsko vijeće je odgovorilo na navedeni zahtjev dana 11.11.2018. godine aktom broj: UP-06-26-2-008-54/20 te je uvid u spis izvršen dana 13.11.2020. godine (akt broj: UP-06-26-2-008-56/20).

Podnositelj zahtjeva je zatražio uvid i kopiranje odgovora sa usmene rasprave gospodarskih subjekta Sport Klub i United Media podneskom koji je zaprimljen dana 30.11.2020. godine od brojem: UP-06-26-2-008-68/20 te je na isti Konkurencijsko vijeće odgovorilo aktom broj: UP-06-26-2-008-71/20 dana 01.12.2020. godine.

Urgenciju na zahtjev za kopiranje cjelokupnog spisa uputio je ponomoćnik gospodarskih subjekata Sport Klub i United Media podnekom koji je zaprimljen dana 03.12.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-74/20 iako se Konkurencijsko vijeće na traženo već bilo očitovalo istog dana aktom broj: UP-06-26-2-008-72/20.

7. Zahtjev za izuzeće postupajućeg odgovornog člana Konkurencijskog vijeća

Zahtjev za izuzeće postupajućeg odgovornog člana Konkurencijskog vijeća u predmetnom postupku Konkurencijsko vijeće je od strane gospodarskog subjekta United Media zaprimilo dana 28.10.2020. godine podneskom broj: UP-06-26-2-008-46/20.

Zaključak broj: UP-06-26-2-008-61/20 kojim je odbijen Zahtjev gospodarskog subjekta United Media za izuzeće odgovornog člana Konkurencijskog vijeća u predmetnom postupku kao neutemeljen donesen je na 76. (sedamdesetšetoj) sjednici dana 20.11.2020. godine te istog dana dostavljen gospodarskom subjektu United Media u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-62/20.

Informaciju predsjedniku Konkurencijskog vijeća o razlozima za zabrinutost povodom nezakonitih radnji postupajućeg odgovornog člana u predmetnom postupku dostavio je punomoćnik gospodarskih subjekata Sposrt Klub i United Media podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-65/20 dana 30.11.2020. godine.

8. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvaća cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Mjerodavno tržište usluga predmetnoga postupka je tržište distribucije sportskih kanala sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige.

Mjerodavno zemljopisno tržište predmetnoga postupka je područje Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, mjerodavno tržište predmetnog postupka je tržište distribucije sportskih kanala sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige na području Bosne i Hercegovine.

9. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Tijekom postupka radi utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica, u smislu odredbe članka 35. stavak (1) točka a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i informacije od glavnih konkurenata.

Konkurencijsko vijeće je tako dana 28.08.2020. godine aktima od broja: UP-06-26-2-008-19/20 do broja UP-06-26-2-008-22/20 zatražilo informacije od gospodarskih subjekata BH Telecom d.d. Sarajevo, JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Mtel a.d. Banja Luka te Telemach d.o.o. Sarajevo i to da li navedeni gospodarski subjekti imaju zaključene Ugovore o distribuciji Sport klub sa gospodarskim subjektom United Media, odnosno njegovim agentom Sport Klub te ako da, da dostave informaciju koliko su trajali pregovori za potpisivanje, kada je ugovor potpisan i na koliko vremena.

Istovremeno je zatražena i informacija da li je bilo nejasnoća i problema oko postupanja po Aneksu općih uvjeta pružanja usluga, odnosno tehničkih i drugih uvjeta za uspostavljanje sauadnje.

Konkurencijsko vijeće je smatralo važnim da ima i informaciju da li su navedeni gospodarski subjekti za svakog svog pretplatnika prije potpisivanja predmetnog Ugovora obavili sve tehničke pripreme koje podrazumijevaju i nabavu STB uređaja sa DRM sistemom zaštite, odnosno obezbijedili platformu sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite kao i da li je za svakog pretplatnika navedenih gospodarskih subjekata potpisan Ugovor o distribuciji Sport Klub, odnosno da li stvarni broj pretplatnika jednog od navedenih gospodarskih subjekta odgovara broju pretplatnika za koje isti vrši otkup prava prijenosa sadržaja Sport klub kanala.

U svezi sa distribucijom kanala N1 zatražena je informacija da li imaju zaključen Ugovor o distribuciji kanala N1 te ako da, kakva je bila procedura pregovaranja i potpisivanja ugovora za distribuciju istog, da su postrojali određeni problemi ili uvjetovanja od strane gospodarskog subjekta United Media.

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo podneske navedenih gospodarskih subjekata i to dana 09.09.2020. godine gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo (podnesak broj: UP-06-26-2-008-24/20) i gospodarskog subjekta Telemach d.o.o. Sarajevo (podnesak broj: UP-06-26-2-008-25/20), dana 10.09.2020. godine gospodarskog subjekta Mtel a.d. Banja Luka (podnesak broj: UP-06-26-2-008-25/20), i dana 11.09.2020. godine gospodarskog subjekta JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar (podnesak broj: UP-06-26-2-008-28/20).

Gospodarski subjekt BH Telecom u svom odgovoru, u bitnom, navodi slijedeće:

(..)

Gospodarski subjekt Telemach u svom odgovoru, u bitnom, navodi slijedeće:

(..)

Gospodarski subjekt Mtel u svom odgovoru, u bitnom, navodi slijedeće:

(..)

Gospodarski subjekt HT Eronet u svom odgovoru, u bitnom, navodi slijedeće:

(..)

10. Usmena rasprava i daljnji tijek postupka

U daljnjem tijeku postupka, budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, sukladno članku 39. Zakona, za dan 19.11. 2020. godine (pozivi dostavljeni Podnositelju zahtjeva aktom broj: UP-06-26-2-008-49/20, Sport Klub aktom broj: UP-06-26-2-008-50/20 i United Media aktom broj: UP-06-26-2-008-51/20 dana 06.11.2020. godine).

Usmena rasprava održana je u prostorijama Konkurencijskog vijeća o čemu je sačinjen Zapisnik broj: UP-06-26-2-008-60/20.

Na usmenoj raspravi Podnositelj zahtjeva i Protivna strana u postupku su ostali pri dosadašnjim iskazima, kao i dali dodatna pojašnjenja, odgovorili na postavljena pitanja, te raspravljali o predmetu postupka, a na temelju dokaza koji su dostavljeni u postupku. Na usmenoj raspravi stranke u postupku su se obvezale dostaviti dodatne odgovore na postavljena pitanja, što je evidentirano zapisnikom.

Logosoft je dana 26.11.2020. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-06-26-2-008-63/20 i dostavio odgovor na pitanja sa usmene rasprave. Odgovore na pitanja sa usmene rasprave gospodarski subjekt Sport Klub je dostavio dana 30.11.2020. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-06-26-2-008-66/20. Navedene podneske Konkurencijsko vijeće je proslijedilo Podnositelju zahtjeva (u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-69/20) i punomoćniku gospodarskih subjekata Sport Klub i

United Media (u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-70/20) dana 30.11.2020. godine.

Očitovanje na odgovore sa usmene rasprave Podnositelja zahtjeva dostavio je punomoćnik gospodarskih subjekta United Media i Sport Klub podneskom koji je zaprimljen dana 03.12.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-75/20.

11. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja mjerodavnih činjenica i dokaza utvrđenih tokom postupka kao i činjenica iznijetih na usmenoj raspravi, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

Člankom 9. stavak (1) i (2) Zakona propisano je kako gospodarski subjekt ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na mjerodavnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne prepreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnm tržištu ima udjel veći od 40%.

Člankom 10. stavak (1) Zakona propisano je da je zabranjena svaka zlouporaba vladajućeg položaja jednog ili više gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu, a člankom 10. stavak (2) propisano je da se zlouporaba vladajućeg položaja posebno odnosi na: a) izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvitka na štetu potrošača, c) primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Zlouporabom vladajućeg položaja, pored kriterija propisanih u članku 10. Zakona, smatraju se i slučajevi propisani člankom 9. Odluke.

Zahtjev za pokretanje postupka podnesen od strane gospodarskog subjekta Logosoft, u dijelu tehničkih uvjeta, bazira se na tumačenju Logosofta da operater kod zaključivanja ugovora i u tijeku njegovog trajanja mora da ispunjava tehničke zahtjeve samo za one pretplatnike kojima distribira SK kanale, s tim da je dužan da plaća za 100% svojih pretplatnika. U tom smislu Podnositelj zahtjeva smatra da je insistiranje da 100% njegovih pretplatnika ispunjava tehničke zahtjeve, kao dodatni uvjet za zaključenje ugovora, nije predviđen Općim uvjetima.

Konkurencijsko vijeće je tijekom provođenja postupka utvrdilo da se Opći uvjeti i Ankes Općih uvjeta primjenjuje na sve operatere sa kojima United Media, odnosno Sport Klub, ima potpisan ugovor za distribuciju Sport Klub kanala. SK primjenjuje Opće uvjete sukladno sa sporazumom i instrukcijama United Media u svim ugovornim odnosima sa operatorima koji distribuiraju audio-vizualne sadržaje na teritoriju Bosne i Hercegovine kroz tehnološke platforme za koje United Media posjeduje prava prijenosa na teritoriju Bosne i Hercegovine, a koje prava prenosi gospodarskom subjektu Sport Klub.

Sport Klub djeluje kao agent na teritoriju Bosne i Hercegovine gospodarskog subjekta United Media te između navedenih gospodarskih subjekata ne postoji vlasnička veza dok se poslovne veze odnose na obavljanje poslova agenta za račun United Media kod zaključenja ugovora o distribuciji kanala Sport Klub kao i određenih drugih kanala koje emitira ovaj gospodarski subjekt u Bosni i Hercegovini.

Općim uvjetima su definirani uvjeti uspostavljanja suradnje između SK i operatera i to člankom 2. su definirani Tehnički zahtjevi za uspostavljanje suradnje, a člankom 3. Uvjet točnog izvještavanja kao uvjet za suradnju.

U svezi Tehničkih zahtjeva za uspostavljanje suradnje iz članka 3. Općih uvjeta jasno se navodi da u pogledu sustava zaštite autorskih prava vlasnika sadržaja svaki operater pojedinačno mora da ispunjava tehničke zahtjeve kako bi imao pristup signalu Servisa. Opći uvjeti ne navode da svaki korisnik svakog operatera mora ispunjavati tehničke zahtjeve.

Člankom 2.1 Općih uvjeta je predviđeno u pogledu sustava zaštite autorskih prava vlasnika sadržaja, svaki operater mora da ispunjava tehničke zahtjeve iz Priloga 6 Općih uvjeta i primjenjuju se prema svim Operaterima za vrijeme važenja ugovora. Ispunjenost istih se potvrđuje tehničkim izvješćem koji izrađuje SK. Operater je dužan da popuni i dostavi Upitnik o zaštiti sadržaja koji čini Prilog 7, prije izdavanja tehničkog izvješća.

Prilog 6. Tehnički zahtjevi za uspostavljanje suradnje Općih uvjeta, između ostalog, propisuje da se sadržaj prenosi na uređaje krajnjih korisnika u sigurnom kodiranom obliku, da operater mora imati funkciju za korištenje fingerprint senzora i vodenog žiga na svim vrstama uređaja krajnjih korisinka. Nigdje se tom prilikom ne navodi da je obveza operatera da 100% njegovih korisnika mora da ispunjava propisane tehničke zahtjeve.

Članak 2.2 Općih uvjeta predviđa da ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva operatera vrši ovlaštena osoba SK, odnosno United Media. Prvo tehničko izvješće SK će dostaviti operateru u roku od 30 dana od dana primitka pisanog zahtjeva za sprovođenje provjere. U slučaju dostavljanja pozitivnog tehničkog izvješća smatra se da je taj operater ispunio tehničke zahtjeve koji su u tom trenutku na snazi. U slučaju dostavljanja negativnog tehničkog izvješća, operater ima pravo da od SK zahtjeva objašnjenje i preporuke o mjerama potrebnim za ispunjenje tehničkih zahtjeva, a SK se obvezuje da u roku od dodatnih 30 dana dostavi objašnjenja i preporuke za otklanjanje nedostataka.

Članak 3. se odnosi na Uvjet točnog izvještavanja kao uvjet za suradnju.

Članak 3.1. određuje da imajući u vidu da se cijena koju operater plaća obračunava prema broju korisnika, operater se obvezuje da prije početka isporuke signala i obračunavanja naknade pribavi nacrt izvješća revizora sukladno sa projektnim zadatkom iz Priloga 5.

Članak 3.2 definira da će se pod pojmom "korisnik" u smislu Općih uvjeta smatrati svaki korisnik operatera kome operater može isporučiti signal audio-vizualnog sadržaja (predstavlja 100% individualnih korisnika operatera).

Konkurencijsko vijeće je tijekom provođenja predmetnog postupka utvrdilo da je gospodarski subjekt SK dana 09.11.2017. godine Podnositelju zahtjeva dostavio Opće uvjete za zaključenje ugovora i Aneks Općih uvjeta što predstavlja ponudu za zaključenje ugovora. U predmetnom podneku gospodarskom subjektu Logosoft je skrenuta pažnja da je u ponudi i samostalna distribucija kanala N1 po promotivnoj cijeni od 0,15 EUR po korisniku.

Utvrđeno je da postojala komunikacija u cilju uspostavljanja suradnje i potpisivanja ugovora između gospodarskog subjekta Logosoft i Sport Klub preko godinu dana. Između ostalog, gospodarski subjekt SK je dana 14.05.2018. godine Podnositelju zahtjeva dostavio akt konstatujući istim da Logosoft nije dostavio svu potrebnu dokumetnaciju propisanu Općim uvjetima, a zatim je i dana 24.07.2018. godine Podnositelju zahtjeva dostavio negativno Tehničko izvješće u smislu točke 2.2. Općih uvjeta.

Logosoft se obratio gspodarskom subjektu Sport Klub dana 03.08. 2018. godine molbom za dostavljanjem preporuka o mjerama potrebnim za ispunjenje Tehničkih zahtjeva navodeći da je izvršio sve neophodne tehničke pripreme i nabavku

odgovarajuće terminalne opreme sukladno sa Općim uvjetima, konkretno da je realizirao nabavu STB uređaja sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite, ali i obezbjedio platformu sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite, koji u potpunosti zadovoljavaju uvjete definirane Općim uvjetima. Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je sporna bila činjenica što je plan aktivnosti Logosofta bio da nakon, znači ne prije, nego nakon dobijanja pozitivnog tehničkog mišljenja i zaključenja ugovora izvrši zamjenu postojećih STB uređaja Logosoftovih korisnika sa STB uređajima koji zadovoljavaju tehničke uvjete Općih uvjeta i te izvrši migraciju korisnika sa sopstvene platforme na TV platformu koja u potpunosti zadovoljava tehničke uvjete Općih uvjeta. United Media međutim zahtjeva da se odgovarajuća tehnička zaštita, a u ovom slučaju migriranje svih korisnika gospodarskog subjekta Logosoft na platformu gospodarskog subjekta Mtel koji posjeduje platformu sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite (obzirom da platforma Logosofta ne posjeduje tražene tehničke karakteristike), izvrši prije zaključivanja ugovora, odnodno da je ista uvjet za dobijanje pozitivnog Tehničkog izvješća.

Gospodarski subjekt Logosoft je, sukladno Općim uvjetima, realizirao nabavu STB uređaja sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite te obezbijedio platformu sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite koja je u vlasništvu gospodarskog subjekta Mtel ali je u smislu odredbi Općih uvjeta dobio negativno tehničko izvješće. Sporna je bila činjenica što je Logosoft u razdoblju pregovaranja novu platformu implemetirao za 20 testnih korisinka/pretplatnika gospodarskog subjekta Logoosft, dok su svi drugi korisnici/pretplanici gospodarskog subjekta Logosoft koristili platformu putem koje se kanali Sport Klub ne mogu, prema navodima gospodarskog subjekta Sport Klub i United Media, bezbjedno distribuirati. Razlog migriranja svega 20 testnih korisika je, kako je naveo Podnositelj zahtjeva, bila neizvjesnost u zaključivanje samog ugovora o distribuciji imajući u vidu da migracija svih korisnika na Mtel platformu stvara troškove investitanja u sam proces i postupak. Plan Podnositelja zahtjeva je bio, prema njegovim navodima, da nakon dobijanja pozitivnog tehničkog izvješća i zaključenja ugovora zamjeni postojeće STB uređaje korisnika Logosofta sa STB uređajima koji zadovoljavaju tehničke uvjete Općih uvjeta te izvrši migraciju korisinka sa sopstvene platforme na TV platformu koja zadovoljava tehničke uvjete Općih uvjeta.

Imajući u vidu da odredbama Općih uvjeta nije jasno i nedvosmisleno propisano da svaki korisnik operatera mora imati instaliran STB uređaja sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite proizilazi da samo oni korisnici koji stvarno i faktički imaju isporučen signal premetnog audio vizualnog sadržaja moraju bez iznimke imati instaliran STB uređaja sa zahtjevanim DRM sustavom zaštite na TV platformi koja u potpunosti zadovoljava tražene tehničke karakteristike.

Konkurencijsko vijeće je prema raspoloživom utvrdilo da je objema stranama u fazi pregovaranja bilo poznato da Podnositelj zahtjeva koristi platformu koja ne ispunjava tehničke standarde za distribuciju kanala Sport Klub i da je imao u planu iz tog razloga koristiti platformu gospodarskog subjekta Mtel koja te uvjete zadovoljava. Činjenica je bila da je Logosoft u fazi u kojoj je zatražio tehnički pregled od strane gospodarskog subjekta Sport Klub migrirao 20 testnih korisnika na platformu Mtela od ukupno svojih (..) korisnika koji su ostali na platformi Logosofta.

Sport Klub je u odgovorima dostavljenim nakon usmene rasprave naveo da bi, pored osnovanosti za moguću zlouporabu signala koji bi u ovom slučaju bio pušten kod svega (..) % korisnika, zaključivanje ugovora za samo 20 testnih korisnika prouzrokovalo nametanje nelojalnih kupovnih cijena, odnosno naplaćivale bi se usluge koje se ne pružaju kupcu, uz drugačiji tretman prema Podnositelju zahtjeva u odnosu na druge operatere. Međutim, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se, sukladno uvjetima iz Općih uvjeta, cijena koju operater plaća već obračunava prema broju korisnika (što se potvrđuje izvješćem revizora) pri čemu se "korisnik" smatra svaki korisnik operatera kome operater može isporučiti signal audio-vizualnog sadržaja. Evidentno je, na temelju prikupljenih odgovora Operatera sa kojima United ima zaključene ugovore za distribuciju Sport Klub kanala, da se naplata vrši za svakog korisnika svakog operatera pri čemu, u faktičkom smislu, svaki korisnik svakog operatera zaista i ne posjeduje Sport Klub kanale u svom paketu TV programa. Prema informacijama prikupljenim od trećih osoba, drugih Operatera koji imaju zaključen Ugovor o distribuciji Sport Klub kanala, stvarni broj pretplatnika određenog operatera jednak je broju pretplatnika za koje operater plaća distribuciju Sport Klub kanala, odnosno prema ugovoru vrši se otkup prava za kompletnu korisničku bazu bez obzira da li kanale distribuira svim korisnicima ili samo određenom broju korisnika/pretplatnika.

U konkretnom slučaju Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je u Izvješću o nalazima činjeničnog stanja koji je radio Deloitte definiran pojam "korisnika" kao svaki korisnik kome Logosoft *može isporučiti signal audio-vizualnog sadržaja (što predstavlja 100% individualnih korisnika Društva)*. Izvješće je sačinjeno sa ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja u svezi sa brojem korisnika (točka 3.1. Općih uvjeta) kojima Logosoft može isporučiti signal. U Izvješću se navodi podatak od (..) aktivnih korisnika IPTV-a gospodarskog subjekta Logosoft. U prilog činjenici da je Podnositelj zahtjeva imao ozbiljnu namjeru da prebaci korisnike na platformu gospodarskog subjekta Mtel i obezbijedi da kanali budu dostupni svim korisnicima je navod iz podneska Podnositelja zahtjeva, zaprimljen dana 04.12.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-76/20, u kojem isti navodi da je "u ovom trenutku ukupno (..) (povjerljivi podaci) naših korisnika priključeno na Mtel IPTV platformu" ističući da bi taj broj bio i veći da su imali zaključen ugovor sa SK.

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt United Media zlouporabio vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) točka a) Zakona o konkurenciji na način da je prilikom pregovaranja za zaključivanje ugovora o distribuciji kanala Sport Klub u Bosni i Hercegovini nametanjem uvjeta da 100% postojećih korisnika gospodarskog subjekta Logosoft migrira na platformu gospodarskog subjekta Mtel izravno nametnuo trgovačke uvjete kojm se ograničava konkurencija obzirom da Općim uvjetima kriterij 100% korisnika svakog operatera koji ispunjavaju tehničke uvjete za zaključenje ugovora nije propisan. Pored toga, gospodarski subjekt United Media je zlouporabio vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) točka b) Zakona o konkurenciji nametanjem uvjeta koji nije propisan Općim uvjetima pružanja usluga te na taj način ograničio tržište na štetu potrošača/korisnika gospodarskog subjekta Logosoft kojima je uskratio praćenje nogometnih sadržaja visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige.

Na temelju svega navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. i točki 2. izreke ovoga Rješenja.

Točkom 3. izreke ovog Rješenja naloženo je da United Media, putem svog agenta gospodarskog subjekta Sport Klub, u roku od 60 dana zaključi Ugovor o distribuciji kanala Sport klub sa gospodarskim subjektom Logosoft.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su svi operateri u Bosni i Hercegovini koji imaju zaključen Ugovor o distribuciji Sport Klub kanala i prije potpisivanja ugovora imali IPTV platformu sa DRM zaštitom i adekvatne STB uređaje za sve svoje korisnike te su time ispunjavali tehničke zahtjeve tražene od strane gospodarskog subjekta United Media. Konkurencijsko vijeće s toga nije utvrdilo da je gospodarski subjekt United Media zlouporabio vladajući položaj u smislu članka 10. stavak (2) pod c) primjenom različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova sa

ostalim stranama čime je gospodarski subjekt Logosoft doveo u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj. Za realizaciju distribucije kanala SK prema krajnjem korisniku potrebno je da svaki Operater ima IPTV platformu sa DRM zaštitom i STB uređaje. U tom smislu od gospodarskog subjekta Logosoft nije traženo ništa što nije traženo od ostalih Operatera.

Konkurencijsko vijeće ovdje ne ulazi u pitanja tehničke opravdanosti i nužnosti IPTV platforme sa DRM zaštitom potrebe da svaki korisnik ima STB uređaje ali je činjenica da se uvjet kao takav primjenjuje na sve operatere potpisnice ugovora o distribuciji Sport Klub kanala.

O navodima koji se tiču prebacivanja sadržaja SK kanala na "novi" Nova Sport kanal kao i ostalim navodima koji nisu bili predmet ovog postupka Konkurencijsko vijeće nije odlučivalo te isti nisu utjecali na ishod ovog postupka.

Sport Klub je Aneksom 1 dopunio Opće uvjete i to sukladno sa instrukcijama gospodarskog subjekta United Media. Dopuna se, između ostalog, odnosi na izmjenu gdje se u članku 2 dodaje nova točka 2.9. koja glasi:

"Članak 2 se neće primjenjivati na samostalnu distribuciju kanala N1. Radi izbjegavanja sumnje Operatori neće biti obvezni da ispunjavaju Tehničke zahtjeve, odnosno da dostavljaju Tehničko izvješće ukoliko distribuiraju samo kanal N1".

Članak 2.9 uređuje da se članak 2. neće primjenjivati na samostalnu distribuciju kanala N1, te da operater neće biti u obvezi da ispunjava tehničke zahtjeve, odnosno da dostavlja tehničko izvješće ukoliko distribuira samo kanal N1.

Kada je riječ o ugovoru za distribuciju kanala N1 Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se Logosoft dana 11.10.2018. godine obratio gospodarskom subjektu SK ističući da želi početi samostalnu distribuciju kanala N1, zatraživši da im se pošalje prijedlog Ugovara za navedeno, sa klauzulom da se isti automatski raskida kada zaključe Ugovor od distribuciji kanala United paketa, budući da isti sadrži i kanal N1.

Sport Klub je odgovorio dopisom 27.11.2018. godine navodeći da je isti proslijedio Principalu radi pripreme ugovora te da će isti biti proslijeđen Logosoftu nakon što Sport Klub primi verziju ugovora od Principala.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ugovor o distribuciji nije vezan zaključivanjem ugovora o distribuciji Sport Klub kanala (članak Općih uvjeta) te da je riječ o distribuciji kanala koji može biti distribuiran ili samostalno ili unutar United paketa.

Tijekom provođenja predmetnog postupka utvrđeno je da gospodarski subjekt United Media nije emiter kanala N1, već je emiter kanala gospodarski subjekt Adria News S.a.r.l., koje jeste povezana osoba United Media S.a.r.l. u sastavu United Group.

Gospodarski subjekt Sport Klub jeste agent i gospodarskog subjekta Adria News S.a.r.l. kao i određenih drugih emitera. U Općim uvjetima za emitiranje kanala Sport Klub naglašeno je da se tehnički uvjeti bitni za kanale Sport Klub ne primjenjuju na emitiranje kanala N1. Obzirom da je sadržaj kanala N1 informativnog karaktera, da isti nema poveznicu sa nogometnim sadržajima visoke kvalitete koji uključuju i prijenos Live paketa engleske Premijer lige, te da isti nema vladajući položaj na distribuciji istog kao i zaključenje ugovora predstavlja komercijalno pitanje i stvar je poslovnih politika samih gospodarskih subjekata.

U ovom dijelu Zahtjeva, Logosoft ističe eventualno postojanje povrede u smislu uvjetovanja da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju sveze s predmetom takvog sporazuma iz članka 10. stavak (2). točka d) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoji uvjetovanost distribuiranja kanala Sport Klub sa kanalom N1 imajući u vidu da se Ugovor za distribuciju kanala N1 može ugovoriti kroz samostalni ugovor ali i kao sastavni dio United paketa te samim tim nije utvrđena povreda odredbi članka 10. stavak (2) točka d) Zakona.

U prilog navedenom je i činjenica da Mtel ima potpisan Ugovor za distribuciju Sport Klub kanala ali ne i potpisan ugovor za distribuciju kanala N1.

Konkurencijsko vijeće nije utvrdilo da se distribucija kanala N1 vezuje na bilo koji način za distribuciju kanala Sport Klub (jedina poveznica je mogućnost nabave od istog agenta, koji je agent i raznih drugih emitera specijaliziranih dječjih, sportskih i netematskih kanala).

Sport Klub d.o.o. Sarajevo je kao agent Adria News S.a.r.l. jasno dao potpuno odvojenu ponudu za distribuciju kanala N1, te se ta ponuda kao što je očigledno iz Općih uivjeta odnosi samo na kanal N1, čija je nabava moguća odvojeno i nije uvjetovana distribucijom kanala Sport Klub (niti je distribucija Sport Klub uvjetovana distribucijom N1, što dokazuje činjenica da npr. gospodarski subjekt Mtel distribuira kanale Sport Klub, a ne distribuira kanal N1).

Na temelju svega navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 5. izreke ovoga Rješenja.

12. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona o konkurenciji, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt, ako zlouporabi vladajući položaj na način propisan odredbama članka 10. Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona o konkurenciji, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona o konkurenciji.

Nadalje, polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je United Media zlouporabio vladajući položaj, iz članka 10. stavak (2) točke a) i b) Zakona o konkurenciji, u smislu članka 48. stavak (1) točke b) Zakona o konkurenciji, izrečena je novčana kazna u iznosu 100.000,00 KM (stotinutisuća KM), što predstavlja (..) % ostvarenog prihoda iz 2019. godine, koji je iznosio (..) EUR, odnosno (..) KM.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje isključivo radi kršenja Zakona o konkurenciji, već da upozori gospodarski subjekt United Media na obvezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona o konkurenciji.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prinudnim putem od povezanog gospodarskog subjekta Telemach d.o.o. Sarajevo, u smislu članka 47. Zakona o konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao točki 4. izreke ovog Rješenja.

13. Troškovi postupka

Punomoćnik Podnositelja zahtjeva je dana 30.11.2020. godine podneskom broj: UP-06-26-2-008-64/20 dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 1.967,69 KM sa uključenim iznosom PDV-a. Podnositelj zahtjeva je zatim dodatno dana 04.12.2020. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-76/20 podnio dodatni Zahtjev za naknadu troškova u iznosu od 1.000,00 KM. U tom smislu Podnositelj zahtjeva je dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 2.967,69 KM.

Punomoćnik gospodarskih subjekata United Media i Sport Klub je dana 03.12.2020. godine podneskom broj: UP-06-26-2-

008-74/20 dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 2.106,00 KM sa uključenim iznosom PDV-a.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja troškova postupka uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku i to članak 105. stavak (2) Zakona o upravnom postupku kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su toj stranci nastali sudjelovanjem u postupku. Ako je koja od strana djelimično uspjela u svom zahtjevu, dužna je nadoknaditi protivnoj strani troškove srazmjerno dijelu svog zahtjeva u kojem nije uspjela.

Kako je u predmetnom postupku Podnositelj zahtjeva polovično uspio sa svojim Zahtjevom, odnosno sa dijelom Zahtjeva koji se odnosi na zlouporabu vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) pod a) i b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u iznosu od 50% navedenog iznosa troškova postupka prihvatilo Zahtjev gospodarskog subjekta Logosoft za naknadu troškova.

Obzirom da je odbijen Zahtjev Podnositelja zahtjeva u dijelu koji se odnosi na zlouporabu vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) pod c) i d) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u iznosu od 50% iznosa troškova postupka prihvatilo zahtjev za nadoknadu troškova gospodarskih subjekata Sport Klub i United Media.

Imajući u vidu navedeno te da je Podnositelj zahtjeva u Zahtjevu ukazivao na četiri povrede Zakona, a da je uspio dokazati dvije, Konkurenijsko vijeće je srazmjerno tome ocijenilo da istom pripada naknada troškova u iznosu od 1.483,84 KM.

Istom analogijom, gospodarskim subjektima United Media i Sport Klub pripada naknada troškova u iznosu od 1.053,00 KM.

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 6. izreke ovoga Rješenja.

14. Administrativna pristojba

Sukladno članku 2. tarifni broj 107. stavak (1) točka f) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", broj 30/06, 18/11 i 75/18) Podnositelj zahtjeva je na ovo Rješenje obvezan platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

Sukladn sa odredbom članka 3. stavak (2) točka b) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem, Podnositelj zahtjeva je nakon izvršene uplate dužan uplatnicu kao dokaz o izvršenoj uplati administrativne pristojbe dostaviti Konkurencijskom vijeću, prije dostavljanja Rješenja.

Ukoliko Podnositelj zahtjeva ne izvrši uplatu administrativne pristojbe, Konkurencijsko vijeće će pokrenuti postupak prinudne naplate po proceduri koja je propisana člankom 18. Zakona o administrativnim pristojbama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 3/10).

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 7. izreke ovog Rješenja.

15. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti Upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Broj UP-06-26-2-008-85-/20
22. prosinca 2020. godine
Sarajevo

Predsjednik
Dr. **Stjepo Pranjić**, v. r.

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а у вези члана 105. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), у поступку покренутом по Захтјеву за покретање поступка поднесеном од стране привредног субјекта Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево против привредног субјекта *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург и привредног субјекта Спорт Клуб д.о.о., Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71 000 Сарајево ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачке а), б), ц) и д) Закона о конкуренцији запримљеног под бројем: УП-06-26-2-008-1/20 дана 27.01.2020. године на 77. (седамдесетседмој) сједници одржаној 22.12.2020. године, је донио

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да привредни субјекат *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург, путем свог агента привредног субјекта "Спорт Клуб" д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, злоупотријебио доминантни положај у смислу члана 10. став (2) тачка а) Закона о конкуренцији на начин да је приликом преговарања за закључивање уговора о дистрибуцији канала Спорт Клуб у Босни и Херцеговини наметањем услова да 100% постојећих корисника привредног субјекта Логософт мигрира на платформу привредног субјекта Мтел директно наметнуо трговачке услове којм се ограничава конкуренција.
2. Утврђује се да је привредни субјекат *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург, путем свог агента привредног субјекта "Спорт Клуб" д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, злоупотријебио доминантни положај у смислу члана 10. став (2) тачка б) Закона о конкуренцији наметањем услова који није прописан Општим условима пружања услуга, ограничио тржиште на штету потрошача на начин да је на штету корисника привредног субјекта Логософт д.о.о. Сарајево ускратио праћење фудбалских садржаја високог квалитета који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге.
3. Налаже се привредном субјекту *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург да, путем свог агента привредног субјекта "Спорт Клуб" д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, у року од 60 дана закључи Уговор о дистрибуцији канала Спорт клуб са привредним субјектом Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево према стварном броју корисника привредног субјекта Логософт код којих је имплементирана техничка заштита у складу са Општим условима.
4. Изриче се новчана казна привредном субјекту *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург, због кршења Закона утврђеног у тачки 1. и тачки 2. овог Рјешења, у висини од 100.000,00 КМ (стотинухиљада КМ), у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, коју је дужан платити у року од 8 (осам) дана од дана пријема овог Рјешења.

Уколико привредни субјекат *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург, не уплати изречену новчану казну у остављеном року, иста ће се наплатити присилним путем, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине, од његовог повезаног лица регистрованог у Босни и Херцеговини "*Telemach*" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево

5. Одбија се као неоснован захтјев привредног субјекта Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево поднесен против привредног субјекта *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург и привредног субјекта Спорт Клуб д.о.о., Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71 000 Сарајево ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став 2) тачке ц) и д) Закона о конкуренцији.
6. Налаже се привредном субјекту Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево да привредним субјектима *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург и Спорт Клуб д.о.о., Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71 000 Сарајево на име трошкова поступка исплатни новчани износ од 1.053,00 КМ док се привредним субјектима *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург и Спорт Клуб д.о.о., Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71 000 Сарајево налаже да на име трошкова поступка исплате новчани износ од 1.483,84 КМ привредном субјекту Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево, све у року од 8 дана од дана пријема овог Рјешења.
7. Обавезује се привредни субјекат Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево да плати административну таксу у укупном износу од 1.500,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.
8. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренцијски савјет БиХ је запримио, под бројем: УП-06-26-2-008-1/20 дана 27.01.2020. године, Захтјев за покретањам поступка (у даљем тексту: Захтјев) привредног субјекта Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево (у даљем тексту: Логософт или Подносилац захтјева) против

- привредног субјекта *United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург (у даљем тексту: *United Media*) и
- привредног субјекта Спорт Клуб д.о.о., Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71 000 Сарајево (у даљем тексту: Спорт Клуб или СК) у вези злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачке а), б) и ц) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон).

Допуном Захтјева Логософт је указао и на евентуалну злоупотребу доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка д) Закона.

На Захтјев Конкуренцијског савјета у вези достављања допуне достављених података који је Конкуренцијски савјет упутио дана 05.02.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-2/20 Подносилац захтјева је Конкуренцијском савјету дана 11.02.2020. године поднеском запримљеним под бројем УП-06-26-2-008-3/20 затражио продужење рока за доставом података. Конкуренцијски савјет је актом број: УП-06-26-2-008-4/20 дана 13.02.2020. године одобрио тражено продужење. Подносилац захтјева је исте доставио дана 24.02.2020. године поднеском који је запримљен под бројем: УП-06-26-2-008-5/20.

Након комплетирања Захтјева, Конкуренцијски савјет је Подносиоцу захтјева издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, у смислу члана 28. став (3) Закона, дана 28.05.2020. године, актом број: УП-06-26-2-008-6/20.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекти Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево, United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Велико Војводство, Луксембург и Спорт Клуб д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71 000 Сарајево.

1.1. Привредни субјекат Логософт д.о.о. Сарајево

Привредни субјекат Логософт д.о.о. Сарајево, Грбавичка 4, 71000 Сарајево регистрован је код Општинског суда у Сарајеву под матичним бројем 65-01-0594-11. Основан је 1995. године и иницијално се бавио продајом рачунара, систем интеграцијама и другим пословним рјешењима, гдје је временом остварио значајне резултате. Током 1998. године проширује своје услуге на поље телекомуникација, а у 2000. години постаје прва компанија у Босни и Херцеговини која се бави пружањем бежичног широкопојасног приступа интернету.

У 2003. години Логософт започиње са изградњом властите оптичке инфраструктуре на подручју Сарајева, а повезан је са Тузлом и Зеницом. Први почиње са пружањем ИПТВ услуге на својој платформи која се налази у Сарајеву, а 2008. године од Регулаторне агенција за телекомуникације (у даљем тексту: "РАК") добија дозволу за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија. 2014. године Мтел а.д. Бања Лука (у даљем тексту: "Мтел") постаје власник привредног субјекта Логософт.

1.2. Привредни субјекат United Media S.a.r.l.

Привредни субјекат *United Media S.a.r.l. Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543* Велико Војводство, Луксембург, регистрован је дана 05.03.2014. године под матичним бројем: Б 184939 у Регистру привредних друштава и трговине Луксембург. Према информацијама из Захтјева привредни субјекат *United Media* управља медијским услугама и услугама оглашавања у оквиру групе друштава под контролом привредног друштва *United Group B.V.* из Холандије укључујући ту куповину односно лиценцирање ТВ права за потребу производње канала које потом емитује, гдје су укључена и права на емитовање спортских, филмских и других садржаја. *United* група је у крајњем власништву фондова које савјетује *BC Partners LLP*, међународни приватни инвестициони фонд са сједиштем у Лондону, чија је једина дјелатност обављање савјетодавних услуга.

United Media је власник неколико ТВ канала који се емитују у БиХ, укључујући ту и Спорт Клуб (више канала) и Н1 БиХ.

1.3. Привредни субјекат Спорт Клуб д.о.о. Сарајево

Привредни субјекат Спорт Клуб д.о.о., на ранијој адреси Хајрудина Шабаније 49, 71 000 Сарајево (у даљем тексту: Спорт Клуб или СК), регистрован је код Општинског суда у Сарајеву, под матичним бројем 65-01-0208-09.

Спорт Клуб канали емитују најбоље догађаје из свијета фудбала и то Живе пакет Премијер лиге (почев од 2006. године), као и друге премијум садржаје као што су ЛаЛига, ЕУРО и квалификације за Свјетско првенство, као и УЕФА Лига нација), кошарке (НБА, Евролига, Еврокуп, ФИБ А

квалификације и турнири) и тениса (Вимблдон, Мастерс Серије и *WTA*).

На каналима се преноси и холандски, турски, аустријски, украјински и швајцарски фудбал, као и ауто-мото спортови: Формула 1, Мото ГП и *NASCAR*. Ту су и НФЛ, ИААФ Дијамантска лига атлетике, руски КХЛ хокеј, као и Лига шампиона (мушка и женска), Лига нација, европска и свјетска првенства у одбојци. Портфолио спортских канала чине СКИ, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9 и СК10, специјализовани канал СК Голф, као и СК ХД.

Током трајања поступка привредни субјекат Спорт Клуб је доставио Увјерење о регистрацији порезног обвезника са промјеном адресе на Џемала Биједића бр 160 Г, Ламела Ц, 71000 Сарајево.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкуренцијски савјет је у току поступка примијенио одредбе Закона, Одлуке у дефинисању доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) и одредбе Закона о управном поступку, у смислу члана 26. Закона.

Споразум о стабилизацији и придруживању између европских заједница и његових држава чланица, с једне стране и Босне и Херцеговине с друге стране ("Службени гласник БиХ – међународни уговори" бр. 10/08 - у даљем тексту: Споразум о стабилизацији и придруживању) одредба чл. 71. о примјени критеријума и правне стечевине Европске уније, те члана 43. став (1) Закона, омогућују Конкуренцијском савјету у сврху оцјене датог случаја, да се може користити судском праксом Европског суда правде и одлукама Европске комисије.

Конкуренцијски савјет је ради бољег утврђивања стања свари у предметном случају извршио увид у Опште услове пружања услуга, Анех 1 Општих услова пружања услуга те Уговора о дистрибуцији Спорт Клуб канала привредног субјекта Спорт Клуб са другим оператерима у БиХ.

3. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

Захтјев за покретањем поступка односи се на чињеницу да је СК, поступајући као агент *United Media*, намјерно одуговлачио са преговорима за закључење уговора са Логософтом, односно да је без икаквог објективног разлога и супротно својим Општим условима за закључење уговора (члан 2 и 3) одбио да са Логософтом закључи Уговор о дистрибуцији канала Спорт Клуб. На тај начин, Логософт је практично онемогућен да се ефективно такмичи на малопродајном тржишту дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија и стављен у неповољнији положај у односу на друге оператере који у својој понуди имају један такав квалитетан спортски садржај, на првом мјесту Ливе пакет енглеске Премијер лиге, а све на штету корисника Логософта који су ускраћени за праћење спортских садржаја који се приказују на Спорт клуб каналима.

3.1. Наводи из Захтјева

У Захтјеву се даље у битном наводи сљедеће:

Пословне активности *United* групе у БиХ обухватају и тржишта фиксне телефоније и приступа интернету као и малопродајно тржиште дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија. На овом посљедњем тржишту, *United* Група је присутна преко сљедећих привредних друштава, која наступају удружено: *Telemach* д.о.о. Сарајево, *M & H Company* д.о.о. Сарајево, ХКБ нет д.о.о. Сарајево и КАТВ ХС д.о.о. Сарајево.

Према подацима РАК, на дан 31.12.2018. године ова 4 оператера заједно заузимају 43,17% малопродајног тржишта дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у БиХ, с тим даје појединачно највећи *Telemach*, са 37,36% тржишта.

Имајући у виду овако високи удио на тржишту, те распрострањеност инфраструктуре на територији цијеле БиХ (за разлику од других оператера који послују на ужим географским подручјима), неспорну финансијску снагу Унитед Групе, те његову вертикалну интегрисаност *са United Media*, *Telemach* и његова повезана лица (3 горе наведена) имају значајну тржишну снагу, која им омогућава да се на малопродајном тржишту дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија понашају у значајној мјери независно о конкурентима и потрошачима, односно да имају доминантни положај.

СК је заступник, односно агент привредног субјекта *United Media*, који је почев од 2012. године овлаштен за дистрибуцију Спорт Клуб канала и канала H1 на територији БиХ. Као власник ових канала, United Media има право одлучивања о начину дистрибуције, процедурама и другим питањима око закључивања појединачних уговора о дистрибуцији са оператерима у БиХ.

У периоду од 01.01.2013. године па до 31.12.2015. године Логософт је имао закључен уговор са СК у погледу дистрибуције Спорт Клуб канала у БиХ. *United Media*, односно њен агент нису имали примједбе код извршења уговора, у смислу редовног измирења новчаних обавеза, поштовања права интелектуалне својине и онемогућавања пиратерије, пријављивања тачног броја корисника и слично.

Дана 09.11.2017. године СК је доставио привредном субјекту Логософт допис (запримљен дана 10.11.2017. године) којим обавјештавају Логософт да им достављају Опште услове за закључење уговора и Анекс општих услова оба датирана 09.11.2017. године (у даљем тексту: "*Општи услови")*, те да имајући у виду да приложени услови садрже све битне елементе за закључење уговора, тај допис и приложени услови са анексом представљају понуду за закључење уговора.

Имајући у виду атрактивност садржаја који се емитују на Спорт клуб каналима, у првом реду мечеве Ливе пакета енглеске Премијер лиге у БиХ а у циљу очувања базе постојећих и придобијања нових претплатника (посебно у Сарајеву) менаџмент Логософта је донио одлуку да започне све потребне радње и пословне процесе како би у свој пакет уврстио Спорт Клуб канале, а што је подразумијевало набавку нове терминалне опреме (*Set-Up Box - STB* уређаја) и ИПТВ платформу који заједно обезбјеђују адекватну техничку заштиту захтјевану од СК, а с обзиром да ИПТВ платформа коју користи Логософт и налази се у Сарајеву то не испуњава.

С тим у вези, извршене су све неопходне техничке припреме и набавка одговарајуће терминалне опреме у складу са Општим условима, реализована је набавку СТБ уређаја са захтјеваним *DRM (digital rights managament*) системом заштите те обезбјеђена платформа са захтјеваним *DRM* системом заштите, која у потпуности задовољава техничке услове дефинисане чланом 3. Општих услова. Конкретно ријеч је о ИПТВ платформи са *Verimatrix DRM* системом заштите, у власништву друштва М:тел, која се налази на централној локацији у улици Младена Стојановића 8 у Бања Луци.

Логософт и М:тел су одвојена два виртуелна корисника те М:тел ИПТВ платформе.

М:тел ИПТВ систем са техничком заштитом се састоји од сљедећих елемената заштите:

- Сваки ТВ канал, за који то тражи власник садржаја, се може енкриптовати, што значи да се врши тзв. скрембловање ТВ сигнала тако да се сваки пиксел у сваком *frame*-у постави на другу позицију, чиме садржај постаје непрепознатљив уколико крајњи корисник нема одговарајућу терминалну опрему која може да уради декриптовање сигнала.
- Сваки СТБ уређај мора преузети кључ од система за техничку заштиту да ми могао декриптовати ТВ садржаје, односно да би корисник могао да их гледа.
- Да би корисник приступио ИПТВ систему, мора бити унесен у *CRM* (*Customer relationship management sistem*, заједно са системом за наплату) од стране Логософта и код корисника се мора поставити одговарајућа терминална опрема.
- Корисник не може самостално купити идентичан СТБ који користи Логософт, поставити га и приступити систему, обзиром да такав уређај није на листи уређаја који могу преузети кључеве са ИПТВ система и добити право приступа систему.
- Сав садржај који се снима (тзв. *nPVR - network Personal Video Recorde* функционалности) се такође штити и корисник нема могућност да снима ТВ садржаје на СТБ-у, него се исти снимају на уређајима у Бањој Луци, снимани енкриптовани садржај се повлачи са локација за похрану података из Бања Луке и репродукује на СТБ-овима који посједују кључеве за приступ систему, чиме се снимљени садржаји штите од крађе.
- СТБ уређај нема могућност снимања ТВ садржаја на неке друге екстерне уређаје (попут УСБ стика, екстерног хард диска и слично).
- *Verimatrix DRM* систем за енкрипцију подржава приказ отиска (*display fingerprinting*) на начин да периодично на екрану приказује идентификатор корисничког уређаја са циљем одвраћања од неауторизоване ретрансмисије стримованог садржаја.

Логософт ИПТВ систем и М:тел ИПТВ систем су у потпуности физички одвојени системи на двије различите геолокације, који неовисно обрађују све захтјеве за ИПТВ системима и ТВ садржајима и врши се паралелна дупла администрација. Тако, уколико се ТВ канал пусти на једној платформи, потребно је да се цијели процес додавања новог канала прође и на другој платформи. С друге стране, оба ИПТВ система, користе различиту терминалну опрему, СТБ уређаје који се могу користити само на једном ИПТВ систему, а не на другом. Једино заједничко што ова два ИПТВ система имају јесте транспорт услуге кроз Логософт оптичку мрежу, што нити у једном тренутку не утиче на испоруку, квалитет и заштиту ИПТВ услуга.

У том смислу, како се наводи у Захтјеву, поред постојећег Логософт ИПТВ система који функционише од 2008. године, Логософт 2018. године почиње користити нову М:тел ИПТВ платформу са пратећом *Verimatrix DRM* заштитом и адекватном терминалном опремом, који су већ у том тренутку у цијелости оспособљени за самосталну дитрибуцију заштићеног ТВ сигнала коринисицима који имају одговарајући СТБ уређај, укључујући ту и Спорт клуб канале (ово имајући у виду да комплетан М:тел систем омогућава адекватну техничку заштиту коју тражи *United Media*, односно СК).

У циљу закључења уговора о дистрибуцији за Спорт клуб канале, дана 12.04.2018. године Логософт доставља СК попуњен, потписан и овјерен формулар захтјева за доставом понуде уз прилоге:

(i) овјерену копију важеће дозволе за дистрибуцију телевизијског програма,
(ii) овјерену копију опште дозволе за јавног мрежног оператера и
(iii) овјерене копије картона депонованих потписа код 9 банака.

Том приликом Логософт је навео да очекује понуду СК.

Све наведено Логософт чини у складу са Општим условима, који су на снази у моменту достављања захтјева за доставом понуде а којима је чланом 6., који уређује обавезе оператера, односно чланом 6.1. предвиђено да ће у погледу упућивања понуде, односно у поступку закључења уговора са агентом (СК), оператер бити у обавези, а што је предвиђено чланом 6.1.1., да захтјев за понудом у складу са формуларом у Прилогу 1, попуњен у цијелости, достави агенту писаним путем (истовремено и препорученом поштом и електронском поштом на е маил адресу).

Дана 14.05.2018. године СК се обраћа Логософту дописом "*Одговор на достављање формулара захтјева за доставом понуде*", запримљен од стране Логософта дана 18.05.2018. године, којим их исти обавјештава да је установљено да нису поступили по тачки 6. Општих услова у којима су тачно одредили коју документацију оператер треба да достави СК у случају да прихвата услове Општих услова и понуде, те да очекује и информацију у писаној форми који пакет канала Логософт жели да уговори за реемитовање у својој мрежи.

У наставку дописа СК наводи да је Прилог 1 - формулар исправно попуњен и достављен с потребним прилозима документације, али да недостају

(i) прихват понуде/Прилог 2 - формулар прихвата понуде - изјава/споразум о одустаници,
(ii) извод из судског регистра, не старији од 3 мјесеца, у оргиналу или овјереној копији,
(iii) попуњен образац Прилог 7 - упитник о заштити садржаја/текстуални и графички приказ мреже (опис кориштених технологија преноса, технологију *head-enda*, графички приказ мреже, територијални и структурни),
(iv) средство обезбјеђења у виду 3 примјерка бланко сопствене мјенице, као и мјенично овлашћење, те да уз изјаву/спразум о одустаници доставимо и сљедећу факултативну документацију уколико је посједујемо и то
(v) позитиван извјештај у складу са тачком 2.2. Општих услова и први ревизорски извјештај у складу са тачком 3.1. Општих услова.

СК допис завршава молбом да Логософт поново погледа Опште услове са понудом и да према њима припреми и достави потребну документацију.

Дана 29.06.2018. године Логософт се обраћа дописом СК и у прилогу доставља сљедећу документацију:

- Прилог 2 - формулар прихвата понуде - изјава/споразум о одустаници, потписан и овјерен од стране овлаштених заступника Логософта;,
- ревизорски извјештај израђен у складу са Прилогом 5 - пројектни задатак, од стране ревизорске куће *Deloitte* д.о.о. Бања Лука;
- овјерену копију актуелног извода из судског регистра,
- попуњен образац Прилог 7 - упитник о заштити садржаја, са два прилога за тачку 11 и два прилога за тачку 14 и

- изјаву на меморандуму Логософта којом се дефмише за који пакет је заинтересован.

Логософт даље наводи да средства обезбјеђења у виду 3 бланко сопствене мјенице и мјенично овлаштење може да пошаље најкасније до закључења уговора, ово с тога што мјенично овлаштење, између осталог, садржи референцу уговора, број и датум уговора на основу којега се издаје мјенично овлаштење, а да Логософт у тренутку слања дописа ту информацију нема.

На крају дописа Логософт је замолио СК да у складу са тачком 2.2. Општих услова изврши оцјену испуњености прописаних техничких захтјева, односно спроведе неопходну провјеру.

Deloitte извјештај који је урађен у складу са Прилогом 5 Општих услова, као налаз наводи да је на дан 31. мај 2018. године Логософт могао испоручити сигнал аудио-визуелног садржаја за укупно (..) [1] активних корисника ИПТВ и то резиденцијалних корисника (физичких лица) (..), а пословних корисника (..). Од укупних активних резиденцијалних корисника, њих (..) користи ИПТВ прикључак, а (..) пословних корисника користи укупно (..) ИПТВ прикључак. *Delloitte* је потврдио да нису уочили никаква одступања од података које им је презентовао Логософт.

У Упитнику о заштити садржаја у тачки 1 Логософт наводи да је Сарајево географско подручје на коме тренутно пружа услугу, те да је тип мреже за коју ће услуга бити испоручена ИПТВ, а у тачки 6, Логософт даје податке и графички приказ платформе коју ће користити и то М:тел платформе, те објашњава да се *DRM* и *Verimatrix* блокови заштите налазе на централној локацији у улици Младена Стојановића 8 у Бања Луци.

Даље наводи да су корисници СК канала контролисани са М:Тел *Middleware*-а (платформе) који се провисон-ује преко Логософт *CRM*-а. Приступ садржају је омогућен само провисион-ованим корисницима који посједују одговарајуће уређаје, те да сваки уређај мора преузети кључ са *VCAS* система како би могао декриптовати садржај.

У тачки 11 Упитника о заштити садржаја Логософт наводи да ИПТВ користи искључиво СТБ уређаје *Amino 139* и *Arris VIP 1113*, а у тачки 22 потврђује да *Verimatrix DRM* систем за енкрипцију подржава приказ (*display fingerprint*) на начин да периодично на екрану приказује идентификатор корисничког уређаја са циљем одвраћања од неауторизоване трансмисије стримованог садржаја.

У тачки 14 Упитника о заштити садржаја која се односи на кодирање садржаја, Логософт даје детаљан опис кодирања и наводи да је сваки кадар снимка у потпуности кодиран и да је сваки временски садржај кодиран (24x7). Као прилог доставља потврду *TeleGroup* упућену М:Телу о успјешној интегрисаности *Verimatrix DRM* система, те да је обезбјеђена заштита свих врста видео садржаја који се дистрибуирају крајњим корисницима. Такође као прилог доставља и потврду *Verimatrix Ine* из Калифорније да је *TeleGroup* купио *Verimatrix* подршку за свог клијента М:Тел за период од 1.1.2018. до 31.12.2018. године.

У посљедњем прилогу дописа Логософт доставља и изјаву којом исказује интерес за дистрибуцију *United* пакета по цијени од ЕУР 1,90 мјесечно по кориснику.

Дописом од 24.07.2018. године који је запримљен од стране Логософта 26.07.2018. године СК обавјештава Логософт да је овлаштено лице СК спровело оцјену испуњености прописаних техничких захтјева дистрибутивног система Логософт и да је СК доставио негативан технички извјештај у смислу тачке 2.2. Општих услова.

У прецизирању недостатака наводи се да је Логософт у Упитнику о заштити садржаја навео да користи два типа *set-boxa Arris VIP 1113* и *Amino 139*, а да је приликом оцјене испуњености прописаних услова утврђено да Логософт користи и друге уређаје који нису наведени у упитнику, а који нису покривени *DRM* ситемом заштите уз навођење линка до Логософтовог сајта са ИПТВ опремом. Такође је као недостатак наведено да је у одјељку 6 Упитника о заштити садржаја приказан дијаграм из ког произилази да се ИПТВ *Middleware* налази на централној локацији у ТК Центру М:тела у улици Младена Стојановића 8 у Бања Луци, али да је у поступку оцјене испуњености прописних услова утврђено да Логософт додатно посједује и сопствену телевизијску платформу која није покривена *DRM* системом заштите.

На крају дописа СК констатује да Логософт у том тренутку не испуњава прописане техничке услове за закључење уговора о дистрибуцији канала који се налазе у понуди *United Media.*

Логософт дана 03.08.2018. године шаље допис СК позивајући се на тачку 2.2. Општих услова, те појашњава да је извршио све неопходне техничке припреме и набавку одговарајуће терминалне опреме у складу са Општим условима, конкретно да је реализовао набавку СТБ уређаја са захтјеваним *DRM* системом заштите, али и обезбједио платформу са захтјеваним *DRM* системом заштите, који у потпуности задовољавају услове дефенисане Општим условима.

План активности Логософта након добијања позитивног техничког мишљења и закључења уговора, како је наведено, подразумјевао је

- замјену постојећих СТБ уређаја Логософтових корисника са СТБ уређајима који задовољавају техничке услове Општих услова и
- миграцију корисника са сопствене платформе на ТВ платформу која у потпуности задовољава техничке услове Општих услова.

Логософт је скренуо пажњу и на чињеницу да су, иако свјесни да процес замјене уређаја код корисника и миграција корисника на нову ТВ платформу изискује одређено вријеме, спремни да плаћају цијену изабраног пакета за све њихове кориснике, без обзира на то што неће бити у могућности да свим корисницима током миграционог периода дистрибуирају канале из понуде СК. Даље их позивају да сходно свим њиховим наводима и подацима које им је Логософт доставио у Упитнику о заштити садржаја, посјете просторије Логософта на Машинском факултету у Сарајеву и да се увјере у техничку и сваку другу спремност истог да дистрибуира Спорт Клуб и друге канале који се налазе у њиховој понуди.

СК дана 04.09.2018. године шаље допис Логософту, који је од стране Логософта запримљен дана 07.09.2018. године, у коме их обавјештава да су размотрили ранији допис Логософта и да би било потребно да замјене комплетну *legacy* платформу ако желе да на истим емитују сигнале СК, уколико немају могућност да раздвоје емитовање на нову платформу и нове боксове. Такође су навели да је потребно да им за нову платформу и нове боксове доставе рокове када ће бити у примјени како би на захтјев Логософта организовали техничку екипу да уради *due diligence*.

Логософт је дана 07.09.2018. године обавијестио СК да је раздвојио емитовање на нову платформу и на нове боксове, а што се тиче рокова, да су нова платформа и нови боксови већ у примјени.

[1] (..) Подаци које је Подносилац захтјева означио као пословну тајну, као и комплетан Deloitte извјештај (прилог уз Допис бр 4.)

СК је дана 08.10.2018. године упутио одговор, који је Логософт запримио 10.10.2018. године, којим је исти обавјештен да је потребно да техничка лица СК спроведу теренску оцјену испуњености техничких захтјева дистрибутивног система Логософт, ради израде техничког извјештаја који је услов за закључење уговора о дистрибуцији.

У наредна два дописа које који су размијенили Логософт и СК (први од 11.10.2018. године) Логософт их је обавијестио да им што прије јаве термин за приступ техничких лица систему Логософта. Такође су их обавијестили да желе почети са самосталном дистрибуцијом канала Н1, те да их с тим у вези моле да им пошаљу приједлог уговора за дистрибуцију канала Н1.

СК им је одговорио дана 27.11.2018. године, који је Логософт запримио 28.11.2018. године, те их том приликом обавијестио да је њихов захтјев за самосталну дистрибуцију канала Н1 прослијеђен *United Media* ради припреме уговора о дистрибуцији, те да ће им уговор бити прослијеђен на потпис одмах након што приме припремљену верзију од *United Media*.

У даља два дописа, односно дописа од 15.01.2019. године СК је обавијестио привредни субјекат Логософт да су у могућности да дођу у фирму дана 24.01.2019. године са циљем процјене испуњености техничких захтјева дистрибутивног система Логософта ради израде техничког извјештаја који је услов за закључење уговора о дистрибуцији. Логософт је на тај допис одговорио истог дана те се сложио са предложеним термином.

Дана 22.02.2019. године СК је Логософту послао допис, који је овај запримио 25.02.2019. године у коме наводи сљедеће:

- као предмет дописа означено је: "Оцјена испуњености прописаних Техничких захтјева за дистрибуцију ТВ канала Спорт Клуб";
- да се захваљују на указаном гостопримству приликом посјете техничких лица која су дана 24.01.2019. године провела оцјену испуњености техничких захтјева за дистрибуцију канала из понуде СК на дистрибутивном систему Логософта која је прописана Општим условима и наводе да су обавијештени о сљедећем: да се Логософт тренутно налази у поступку преласка са сопственог ИПТВ техничког рјешења на М:тел ИПТВ техничко рјешење; да је на дан спровођења Техничке оцјене Логософт извршио мигрирање само 20 тестних корисника са Логософт ИПТВ на М:тел ИПТВ, а да се сви преостали корисници Логософта и даље налазе на Логософт ИПТВ; да је предмет техничке оцјене био М:тел ИПТВ као будући ИПТВ дистрибутивни систем на који ће, према тврдњи присутних представника Логософта, бити мигрирани корисници Логософта, али не и сам Логософт ИПТВ на којем се и даље налазе корисници Логософта.

У наставку је наведено да, имајући у виду члан 2. Општих услова којим је поред осталог прописано да је право на дистрибуцију ТВ канала из понуде СК условљено испуњењем прописаних техничких захтјева, као и члан 3. Општих услова којим је поред осталог прописано да се под појмом "корисник" сматра сваки корисник оператера (100% индивидуалних корисника оператера), СК обавјештава Логософт да Логософт у овом тренутку не испуњава услове за закључење уговора о дистрибуцији ТВ канала из понуде СК из разлога што техничка лица СК нису имали увид у Логософт ИПТВ на којем се налазе његови корисници, већ је предмет техничке оцјене био дистрибутивни систем на који Логософт има намјеру да мигрира своје кориснике у будућности тј. ИПТВ дистрибутивни систем на којем се тренутно не налази 100% корисника Логософта.

СК у том смислу позива Логософт да, уколико и даље буде заинтересован за дистрибуцију канала из понуде СК, омогуће им да, или изврше техничку оцјену Логософт ИПТВ на којем се налазе Логософт корисници, или да након што Логософт изврши миграцију 100% својих корисника на нови дистрибутивни систем, М:тел ИПТВ, поново поднесу захтјев за техничку оцјену, ради утврђивања да ли дистрибутивни систем, један или други, испуњава прописане техничке захтјеве за дистрибуцију канала СК.

Логософт даље у Захтјеву акцентира Опште услове из којих је, према наводима привредног субјекта Логософт, видљиво да су два основна услова за успостављање сарадње између СК и оператера наведена у члану 2 Технички захтјеви за успостављање сарадње и члану 3 Услов тачног извјештавања као услов за сарадњу.

Чланом 2.1 је предвиђено да због система заштите ауторских права власника садржаја, сваки оператер мора да испуњава техничке захтјеве из Прилога 6 Општих услова, а да се њихова испуњеност потврђује техничким извјештајем који израђује СК, те даје оператер дужан да попуни и достави Упитник о заштити садржаја који чини Прилог 7, прије издавања техничког извјештаја. Поменути захјеви су успостављени у првом због опасности да би сами корисници могли да дистрибуирају сигнал, нарочито ван територије БиХ.

Члан 2.2 предвиђа да оцјену испуњености прописаних техничких захтјева оператера врши овлаштено лице СК, односно United Media, а први технички извјештај СК ће доставити оператеру у року од 30 дана од дана пријема писаног захтјева за спровођење провјере. У случају достављања позитивног техничког извјештаја сматра се да је тај оператер испунио техничке захтјеве који су у том тренутку на снази. У случају достављања негативног техничког извјештаја, оператер има право да од СК захтјева објашњење и препоруке о мјерама потребним за испуњење техничких захтјева, а СК се обавезује да у року од додатних 30 дана достави објашњења и препоруке за отклањање недостатака.

Чланом 2.8 је предвиђено да СК има право да у сваком тренутку за вријеме трајања уговора, када сматра за потребно, изврши ванредну оцјену испуњености прописаних техничких захтјева код оператера, а оператер се обавезује да омогући потребне техничке провјере.

Члан 2.9 уређује да се члан 2 неће примјењивати на самосталну дистрибуцију канала Н1, те да оператер неће бити у обавези да испуњава техничке захтјеве, односно да доставља технички извјештај уколико дистрибуира само канал Н1.

Члан 3 који се односи на Услов тачног извјештавања као услов за сарадњу, односно члан 3.1. одређује да имајући у виду да се цијена коју оператер плаћа обрачунава према броју корисника, оператер се обавезује да прије почетка испоруке сигнала и обрачунавања накнаде прибави нацрт извјештаја ревизора у складу са пројектним задатком из Прилога 5.

Члан 3.2 дефинише да ће се под појмом "корисник" у смислу Општих услова сматрати сваки корисник оператера коме оператер може испоручити сигнал аудио-визуелног садржаја (представља 100% индивидуалних корисника оператера).

Дакле, у Захтјеву се наводи да је сврха ова два члана Општих услова да оператер испуњава прописане техничке захтјеве и да број корисника којим оператер испоручује

Спорт Клуб канале не буде већи од броја корисника за које оператер по уговору о дистрибуцији плаћа СК. Што се тиче тачног извјештавања (члан 3), Логософт је СК доставио *Delloite* извјештај који констатује да није уочено никакво одступање у корисницима од података које им је презентовао Логософт. СК није имао никакве приговоре на његову садржину.

У односу на испуњеност техничких захтјева (члан 2) Логософт наводи да ће за дистрибуцију Спорт клуб канала користити М:тел ИПТВ платформу заједно са *Verimatrix DRM*-ом, те да неће користити Логософт ИПТВ платформу. Тај ИПТВ систем ће користити искључиво СТБ уређаје *Амино 139* и *Arris VIP 1113* који неспорно пружају адекватан ниво техничке *DRM* заштите).

И поред тога СК је Логософт обавијестио о добивеном негативном техничком извјештају, гдје наводе да је у тачки 6 Упитника о заштити садржаја приказан дијаграм из ког произилази да се ИПТВ *Middleware* платформа налази на локацији у М:тел у Бања Луци, али да су они утврдили да Логософт додатно посједује и сопствену платформу која није покривена *DRM* системом заштите, те да користи још неке СТБ уређаје сем оних наведених у Упитнику.

Логософту је наведени одговор био неразумљив јер је исти привредном субјекту СК већ указао да ће њихови канали искључиво бити дистирбуирани преко М:тел ИПТВ платформе, те уопште није било потребе за помињањем/оцјеном Логософт ИПТВ платформе за коју Логософт зна да није покривена *DRM* системом заштите, те њену оцјену Логософт није ни тражио. Такође у односу на СТБ уређаје Логософт је навео да ће за дистрибуцију Спорт клуб канала користити искључиво наведена два уређаја, што не значи да Логософт нема и друге СТБ уређаје, које користи приликом дистрибуције садржаја на Логософт ИПТВ платформи.

Логософт истиче да је ствар пословне политике и пословних одлука да ли ће исти или било који други оператер имати не само двије, него 5 различитих независних ИПТВ платформи и 10 различитих корисничких уређаја, нпр, једну врсту платформе и уређаја за хотеле, другу за ресторане, пабове и кафиће, трећу за тржне центре. Ријеч је о одвојеним ИПТВ системима, који користе различиту терминалну опрему - СТБ уређаје, односно терминална опрема једног ИПТВ система не може радити на другом, односно терминалне опреме су ограничене само на кориштење унутар једног затвореног ИПТВ система. Стога, у конкретном случају за СК, односно за United Media, нема ризика да ће доћи до неовлаштене дистрибуције ТВ сигнала од стране корисника који користе Логософт ИПТВ платформу или до неке друге сличне повреде ауторских права.

Логософт је с тим у вези дана 03.08.2018. године упутио допис привредном субјекту СК ради разјашњења неспоразума, а све у складу са чланом 2.2. Општих услова, са молбом за достављање препорука за уклањање недостатака, те истовремено наводећи да су обезбједили платформу са захтјеваним *DRM* системом заштите (јасно мислећи на М:тел ИПТВ) и реализовали набавку *СТБ* уређаја за захтјеваним *DRM* системом заштите. Додатно, ради отклањања евентуалних недоумица, Логософт је појаснио да ће након добијања позитивног мишљења и закључења уговора предузети миграцију корисника на М:тел ИПТВ платформу и замјену постојећих уређаја са новим. Изразили су и спремност да плаћају цијену за све постојеће кориснике (100%) без обзира што неће бити у могућности да свима током миграционог периода дистрибуирају Спорт клуб канале те да позивају СК да се у исто сами увјере.

На наведено Логософт је запримио одговор са захтјевом да замјене комплетну платформу, уколико нису у могућности да раздвоје емитовање на нову платформу и на нове СТБ и да их обавијесте када ће бити у примјени како би организовали *due diligence*. Овакву"препоруку за отклањање неправилности", и то од техничких лица, Логософт је схватио или као њихова некомпетентност или као злу намјеру. Наиме, из претходне коресподенције СК било је јасно да Логосфт већ посједује двије ИПТВ платформе и компатабилне СТБ уређаје који су у примјени и који омогућавају раздвојену дистрибуцију ТВ садржаја.

Логософт је ипак, како би дошло до закључења уговора, без обзира на овај одговор, поново обавијестио СК да је раздвојено емитовање на М:тел ИПТВ платформу и да су и нова платформа и нови СТБ у примјени. Стога је предмет оцјене испуњености прописаних техничких захтјева од стране СК, која је услиједила 24.01.2019. године, требало да буде искључиво М:тел ИПТВ систем и платформа јер им је већ било познато да ће садржај Спорт канала бити дистрибуиран искључиво на тој платформи. СК је такође обавјештен да у наредном периоду Логософт планира да постојеће кориснике мигрира на ту нову платформу.

Међутим, након "оцјене испуњености прописаних техничких захтјева" Логософт је запримио од СК допис којим је обавјештен да су утврдили да је предмет техничке оцјене била М:тел ИПТВ платформа (а што је и требало да буде), али не и Логософт ИПТВ платформа (а што није ни требало да буде), те да је чланом 3 Општих услова прописано да се под појмом корисник сматра сваки корисник оператера (100% индивидуалних корисника), и да с тога Логософт не испуњава услове за закључење уговора јер техничка лица нису имала увид у Логософт ИПТВ плаформу на коме се налазе његови корисници. Логософт је том приликом добио и препоруку да уколико и даље буде заинтересован за закључење уговора да омогући СК или техничку оцјену Логософт ИПТВ платформе или да након што Логософт изврши миграцију 100% корисника поново поднесу захтјев за техничку оцјену М:тел ИПТВ'.

Привредном субјекту Логософт је ово образложење, након свих дописа и преговора са СК који су трајали више од 10 мјесеци од њиховог првог обраћања, било несхватљиво и неприхватљиво и након чега је исти одлучио да обустави све даље активности везане за "закључење уговора" јер су сматрали да *United Media* и њен агент без ваљаног разлога, супротно својим Општим условима одбијају са Логософтом закључити уговор те да им то судећи према свему никада и није била намјера.

Логософт у Захтјеву даље појашњава да је испуњење техничких захтјева један услов за успостављање сарадње са оператером, а испуњење услова тачног извјештавања о броју корисника други услов, и они су самостални.

Општи услови нити у једној ријечи у члану 2 не дефинишу да је предмет провјере испуњености техничких захтјева од стране СК број корисника оператера (ту сам број корисника није релевантан), нити члан 3 помиње испуњавање било каквих техничких захтјева у односу на 100% индивидуалних корисника. Нигдје у Општим условима не пише да је Оператер у обавези према СК да за све своје кориснике испуни техничке захтјеве из члана 2, наведени технички захтјеви морају да буду испуњени само за кориснике којима ће оператер да дистрибуира Спорт клуб канале.

Када је ријеч о члану 3 Општих услова, на који се позива СК, истим је регулисана потреба за извјештавањем о тачном броју корисника оператера у моменту закључења уговора, како се не би дошло у ситуацију да у току његовог

извршења оператер плаћа за мањи број корисника од броја корисника којима заиста испоручује Спорт Клуб канале. Имајући то у виду, као и атрактивност Спорт клуб канала за кориснике, Логософт је изразио спремност да плаћа цијену изабраног пакета из понуде СК за све своје кориснике (100% индивидуалних корисника), без обзира да ли је извршена њихова миграција на М:тел ИПТВ платформу, у смислу да им је тек тада омогућена испорука канала СК.

Став је Логософта да према наведеном предмет оцјене испуњености техничких захтјева из члана 2.2 Општих услова није уопште требало и могао да буде број корисника, већ искључиво карактеристике и имплементиране техничке заштите М:тел ИПТВ платформе и терминалне опреме. Резултат "оцјене испуњености прописаних Техничких захтјева за дистрибуцију канала Спорт Клуб" није се тицао оцјена техничких захтјева већ се односио на услове чија се оцјена врши по процедури из члана 3 Општих услова, на оцјену *Deloitte* извјештаја, на који СК није имао приговор.

Логософт наглашава у Захтјеву да је Спорт Клубу већ била позната М:тел ИПТВ платформа, јер је М:тел већ имао закључен уговор о дистрибуцији Спорт клуб канала у моменту провођења ове контроле, те се са разлогом сматра да је СК у потпуности прихватио М:тел ИПТВ платформу као плаформу која испуњава све техничке захтјеве из члана 2 Општих услова.

Поред свега наведеног, Логософту од 27.11.2018. године до дана подношења овог Захтјева од стране СК д.о.о. није прослијеђен уговор о дистрибуцији канала Н1 на потпис, што Логософт наводи као још један доказ да СК, односно *United Media*, не жели сарадњу са Логософтом.

Мигрирање 100% Логософт корисника на М:тел платформу прије закључења уговора не само да нема упориште у Општим условима, већ је исти и неразуман и скоро га је практично немогуће испунити, те је у конкретном случају усмјерен једино на незакључење уговора из сљедећих разлога.

Правило 69/2013 о условима пружања јавних телекомуникацијских услуга и односима с крајњим корисницима које је усвојио РАК, у члану 19. став 5 дефинише: "Оператор јавних телекомуникацијских услуга је обавезан претплатнику, на његов захтјев, искључити терминалну опрему једном у календарској години у трајању од 1 до 3 мјесеца, чиме наступа мировање претплатничког односа, У условима пословања оператор може утврдити и дужи рок мировања према захтјеву претплатника. Мировање претплатничког односа престаје по истеку захтјеваног рока."

Будући даје обавезан, Логософт је цитирано правило прописао својим општим условима кориштења услуга Логософта, који су саставни дио претплатничких уговора са корисницима и мировање претплатничког односа омогућава својим корисницима, а исти то у пракси најчешће користе приликом дужих одлазака изван БиХ. У наведеним ситуацијама оператер није у могућности да изврши замјену терминалне опреме таквим корисницима и да им да опрему која задовољава систем заштите коју тражи СК у својим Општим условима.

Такође, у пракси се дешава да корисник за вријеме трајања претплатничког односа премине, те да Логософт као пружалац услуга за то сазна тек након неколико мјесеци па чак и година, када се заврши насљедно- правни поступак, док насљедници уредно плаћају услугу. И у таквим ситуацијама је немогуће извршити замјену терминалне опреме таквим корисницима и дати им опрему која задовољава систем заштите који је СК прописао у својим Општим условима (јер су умрли, а насљедници не живе у стану гдје се емитује ТВ садржај), па није могуће испоштовати ни услов - 100% индивидуалних корисника оператера на начин на који то тумачи СК.

У пракси се дешавају и спорови са корисницима који користе услуге али се споре са оператером због различитих разлога (оспоравају рачун, квалитет услуга и си.) и не дозвољавају никакве промјене, укључујући замјену терминалне опреме.

Мигрирање 100% постојећих корисника (што у случају Логософта подразумјева замјену терминалне опреме таквим корисницима са опремом која задовољава систем заштите коју тражи СК у својим Општим условима) за оператера је неизвјесног трајања, односно може да потраје и више мјесеци па и година, а сам оператер на то нема скоро никакав утицај. Самим тим, за сво вријеме трајања миграције оператер неће моћи да закључи уговор са СК и дистрибуира Спорт клуб канале али ће имати значајна улагања у опрему, маркетинг, људске ресурсе која су везана искључиво за будућу (неизвјесну) сарадњу са СК. Услов о претходном мигрирању 100% постојећих корисника оператера на нову платформу која испуњава техничке услове потпуно обесмишљава цијели поступак закључења уговора. Ово посебно уколико до закључења уговора са СК дође тек након неколико мјесеци или чак година од извршених улагања, а можда чак и никада не дође, нпр. у међувремену се промјене неки технички или други захтјеви. У тој ситуацији оператер ће прије или касније бити принуђен да одустане, и то без обзира на атрактивност, односно незамјењивост садржаја Спорт клуб канала (Ливе пакет Премијер лиге).

Логософт је става да је једини начин започињања сарадње сваког оператера па и Логософта са *United Media* ради емитовања Спорт Клуб канала да оператер претходно инвестира у одговарајући опрему која задовољава тражене техничке захтјеве и након тога са СК закључи уговор о дистрибуцији те да се миграција корисника тог оператера изврши у току извршења уговора. У противном, од сарадње нема ништа, а оператер је практично истиснут јер је неконкурентан на тржишту. С тим у вези, Логософт сматра да би било логично да Општим условима буде и прецизирано да у таквој ситуацији оператер плаћа само реалан број корисника којима емитује канале Спорт клуба. Ова ситуација као таква није посебно регулисана Општим условима, иако је *United Media* у тренутку њиховог доношења могао и морао да буде свјестан да постоје оператери на тржишту који су у истој или сличној ситуацији као Логософт.

На овај начин оператери, како наводи Логософт, како би имали приступ Спорт клуб каналима морају да се прилагоде поменутим техничким захтјевима и изврше велика улагања (ријеч је о мањим оператерима) те су у неповољнијем положају од оних чији су 100% постојећих корисника већ на платформи која одговара техничким захтјевима и имају одговарајуће уређаје.

Логософт се даље у Захтјеву осврће на Опште услове и поступак закључења уговора предвиђен њима указујући на њихову нетранспарентност и једностраност, чиме је *United Media* стављена у позицију да без примјене било каквих објективних критеријума одлучује да ли ће и под којим условима и када закључити уговор о дистрибуцији. Комплетан поступак преговора, који би требало да воде ка закључењу уговора је једностран, и њиме искључиво руководи United Media, односно њен агент, што се види и из тока и исхода преговора са Логософтом.

Логософт поставља питање да ли постоји разлика између Општих услова и понуде и како да оператер поступа приликом отпочињања процедуре за закључење уговора. Ако оператер слиједи Опште услове (5.1, односно 5.1.1), поступаће у складу са чланом 6, те ће прво упутити захтјев за

понудом у складу чланом 6.1.1 и формуларом који чини Прилог 1, затим очекивано чека да му се достави понуда и поново Општи услови.

У случају Логософта, у првом допису је наведено да приложени услови представљају понуду за закључење уговора, те Логософт није знао како да поступи када су у 2018. године одлучили да започну са преговорима. Логософт је желио слиједити процедуру па је упутио други допис и чекао одговор, односно понуду. Није желио прескакати кораке те послати одмах прихват понуде, односно Прилог 2, јер нису могли претпоставити какав ће одговор у том случају добити, јер је сходно члану 5.1.1 претходни корак слање Прилога 1, са обавезним елементима.

Када су послали други допис добили су одговор у коме се каже да је Прилог 1 исправно попуњен и да је достављена сва потребна документација али да недостаје прихват понуде, односно Прилог 2, без објашњења зашто понуде нема и шта она представља. Прилог 2 у тачки ii садржи изјаву оператера "да *неопозиво и у цјелости прихвата понуду привредног субјекта СК д.о.о. Сарајево за закључење уговора и прихвата све обавезе из Услова*. Тачка иии даље садржи изјаву да је "*оператер даље сагласан да ће се сви услови из Понуде и Услова примењивати од дана када Агент прими овај прихват понуде Оператера."*

Надаље тачком в Прилога 2 је предвиђено да ће оператер доставити Агенту сву обавезну документацију, односно сву додатну документацију коју посједује, а која није обавезна (наведена под тачком vii). Тачка vii наводи да уз ову изјаву/споразум о одустаници доставља и сљедећу факултативну документацију у случају да је посједује и то позитиван извјештај у складу са чланом 2.2 и 2.9 Општих услова и први ревизорски извјештај у складу са чланом 3.1 Општих услова. Логософт сматра да је овај дио збуњујући јер позитиван извјештај доставља СК у складу са чланом 2.2 Општих услова, те није јасно по којој процедури треба да поступа оператер, односно када да тражи оцјену испуњености техничких услова, односно да им достави Прилог 7, да ли одмах након што је послао захтјев за достављањем понуде (или чак и прије тога), након пријема понуде (ако тога уопште има) или уз прихват понуде, имајући у виду да се у Прилогу 2, тачка 6 тражи текстуални графички приказ мреже али је нејасно да ли се то односи на Прилог 7, или након прихвата понуде? Слично се односи и на први ревизорски извјештај, односно на чињеницу када се он тражи и доставља.

Ствар постаје замршенија, према наводима Логософта, ако се читају обавезе оператера предвиђене чланом 5.1.2 Општих услова којим се утврђује да "*агент има обавезу да закључи уговор (у свим битним одредбама у складу са понудом из тачке 5.1.1 и овим Општим условима) са сваким оператером на територији БиХ у року од 30 дана од дана када агент прими писани прихват безусловне понуде заједно са свим потребним прилозима и доказе о испуњености услова који се достављају у оригиналу или овјереној копији." Логософт претпоставља да се овдје ради* о обавезној документацији из Прилога 2.

Даље слиједи члан 5.1.3 који предвиђа да у случају да оператер уз прихват понуде достави и позитиван извјештај и први ревизорски извјештај, "*да ће агент у наведеном року закључити уговор и без одлагања, по закључењу уговора почети са испоруком сигнала Сервиса, "односно вршити испоруку сигнала Сервиса кад се за то стекну услови? ".*

Стога, како је сходно члану 5.1.2 након достављања Прилога 2 агент дужан да закључи уговор о дистрибуцији у року од 30 дана од дана пријема тог прилога у случају Логософта тај рок је истекао 03.08.2018. године.

Иначе, Општи услови не садрже никакве одредбе како тече сама процедура закључења и потписивања уговора о дистрибуцији (након достављања Прилога 2), нити које су посљедице ако агент пропусти да у предвиђеном року тај уговор закључи. Са друге стране, оператер се унапријед сагласио да ће у случају да не потпише уговор бити у обавези да агенту плати одустаницу. Такође, у оквиру Прилога 2 као обавезно оператер треба да достави и бланко мјеницу и мјенично овлаштење, што је практично немогуће, јер овлаштење треба да садржи референцу уговора, број и датум уговора, што оператер то у том тренутку нема, јер уговор није закључен.

Са тим у вези, Логософт указује Конкуренцијском савјету и на нејасноће Општих услова у погледу тренутка у ком је агент дужан да закључи уговор са оператером, као и да ли је ријеч о уговору са или без услова. Наиме, чланови 2.3 и 2.4 предвиђају да агент *може* закључити уговор са оператером уколико оператер *у моменту закључења уговора* посједује позитиван извјештај ("редовно закључење") или уколико се обавеже да ће у року од 60 дана од дана закључења уговора испунити техничке захтјеве и у том року доставити позитиван извјештај ("условно закључење"), у ком случају ће уговор ступити на снагу са раскидним условом. Сличне одредбе о редовном и условном закључењу уговора у случају достављања односно недостављања првог ревизорског извјештаја садржане су у члановима 3.3 и 3.4 Општих услова.

Ове одредбе су супротне горе наведеним одредбама члана 5.1.2 Општих услова јер поменути члан нигдје не говори да је ријеч о некаквом евентуалном условном закључењу уговора.

Како год, чак и да чланови 5.1.2 и 2.3/3.3 Општих услова нису у контрадикторности, те се код члана 5.1.2 мислило на обавезно условно закључење уговора, оператер (у овом случају Логософт) не зна шта да очекује даље, какву понуду је прихватио, да ли ће закључити уговор о дистрибуцији са раскидним условом, како тече сама процедура закључења и потписивања уговора, када се заиста издаје мјеница и овлаштење.

Надаље је питање процедуре из члана 2.2 Општих услова која се односи на саму техничку оцјену ради прибављања позитивног извјештаја, а по којој оператер практично није у могућности да утиче на то да ли ће тај извјештај успјети да прибави у траженом року од 60 дана. Наиме, оператер у Општим условима нема упутство када је потребно да пошаље Прилог 7 (Упитник о заштити), а сходно члану 5.1.2 слање само Прилога 2 од стране оператера ствара обавезу за агента да (условно) закључи уговор. Стога, може се десити да оператер Прилог 7 пошаље агенту тек након условног закључења уговора о дистрибуцији, са писаним захтјевом за спровођење провјере. Такође, оператер Прилог 7 са захтјевом за спровођење провјере може да пошаље истовремено са Прилогом 2 (као што је то учинио Логософт, поступајући по упутству агента). У оба ова случаја, рок од 60 дана за испуњење услова од стране оператера је непримјерено кратак јер сходно члану 2.3 Општих услова агент има рок од 30 дана од дана пријема захтјева за спровођење провјере да оператеру достави свој извјештај. У случају да је тај извјештај негативан, оператер може да захтјева објашњења и препоруке о мјерама потребним за испуњењем техничких захтјева, а агент мора у року од додатних 30 дана да му достави објашњења и препоруке.

Из самог временског слиједа Логософт наглашава да је јасно да оператер нема никакву контролу над процесом, односно да не може бити сигуран да ће од дана када му је агент доставио негативан извјештај успјети да прочита и

схвати његову садржину, након чега треба да сачини и пошаље допис агенту и тражи препоруке за отклањање недостатака, па онда да сачека још 30 дана од дана када је агент примио тај допис да му овај да препоруку за отклањање недостатака, да их прочита и разумије, и на крају да приступи спровођењу предложених мјера, које опет у складу са чланом 2.4 Општих услова, процјењује агент издајући нови, сада позитиван извјештај. Уколико има намјеру да раскине уговор са оператером усљед неиспуњења услова, агент може веома лако, користећи максималне рокове које је себи оставио, да доведе до неиспуњења услова - прибављање позитивног извјештаја у предвиђеном року. Додатно, Општи услови не садрже никакве посљедице за агента уколико не поступи по овим роковима (30 плус 30 дана), тако да он просто може да их не испоштује.

Чак и када агент и оператер нису условно закључили уговор о дистрибуцији (што судећи према наведеном зависи само од дискреционе примјене одредби 5.1.2 и 2.3/3.3 Општих услова од стране агента), сам преговарачки процес, укључујући ту и процедуру оцјене техничких захтјева како су предвиђени Општим условима омогућавају агенту да цијели поступак одуговлачи и злоупотребљава своју позицију, што оператера ставља у крајњу неизвјесност и немогућност рационалног планирања да ли ће и када до закључења уговора уопште доћи и под којим условима.

Логософт даље у Захтјеву наводи и чланове 3.1 и 3.3 Општих услова којим се оператер обавезује да прије почетка испоруке сигнала и обрачунавања накнаде прибави нацрт ревизора - ревизорски извјештај. И овде оператер уопште не може да претпостави трајање цијелог поступка јер је сам процес нејасан и збуњујући и упуштајући се у њега остаје на потпуној дискрецији агента шта и како и у ком моменту ће тражити и колико ће комплетан поступак трајати.

Агент је у члану 1.7 Општих услова покушао да искључи своју одговорност за штету која може настати за оператера због незакључења уговора и трошкова преговора у случају да агент утврди да исти не испуњава захтјеве, а ипак је упутио захтјев за понудом. Ово све у ситуацији у којој оператер практично нема никакву контролу над процесом преговора.

Према наведеном Логософт још једном истиче да се из свега може закључити да су Општи услови крајње нетранспарентни, у одређеним члановима контрадикторни и да не испуњавају своју сврху. Оператери немају никакву јасноћу и предвидљивост у вези са самим процедурама, нити о својим правима у том процесу, рокови па и услови су прављени на начин да агент може њима лако да манипулише. Оваква правила омогућавају агенту, односно *United Media* да се у зависности од своје субјективне оцјене, према сваком индивидуалном оператеру понаша на начин на који жели, и са тим у складу, на крају да закључује или не закључује уговоре са њима, без обзира на њихове објективне околности.

Логософт предлаже Конкуренцијском савјету да утврди да је *United Media*, путем свог агента СК, на тржишту дистрибуције спортских канала са фудбалским садржајима високог квалитета који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге у БиХ намјерним одуговлачењем, односно одбијањем потписивања уговора о дистрибуцији канала Спорт клуб, наметањем приликом преговарања за закључење уговора услова да 100% постојећих корисника Логософт мигрира на платформу М:тел, злоупотребила доминантни положај наметањем нелојалних куповних и продајних цијена или других трговинских услова којима се ограничава конкуренција у смислу члана 10. став (2), тачка а) Закона.

Такође, одуговлачењем, односно одбијањем потписивања Уговора о дистрибуцији канала Спорт клуб и наметањем овог додатног услова који није прописан Општим условима Логософт је доведен у неравноправан и неповољан конкурентски положај у односу на друге оператере, односно на тај начин *United Media* је ограничила релевантно тржиште а на штету корисника услуга Логософта који су ускраћени за праћење фудбалских садржаја високог квалитета, који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге, све у смислу члана 10. став (2), тачке б и ц) Закона.

Од Подносиоца захјева затражено је да се очитује детаљније по питању навода око дистрибуције канала Н1, односно непотписивања и овог уговора на шта је привредни субјекат Логоофт одговорио сљедеће:

- Захтјев се односи и на незакључење уговора о дистрибуцији канала Н1;
- непотписивање Уговора о дистрибуцији канала Н1 представља посебну радњу злоупотребе доминантног положаја имајући у виду да је из Општих услова неспорно да сваки оператер који испуњава услове из Општих услова има право да закључи уговор о дистрибуцији Н1 канала када не мора да испуњава Техничке захтјеве из члана 2. без обавезе да истовремено са *United Media*, односно СК закључи уговор и за Спорт клуб канале;
- члан 2.9. Општих услова експлицитно предвиђа "Члан 2 који се односи на Техничке захтјеве неће се примјењивати на самосталну дистрибуцију канала Н1. Ради избјегавања сумње Оператери неће бити обавезни да испуњавају Техничке захтјеве, односно да достављају Технички извјештај уколико дистрибуирају само канал Н1";
- дана 29.06.2018. године Логософт је, између остале документације, привредном субјекту СК доставио меморандум у коме је дефинисао да се његов безусловни прихват понуде односи на дистрибуцију канала из Унитед пакета (како је дефинисано у Прилогу 4 Општих услова, а који је укључивао и Н1 канал), као и *Deloitte* извјештај, и позвао га да изврши оцјену испуњености прописаних техничких захтјева; имајући у виду понашање и одуговлачење *United Media*, односно СК, код њихове оцјене испуњености "техничких захтјева" у погледу дистрибуције Спорт клуб канала у наредна четири мјесеца од слања наведеног дописа, а у жељи да што прије корисницима Логософта омогуће бар гледање Н1 канала, Логософт је дана 11.10.2018. године обавијестио да жели почети са самосталном дистрибуцијом канала Н1 те да их с тим у вези моли да им пошаљу приједлог уговора за дистрибуцију канала Н1;
- СК је упутио допис Логософту дана 27.11.2018. године са обавјештењем да је Логософт захтјев за самосталну дистрибуцију канала Н1 прослијеђен *United Media* ради припреме уговора о дистрибуцији, те да ће им уговор бити прослијеђен на потпис одмах након што исти заприме од United Media;
- уговор о дистрибуцији Н1 канала привредном субјекту Логософт никада није "прослијеђен на потпис", без објашњења.

Логософт на крају свог поднеска закључује да, без обзира што у складу са чланом 2.9. Општих услова закључење уговора о дистрибуцији за Спорт клуб канале и уговора о дистрибуцији Н1 канала није ничим условљено, из

свега наведеног произилази да у конкретном случају, *United Media*, односно њен агент, нису примијенили Опште услове, већ су дистрибуцију једног канала без икаквог основа везали са истовременом дистрибуцијом другог, односно других канала, чиме су извршили злоупотребу доминантног положаја на релевантном тржишту у смислу члана 10. став (2) тачке б) и д) Закона о конкуренцији.

Подносилац захтјева предлаже да се релевантно тржиште предметног поступка одреди као тржиште дистрибуције спортских канала са фудбалским садржајима високог квалитета који укључују и пренос Живе пакета енглеске Премијер лиге у БиХ.

На територији БиХ од свих спортских канала који нуде високо квалитетне фудбалске садржаје, у овом тренутку једино канал Спорт Клуб нуди пренос Живе пакета енглеске Премијер лиге, а СК као агент *United Media* закључује уговоре о дистрибуцији канала Спорт Клуб на територији БиХ.

Тржишно учешће *United Media* на овако дефинисаном релевантном тржишту износи 100%.

3.2. Закључак о покретању поступка

На основу горе наведеног, Конкуренцијски савјет је оцијенио да повреде Закона, на које Подносилац захтјева указује, није могуће утврдити без провођења поступка, те је у складу са чланом 32. став (2) Закона, на 69. сједници одржаној дана 28. маја 2020. године, донио Закључак о покретању поступка, број: УП-06-26-2-008-8/20 (у даљем тексту: Закључак), ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачке а), б), ц) и д) Закона.

Конкуренцијски савјет је доставио Закључак Подносиоцу захтјева актом број: УП-06-26-2-008-12/20 дана 29. маја 2020. године. У складу са чланом 33. став (1) Закона Конкуренцијски савјет је доставио Захтјев, Допуну захтјева и Закључак на одговор привредном субјекту Спорт Клуб у прилогу акта број: УП-06-26-2-008-13/20. Обзиром да је привредни субјекат *United Media* са сједиштем у Луксембургу дана 11. јуна Конкуренцијски савјет је у прилогу акта број: УП-06-26-2-008-14/20 истом доставило Захтјев, Допуну Захтјева и Закључак на одговор заједно са Закључком на незваничном пријеводу на енглески језик те су обавјештени да су у складу са чланом 47. став (5) Закона о управном поступку БиХ дужни да у року од 15 дана именују пуномоћника за заступање или пуномоћника за примање писмена у Босни и Херцеговини, у супротном исти ће бити постављен по службеној дужности.

Спорт Клуб је у остављеном року доставио одговор на Захтјев и Закључак Конкуренцијском савјету, у смислу члана 33. став (3) Закона, поднеском број: УП-06-26-2-008-15/20 дана 19. јуна 2020. године, у којем у истакао захтјев за одбацивањем Захтјева и обуставу поступка, да нема правног основа за вођење поступка те да противне стране нису злоупотријебиле доминантан положај.

3.3. Одговор привредног субјекта Спорт Клуб на Захтјев и Закључак

У Одговору привредног субјекта Спорт Клуб у битном се наводи сљедеће:

- Спорт Клуб није активан на предложеном релевантном тржишту па не може имати ни доминантан положај те Поступак у дијелу који је покренут против овог привредног субјекта треба бити обустављен;
- У Рјешењу Конкуренцијског савјета из 2013. године релевантно тржиште дефинисано је као као тржиште дистрибуције спортских канала са фудбалским садржајима високог квалитета који укључују и пренос Живе пакета енглеске Премиер лиге у БиХ. Конкуренцијски савјет је одбио у потпуности захтјев подносиоца захтјева против друштва Спорт Клуб д.о.о. Сарајево наводећи да Спорт Клуб д.о.о. Сарајево, уз остала три привредна друштва, није активан на релевантном тржишту, те стога не може ни имати доминантан положај на тржишту, па самим тим нити злоупотријебити исти; И у каснијим поступцима у вези са емитирањем канала Спорт Клуб, Конкуренцијски савјет је утврђивао повреде само у односу на лица која су емитери одговарајућих канала, а не у односу на њихове локалне агенте;

Имајући у виду да се у том погледу ништа није промијенило - Спорт Клуб д.о.о. Сарајево и даље није активан на релевантном тржишту. Спорт Клуб д.о.о. Сарајево сматра да Конкуренцијски савјет није имао основа да уопште покрене Поступак против Спорт Клуб д.о.о. Сарајево и стога треба без одлагања обуставити поступак против овог пословног субјекта те му се учешћем у ово поступку стварају непотребни и неосновани трошкови;

Очигледна неоснованост Захтјева за хитно обустављање Поступка су сљедећи:

(а) дио Захтјева који се односи на дистрибуцију канала Н1 је неоснован и не може бити предмет овог Поступка, обзиром да се Захтјев и Закључак односе на релевантно тржиште дистрибуције преноса одређених фудбалских утакмица, а Н1 исте уопште не емитује, па се у односу на конкретни канал уопће не могу ни разматрати наводи који се односе на пословне субјекте који дјелују на сасвим другим тржиштима и притом имају јако ниске удјеле на тим тржиштима (као што је емитер канала Н1). Надаље, по сазнањима Спорт Клуб д.о.о. Сарајево, пословни субјекат *United Media S.a.r.l.* уопште није емитер канала Н1. Иако овај канал емитује *Adria News S.a.r.l.*, које јесте повезано лице *United Media S.a.r.l.* у саставу *United Group*, *United Media S.a.r.l.*, који је емитер канала Спорт Клуб и против којег се овај Поступак води, са емитирањем канала Н1 нема никакве везе. У Општим условима за емитирање канала Спорт Клуб, баш из тих разлога, уз битно другачију структуру понуде и друге факторе везане за емитирање информативних канала у односу на спортске садржаје, изричито је наглашено да се технички услови битни за канале Спорт Клуб не примјењују на емитирање канала Н1;

Adria News S.a.r.l.. који јесте повезано лице *United Media S.a.r.l.* у саставу *United Group*, нема доминантан положај на релевантном тржишту на којем послује па самим тим ни обавезу да тај канал даје свим заинтересираним оператерима. Стога понуда за дистрибуцију тог канала и закључење уговора представља комерцијално питање о којем Логософт треба преговарати са пословним субјектом *Adria News S.a.r.l.*, а Савјет није стварно надлежан да се бави тим преговорима, јер *Adria News S.a.r.l.* нема доминантан положај на тржишту на којем учествује Н1;

У овом дијелу Захтјева, Логософт истиче наводно условљавање да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума из члана 10, став (2), тачка д)

Закона о конкуренцији, што је ситуација која би у теорији могла постојати само у случају када купац (овдје Логософт) не би желио да купи одређени производ, а продавач (емитер канала H1, који је повезано лице *United Media S.a.r.l.)* га условљава да *must-have* производ може добити само уколико истовремено купи и други мање тражен производ. Међутим, та ситуација у конкретном случају очигледно не постоји у било којем елементу - нити *United Group* условљава куповину права на дистрибуцију канала Спорт Клуб истовременом куповином права на дистрибуцију канала H1, нити се Логософт томе опире и не жели да купи права на H1 (у конкретном случају то очигледно није примјењиво, јер Логософт изричито тврди да жели купити права на H1 невезано за Спорт Клуб без икакве присиле). Имајући у виду наведено, очигледно је, како се наводи у предметном Одговору, да Логософт погрешно тумачи члан 10 став (2), тачка д) Закона о конкуренцији, те истиче овај основ повреде конкуренције који уопште ни теоретски не може бити примјењив на конкретну ситуацију у којој Логософт наводи да добровољно жели набавити права на канал H1;

Очигледно је нетачно да се дистрибуција канала H1 везује на било који начин за дистрибуцију канала Спорт Клуб (једина повезница је могућност набавке од истог агента, који је агент и разних других емитера специјализираних дјечјих, спортских и нетематских канала). Спорт Клуб д.о.о. Сарајево је као агент *Adria News S.a.r.l.* јасно дао потпуно одвојену понуду за дистрибуцију канала H1, те се та понуда као што је очигледно из Општих услова односи само на канал H1, чија је набавка могућа одвојено и није условљена дистрибуцијом канала Спорт Клуб (нити је дистрибуција Спорт Клуб условијена дистрибуцијом H1, што доказује чињеница да нпр. Мтел дистрибуира канале Спорт Клуб, а не дистрибуира канал H1);

Разлози за изостанак закључења уговора о дистрибуцији канала H1 са Логософтом су искључиво у пасивности и недостатку интереса пословног субјекта Логософт након иницијалног начелно израженог занимања, што је код емитера овог канала било схваћено као одустанак од захтјева за дистрибуцију канала H1;

Имајући у виду да наведени канал, његово емитирање и услови дистрибуције, немају никакве везе са релевантним тржиштем овог Поступка, а тржишна учешћа емитера тог канала су релативно мала и сасвим сигурно знатно испод учешћа који би могли подразумијевати доминантан положај, без обзира на дефиницију релевантног тржишта, привредни субјект СК предлаже да се Поступак у дијелу који се односи на наводно условљавање да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума из члана 10. став (2), тачка д) Закона о конкуренцији - без одлагања обустави, јер: (i) емитер канала Спорт Клуб нема никакве везе са емитирањем канала H1 и нема доминантан положај на тржишту (ма како било дефинирано тржиште, учешћа H1 су релативно мала), па ни обавезу да свој производ прода свим заинтересираним оператерима; (ii) Општи услови за дистрибуцију канала Спорт Клуб изричито искључују примјену техничких услова за дистрибуцију канала Спорт Клуб на канал H1, чија дистрибуција није условљена техничким условима ни истовременом дистрибуцијом канала Спорт Клуб (могућа је самостална дистрибуција канала H1 што је очигледно из Општих услова).

б) дио Захтјева који се односи на наводно директно или индиректно наметање нелојалних куповних и продајних цијена или других трговинских услова којима се ограничава конкуренција, из члана 10. став (2) тачка а) Закона о конкуренцији, такође је очигледно неоснован и уопште се не може ни разумјети, јер се нигдје у Захтјеву не спомињу цијене, нити било каква могућа злоупотреба у односу на цијене, при чему су цијене релевантних канала исте за цјелокупно тржиште, у складу са вриједностима садржаја који се емитује на релевантним каналима и као такве су прихваћене од стране локалних оператора, те стога привредни субјекат СК предлаже да се Поступак и у овом дијелу обустави без одлагања;

ц) дио Захтјева који се односи на наводну нетранспарентност и нејасноће Општих услова је такође очигледно неоснован јер повезано лице Логософта – Мтел а.д. Бања Лука (као и разни други оператери) има уговор о дистрибуцији канала Спорт Клуб за далеко већи број корисника и није имало никаквих проблема у схватању и примјени Општих услова које треба испунили, те је јасно да Логософт тврдњама о наводним нејасноћама Општих услова настоји прикрити да једноставно не испуњава техничке услове, за разлику од Мтел а.д. Бања Лука и других оператера који дистрибуирају ове канале. Стога Спорт Клуб д.о.о. Сарајево сматра да овим наводима које истиче 4-5 година након доставе Општих услова, Логософт очигледно злоупотребљава процесна права, што Савјет не би смио допустити.

Осим тога, све и да постоји (а не постоји), сама могућа нејасноћа појединих одредби аката пословних субјеката не може били основ за вођење поступка пред Савјетом, јер је Савјет надлежан само за тешке повреде конкуренције, а не за административна питања као што су тумачења појединих детаља у појединачним актима пословних субјеката. Логософт у свом Захтјеву нигдје не наводи јасно о каквим се повредама за које је Савјет надлежан ради, него нејасно цитира поједине дијелове Општих услова и изражава "збуњеност", иако не појашњава какве то везе има са Законом о конкуренцији или зашто се за тумачење тих одредби није консултовало са својим матичним предузећем - Мтел а.д. Бања Лука, које је очигледно успјело да разумије Опште услове и закључило је уговор о дистрибуцији канала Спорт Клуб у складу са истим;

(д) очигледно је неосновано и позивање на преостале наводне основе злоупотреба доминантног положаја који се спомињу у Захтјеву.

Према наводима из Одговора привредног субјекта СК није спорно међу странкама да Логософт користи платформу која не испуњава техничке стандарде за дистрибуцију канала Спорт Клуб и да је разматрао да почне користити Мтел-ову

платформу која те услове задовољава. Потврђено му је да би то било прихватљиво за емитера канала Спорт Клуб. Међутим, Логософт је у периоду комуникације са агентом нову платформу имплементирао само за 20 (двадесет) тестних корисника од неколико хиљада својих укупних корисника - сви други корисници Логософта су користили платформу путем које се Спорт Клуб канали неспорно не могу безбједно дистрибуирати, у складу са захтјевима власника права интелектуалне својине на садржаје који се емитују на релевантним каналима, што признаје и сам Логософт.

Логософт приговара захтјеву да се мјере заштите примијене на 100% корисничке базе и у Захтјеву по први пут истиче неке изузетне случајеве у којима то можда неће бити могуће (корисници који су из разних разлога тренутно неактивни и оператер код њих не може замијенити опрему). Да је Логософт нову платформу инсталирао код активних корисника (или макар код велике већине њих) и обавијестио емитера о постојању одређених проблема код мањег броја неактивних корисника, емитер би размотрио такву изузетну ситуацију и вјероватно је прихватио као нужну, јер се дистрибуција и односи на активне кориснике. Међутим, овдје је очигледно да проблем не представља мањи број неактивних корисника, како Логософт покушава довести Савјет у заблуду у свом Захтјеву, него чињеница да Логософт покушава заобићи правила дистрибуције канала Спорт Клуб које су испоштовали сви оператери који тренутно дистрибуирају канале Спорт Клуб, укључујући његово матично друштво - Телеком Српске а.д. Бања Лука (Мтел).

Канали Спорт Клуб нису намијењени за тестну дистрибуцију појединачним корисницима оператера. Предметно питање је у одређеној мјери комерцијалне природе (наплата накнаде за кориснике који имају приступ релевантним садржајима), али је истовремено питање обавеза емитера према власницима права интелектуалне својине, односно заштите сигнала канала од могућих злоупотреба, које би могле довести до нарушавања односа са кључним добављачима садржаја (и кршењем услова под којима се лиценцирају садржаји самом емитеру). У том смислу, шпекулирање привредног субјекта Логософт о сврси техничких захтјева је беспредметно. Да је емитер канала Спорт Клуб прихватио понуду Логософта да плаћа за цјелокупну корисничку базу (иако, наводно, не би дистрибуирао сигнал канала корисницима изван једне платформе), овај привредни субјекат би га вјероватно пријавио за злоупотребу доминантног положаја зато што му наплаћује услуге које није пружио).

Логософт захтијева да му се одобри нешто што није одобрено било којем оператеру - да примијени потребне услове и закључи уговор за дистрибуцију канала Спорт Клуб за мање од 0,5% своје корисничке базе која тестно користи другу платформу, те сматра да га се одбијањем таквог захтјева дискриминира. Начин дистрибуције који је предлагао Логософт би подразумијевао континуирани надзор над цјелокупним пословањем Логософт-а од стране емитера, за шта емитер нема ресурса нити му било ко може наметнути такву значајну инвестицију и ризик, који није ни тражен ни одобрен било којем другом оператеру. Поставља се питање чему служе технички захтјеви по Логософт-у, осим задовољавању форме, ако не спрјечавању неовлаштене дистрибуције трећим лицима, односно да ли емитер има право да контролира примјену сопствених Општих услова, или оператори могу да тумаче услове како коме одговара.

Према извјештају *Deloitte*-а, сам Логософт је "корисника" у циљу израде извјештаја дефинисао као корисника коме *може испоручити сигнал аудио-визуелног садржаја, што представља 100% индивидуалних корисника*, те извјештај, сачињен са циљем утврђивања чињеничног стања у вези са бројем корисника којима Логософт може испоручити сигнал, садржи податак да је *могао испоручити сигнал за укупно 4.566 активних корисника ИПТВ-а*. Диспропорција између броја корисника на заштићеној платформи и броја корисника на платформи за коју сам Логософт признаје да не испуњава техничке услове је очигледна, те евидентно подразумијева значајну дискрецију на страни Логософт-а, као и значајну изложеност емитера могућим оптужбама за злоупотребу уколико би наплаћивао услугу за читаву корисничку базу, а која се при том не чини доступном 99,5% корисника.

Нити у једном сличном случају, емитер канала Спорт Клуб и Спорт Клуб д.о.о. Сарајево, као његов локални агент нису одобрили заинтересованим оператерима да се уговор о дистрибуцији закључи за 20 тестних корисника оператера, како захтијева Логософт, већ примјењују исте, транспарентне и недискриминаторне услове за све оператере. Управо из тих разлога нису ни могли прихватити захтјев Логософта, те сматрају да тиме нису дискриминовали Логософт, него су само од овог оператера очекивали исто што су испунили сви други оператери који дистрибуирају канал Спорт Клуб. Да су поступили другачије, емитер и агент канала Спорт Клуб би се изложили пријавама других оператера (како оних који имају уговор, тако и оних који га немају) за давање посебних услова Логософту, који нису одобрени било којем другом оператеру.

(е) да су наводи Логософта о наводној дискриминацији беспредметни СК наводи чињеницу да његово повезано лице Телеком Српска (Мтел) а.д. Бања Лука већ годинама има закључен уговор о дистрибуцији канала Спорт Клуб, а оба чине дио Телеком Србија групације. Дакле, Логософт тврди да *United Group* дискриминише Телеком Србија групу, тако што (наводно) не допушта да најмање од друштава у саставу те групе у БиХ (Логософт) закључи уговор о дистрибуцији, који је већ закључило највеће друштво у саставу исте групе (Мтел), што је и нелогично и очигледно неосновано.

Разлог због којег Логософт нема уговор о дистрибуцији канала Спорт Клуб је неиспуњавање техничких услова, што ни овај оператер не

оспорава. Логософт за себе захтијева посебне услове (да му се уговор додијели на основу 20 тестних корисника), што није одобрено било којем оператеру и што би Противне стране изложило пријавама других оператера, како оних који су испунили услове и закључили уговоре (могли би тврдити да ни од њих није требало тражили да испуне услове), тако и оних који немају уговор јер не испуњавају техничке услове.

Посебно је питање зашто Логософт који има приступ одговарајућој техничкој заштити (платформи) у оквиру система Мтела у вишегодишњем временском периоду (од 2014. године, када му је по сопственим наводима „*омогућено покретање инвестицијског циклуса*") не жели да пребаци кориснике на одобрени систем заштите који већ имплементира у своје пословање (не само због конкретних канала, већ и заштите садржаја уопште, у складу са релевантним прописима).

Нити један оператер који тренутно има уговор за дистрибуцију канала Спорт Клуб није тражио нити добио уговор за само 20 тестних корисника за које су испуњени технички услови, док за осталих 99,5% корисничке базе ти услови нису испуњени - сам изостанак таквог захтјева од било којег другог оператера осим да један од оператора у оквиру групе захтијева посебна права и погодности може разумно изазвати сумњу у намјеру злоупотребе омогућеног сигнала, а нарочито у корелацији са захтјевом да се приступ одобри на основу минималног броја корисника којима је имплементирана платформа. Не постоји никаква дискриминација између оператора, ако се од свих захтијевају исти услови техничке заштите и нити једном оператеру није одобрено успостављање дистрибуције на темељу неколико тестних корисника - такав захтјев је сам по себи оправдан.

У Одговору стоји да није јасно зашто би само у случају Логософт-а емитер требало да се поузда искључиво у ријеч оператора да ће мјере били имплементиране и за остале кориснике (осим 20 тестних), односно да неће долазити до злоупотребе или прелијевања сигнала. Логософт истовремено инсистира да је друга уговорна страна доминантна, а потом тражи посебне погодности за себе, самостално тумачи Опште услове на начин који му одговара и инсистира на посебној контроли над процесом преговора.

У том смислу очигледно је да не постоје ни радње злоупотребе доминантног положаја из члана 10. став (2), тачке б) и ц) Закона о конкуренцији.

СК предлаже да Конкуренцијски савјет позове Логософт да у року од 3/три/ дана употпуни свој Захтјев и учини вјероватним да наводне радње које истиче у Захтјеву представљају повреде Закона о конкуренцији, а ако то не учини, предлаже да Савјет донесе закључак о обустављању поступка, на основу члана 25. став (1) тачка е) и члана 42. став (2) Закона о конкуренцији, односно члана 138. став (3) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 40/16).

Што се тиче тока преговора и комуникације између Логософт-а и Спорт Клуб д.о.о. привредни субјекат СК у Одговору наводи да додатну сумњу у разлоге за подношење конкретног Захтјева представља момент његовог подношења у односу на комуникацију на коју се односи. На све дописе Логософта, Спорт Клуб д.о.о. Сарајево је одговарао у најкраћим могућим роковима, а када је био спријечен да подузме радњу у кратком року, о разлозима је обавјештавао Логософт. У својој посљедњој комуникацији (још из фебруара 2019. године) Логософт наводи да је пребацивање на плалформу Мтел-а у току, те да ће бити спроведена након неколико мјесеци - не спомиње било какве нејасноће Општих услова, нити тврди да испуњава техничке услове.

Међутим, након што га Спорт Клуб обавјештава да у датом тренутку не испуњава техничке услове, Логософт ни на који начин не комуницира са привредним субјектом Спорт Клуб од 22. фебруара 2019. године, ни на који начин га не обавјештава о проведеним активностима на имплементацији нове платформе и миграцији корисника, не обавјештава га о проблемима са пребацивањем одређених категорија корисника, нити исказује интересовање за дистрибуцију предметног канала, све док тек 27. јануара 2020. године не подноси Захтјев за покретања поступка Конкуренцијском савјету на основу наводне повреде конкуренције.

У Одговору се такође наводи да СК не може шпекулирати о разлозима подношења Захтјева или разматрањима противне стране, али основано може изразити сумњу у стварну намјеру закључивања споразума у складу са Општим условима и легитимним захтјевима емитера, односно у основаност Захтјева на разумној забринутости за интензитет тржишне конкуренције, имајући у виду овакву хронологију догађаја.

Привредни субјекат СК наводи у Одговору да нема правног основа за вођење Поступка истичући сљедеће:

- Конкуренцијски савјет је већ одбио наводе да Противне стране нису провеле ранија рјешења Савјета при чему је, како наводи СК, Логософт контрадикторан - с једне стране, истиче рјешења против ранијег емитера као примјер наводне склоности емитера канала Спорт Клуб злоупотреби доминантног положаја, а с друге стране у свом допису од 03.08.2018. године наводи да је исте канале дистрибуирао у периоду 2013-2015, те да су са ранијим емитером овог канала "*у наведеном периоду остварили више него успјешну пословну сарадњу, на обострано задовољство и задовољство наших корисника".*
- без обзира што је ранији емитер који је био странка у поступцима који су вођени пред Савјетом у периоду 2013-2015, престао емитовати канале Спорт Клуб сви налози Савјета из ранијих одлука су извршени и све новчане казне плаћене, иако још нису исцрпљени сви правни лијекови против наведених одлука.

Рјешење Конкуренцијског савјета БиХ по захтјеву пословних субјеката Асоцијација кабловских оператера у Босни и Херцеговини (АКОП) и Елта Кабел д.о.о. Добој против привредних субјеката *United Media Distribution SRL* Букурешт, Румунија и Спорт Клуб д.о.о. Сарајево, број 06-26-2-006-143-II/15 од 23.12.2015. године је извршено у цијелости у року који је Савјет наложио, укључујући између осталог управо усвајање Општих услова које конкретни оператор

оспорава (а које су други оператори на тржишту прихватили) те Спорт Клуб д.о.о. Сарајево сматра да је беспредметно тенденциозно и непоткријепљено цитирање конкретног предмета након скоро 5 година у сврхе доказивања некаквог негативног обрасца понашања емитера.

Општи услови са цјеновником и доказима о слању истих свим заинтересираним операторима, те разни каснији анекси, појашњења и допуне Општих услова са доказима достављани су свим заинтересираним операторима, као и Савјету више пута.

Да су наведене одлуке извршене и исти услови понуђени свим заинтересованим операторима потврђује чињеница да уговоре о дистрибуцији предметних канала по наведеним условима имају сви већи оператери и у БиХ (Telemach д.о.о. Сарајево, БХ Телеком д.д. Сарајево, Мтел а.д. Бања Лука, ЈП ХТ д.д. Мостар), при чему су нека од ових друштава у предметном периоду већ више пута мијењала пакете Спорт Клуб канала које користе, односно користили су нове канале и погодности које су им биле понуђене, те је апсурдно питање извршења предметне одлуке покретати скоро пет година након што су по провођењу исте разни заинтересовани оператери закључили уговоре о дистрибуцији канала Спорт Клуб на локалном тржишту, под транспарентним условима које конкретни оператор не жели да примијени.

У Одговору се такође наводи да услови које United Media нуди операторима, а које Логософт сматра "нејасним", достављени су Конкуренцијском савјету те их исто није оспорило.

У складу са налогом из Рјешења број: 06-26-2-006-143-II/15 од 23.12.2015. године, ранији емитер канала Спорт Клуб је био у обавези да свим заинтересираним ЦАТВ/1ПТВ/ДТХ операторима учини доступним Опште и техничке услове пружања услуга и рјешење Савјета, те да у року од 60 дана закључи Уговоре о дистрибуцији канала Спорт Клуб са свим заинтересованим ЦАТВ/ЈПТВ/ ДТХ операторима у Босни и Херцеговини под истим условима.

Како је ранији емитер у међувремену престао емитирати канале Спорт Клуб, *United Media* је, иако није био странка у наведеном поступку, у цијелости поступио у складу са овом обавезом ранијег емитера, о чему је Савјет више пута обавјештаван.

СК наглашава да Савјет није ни на који начин указао да ови документи нису у складу са налогом из Рјешења од 23.12.2015. године што хоће рећи да је Конкуренцијски савјет на тај начин одобрио садржај ових докумената прије више година, те се исти примјењују на локалном тржишту у дефинисаној форми. Тиме што није исказало своје замјерке на документе који су му предати, Конкуренцијски савјет је очито сматрао да су ови документи у складу са Законом. У супротном би поступило по службеној дужности како би осигурао поступање на тржишту у складу са прописима. На основу наведеног Савјет нема овласти да проводи предметни Поступак против Противних страна у вези са документима у погледу којих није исказао противљење када су исти били достављени Савјету.

У складу са чланом 131. Закона о управном поступку, који се супсидијамо примјењује на процесна питања која нису изричито регулирана Законом, службена особа која води поступак дужна је упозорити странку на њена права у поступку и указати јој на правне посљедице њених радњи или пропуштања у поступку.

Сходно наведеном, да је Савјет сматрао како документи достављени као доказ извршења рјешења од 23.12.2015. године нису у складу са обавезама које је тадашњи емитер канала Спорт Клуб имао, Савјет је имао обавезу да у погледу овога упозори Противне сиране и осигура примјену прописа, а није то учинило већ скоро пет година. Тиме што с овим у вези Конкуренцијски савјет није исказао било какве замјерке, емитер канала Спорт Клуб је могао да се оправдано ослони на то да су документи које је предао Савјету били у складу са Законом, те да стога нема правног основа за провођење предметног Поступка. Напротив, накнадним оспоравањем предметних услова би се грубо прекршило право на правну сигурност и легитимна очекивања емитера у погледу пословања на бх. тржишту, те оштетили остали оператори активни на тржишту који су се прилагодили и закључили уговоре у складу са истим условима.

СК у свом Одговору наводи да Конкуренцијски савјет не смије дозволити да Логософт злоупотребљава процесна овлаштења с циљем наношења штете Противним странама обзиром да се у погледу конкретног покушаја заснивања уговорне сарадње, Логософт обраћа Савјету након више од годину дана без било какве комуникације са емитером или агентом, односно без било какве активне сарадње како би се усагласио са Општим условима након проведеног техничког увиђаја. Сходно наведеном Спорт Клуб сматра очигледном намјеру Логософта да подношењем предметног Захтјева злоупотребљава процесна овлаштења с циљем наношења штете Противним странама, те сматра да Савјет не би смио помагати у таквим радњама покретањем и вођењем предметног Поступка. СК тако предлаже да Конкуренцијски савјет без одлагања обустави Поступак јер не смије пружати помоћ Логософт и Телеком Србија групи у њиховим покушајима да нашкоде емитеру канала Спорт Клуб злоупотребом процесних овлаштења.

СК је става да, уколико Конкуренцијски савјет не обустави Поступак, релевантно тржиште треба бити дефинисано у складу са праксом Европске комисије те се у том случају постојање доминантног положаја *United Media* на тржишту продаје права на дистрибуцију канала не може претпоставити пошто *United Media* није једини пословни субјекат који дјелује на тржишту дистрибуције тематских спортских канала у БиХ. Питање злоупотребе доминантног положаја у предметном поступку заснива се на приступу субјеката активних у ТВ малопродаји спортским каналима (као Што су Euроспорт, Спорт Клуб и Арена), укључујући и повезано лице Подносиоца захтјева, које емитује спортски канал "Арена Спорт". Стога, тржиште које је релевантно у погледу могуће злоупотребе би требало анализирати као тржиште снабдијевања и набавке ТВ канала за потребе дистрибуције путем оператера.

Противне стране сматрају тако да би се релевантно тржиште могло одредити као емитовање канала са спортским садржајима те би таква дефиниција била адекватнија од дефиниције "тржишта дистрибуције спортских канала са фудбалским садржајима високог квалитета који укључују и пренос Живе пакета енглеске Премијер лиге", која би довела до тога да се установи монополски положај сваког канала који посједује права високог квалитета.

Додатно, пошто у БиХ неспецијализовани канали емитирају знатан број спортских садржаја високог квалитета и пошто претплатници таквим садржајима могу приступити на исти начин као што могу приступити специјализованим спортским каналима, не би било исправно релевантно тржиште производа дефинисати као тржиште специјализованих спортских канала.

На крају свог Одговора СК истиче да није присутан на релевантном тржишту у погледу дистрибуције ТВ канала у БиХ те сходно наведеном не може имати доминантан положај на тржишту на којем није присутан и такође не може злоупотријебити положај који ни нема. *United Media* се бави

емитирањем спортских садржаја те би, уколико би Савјет у предметном Поступку усвојио исту дефиницију релевантног тржишта као у ранијим предметима, *United Media* нужно имала доминантан положај на таквом тржишту, обзиром да је Спорт Клуб једини канал у БиХ који емитира енглеску Премијер лигу.

Међутим, чак и уколико *United Media S.a.r.l.* има доминантан положај, Логософт, који сноси терет доказивања, није доказао да је *United Media* починио било који акт који би представљао злоупотребу доминантног положаја.

3.4. Одговор привредног субјекта *United Media* на Захтјев и Закључак

United Media се путем међународне адвокатске канцеларије *Gide Lourette Nouel* путем е-маила, који је запримљен дана 22.07.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-16/20 (а затим и путем поште), обратио Конкуренцијском савјету информишући исто да су запримили документацију на босанском и незваничном преводу на енглески језик те да је *Gide Lourette Nouel* задужена да на запримљену документацију одговори (у прилогу је достављена пуномоћ).

Пуномоћници адвокатске канцеларије *Gide Lourette Nouel* су се затим поново путем е-маила дана 15.09.2020. године (поднесак број: УП-06-26-2-008-30/20) обратили Конкуренцијском савјету са упитом око статуса предмета.

Поднеском запримљеним дана 16.09.2020. године (поднесак број: УП-06-26-2-008-31/20) *Gide Lourette Nouel* су, између осталог, захвалили на званичним и овјереном преводу аката али да исти нису достављени на правно ваљан начин јер су достављени путем поште, а не на начин како то прописује примјена Споразума између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије потписаног са Краљевином Белгијом о правној помоћи у грађанским и трговинским питањима, потписан 24. септембра 1971. године. Захтјевано је да Конкуренцијски савјет достави привредном субјекту *United Media* сву релевантну комуникацију путем дипломатских канала те обезбиједи званичан и овјерен превод свих докумената у оквиру предметног поступка.

Конкуренцијски савјет је одговорио актом број: УП-06-26-2-008-32/20 дана 16.09.2020. године 23.09.2020. године (који је додатно упућен и путем емаила дана 08.10.2020. године акт број: УП-06-26-2-008-41/20) у којем је поновљена обавеза именовања пуномоћника за заступање или пуномоћника за примање писмена у Босни и Херцеговини, у складу са чланом 47. став (5) Закона о управном поступку Босне и Херцеговине; утврђено је да привредни субјекат *United Media S.a.r.l.* није поступио по наведеном те у остављеном року није доставио одговор на поднесени Захтјев за покретањем поступка као и да позивање на примјену Споразума између Социјалистичке Федералне Републике Југославије и Краљевства Белгије о правној помоћи у грађанским и комерцијалним стварима није релевентно у управним поступцима већ се исти примјењује у судским и вансудским актима у грађанским и трговачким стварима.

Остављен је рок привредном субјекту *United Media* да поступи по траженом најкасније 8 дана од запримања акта Конкуренцијског савјета.

Пуномоћници адвокатске канцеларије *Gide Lourette Nouel* су се путем е-маила поново дана 24.09.2020. године (поднесак број: УП-06-26-2-008-37/20) обратили Конкуренцијском савјету са упитом око статуса предмета.

Поднеском запримљеним дана 14.10.2020. године (поднесак број: УП-06-26-2-008-42/20) пуномоћници из канцеларије *Gide Lourette Nouel* су, између осталог, поновили своје стајалиште по питању обавезног поступања по Споразуму између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије потписаног са Краљевином Белгијом о правној помоћи у грађанским и трговинским питањима.

Питањем примјене Споразума између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије потписаног са Краљевином Белгијом о правној помоћи у грађанским и трговинским питањима на управне поступке Конкуренцијски савјет се обратио Министарству правде БиХ актом број: УП-06-26-2-008-44/20 дана 21.10.2020. године. Упит се односио и на појашњење, у случају да се Споразум примјењује, да ли исти има примат у примјени у односу на примјену одредбе члан 47. став (5) Закона о управном поступку Босне и Херцеговине, у којој се наводи да уколико привредни субјекат у иностранству, на више пута поновљено тражење, не именује привременог заступника или пуномоћника за примање писмена у Босни и Херцеговини, да ће исти бити именован по службеној дужности.

Поднесак Министарства правде је запримљен дана 03.12.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-73/20 у којем је наведено да је предметни Споразум на снази али да Министарство није надлежно да даје мишљење о провођењу појединих одредби Споразума већ је орган који проводи поступак дужан да их примјењује уколико се одредбе Споразума односе на конкретан поступак.

Дана 28.10.2020. године поднеском који је запримљен под бројем: УП-06-26-2-008-47/20 привредни субјекат *United Media* је доставила Одговор на Захтјев као и пуномоћ за заступање адвокатима Нихад Сијерчић, Амина Ђугум, Лејла Попара и Ален Грачић, фра Анђела Звидовић 1, 71 000 Сарајево.

У Одговору привредног субјекта *United Media* се, у битном, наводи сљедеће:

- достављање писмена на начин како је то извршено од стране Конкуренцијског савјета се не сматра уредном доставом, те сходно томе писмено достављено на овај начин суштински не производи било каква правна дејства - сматра се да исто никада није нити достављено, односно уручено;
- да је достављањем Закључка редовном поштом почињена процесна повреда, односно повреда правила о достављању писмена, те да је Конкуренцијски савјет и даље наставио са неслужбеном кореспонденцијом путем редовне (обичне) поште;
- да *United Media* ипак, опреза ради, иако сматра да је достава Закључка неуредна и неправилна, да би избјегао ризик наступања штетних посљедица, доставља Конкуренцијском савјету свој одговор на Закључак и Захтјев те истиче да су у цијелости сагласни са Одговором локалног агента привредног субјекта Спорт Клуб који није активан на релевантном тржишту који не може имати доминанатан положај те да поступак у том дијелу треба бити обустављен;
- *United Media* није емитер канала Н1 (емитер канала Н1 је *Adria News S.a.r.l.* Луксембург):
- да су вјероватни разлози покретања поступка поступци које поједине чланице -*United Group* воде пред Конкуренцијским савјетом против чланица Телеком Србија групе; -*United Media* не учествује у тим предметима које воде чланице њене групације те како је намјера Логософта да, по налогу својих власника из Телеком Србије, злоупотребом процесних овлаштења нанесу штету Противним странама те траже од Конкуренцијског савјета да обуставе поступак;

- да су неосновани наводи Логософт о тржишној снази повезаних лица *United Media* на вертикално нижем тржишту те да *United Media* не дјелује на овим тржиштима;
- иако Логософт наводи да су Противне стране извршиле више радњи злоупотребе доминантног положаја, *United Media* не прихваћа исте јер сматра да су (i) Противне стране су поступиле у складу са рјешењем Конкуренцијског савјета из 2015. године; (ii) да је то рјешење проведено доказује чињеница да сви битни конкуренти имају ове садржаје; (iii) Противне стране немају способност да доведу до затварања тржишта за конкуренте на вертикално нижем тржишту (групација којој припада Логософт на битним дијеловима територије БиХ има монополски положај на вертикално нижем тржишту); те (iv) Противне стране немају потицаја за такво затварање тржишта (с обзиром на претходно наведено, односно на чињеницу да већ омогућавају главним конкурентима приступ истом садржају); (v) преклапање Логософта и повезаних лица у саставу *United Group* је релативно мало те је искључено да би се *United Group* излагала санкцијама за кршење прописа о заштити конкуренције због тако малог потенцијалног броја нових корисника за повезана лица која се баве кабловском дистрибуцијом. Противне стране немају ни намјеру ни интерес да ускрате приступ каналу Спорт Клуб, јер се пословна стратегија произвођача спортског садржаја састоји у оптимизацији трошкова у вези са набавком права на фудбалска такмичења ширењем претплатничке базе, укључујући лиценцирањем садржаја. Таква стратегија нужно захтијева то да се право на дистрибуцију канала да што је шире могућем кругу оператера и платформи како би се број претплатника што више увећао; међутим, истовремено захтјеви добављача садржаја подразумијевају неопходност осигурања заштите програмских права.

4. Наставак поступка

Конкуренцијски савјет је дана 28.08.2020. године актом број: УП-06-26-2-008-17/20 доставио привредном субјекту Логософт поднесак привредног субјекта Спорт Клуб као одговор на Захтјев за покретањем поступка на евентуално очитовање. Истог дана актом број: УП-06-26-2-008-18/20 Конкуренцијски савјет је захтјевом за достављањем додатних информација од Спорт Клуба затражио одређена појашњења у вези потписивања уговора привредног субјекта Логософт д.о.о. Сарајево за дистрибуцију канала Н1 и то: како су текли преговори око потписивања истог, у којој фази су били преговори у моменту подношења Захтјева за покретањем поступка пред Конкуренцијским савјетом те да ли се на било који начин дистрибуција канала Н1 може довести у везу са откупом права преноса Спорт Клуб канала.

У очитовању привредног субјекта Логософт који је запримљен дана 08.09.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-23/20 наведено је, у битном, сљедеће:

СК у свом поднеску од 19.06.2020. (у даљем тексту: "Поднесак") наводи да Конкуренцијски савјет није имао основа да покреће Поступак против Спорт Клуб, те да с тога треба да без одлагања обустави поступак против њега јер није активан на релевантном тржишту као и да му се учешћем у овом поступку стварају непотребни и неосновани трошкови;

Тачно је да је у рјешењу бр. 05-26-3-002-179-11/13 од 16.12.2013. године (у даљем тексту: "Рјешење из 2013") у тачки 7 диспозитива одбијен захтјев подносиоца као неоснован уз образложење да између осталих СК није присутан на релевантном тржишту, тржишту дистрибуције спортских канала са фудбалским садржајима високог квалитета, који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге у Босни и Херцеговини, али је такође тачно и да у рјешењу бр. 06-26-2-006-143-11/15 од 23.12.2015. године (у даљем тексту: "Рјешење из 2015"), као и рјешењу бр. 04-26-2-005-113-11/15 од 20.12.2017. године (у даљем тексту: "Рјешење из 2017") то није случај. У свим наведеним, па и у поступку окончаним Рјешењем из 2013, поступак се од стране Конкуренцијског савјета водио и против СК. То што Рјешењем из 2015. и Рјешењем из 2017. СК није кажњен, не значи да неће бити у будућности, због утврђених повреда Закона, односно да није потребно водити поступак против њега. СК указује да се ни у другим сличним случајевима поступци нису водили против локалних заступника емитера, те наводи примјер поступка број УП-04-26-2-019-1/15 који се водио против привредног субјекта *HD WIN* д.о.о. из Београда, Србија, а не против његовог локалног заступника привредног субјекта ВМК Медиа д.о.о. из Сарајева, али није указао на чињеницу да захтјев за покретање поступка Конкуренцијском савјету није ни поднијет против овог привредног субјекта од стране *Telemah*-а, као ни чињеницу да ВМК Медиа д.о.о. из Сарајева не закључује уговоре о дистрибуцији Аренаспорт канала као агент *HD WTN* д.о.о., већ то чини сам *HD WIN* д.о.о., а што није случај са СК. Наиме, сем тога што СК закључује уговоре о дистрибуцији Спорт клуб канала у име *United Media*, он се појављује и као веома активна странка у овом односу (врши нпр. веома важну радњу у поступку закључења уговора о дистрибуцији Спорт клуб канала, а то је оцјена испуњености техничких захтјева и достављање позитивног или негативног техничког извјештаја) те с тога његова улога није сведена само на пуког посредника у преговорима између, у овом случају Логософт и *United Media* те је Логософт мишљења да и на њему лежи одговорност у повреди Закона и да исти треба бити санкционисан, уз привредни субјекат *United Media*. Из наведеног произилази да је предметни захтјев СК неоснован.

Што се тиче захтјева за одбацивање Захтјева и обуставу Поступка који се односи на дистрибуцију канала Н1 Логософт указује да СК наводи да према његовим сазнањима *United Media* уопште није власник канала Н1, већ је то Adria News S.a.r.l. које јесте повезано лице *United Media* и у саставу је *United* Групе, те да *United Media* са емитовањем канала Н1 нема никакве везе.

Логософт указује у вези наведеног на Опште услове. Наиме у заглављу самих Општих услова се види да они представљају Прилог А Уговора између *United Media* и СК те се даље *United Media* означава као Принципал у чијој се понуди налазе Спорт клуб канали као и други канали који се могу наћи у понуди. Из прилога 4 се види који су све канали у понуди. Ту се налази и Н1.

Привредном субјекту Логософт је нејасно да ли СК овим наводима обмањује Конкуренцијски савјет или да заједно са *United Media* обмањује своје клијенте, те закључује уговор о дистрибуцији канала Н1 иако за то нема овлаштење. Схватање привредног субјекта Логософт је да је *United Media* власник канала Н1 и оно потиче не само из Општих услова, већ и из Дописа 10 гдје је Логософту стављено до знања да ће уговор о дистрибуцији канала Н1 бити просљеђен на потпис одмах након што СК прими припремљену верзију од Принципала. У Општим условима, Принципал је јасно одређен, а то је *United Media*. Посебно је нејасно зашто је

релевантан навод да управо из разлога што *United Media* није власник канала Н1, Општи услови предвиђају другачије услове за његово емитовање који се између осталог односе и на техничке услове које се на његово емитовање не примјењују. То је потпуно небитно у односу на то ко је власник канала јер у теорији, власник два канала може имати различите техничке услове за њихову дистрибуцију.

Даље, СК наводи да би у теорији могла постојати само једна ситуација повреде члана 10. став 2 тачка д) Закона, а то је случај када Логософт не би желио да купи одређени производ, а емитер канала Н1 га условљава да *must have* производ можемо добити само уколико истовремено купи и тај други мање тражен производ. Међутим, по схватању привредног субјекта Логософт понашање *United Media* такође представља радњу злоупотребе доминантног положаја, имајући у виду да је из Општих услова неспорно да сваки оператер има право да закључи уговор о дистрибуцији канала Н1, те да не мора да испуњава техничке захтјеве, и без обавезе је да истовремено са *United Media*, односно СК закључи уговор и за Спорт клуб канале. У конкретном случају то привредном субјекту Логософт није било омогућено. На овај начин *United Media* је практично везала дистрибуцију Спорт клуб канала са Н1, значи, *United Media* их нуди само заједно. Из овога несумњиво проистиче да су *United Media* односно њен агент СК извршили злоупотребу доминантног положаја на релевантном тржишту у смислу члана 10, став 2 тачке б) и д) Закона, гдје је довољно да на једном од везаних производа *United Media* има доминантан положај.

Када је ријеч о наводима да нису учињене повреде члана 10. став 2 тачка а) б) и ц) Закона у очитовању се даље истиче да СК наводи у свом поднеску да се у Захтјеву не помињу цијене нити било каква могућа злоупотреба у односу на цијене, а све у смислу члана 10 став 2 тачка а) Закона, те предлаже да се Поступак и у овом дијелу обустави.

Подносиоцу захтјева ова тврдња није јасна јер исти сматра да Захтјев јасно садржи радњу повреде, а то је намјерно одуговлачење, односно одбијање потписивања уговора о дистрибуцији Спорт клуб канала, наметањем приликом преговарања за закључење уговора услова да 100% постојећих корисника Логософта мигрира на платформу М:тел, а што представља наметање других трговинских услова којима се ограничава конкуренција, а која радња је поред радње наметања нелојалних куповних или продајних цијена предвиђена Законом као радња повреде у истој тачки а) ставу 2. овог члана.

Оваквим поступањем Логософт је доведен у неравноправан и неповољан конкурентски положај у односу на друге оператере, те је на тај начин ограничено релевантно тржиште на штету корисника услуга Логософта који су ускраћени за праћење фудбалских садржаја високог квалитета, који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге, све у смислу члана 10. став 2, тачке б и ц) Закона.

Логософт наводи да тврдња СК да Логософт захтјева посебне услове за закључење уговора о дистрибуцији Спорт клуб канала и то на основу 20 тестних корисника, да тако нешто није одобрено било ком другом оператеру, што би тако изложило *United Media* и СК пријавама других оператера (како оних који су испунили услове и закључили уговоре, тако и оних који немају уговор јер не испуњавају техничке услове) није тачна. Нигдје у Општим условима не пише да је оператер у обавези да за све своје кориснике испуни техничке захтјеве из члана 2, ти технички захтјеви морају да буду испуњени само за кориснике којима ће оператер дистрибуирати Спорт клуб канале.

Стога захтјев СК, према мишљењу Подносиоца захтјева, представља јасно кршење сопствених Општих услова, као и Закона, уз одуговлачење цијелог поступка за закључење уговора о дистрибуцији Спорт Клуб канала, као и понашање везано за закључење уговора о дистрибуцији канала Н1. То што ће усљед тога СК по својим наводима имати додатне трошкове у смислу надзора над миграцијом (уколико је то уопште потребно и тачно) је мања штета од посљедица оваквог поступања *United Media* и СК, а која се састоји у јасном кршењу Закона и погрешном тумачењу односно непримјењивању сопствених Општих услова.

Што се тиче одговора на тврдње СК око тока преговора и комуникација између Логософта и СК и непостојања правног основа за вођење поступка Логософт истиче се чињеница да "преговори" трају од 12.04.2018. године па до 25.02.2019. године те да су довољан показалац да је сумња коју СК изражава у стварну намјеру Логософта за закључења уговора о дистрибуцији у складу са Општим условима и легитимним захтјевима емитера, односно сумња у ... "*засноватност Захтјева на разумној забринутости за интезитет тржишне конкуренције*"..., је злонамјерна.

Логософт је става да од закључења уговора о дистрибуцији, како за Спорт клуб канале, тако и за Н1 канал, нема ништа и да би свако даље поступање водило истом исходу, а то је да буду онемогућени у емитовању ових садржаја својим корисницима. У односу на извршење Рјешења из 2015. године, Логосафт не спори чињеницу да неки од оператера имају закључене уговоре о дистрибуцији Спорт Клуб канала. Оно што је спорно, јесте то да Логософт нема закључен уговор о дистрибуцији Спорт Клуб канала, као што су и спорни и сами Општи услови, односно њихова нејасноћа.

Логософт указује и на нетачност тврдње СК у смислу да су Општи услови достављени Конкуренцијском савјету те да их исти није оспорио, те да је самим тим и у том дијелу извршено Рјешење из 2015. године, те да Логософту није познато да ли се Конкуренцијски савјет до сада изјашњавао у погледу садржине Општих услова, што не значи да не може, да неће и да не мора, када се то питање постави као релевантно.

Такође, тврдња да би се накнадним оспоравањем Општих услова грубо прекршило право на правну сигурност и легитимна очекивања емитера у погледу пословања на БХ тржишту, те оштетили остали оператори активни на тржишту који су се прилагодили и закључили уговоре у складу са истим условима, не може да буде испред потребе да Општи услови, када постоји налог регулатора да буду донијети, буду свима јасни, прецизни, недискриминаторски, условљивачки и једнострани, те да стварно доведу до закључења уговора о дистрибуцији.

Логософт даље наводи да је *Telemach* и даље једини оператор на релевантном тржишту који нуди ексклузивне медијске садржаје које остали оператори нису могли уврстити у своје малопродајне пакете. Простим увидом у програмску схему Конкуренцијски савјет може да утврди да ниједан од оператора у својој понуди нема канале Нова Спорт и Нова БХ, чиме је велики број корисника у БиХ (њих око 54%) ускраћено за праћење фудбалског садржаја високог квалитета, укључујући ту и дио утакмица Ливе пакета Премијер лиге, шпанске ЛаЛиге, као и посебно утакмице фудбалске репрезентације БиХ, односно репрезентација Србије и Хрватске (гдје им је ТВ сигнал доступан само путем земаљске радиодифузије).

United Media је без претходне најаве, на крајње нетранспарентан начин, са Спорт клуб канала пребацила атрактиван дио спортског садржаја, који укључује и дио

утакмица Ливе пакета Премијер лиге на "нови", вјештачки креиран Нова Спорт канал. На овај начин, закључени уговори о дистрибуцији Спорт клуб канала се практично обезвриједњују, а крајњи корисници оператера се варају и оштећују јер не могу да гледају све утакмице из Ливе пакета Премијер лиге на које су навикли и које су платитли. Истовремено са лансирањем Нова Спорт канала, *United Media* је прибавила ексклузивна права за емитовање утакмица репрезентација БиХ, Србије и Хрватске у квалификацијама за ЕП у фудбалу 2020. годину, утакмица ЕП у фудбалу 2020.годину и квалификације за Свјетско првенство у фудбалу у Катару 2022. године (све ово спада у тзв. "*must saggu*" садржај), које ће да се емитује на каналу Нова БХ и напрасно доноси одлуку да комплетно промјени свој модел пословања у односу и на овај канал, гдје је канал Нова БХ бесплатно емитован.

На овај начин је *United Media* изиграла суштину наведених ранијих одлука и налога Конкуренцијског савјета поводом утврђене злоупотребе доминантног положаја на тржишту дистрибуције спортских канала са фудбалским садржајима високог квалитета који укључују и пренос Ливе пакета Премијер лиге у БиХ на штету оператера који нису из *United* групе, а који садржај је у вријеме доношења поменутих одлука био емитован на Спорт Клуб каналима.

Што се тиче тврдње да Логософт злоупотребљава процесна овлашћења с циљем наношења штете *United Media* и СК и захтјева за обуставу поступка Логософт наводи да је исти поднио Захтјев те да је на Конкуренцијском савјету одлука око покретања поступка те да свој Захтјев не сматрају неоснованим.

Поднесак по питању преговора око потписивања уговора о дистрибуцији канала Н1 привредног субјекта СК на упит број: УП-06-26-2-008-18/20 запримљен је дана 11.09.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-27/20 и у истом се наводи сљедеће:

Спорт Клуб је током 2018. године са Логософт-ом водио активности ради закључења уговора о дистрибуцији канала Спорт Клуб. Независно од конкретних преговора, у неформалној комуникацији је споменута могућност самосталне дистрибуције канала Н1, за који емитери не захтијевају посебне мјере техничке заштите. Дана 11.10.2018. године Логософт је привредном субјекту Спорт Клуб и прослиједио такав захтјев, на шта је Спорт Клуб одговорио да је прослиједио допис Логософта привредном субјекту *Adria News S.a.r.l.*, као емитеру канала Н1.

У моменту покретања поступка (јануар 2020. године) већ око годину дана привредни субјекат Логософт није исказивао интерес нити је подузимао било какве радње ради закључења предметног уговора са пословним субјектом *Adria News S.a.r.l.*, као емитером канала Н1 или са привредним субјектом Спорт Клуб, као локалним агентом пословног субјекта *Adria News S.a.r.l.*. Разлози за изостанак закључења уговора о дистрибуцији канала Н1 са Логософтом су искључиво, према наводима из предметног поднеска, у пасивности и недостатку интереса привредног субјекта Логософт након иницијалног начелно израженог интереса за предметну уговорну сарадњу, што је код емитера овог канала било схваћено као одустанак од захтјева за дистрибуцију канала Н1. Ни након покретања предметног поступка, Логософт се није обратио привредном субјекту Спорт Клуб (нити емитеру канала Н1, колико је познато привредном субјекту Спорт Клуб), иако је био или могао бити упознат са овим околностима.

Дистрибуција канала Н1 могућа је самостално, без везивања за било који други канал, те се не може довести у везу са откупом права преноса Спорт Клуб канала. Оператери који су заинтересовани могу Н1 дистрибуирати и као дио пакета канала, који може и не мора да укључује канале Спорт Клуб. Примјерице, оператер Телеком Српске а.д. Бања Лука (иначе, повезано лице и директни власник пословног субјекта Логософт) има уговор о дистрибуцији канала Спорт Клуб, а не дистрибуира канал Н1.

На крају поднеска привредни субјекат Спорт Клуб још једном истиче да *United Media*, као емитер канала Спорт Клуб, нема никакве везе са емитовањем канала Н1, које врши пословни субјекат *Adria News S.a.r.l.*, *Adria News S.a.r.l.*, емитер канала Н1, нема доминантан положај на релевантном тржишту те самим тим, *Adria News S.a.r.l.* нема ни обавезу да свој производ прода свим заинтересованим оператерима. Независно од наведеног, *Adria News S.a.r.l.* и Спорт Клуб као његов заступник настоји да закључи уговоре о дистрибуцији са свим заинтересованим субјектима на фер, транспарентним и легитимним основама на бх тржишту. Општи услови за дистрибуцију канала Спорт Клуб изричито искључују примјену техничких услова за дистрибуцију канала Спорт Клуб на канал Н1, а дистрибуција овог канала није условљена техничким условима ни истовременом дистрибуцијом канала Спорт Клуб, те у том смислу нема мјеста примјени одредби Закона о конкуренцији на питања дистрибуције канала Н1.

Конкуренцијски савјет се дана 26.10.2020. године актом број: УП-06-26-2-008-45/20 обратио захтјевом да достављањем информација привредном субјекту Спорт Клуб и то о повезаности привредних субјеката Спорт Клуб д.о.о. и *United Media S.a.r.l.*, у власничком и пословном смислу. Затражено је да доставе уговор којим се регулишту права и обавезе у међусобном односу као и односу са трећим лицима, а све имајући у виду да се привредни субјекат Спорт Клуб д.о.о у уговорима са оператерима у Босни и Херцеговини појављује као агент привредног субјекта *United Media S.a.r.l.* "који је власник права на емитовање из тачке Б.5 (Уговора) и у чије име Агент закључује Уговор" као и оригинал или копију извода из судског регистра привредног субјекта Спорт Клуб д.о.о..

Спорт Клуб је одоговорио на тражено поднеском који је запримљен дана 29.10.2020. године поднеском број: УП-06-26-2-008-48/20 наводећи да не постоје никакве власничке везе између Спорт Клуб и привредног субјекта *United Media* док се пословне везе односе на обављање послова агента за рачун *United Media* код закључења уговора о дистрибуцији канала Спорт Клуб као и одређених других канала које емитује овај привредни субјекат у Босни и Херцеговини.

Проводећи предметни поступак затражено је од пуномоћника Противне стране актом број: УП-06-26-2-008-77/20 од 07.12.2020. године да достави укупне годишње финансијске извјештаје привредних субјеката *United Media* и Спорт Клуб за 2019. годину.

Одговор Противне стране је запримљен дана 10.12.2020. године поднеком под бројем: УП-06-26-2-008-78/20 (накнадно и дана 11.12.2020. године поднеском који је запримљен под бројем: УП-06-26-2-008-80/20) при чему је достављен финансијски извјештај за привредни субјекат Спорт Клуб те неовјерена копија оригинала без превода финансијског извјештаја привредног субјекта *United Media* али за 2018. годину наводећи да привредни субјекат *United Media* још није предао своје извјештаје за 2019. годину. Истовремено је затражено продужење рока за доставу оригинала и превода оригинала истог.

Продужење рока за достављање траженог је одобрено актом број: УП-06-26-2-008-79/20 дана 11.12.2020. године те је дана 14.12.2020. године актом број: УП-06-26-2-008-81/20 затражен податак (износ) оствареног укупног годишњег прихода привредног субјекта *United Media* за 2019. годину,

имајући у виду чињеницу да још увијек не постоји финализиран годишњи финансијски извјештај. Тражени податак је достављен поднеском запримљеним под бројем: УП-06-26-2-008-82/20 дана 17.12.2020. године гдје је наведено да је у међувремену усвојен финансијски извјештај *United Media* за 2019. годну, те је с тога достављена и копија истог, али и затражено продужење рока за доставом оригинала и овјереног превода оригинала. Конкуренцијски савјет је одобрио продужење рока истог дана актом број: УП-06-26-2-008-83/20. Овјерени превод финансијског извјештаја привредног субјекта *United Media* запримљен је истог дана поднеском под бројем: УП-06-26-2-008-84/20.

5. Продужење рока за доношење коначног рјешења

С обзиром на околности у предметном поступку због проглашене пандемије вируса COVID-19 који је утицао на рад Конкуренцијског савјета, опсежност конкретног предметног поступка као и чињенице да је за утврђивање стања и оцјену доказа потребно извршити додатне анализе, Конкуренцијски савјет је процијенио да неће бити у могућности донијети коначно рјешење у року од 4 мјесеца од дана доношења Закључка о покретању поступка, како је прописано чланом 41. став (1) под ц) Закона.

Конкуренцијски савјет је с тога оцијенио да је рок за доношење коначног рјешења по Закључку о покретању поступка који се односи на утврђивања кршења одредби члана 10. став (2) тачке а), б), ц) и д Закона потребно продужити за додатна 3 (три) мјесеца у смислу члана 41. став (2) Закона.

Закључак о продужењу рока за доношење коначног рјешења донесен је дана 23.09.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-33/20. Исти је достављен странкама у поступку истог дана у прилогу акта број: УП-06-26-2-008-34/20 Подносиоцу захтјева, у прилогу акта број: УП-06-26-2-008-35/20 привредном субјекту Спорт Клуб и у прилогу акта број: УП-06-26-2-008-38/20 дана 28.09.2020. године привредном субјекту *United Media* путем адвокатске канцеларије *Gide Lourette Nouel* (заједно са званичним преводом на енглески језик).

6. Захтјеви за увид у спис

Захтјев за увид у спис упутио је привредни субјекат Спорт Клуб путем пуномоћника адвоката Нихада Сијерчића, поднеском запримљеним дана 24.09.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-36/20. Конкуренцијски савјет је одговорио на наведени захтјев актом број: УП-06-26-2-008-39/20 дана 28.09.2020. године те је увид у спис извршен дана 02.10.2020. године (акт број: УП-06-26-2-008-40/20).

Подносилац захтјева је путем пуномоћника Адвокатске канцеларије Цвијановић дана 12.11.2020. године поднеском запримљеним под бројем: УП-06-26-2-008-53/20 упутио захтјев за увид у спис.

Конкуренцијски савјет је одговорио на наведени захтјев дана 11.11.2018. године актом број: УП-06-26-2-008-54/20 те је увид у спис извршен дана 13.11.2020. године (акт број: УП-06-26-2-008-56/20).

Подносилац захтјева је затражио увид и копирање одговора са усмене расправе привредних субјекта Спорт Клуб и *United Media* поднеском који је запримљен дана 30.11.2020. године од бројем: УП-06-26-2-008-68/20 те је на исти Конкуренцијски савјет одговорио актом број: УП-06-26-2-008-71/20 дана 01.12.2020. године.

Ургенцију на захтјев за копирање цјелокупног списа упутио је пономоћник привредних субјеката Спорт Клуб и *United Media* поднеком који је запримљен дана 03.12.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-74/20 иако се Конкуренцијски савјет на тражено већ био очитовао истог дана актом број: УП-06-26-2-008-72/20.

7. Захтјев за изузеће поступајућег одговорног члана Конкуренцијског савјета

Захтјев за изузеће поступајућег одговорног члана Конкуренцијског савјета у предметном поступку Конкуренцијски савјет је од стране привредог субјекта *United Media* запримио дана 28.10.2020. године поднеском број: УП-06-26-2-008-46/20.

Закључак број: УП-06-26-2-008-61/20 којим је одбијен Захтјев привредног субјекта *United Media* за изузеће одговорног члана Конкуренцијског савјета у предметном поступку као неоснован донесен је на 76. (седамдесетшетој) сједници дана 20.11.2020. године те истог дана достављен привредном субјекту *United Media* у прилогу акта број: УП-06-26-2-008-62/20.

Информацију предсједнику Конкуренцијског савјета о разлозима за забринутост поводом незаконитих радњи поступајућег одговорног члана у предметном поступку доставио је пуномоћник привредних субјеката Спосрт Клуб и *United Media* поднеском који је запримљен под бројем: УП-06-26-2-008-65/20 дана 30.11.2020. године.

8. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта чини тржиште одређених производа/услуга који су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухваћа све производе и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјењивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно географско тржиште обухваћа цјелокупан или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантне услуге под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Релевантно тржиште услуга предметнога поступка је тржиште дистрибуције спортских канала са фудбалским садржајима високог квалитета који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге.

Релевантно географско тржиште предметнога поступка је подручје Босне и Херцеговине.

Слиједом наведенога, релевантно тржиште предметног поступка је тржиште дистрибуције спортских канала са фудбалским садржајима високог квалитета који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге на подручју Босне и Херцеговине.

9. Прикупљање података од трећих лица

Током поступка ради утврђивања свих релевантних чињеница, у смислу одредбе члана 35. став (1) тачка а) и ц) Закона, Конкуренцијски савјет је прикупљао податке и информације од главних конкурената.

Конкуренцијски савјет је тако дана 28.08.2020. године актима од броја: УП-06-26-2-008-19/20 до броја УП-06-26-2-008-22/20 затражио информације од привредних субјеката БХ Телеком д.д. Сарајево, ЈП Хрватске телекомуникације д.д. Мостар, Мтел а.д. Бања Лука те *Telemach* д.о.о. Сарајево и то да ли наведени привредни субјекти имају закључене Уговоре о дистрибуцији Спорт клуб са привредним субјектом *United Media*, односно његовим агентом Спорт Клуб те ако да, да

доставе информацију колико су трајали преговори за потписивање, када је уговор потписан и на колико времена.

Истовремено је затражена и информација да ли је било нејасноћа и проблема око поступања по Анексу општих услова пружања услуга, односно техничких и других услова за успостављање сарадње.

Конкуренцијски савјет је сматрао важним да има и информацију да ли су наведени привреди субјекти за сваког свог претплатника прије потписивања предметног Уговора обавили све техничке припреме које подразумијевају и набавку СТБ уређаја са *DRM* системом заштите, односно обезбиједили платформу са захтјеваним *DRM* системом заштите као и да ли је за сваког претплатника наведених привредних субјеката потписан Уговор о дистрибуцији Спорт Клуб, односно да ли стварни број претплатника једног од наведених привредног субјекта одговара броју претплатника за које исти врши откуп права преноса садржаја Спорт клуб канала.

У вези са дистрибуцијом канала Н1 затражена је информација да ли имају закључен Уговор о дистрибуцији канала Н1 те ако да, каква је била процедура преговарања и потписивања уговора за дистрибуцију истог, да су постројали одређени проблеми или условљавања од стране привредног субјекта *United Media*.

Конкуренцијски савјет је запримио поднеске наведених привредних субјеката и то дана 09.09.2020. године привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево (поднесак број: УП-06-26-2-008-24/20) и привредног субјекта *Telemach* д.о.о. Сарајево (поднесак број: УП-06-26-2-008-25/20), дана 10.09.2020. године привредног субјекта Мтел а.д. Бања Лука (поднесак број: УП-06-26-2-008-25/20), и дана 11.09.2020. године привредног субјекта ЈП Хрватске телекомуникације д.д. Мостар (поднесак број: УП-06-26-2-008-28/20).

Привредни субјекат БХ Телеком у свом одговору, у битном, наводи сљедеће:

(..)

Привредни субјекат *Telemach* у свом одговору, у битном, наводи сљедеће:

(..)

Привредни субјекат Мтел у свом одговору, у битном, наводи сљедеће:

(..)

Привредни субјекАт ХТ Еронет у свом одговору, у битном, наводи сљедеће:

(..)

10. Усмена расправа и даљи ток поступка

У даљем току поступка, будући да се ради о поступку са странкама са супротним интересима, Конкуренцијски савјет је заказао усмену расправу, у складу са чланом 39. Закона, за дан 19.11. 2020. године (позиви достављени Подносиоцу захтјева актом број: УП-06-26-2-008-49/20, Спорт Клуб актом број: УП-06-26-2-008-50/20 и *United Media* актом број: УП-06-26-2-008-51/20 дана 06.11.2020. године).

Усмена расправа одржана је у просторијама Конкуренцијског савјета о чему је сачињен Записник број: УП-06-26-2-008-60/20.

На усменој расправи Подносилац захтјева и Противна страна у поступку су остали при досадашњим исказима, као и дали додатна појашњења, одговорили на постављена питања, те расправљали о предмету поступка, а на основу доказа који су достављени у поступку. На усменој расправи странке у поступку су се обавезале доставити додатне одговоре на постављена питања, што је евидентирано записником.

Логософт је дана 26.11.2020. године поднеском запримљеним под бројем: УП-06-26-2-008-63/20 и доставио одговор на питања са усмене расправе. Одговоре на питања са усмене расправе привредни субјекат Спорт Клуб је доставио дана 30.11.2020. године поднеском запримљеним под бројем: УП-06-26-2-008-66/20. Наведене поднеске Конкуренцијски савјет је прослиједио Подносиоцу захтјева (у прилогу акта број: УП-06-26-2-008-69/20) и пуномоћни привредних субјеката Спорт Клуб и *United Media* (у прилогу акта број: УП-06-26-2-008-70/20) дана 30.11.2020. године.

Очитовање на одговоре са усмене расправе Подноситеља захтјева доставио је пуномоћник привредних субјекта *United Media* и Спорт Клуб поднеском који је запримљен дана 03.12.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-75/20.

11. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

Након сагледавања релевантних чињеница и доказа утврђених током поступка као и чињеница изнијетих на усменој расправи, савјесном и детаљном оцјеном сваког доказа посебно и свих доказа заједно, Конкуренцијски савјет је утврдио сљедеће:

Чланом 9. став (1) и (2) Закона прописано је како привредни субјекат има доминантан положај на релевантном тржишту роба или услуга, ако се због своје тржишне снаге може понашати у значајној мјери неовисно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, такође узимајући у обзир учешће тог привредног субјекта на релевантном тржишту, учешћа на том тржишту које имају његови конкуренти, као и правне препреке за улазак других привредних субјеката на тржиште. Претпоставља се да привредни субјекат има доминантан положај на тржишту роба или услуга ако на релевантном тржишту има учешће веће од 40%.

Чланом 10. став (1) Закона прописано је да је забрањена свака злоупотреба доминантног положаја једног или више привредних субјеката на релевантном тржишту, а чланом 10. став (2) прописано је да се злоупотреба доминантног положаја посебно односи на: а) директно или индиректно наметање нелојалних куповних и продајних цијена или других трговинских услова којима се ограничава конкуренција, б) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача, ц) примјену различитих услова за исту или сличну врсту послова с осталим странама, чиме их доводе у неравноправан и неповољан конкурентски положај, д) закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума.

Злоупотребом доминантног положаја, поред критеријума прописаних у члану 10. Закона, сматрају се и случајеви прописани чланом 9. Одлуке.

Захтјев за покретање поступка поднесен од стране привредног субјекта Логософт, у дијелу техничких услова, базира се на тумачењу Логософта да оператер код закључивања уговора и у току његовог трајања мора да испуњава техничке захтјеве само за оне претплатнике којима дистрибира СК канале, с тим да је дужан да плаћа за 100% својих претплатника. У том смислу Подносилац захтјева сматра да је инсистирање да 100% његових претплатника испуњава техничке захтјеве, као додатни услов за закључење уговора, није предвиђен Општим условима.

Конкуренцијски савјет је током провођења поступка утврдио да се Општи услови и Анкес Општих услова примјењује на све оператере са којима *United Media*, односно Спорт Клуб, има потписан уговор за дистрибуцију Спорт Клуб канала. СК примјењује Опште услове у складу са споразумом и инструкцијама *United Media* у свим уговорним

односима са операторима који дистрибуирају аудио-визуелне садржаје на територији Босне и Херцеговине кроз технолошке платформе за које *United Media* посједује права преноса на територији Босне и Херцеговине, а које права преноси привредном субјекту Спорт Клуб.

Спорт Клуб дјелује као агент на територији Босне и Херцеговине привредног субјекта *United Media* те између наведених привредних субјеката не постоји власничка веза док се пословне везе односе на обављање послова агента за рачун *United Media* код закључења уговора о дистрибуцији канала Спорт Клуб као и одређених других канала које емитира овај привредни субјекат у Босни и Херцеговини.

Општим условима су дефинисани услови успостављања сарадње између СК и оператера и то чланом 2. су дефинисани Технички захтјеви за успостављање сарадње, а чланом 3. Услов тачног извјештавања као услов за сарадњу.

У вези Техничких захтјева за успостављање сарадње из члана 3. Општих услова јасно се наводи да у погледу система заштите ауторских права власника садржаја сваки оператер појединачно мора да испуњава техничке захтјеве како би имао приступ сигналу Сервиса. Општи услови не наводе да сваки корисник сваког оператера мора испуњавати техничке захтјеве.

Чланом 2.1 Општих услова је предвиђено у погледу система заштите ауторских права власника садржаја, сваки оператер мора да испуњава техничке захтјеве из Прилога 6 Општих услова и примјењују се према свим Оператерима за вријеме важења уговора. Испуњеност истих се потврђује техничким извјештајем који израђује СК. Оператер је дужан да попуни и достави Упитник о заштити садржаја који чини Прилог 7, прије издавања техничког извјештаја.

Прилог 6. Технички захтјеви за успостављање сарадње Општих услова, између осталог, прописује да се садржај преноси на уређаје крајњих корисника у сигурном кодираном облику, да оператер мора имати функцију за кориштење *fingerprint* сензора и воденог жига на свим врстама уређаја крајњих корисинка. Нигдје се том приликом не наводи да је обавеза оператера да 100% његових корисника мора да испуњава прописане техничке захтјеве.

Члан 2.2 Општих услова предвиђа да оцјену испуњености прописаних техничких захтјева оператера врши овлаштено лице СК, односно *United Media*. Први технички извјештај СК ће доставити оператеру у року од 30 дана од дана пријема писаног захтјева за спровођење провјере. У случају достављања позитивног техничког извјештаја сматра се да је тај оператер испунио техничке захтјеве који су у том тренутку на снази. У случају достављања негативног техничког извјештаја, оператер има право да од СК захтјева објашњење и препоруке о мјерама потребним за испуњење техничких захтјева, а СК се обавезује да у року од додатних 30 дана достави објашњења и препоруке за отклањање недостатака.

Члан 3. се односи на Услов тачног извјештавања као услов за сарадњу.

Члан 3.1. одређује да имајући у виду да се цијена коју оператер плаћа обрачунава према броју корисника, оператер се обавезује да прије почетка испоруке сигнала и обрачунавања накнаде прибави нацрт извјештаја ревизора у складу са пројектним задатком из Прилога 5.

Члан 3.2 дефинише да ће се под појмом "корисник" у смислу Општих услова сматрати сваки корисник оператера коме оператер може испоручити сигнал аудио-визуелног садржаја (представља 100% индивидуалних корисника оператера).

Конкуренцијски савјет је током провођења предметног поступка утврдио да је привредни субјекат СК дана 09.11.2017. године Подносиоцу захтјева доставио Опште услове за закључење уговора и Анекс Општих услова што представља понуду за закључење уговора. У предметном поднеку привредном субјекту Логософт је скренута пажња да је у понуди и самостална дистрибуција канала Н1 по промотивној цијени од 0,15 ЕУР по кориснику.

Утврђено је да постојала комуникација у циљу успостављања сарадње и потписивања уговора између привредног субјекта Логософт и Спорт Клуб преко годину дана. Између осталог, привредни субјекат СК је дана 14.05.2018. године Подносиоцу захтјева доставио акт констатујући истим да Логософт није доставио сву потребну документацију прописану Општим условима, а затим је и дана 24.07.2018. године Подносиоцу захтјева доставио негативан Технички извјештај у смислу тачке 2.2. Општих услова.

Логософт се обратио привредном субјекту Спорт Клуб дана 03.08. 2018. године молбом за достављањем препорука о мјерама потребним за испуњење Техничких захтјева наводећи да је извршио све неопходне техничке припреме и набавку одговарајуће терминалне опреме у складу са Општим условима, конкретно да је реализовао набавку СТБ уређаја са захтјеваним DRM системом заштите, али и обезбједио платформу са захтјеваним DRM системом заштите, који у потпуности задовољавају услове дефенисане Општим условима. Конкуренцијски савјет је утврдио да је спорна била чињеница што је план активности Логософта био да након, значи не прије, него након добијања позитивног техничког мишљења и закључења уговора изврши замјену постојећих СТБ уређаја Логософтових корисника са СТБ уређајима који задовољавају техничке услове Општих услова и те изврши миграцију корисника са сопствене платформе на ТВ платформу која у потпуности задовољава техничке услове Општих услова. United Media међутим захтјева да се одговарајућа техничка заштита, а у овом случају мигрирање свих корисника привредног субјекта Логософт на платформу привредног субјекта Мтел који посједује платформу са захтјеваним DRM системом заштите (обзиром да платформа Логософта не посједује тражене техничке карактеристике), изврши прије закључивања уговора, однодно да је иста услов за добијање позитивног Техничког извјештаја.

Привредни субјекат Логософт је, у складу са Општим условима, реализовао набавку СТБ уређаја са захтјеваним DRM системом заштите те обезбиједио платформу са захтјеваним DRM системом заштите која је у власништву привредног субјекта Мтел али је у смислу одредби Општих услова добио негативан технички извјештај. Спорна је била чињеница што је Логософт у периоду преговарања нову платформу имплеметирао за 20 тестних корисинка/ претплатника привредног субјекта Логоосфт, док су сви други корисници/претпланици привредног субјекта Логософт користили платформу путем које се канали Спорт Клуб не могу, према наводима привредног субјекта Спорт Клуб и United Media, безбједно дистрибуирати. Разлог мигрирања свега 20 тестних корисика је, како је навео Подносилац захтјева, била неизвјесност у закључивање самог уговора о дистрибуцији имајући у виду да миграција свих корисника на Мтел платформу ствара трошкове инвеститања у сам процес и поступак. План Подносиоца захтјева је био, према његовим наводима, да након добијања позитивног техничког извјештаја и закључења уговора замјени постојеће СТБ уређаје корисника Логософта са СТБ уређајима који задовољавају техничке услове Општих услова те изврши миграцију корисинка са сопствене платформе на ТВ платформу која задовољава техничке услове Општих услова.

Имајући у виду да одредбама Општих услова није јасно и недвосмислено прописано да сваки корисник оператера мора имати инсталиран СТБ уређаја са захтјеваним DRM системом заштите произилази да само они корисници који стварно и фактички имају испоручен сигнал преметног аудио визуелног садржаја морају без изнимке имати инсталиран СТБ уређаја са захтјеваним DRM системом заштите на ТВ платформи која у потпуности задовољава тражене техничке карактеристике.

Конкуренцијски савјет је према расположивом утврдио да је објема странама у фази преговарања било познато да Подносилац захтјева користи платформу која не испуњава техничке стандарде за дистрибуцију канала Спорт Клуб и да је имао у плану из тог разлога користити платформу привредног субјекта Мтел која те услове задовољава. Чињеница је била да је Логософт у фази у којој је затражио технички преглед од стране привредног субјекта Спорт Клуб мигрирао 20 тестних корисника на платформу Мтела од укупно својих (..) корисника који су остали на платформи Логософта.

Спорт Клуб је у одговорима достављеним након усмене расправе навео да би, поред основаности за могућу злоупотребу сигнала који би у овом случају био пуштен код свега (..) % корисника, закључивање уговора за само 20 тестних корисника проузроковало наметање нелојалних куповних цијена, односно наплаћивале би се услуге које се не пружају купцу, уз другачији третман према Подносиоцу захтјева у односу на друге оператере. Међутим, Конкуренцијски савјет је утврдио да се, у складу са условима из Општих услова, цијена коју оператер плаћа већ обрачунава према броју корисника (што се потврђује извјештајем ревизора) при чему се "корисник" сматра сваки корисник оператера коме оператер може испоручити сигнал аудио-визуелног садржаја. Евидентно је, на основу прикупљених одговора Оператера са којима United има закључене уговоре за дистрибуцију Спорт Клуб канала, да се наплата врши за сваког корисника сваког оператера при чему, у фактичком смислу, сваки корисник сваког оператера заиста и не посједује Спорт Клуб канале у свом пакету ТВ програма. Према информацијама прикупљеним од трећих лица, других Оператера који имају закључен Уговор о дистрибуцији Спорт Клуб канала, стварни број претплатника одређеног оператера једнак је броју претплатника за које оператер плаћа дистрибуцију Спорт Клуб канала, односно према уговору врши се откуп права за комплетну корисничку базу без обзира да ли канале дистрибуира свим корисницима или само одређеном броју корисника/претплатника.

У конкретном случају Конкуренцијски савјет је утврдио да је у Извјештају о налазима чињеничног стања који је радио Delloite дефинисан појам "корисника" као сваки корисник коме Логософт може испоручити сигнал аудио-визуелног садржаја (што представља 100% индивидуалних корисника Друштва). Извјештај је сачињен са циљем утврђивања чињеничног стања у вези са бројем корисника (тачка 3.1. Општих услова) којима Логософт може испоручити сигнал. У Извјештају се наводи податак од (..) активних корисника ИПТВ-а привредног субјекта Логософт. У прилог чињеници да је Подносилац захтјева имао озбиљну намјеру да пребаци кориснике на платформу привредног субјекта Мтел и обезбиједи да канали буду доступни свим корисницима је навод из поднеска Подносиоца захтјева, запримљен дана 04.12.2020. године под бројем: УП-06-26-2-008-76/20, у којем исти наводи да је "у овом тренутку укупно (..) (повјерљиви подаци) наших корисника прикључено на Мтел ИПТВ платформу" истичући да би тај број био и већи да су имали закључен уговор са СК.

Слиједом наведеног Конкуренцијски савјет је утврдио да је привредни субјекат United Media злоупотријебио доминантни положај у смислу члана 10. став (2) тачка а) Закона о конкуренцији на начин да је приликом преговарања за закључивање уговора о дистрибуцији канала Спорт Клуб у Босни и Херцеговини наметањем услова да 100% постојећих корисника привредног субјекта Логософт мигрира на платформу привредног субјекта Мтел директно наметнуо трговачке услове којм се ограничава конкуренција обзиром да Општим условима критеријум 100% корисника сваког оператера који испуњавају техничке услове за закључење уговора није прописан. Поред тога, привредни субјекат United Media је злоупотријебио доминантни положај у смислу члана 10. став (2) тачка б) Закона о конкуренцији наметањем услова који није прописан Општим условима пружања услуга те на тај начин ограничио тржиште на штету потрошача/корисника привредног субјекта Логософт којима је ускратио праћење фудбалских садржаја високог квалитета који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге.

На основу свега наведеног Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки 1. и тачки 2. диспозитива овога Рјешења.

Тачком 3. диспозитива овог Рјешења наложено је да United Media, путем свог агента привредног субјекта Спорт Клуб, у року од 60 дана закључи Уговор о дистрибуцији канала Спорт клуб са привредним субјектом Логософт.

Конкуренцијски савјет је утврдио да су сви оператери у Босни и Херцеговини који имају закључен Уговор о дистрибуцији Спорт Клуб канала и прије потписивања уговора имали ИПТВ платформу са DRM заштитом и адекватне СТБ уређаје за све своје кориснике те су тиме испуњавали техничке захтјеве тражене од стране привредног субјекта United Media. Конкуренцијски савјет стога није утврдио да је привредни субјекат United Media злоупотријебио доминантан положај у смислу члана 10. став (2) под ц) примјеном различитих услова за исту или сличну врсту послва са осталим странама чиме је привредни субјекат Логософт довео у неравноправан и неповољан конкурентски положај. За реализацију дистрибуције канала СК према крајњем кориснику потребно је да сваки Оператер има ИПТВ платформу са DRM заштитом и СТБ уређаје. У том смислу од привредног субјекта Логософт није тражено ништа што није тражено од осталих Оператера.

Конкуренцијски савјет овдје не улази у питања техничке оправданости и нужности ИПТВ платформе са DRM заштитом потребе да сваки корисник има СТБ уређаје али је чињеница да се услов као такав примјењује на све оператере потписнице уговора о дистрибуцији Спорт Клуб канала.

О наводима који се тичу пребацивања садржаја СК канала на "нови" Нова Спорт канал као и осталим наводима који нису били предмет овог поступка Конкуренцијски савјет није одлучивао те исти нису утицали на исход овог поступка.

Спорт Клуб је Анексом 1 допунио Опште услове и то у складу са инструкцијама привредног субјекта United Media. Допуна се, између осталог, односи на измјену гдје се у члану 2 додаје нова тачка 2.9. која гласи:

"Члан 2 се неће примјењивати на самосталну дистрибуцију канала H1. Ради избјегавања сумње Оператори неће бити обавезни да испуњавају Техничке захтјеве, односно да достављају Технички извјештај уколико дистрибуирају само канал H1".

Члан 2.9 уређује да се члан 2. неће примјењивати на самосталну дистрибуцију канала H1, те да оператер неће бити у обавези да испуњава техничке захтјеве, односно да доставља технички извјештај уколико дистрибуира само канал H1.

Када је ријеч о уговору за дистрибуцију канала H1 Конкуренцијски савјет је утврдио да се Логософт дана 11.10.2018. године обратио привредном субјекту СК истичући да жели почети самосталну дистрибуцију канала H1, затраживши да им се пошаље приједлог Уговора за наведено, са клаузулом да се исти аутоматски раскида када закључе Уговор од дистрибуцији канала *United* пакета, будући да исти садржи и канал H1.

Спорт Клуб је одговорио дописом 27.11.2018. године наводећи да је исти прослиједио Принципалу ради припреме уговора те да ће исти бити прослијеђен Логософту након што Спорт Клуб прими верзију уговора од Принципала.

Конкуренцијски савјет је утврдио да уговор о дистрибуцији није везан закључивањем уговора о дистрибуцији Спорт Клуб канала (члан Општих услова) те да је ријеч о дистрибуцији канала који може бити дистрибуиран или самостално или унутар *United* пакета.

Током провођења предметног поступка утврђено је да привредни субјекат *United Media* није емитер канала H1, већ је емитер канала привредни субјекат *Adria News S.a.r.l.*, које јесте повезано лице *United Media S.a.r.l.* у саставу *United Group.*

Привредни субјекат Спорт Клуб јесте агент и привредног субјекта *Adria News S.a.r.l.* као и одређених других емитера. У Општим условима за емитовање канала Спорт Клуб наглашено је да се технички услови битни за канале Спорт Клуб не примјењују на емитирање канала H1. Обзиром да је садржај канала H1 информативног карактера, да исти нема повезницу са фудбалским садржајима високог квалитета који укључују и пренос Ливе пакета енглеске Премијер лиге, те да исти нема доминантан положај на дистрибуцији истог као и закључење уговора представља комерцијално питање и ствар је пословних политика самих привредних субјеката.

У овом дијелу Захтјева, Логософт истиче евентуално постојање повреде у смислу условљавања да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума из члана 10. став (2). тачка д) Закона.

Конкуренцијски савјет је утврдио да не постоји условљеност дистрибуирања канала Спорт Клуб са каналом H1 имајући у виду да се Уговор за дистрибуцију канала H1 може уговорити кроз самостални уговор али и као саставни дио *United* пакета те самим тим није утврђена повреда одредби члана 10. став (2) тачка д) Закона.

У прилог наведеном је и чињеница да Мтел има потписан Уговор за дистрибуцију Спорт Клуб канала али не и потписан уговор за дистрибуцију канала H1.

Конкуренцијски савјет није утврдио да се дистрибуција канала H1 везује на било који начин за дистрибуцију канала Спорт Клуб (једина повезница је могућност набавке од истог агента, који је агент и разних других емитера специјализованих дјечјих, спортских и нетематских канала).

Спорт Клуб д.о.о. Сарајево је као агент *Adria News S.a.r.l.* јасно дао потпуно одвојену понуду за дистрибуцију канала H1, те се та понуда као што је очигледно из Општих услова односи само на канал H1, чија је набавка могућа одвојено и није условљена дистрибуцијом канала Спорт Клуб (нити је дистрибуција Спорт Клуб условијена дистрибуцијом H1, што доказује чињеница да нпр. привредни субјекат Мтел дистрибуира канале Спорт Клуб, а не дистрибуира канал H1).

На основу свега наведеног Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки 5. диспозитива овога Рјешења.

12. Новчана казна

У смислу члана 48. став (1) тачка а) Закона о конкуренцији, новчаном казном у износу највише до 10,0% вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је претходила години у којој је наступила повреда закона, казниће се привредни субјекат, ако злоупотријеби доминантан положај на начин прописан одредбама члана 10. Закона о конкуренцији.

Конкуренцијски савјет је приликом изрицања висине новчане казне узео у обзир намјеру те дужину трајања повреде Закона о конкуренцији, као и посљедице које је иста имала на тржишну конкуренцију, у смислу члана 52. Закона о конкуренцији.

Надаље, полазећи од неспорно утврђене чињенице да је *United Media* злоупотријебио доминантни положај, из члана 10. став (2) тачке а) и б) Закона о конкуренцији, у смислу члана 48. став (1) тачке б) Закона о конкуренцији, изречена је новчана казна у износу 100.000,00 КМ (стотинухиљада КМ), што представља (..) % оствареног прихода из 2019. године, који је износио (..) ЕУР, односно (..) КМ.

С обзиром на висину изречене новчане казне, Конкуренцијски савјет није имао првенствено за циљ кажњавање искључиво ради кршења Закона о конкуренцији, већ да упозори привредни субјекат *United Media* на обавезу поштовања правила тржишне конкуренције утврђених одредбама Закона о конкуренцији.

У случају да се изречена новчана казна не уплати у утврђеном року иста ће се наплатити принудним путем од повезаног привредног субјекта *Telemach* д.о.о. Сарајево, у смислу члана 47. Закона о конкуренцији, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.

Имајући у виду наведено, Конкуренцијски савјет је одлучио као тачки 4. диспозитива овог Рјешења.

13. Трошкови поступка

Пуномоћник Подносиоца захтјева је дана 30.11.2020. године поднеском број: УП-06-26-2-008-64/20 доставио Захтјев за накнаду трошкова поступка у укупном износу од 1.967,69 КМ са укљученим износом ПДВ-а. Подносилац захтјева је затим додатно дана 04.12.2020. године поднеском који је запримљен под бројем: УП-06-26-2-008-76/20 поднио додатни Захтјев за накнаду трошкова у износу од 1.000,00 КМ. У том смилу Подносилац захтјева је доставио Захтјев за накнаду трошкова поступка у укупном износу од 2.967,69 КМ.

Пуномоћник привредних субјеката *United Media* и Спорт Клуб је дана 03.12.2020. године поднеском број: УП-06-26-2-008-74/20 доставио Захтјев за накнаду трошкова поступка у укупном износу од 2.106,00 КМ са укљученим износом ПДВ-а.

Конкуренцијски савјет је приликом одређивања трошкова поступка узео у обзир одредбе Закона о управном поступку и то члан 105. став (2) Закона о управном поступку када у поступку учествују двије или више странака са супротним интересима, странка која је изазвала поступак, а на чију је штету поступак окончан, дужна је противној странци надокнадити оправдане трошкове који су тој странци настали учешћем у поступку. Ако је која од страна дјелимично успјела у свом захтјеву, дужна је надокнадити противној страни трошкове сразмјерно дијелу свог захтјева у којем није успјела.

Како је у предметном поступку Подносилац захтјева половично успио са својим Захтјевом, односно са дијелом Захтјева који се односи на злоупотребу доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) под а) и б) Закона,

Конкуренцијски савјет је у износу од 50% наведеног износа трошкова поступка прихватио Захтјев привредног субјекта Логософт за накнаду трошкова.

Обзиром да је одбијен Захтјев Подносиоца захтјева у дијелу који се односи на злоупотребу доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) под ц) и д) Закона, Конкуренцијски савјет је у износу од 50% износа трошкова поступка прихватио захтјев за надокнаду трошкова привредних субјеката Спорт Клуб и *United Media*.

Имајући у виду наведено те да је Подносилац захтјева у Захтјеву указивао на четири повреде Закона, а да је успио доказати двије, Конкуренијски савјет је сразмјерно томе оцијенио да истом припада накнада трошкова у износу од 1.483,84 КМ.

Истом аналогијом, привредним субјектима *United Media* и Спорт Клуб припада накнада трошкова у износу од 1.053,00 КМ.

На основу горе наведеног, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки 6. диспозитива овога Рјешења.

14. Административна такса

У складу са чланом 2. тарифни број 107. став (1) тачка ф) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренцијским савјетом ("Службени гласник БиХ", број 30/06, 18/11 и 75/18) Подносилац захтјева је на ово Рјешење обвезан платити административну таксу у укупном износу од 1.500,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

У складу са одредбом члана 3. став (2) тачка б) Одлуке о висини административних такси у вези с процесним радњама пред Конкуренцијским савјетом, Подносилац захтјева је након извршене уплате дужан уплатницу као доказ о извршеној уплати административне таксе доставити Конкуренцијском савјету, прије достављања Рјешења.

Уколико Подносилац захтјева не изврши уплату административне таксе, Конкуренцијски савјет ће покренути поступак принудне наплате по процедури која је прописана чланом 18. Закона о административним таксама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 и 3/10).

Слиједом наведеног, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки 7. диспозитива овог Рјешења.

15. Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна странка може покренути Управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овога Рјешења.

Број УП-06-26-2-008-85-/20
22. децембра 2020. године
Сарајево

Предсједник
Др **Стјепо Прањић**, с. р.

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (1) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a u vezi člana 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka podnesenom od strane privrednog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo protiv privrednog subjekta United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i privrednog subjekta Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačke a), b), c) i d) Zakona o konkurenciji zaprimljenog pod brojem: UP-06-26-2-008-1/20 dana 27.01.2020. godine na 77. (sedamdesetsedmoj) sjednici održanoj 22.12.2020. godine, je donijelo

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da privredni subjekt United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, putem svog agenta privrednog subjekta "Sport Klub" d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zloupotrijebio dominantni položaj u smislu člana 10. stav (2) tačka a) Zakona o konkurenciji na način da je prilikom pregovaranja za zaključivanje ugovora o distribuciji kanala Sport Klub u Bosni i Hercegovini nametanjem uslova da 100% postojećih korisnika privrednog subjekta Logosoft migrira na platformu privrednog subjekta Mtel direktno nametnuo trgovačke uslove kojm se ograničava konkurencija.
2. Utvrđuje se da je privredni subjekt United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, putem svog agenta privrednog subjekta "Sport Klub" d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zloupotrijebio dominantni položaj u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona o konkurenciji nametanjem uslova koji nije propisan Opštim uslovima pružanja usluga, ograničio tržište na štetu potrošača na način da je na štetu korisnika privrednog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo uskratio praćenje fudbalskih sadržaja visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige.
3. Nalaže se privrednom subjektu United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg da, putem svog agenta privrednog subjekta "Sport Klub" d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, u roku od 60 dana zaključi Ugovor o distribuciji kanala Sport klub sa privrednim subjektom Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo prema stvarnom broju korisnika privrednog subjekta Logosoft kod kojih je implementirana tehnička zaštita u skladu sa Opštim uslovima.
4. Izriče se novčana kazna privrednom subjektu United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, zbog kršenja Zakona utvrđenog u tački 1. i tački 2. ovog Rješenja, u visini od 100.000,00 KM (stotinuhiljada KM), u smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog Rješenja.
   Ukoliko privredni subjekt United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, ne uplati izrečenu novčanu kaznu u ostavljenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine, od njegovog povezanog lica registrovanog u Bosni i Hercegovini "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo.
5. Odbija se kao neosnovan zahtjev privrednog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo podnesen protiv privrednog subjekta United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i privrednog subjekta Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav 2) tačke c) i d) Zakona o konkurenciji.
6. Nalaže se privrednom subjektu Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo da privrednim subjektima United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543

Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo na ime troškova postupka isplatni novčani iznos od 1.053,00 KM dok se privrednim subjektima United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo nalaže da na ime troškova postupka isplate novčani iznos od 1.483,84 KM privrednom subjektu Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo, sve u roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.

7. Obavezuje se privredni subjekt Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo da plati administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
8. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće BiH je zaprimilo, pod brojem: UP-06-26-2-008-1/20 dana 27.01.2020. godine, Zahtjev za pokretanjam postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) privrednog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Logosoft ili Podnosilac zahtjeva) protiv

- privrednog subjekta United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg (u daljem tekstu: United Media) i
- privrednog subjekta Sport Klub d.o.o., Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo (u daljem tekstu: Sport Klub ili SK)

u vezi zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon).

Dopunom Zahtjeva Logosoft je ukazao i na eventualnu zloupotrebu dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačka d) Zakona.

Na Zahtjev Konkurencijskog vijeća u vezi dostavljanja dopune dostavljenih podataka koji je Konkurencijsko vijeće uputilo dana 05.02.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-2/20 Podnosilac zahtjeva je Konkurencijskom vijeću dana 11.02.2020. godine podneskom zaprimljenim pod brojem UP-06-26-2-008-3/20 zatražio produženje roka za dostavom podataka. Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP-06-26-2-008-4/20 dana 13.02.2020. godine odobrilo traženo produženje. Podnosilac zahtjeva je iste dostavio dana 24.02.2020. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-5/20.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnosiocu zahtjeva izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona, dana 28.05.2020. godine, aktom broj: UP-06-26-2-008-6/20.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su privredni subjekti Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo, United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg i Sport Klub d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71 000 Sarajevo.

1.1. Privredni subjekt Logosoft d.o.o. Sarajevo

Privredni subjekt Logosoft d.o.o. Sarajevo, Grbavička 4, 71000 Sarajevo registrovan je kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem 65-01-0594-11. Osnovan je 1995. godine i inicijalno se bavio prodajom računara, sistem integracijama i drugim poslovnim rješenjima, gdje je vremenom ostvario značajne rezultate. Tokom 1998. godine proširuje svoje usluge na polje telekomunikacija, a u 2000. godini postaje prva kompanija u Bosni i Hercegovini koja se bavi pružanjem bežičnog širokopojasnog pristupa internetu.

U 2003. godini Logosoft započinje sa izgradnjom vlastite optičke infrastrukture na području Sarajeva, a povezan je sa Tuzlom i Zenicom. Prvi počinje sa pružanjem IPTV usluge na svojoj platformi koja se nalazi u Sarajevu, a 2008. godine od Regulatorne agencija za telekomunikacije (u daljem tekstu: "RAK") dobija dozvolu za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. 2014. godine Mtel a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: "Mtel") postaje vlasnik privrednog subjekta Logosoft.

1.2. Privredni subjekt United Media S.a.r.l.

Privredni subjekt United Media S.a.r.l., Boulevard Pierre Frieden 43, L-1543 Veliko Vojvodstvo, Luksemburg, registrovan je dana 05.03.2014. godine pod matičnim brojem: B 184939 u Registru privrednih društava i trgovine Luksemburg. Prema informacijama iz Zahtjeva privredni subjekt United Media upravlja medijskim uslugama i uslugama oglašavanja u okviru grupe društava pod kontrolom privrednog društva United Group B.V. iz Holandije uključujući tu kupovinu odnosno licenciranje TV prava za potrebu proizvodnje kanala koje potom emituje, gdje su uključena i prava na emitovanje sportskih, filmskih i drugih sadržaja. United grupa je u krajnjem vlasništvu fondova koje savjetuje BC Partners LLP, međunarodni privatni investicioni fond sa sjedištem u Londonu, čija je jedina djelatnost obavljanje savjetodavnih usluga.

United Media je vlasnik nekoliko TV kanala koji se emituju u BiH, uključujući tu i Sport Klub (više kanala) i N1 BiH.

1.3. Privredni subjekt Sport Klub d.o.o. Sarajevo

Privredni subjekt Sport Klub d.o.o., na ranijoj adresi Hajrudina Šabanije 49, 71 000 Sarajevo (u daljem tekstu: Sport Klub ili SK), registrovan je kod Općinskog suda u Sarajevu, pod matičnim brojem 65-01-0208-09.

Sport Klub kanali emituju najbolje događaje iz svijeta fudbala i to Live paket Premijer lige (počev od 2006. godine), kao i druge premijum sadržaje kao što su LaLiga, EURO i kvalifikacije za Svjetsko prvenstvo, kao i UEFA Liga nacija), košarke (NBA, Evroliga, Evrokup, FIB A kvalifikacije i turniri) i tenisa (Vimbldon, Masters Serije i WTA).

Na kanalima se prenosi i holandski, turski, austrijski, ukrajinski i švajcarski fudbal, kao i auto-moto sportovi: Formula 1, Moto GP i NASCAR. Tu su i NFL, IAAF Dijamantska liga atletike, ruski KHL hokej, kao i Liga šampiona (muška i ženska), Liga nacija, evropska i svjetska prvenstva u odbojci. Portfolio sportskih kanala čine SKI, SK2, SK3, SK4, SK5, SK6, SK7, SK8, SK9 i SK10, specijalizovani kanal SK Golf, kao i SK HD.

Tokom trajanja postupka privredni subjekt Sport Klub je dostavio Uvjerenje o registraciji poreznog obveznika sa promjenom adrese na Džemala Bijedića br 160 G, Lamela C, 71000 Sarajevo.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u toku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke u definisanju dominantnog položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku, u smislu člana 26. Zakona.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njegovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine s druge strane ("Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori", br. 10/08 - u daljem tekstu: Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju) odredba čl. 71. o primjeni kriterija i pravne stečevine Evropske unije, te člana 43. stav (1) Zakona, omogućuju Konkurencijskom vijeću u svrhu ocjene datog slučaja, da se može

koristiti sudskom praksom Evropskog suda pravde i odlukama Evropske komisije.

Konkurencijsko vijeće je radi boljeg utvrđivanja stanja svari u predmetnom slučaju izvršilo uvid u Opšte uslove pružanja usluga, Anex 1 Opštih uslova pružanja usluga te Ugovora o distribuciji Sport Klub kanala privrednog subjekta Sport Klub sa drugim operaterima u BiH.

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Zahtjev za pokretanjem postupka odnosi se na činjenicu da je SK, postupajući kao agent United Media, namjerno odugovlačio sa pregovorima za zaključenje ugovora sa Logosoftom, odnosno da je bez ikakvog objektivnog razloga i suprotno svojim Opštim uslovima za zaključenje ugovora (član 2 i 3) odbio da sa Logosoftom zaključi Ugovor o distribuciji kanala Sport Klub. Na taj način, Logosoft je praktično onemogućen da se efektivno takmiči na maloprodajnom tržištu distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija i stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na druge operatere koji u svojoj ponudi imaju jedan takav kvalitetan sportski sadržaj, na prvom mjestu Live paket engleske Premijer lige, a sve na štetu korisnika Logosofta koji su uskraćeni za praćenje sportskih sadržaja koji se prikazuju na Sport klub kanalima.

3.1. Navodi iz Zahtjeva

U Zahtjevu se dalje u bitnom navodi slijedeće:

Poslovne aktivnosti United grupe u BiH obuhvataju i tržišta fiksne telefonije i pristupa internetu kao i maloprodajno tržište distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. Na ovom posljednjem tržištu, United Grupa je prisutna preko slijedećih privrednih društava, koja nastupaju udruženo: Telemach d.o.o. Sarajevo, M & H Company d.o.o. Sarajevo, HKB net d.o.o. Sarajevo i KATV HS d.o.o. Sarajevo.

Prema podacima RAK, na dan 31.12.2018. godine ova 4 operatera zajedno zauzimaju 43,17% maloprodajnog tržišta distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u BiH, s tim daje pojedinačno najveći Telemach, sa 37,36% tržišta.

Imajući u vidu ovako visoki udio na tržištu, te rasprostranjenost infrastrukture na teritoriji cijele BiH (za razliku od drugih operatera koji posluju na užim geografskim područjima), nespornu finansijsku snagu United Grupe, te njegovu vertikalnu integrisanost sa United Media, Telemach i njegova povezana lica (3 gore navedena) imaju značajnu tržišnu snagu, koja im omogućava da se na maloprodajnom tržištu distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija ponašaju u značajnoj mjeri nezavisno o konkurentima i potrošačima, odnosno da imaju dominantni položaj.

SK je zastupnik, odnosno agent privrednog subjekta United Media, koji je počev od 2012. godine ovlašten za distribuciju Sport Klub kanala i kanala N1 na teritoriji BiH. Kao vlasnik ovih kanala, United Media ima pravo odlučivanja o načinu distribucije, procedurama i drugim pitanjima oko zaključivanja pojedinačnih ugovora o distribuciji sa operaterima u BiH.

U periodu od 01.01.2013. godine pa do 31.12.2015. godine Logosoft je imao zaključen ugovor sa SK u pogledu distribucije Sport Klub kanala u BiH. United Media, odnosno njen agent nisu imali primjedbe kod izvršenja ugovora, u smislu redovnog izmirenja novčanih obaveza, poštovanja prava intelektualne svojine i onemogućavanja piraterije, prijavljivanja tačnog broja korisnika i slično.

Dana 09.11.2017. godine SK je dostavio privrednom subjektu Logosoft dopis (zaprimljen dana 10.11.2017. godine) kojim obavještavaju Logosoft da im dostavljaju Opšte uslove za zaključenje ugovora i Aneks opštih uslova oba datirana 09.11.2017. godine (u daljem tekstu: "*Opšti uslovi")*, te da imajući u vidu da priloženi uslovi sadrže sve bitne elemente za zaključenje ugovora, taj dopis i priloženi uslovi sa aneksom predstavljaju ponudu za zaključenje ugovora.

Imajući u vidu atraktivnost sadržaja koji se emituju na Sport klub kanalima, u prvom redu mečeve Live paketa engleske Premijer lige u BiH a u cilju očuvanja baze postojećih i pridobijanja novih pretplatnika (posebno u Sarajevu) menadžment Logosofta je donio odluku da započne sve potrebne radnje i poslovne procese kako bi u svoj paket uvrstio Sport Klub kanale, a što je podrazumijevalo nabavku nove terminalne opreme (Set-Up Box - STB uređaja) i IPTV platformu koji zajedno obezbjeđuju adekvatnu tehničku zaštitu zahtjevanu od SK, a s obzirom da IPTV platforma koju koristi Logosoft i nalazi se u Sarajevu to ne ispunjava.

S tim u vezi, izvršene su sve neophodne tehničke pripreme i nabavka odgovarajuće terminalne opreme u skladu sa Opštim uslovima, realizovana je nabavku STB uređaja sa zahtjevanim DRM (*digital rights managament*) sistemom zaštite te obezbjeđena platforma sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite, koja u potpunosti zadovoljava tehničke uslove definisane članom 3. Opštih uslova. Konkretno riječ je o IPTV platformi sa Verimatrix DRM sistemom zaštite, u vlasništvu društva M:tel, koja se nalazi na centralnoj lokaciji u ulici Mladena Stojanovića 8 u Banja Luci.

Logosoft i M:tel su odvojena dva virtuelna korisnika te M:tel IPTV platforme.

M:tel IPTV sistem sa tehničkom zaštitom se sastoji od slijedećih elemenata zaštite:

- Svaki TV kanal, za koji to traži vlasnik sadržaja, se može enkriptovati, što znači da se vrši tzv. skremblovanje TV signala tako da se svaki piksel u svakom frame-u postavi na drugu poziciju, čime sadržaj postaje neprepoznatljiv ukoliko krajnji korisnik nema odgovarajuću terminalnu opremu koja može da uradi dekriptovanje signala.
- Svaki STB uređaj mora preuzeti ključ od sistema za tehničku zaštitu da mi mogao dekriptovati TV sadržaje, odnosno da bi korisnik mogao da ih gleda.
- Da bi korisnik pristupio IPTV sistemu, mora biti unesen u CRM (*Customer relationship management sistem*, zajedno sa sistemom za naplatu) od strane Logosofta i kod korisnika se mora postaviti odgovarajuća terminalna oprema.
- Korisnik ne može samostalno kupiti identičan STB koji koristi Logosoft, postaviti ga i pristupiti sistemu, obzirom da takav uređaj nije na listi uređaja koji mogu preuzeti ključeve sa IPTV sistema i dobiti pravo pristupa sistemu.
- Sav sadržaj koji se snima (tzv. *nPVR - network Personal Video Recorde* funkcionalnosti) se također štiti i korisnik nema mogućnost da snima TV sadržaje na STB-u, nego se isti snimaju na uređajima u Banja Luci, snimani enkriptovani sadržaj se povlači sa lokacija za pohranu podataka iz Banja Luke i reprodukuje na STB-ovima koji posjeduju ključeve za pristup sistemu, čime se snimljeni sadržaji štite od krađe.
- STB uređaj nema mogućnost snimanja TV sadržaja na neke druge eksterne uređaje (poput USB sticka, eksternog hard diska i slično).
- Verimatrix DRM sistem za enkripciju podržava prikaz otiska (*display fingerprinting*) na način da periodično na ekranu prikazuje identifikator korisničkog uređaja sa ciljem odvraćanja od neautorizovane retransmisije strimovanog sadržaja.

Logosoft IPTV sistem i M:tel IPTV sistem su u potpunosti fizički odvojeni sistemi na dvije različite geolokacije, koji

neovisno obrađuju sve zahtjeve za IPTV sistemima i TV sadržajima i vrši se paralelna dupla administracija. Tako, ukoliko se TV kanal pusti na jednoj platformi, potrebno je da se cijeli proces dodavanja novog kanala prođe i na drugoj platformi. S druge strane, oba IPTV sistema, koriste različitu terminalnu opremu, STB uređaje koji se mogu koristiti samo na jednom IPTV sistemu, a ne na drugom. Jedino zajedničko što ova dva IPTV sistema imaju jeste transport usluge kroz Logosoft optičku mrežu, što niti u jednom trenutku ne utiče na isporuku, kvalitet i zaštitu IPTV usluga.

U tom smislu, kako se navodi u Zahtjevu, pored postojećeg Logosoft IPTV sistema koji funkcioniše od 2008. godine, Logosoft 2018. godine počinje koristiti novu M:tel IPTV platformu sa pratećom Verimatrix DRM zaštitom i adekvatnom terminalnom opremom, koji su već u tom trenutku u cijelosti osposobljeni za samostalnu ditribuciju zaštićenog TV signala korinisicima koji imaju odgovarajući STB uređaj, uključujući tu i Sport klub kanale (ovo imajući u vidu da kompletan M:tel sistem omogućava adekvatnu tehničku zaštitu koju traži United Media, odnosno SK).

U cilju zaključenja ugovora o distribuciji za Sport klub kanale, dana 12.04.2018. godine Logosoft dostavlja SK popunjen, potpisan i ovjeren formular zahtjeva za dostavom ponude uz priloge:

(i) ovjerenu kopiju važeće dozvole za distribuciju televizijskog programa,
(ii) ovjerenu kopiju opće dozvole za javnog mrežnog operatera i
(iii) ovjerene kopije kartona deponovanih potpisa kod 9 banaka.

Tom prilikom Logosoft je naveo da očekuje ponudu SK.

Sve navedeno Logosoft čini u skladu sa Opštim uslovima, koji su na snazi u momentu dostavljanja zahtjeva za dostavom ponude a kojima je članom 6., koji uređuje obaveze operatera, odnosno članom 6.1. predviđeno da će u pogledu upućivanja ponude, odnosno u postupku zaključenja ugovora sa agentom (SK), operater biti u obavezi, a što je predviđeno članom 6.1.1., da zahtjev za ponudom u skladu sa formularom u Prilogu 1, popunjen u cijelosti, dostavi agentu pisanim putem (istovremeno i preporučenom poštom i elektronskom poštom na e mail adresu).

Dana 14.05.2018. godine SK se obraća Logosoftu dopisom "*Odgovor na dostavljanje formulara zahtjeva za dostavom ponude*", zaprimljen od strane Logosofta dana 18.05.2018. godine, kojim ih isti obavještava da je ustanovljeno da nisu postupili po tački 6. Opštih uslova u kojima su tačno odredili koju dokumentaciju operater treba da dostavi SK u slučaju da prihvata uslove Opštih uslova i ponude, te da očekuje i informaciju u pisanoj formi koji paket kanala Logosoft želi da ugovori za reemitovanje u svojoj mreži.

U nastavku dopisa SK navodi da je Prilog 1 - formular ispravno popunjen i dostavljen s potrebnim prilozima dokumentacije, ali da nedostaju

(i) prihvat ponude/Prilog 2 - formular prihvata ponude - izjava/sporazum o odustanici,
(ii) izvod iz sudskog registra, ne stariji od 3 mjeseca, u orginalu ili ovjerenoj kopiji,
(iii) popunjen obrazac Prilog 7 - upitnik o zaštiti sadržaja/tekstualni i grafički prikaz mreže (opis korištenih tehnologija prenosa, tehnologiju head-enda, grafički prikaz mreže, teritorijalni i strukturni),
(iv) sredstvo obezbjeđenja u vidu 3 primjerka blanko sopstvene mjenice, kao i mjenično ovlašćenje, te da uz izjavu/sprazum o odustanici dostavimo i slijedeću fakultativnu dokumentaciju ukoliko je posjedujemo i to
(v) pozitivan izvještaj u skladu sa tačkom 2.2. Opštih uslova i prvi revizorski izvještaj u skladu sa tačkom 3.1. Opštih uslova.

SK dopis završava molbom da Logosoft ponovo pogleda Opšte uslove sa ponudom i da prema njima pripremi i dostavi potrebnu dokumentaciju.

Dana 29.06.2018. godine Logosoft se obraća dopisom SK i u prilogu dostavlja slijedeću dokumentaciju:

- Prilog 2 - formular prihvata ponude - izjava/sporazum o odustanici, potpisan i ovjeren od strane ovlaštenih zastupnika Logosofta;,
- revizorski izvještaj izrađen u skladu sa Prilogom 5 - projektni zadatak, od strane revizorske kuće Deloitte d.o.o. Banja Luka;
- ovjerenu kopiju aktuelnog izvoda iz sudskog registra,
- popunjen obrazac Prilog 7 - upitnik o zaštiti sadržaja, sa dva priloga za tačku 11 i dva priloga za tačku 14 i
- izjavu na memorandumu Logosofta kojom se defmiše za koji paket je zainteresovan.

Logosoft dalje navodi da sredstva objezbjeđenja u vidu 3 blanko sopstvene mjenice i mjenično ovlaštenje može da pošalje najkasnije do zaključenja ugovora, ovo s toga što mjenično ovlaštenje, između ostalog, sadrži referencu ugovora, broj i datum ugovora na osnovu kojega se izdaje mjenično ovlaštenje, a da Logosoft u trenutku slanja dopisa tu informaciju nema.

Na kraju dopisa Logosoft je zamolio SK da u skladu sa tačkom 2.2. Opštih uslova izvrši ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva, odnosno sprovede neophodnu provjeru.

Deloitte izvještaj koji je urađen u skladu sa Prilogom 5 Opštih uslova, kao nalaz navodi da je na dan 31. maj 2018. godine Logosoft mogao isporučiti signal audio-vizuelnog sadržaja za ukupno (..) [1] aktivnih korisnika IPTV i to rezidencijalnih korisnika (fizičkih lica) (..), a poslovnih korisnika (..). Od ukupnih aktivnih rezidencijalnih korisnika, njih (..) koristi IPTV priključak, a (..) poslovnih korisnika koristi ukupno (..) IPTV priključak. Delloitte je potvrdio da nisu uočili nikakva odstupanja od podataka koje im je prezentovao Logosoft.

U Upitniku o zaštiti sadržaja u tački 1 Logosoft navodi da je Sarajevo geografsko područje na kome trenutno pruža uslugu, te da je tip mreže za koju će usluga biti isporučena IPTV, a u tački 6, Logosoft daje podatke i grafički prikaz platforme koju će koristiti i to M:tel platforme, te objašnjava da se DRM i Verimatrix blokovi zaštite nalaze na centralnoj lokaciji u ulici Mladena Stojanovića 8 u Banja Luci.

Dalje navodi da su korisnici SK kanala kontrolisani sa M:Tel Middleware-a (platforme) koji se provison-uje preko Logosoft CRM-a. Pristup sadržaju je omogućen samo provision-ovanim korisnicima koji posjeduju odgovarajuće uređaje, te da svaki uređaj mora preuzeti ključ sa VCAS sistema kako bi mogao dekriptovati sadržaj.

U tački 11 Upitnika o zaštiti sadržaja Logosoft navodi da IPTV koristi isključivo STB uređaje Amino 139 i Arris VIP 1113, a u tački 22 potvrđuje da Verimatrix DRM sistem za enkripciju podržava prikaz (display fingerprint) na način da periodično na ekranu prikazuje identiflkator korisničkog uređaja sa ciljem odvraćanja od neautorizovane transmisije strimovanog sadržaja.

U tački 14 Upitnika o zaštiti sadržaja koja se odnosi na kodiranje sadržaja, Logosoft daje detaljan opis kodiranja i navodi da je svaki kadar snimka u potpunosti kodiran i da je svaki vremenski sadržaj kodiran (24x7). Kao prilog dostavlja potvrdu TeleGroup upućenu M:Telu o uspješnoj integrisanosti Verimatrix DRM sistema, te da je obezbjeđena zaštita svih vrsta video sadržaja koji se distribuiraju krajnjim korisnicima. Takođe kao

[1] (..) Podaci koje je Podnosilac zahtjeva označio kao poslovnu tajnu, kao i kompletan Deloitte izvještaj (prilog uz Dopis br 4.)

prilog dostavlja i potvrdu Verimatrix Ine iz Kalifornije da je TeleGroup kupio Verimatrix podršku za svog klijenta M:Tel za period od 1.1.2018. do 31.12.2018. godine.

U posljednjem prilogu dopisa Logosoft dostavlja i izjavu kojom iskazuje interes za distribuciju United paketa po cijeni od EUR 1,90 mjesečno po korisniku.

Dopisom od 24.07.2018. godine koji je zaprimljen od strane Logosofta 26.07.2018. godine SK obavještava Logosoft da je ovlašteno lice SK sprovelo ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva distributivnog sistema Logosoft i da je SK dostavio negativan tehnički izvještaj u smislu tačke 2.2. Opštih uslova.

U preciziranju nedostataka navodi se da je Logosoft u Upitniku o zaštiti sadržaja naveo da koristi dva tipa set-boxa Arris VIP 1113 i Amino 139, a da je prilikom ocjene ispunjenosti propisanih uslova utvrđeno da Logosoft koristi i druge uređaje koji nisu navedeni u upitniku, a koji nisu pokriveni DRM sitemom zaštite uz navođenje linka do Logosoftovog sajta sa IPTV opremom. Također je kao nedostatak navedeno da je u odjeljku 6 Upitnika o zaštiti sadržaja prikazan dijagram iz kog proizilazi da se IPTV Middleware nalazi na centralnoj lokaciji u TK Centru M:tela u ulici Mladena Stojanovića 8 u Banja Luci, ali da je u postupku ocjene ispunjenosti propisnih uslova utvrđeno da Logosoft dodatno posjeduje i sopstvenu televizijsku platformu koja nije pokrivena DRM sistemom zaštite.

Na kraju dopisa SK konstatuje da Logosoft u tom trenutku ne ispunjava propisane tehničke uslove za zaključenje ugovora o distribuciji kanala koji se nalaze u ponudi United Media.

Logosoft dana 03.08.2018. godine šalje dopis SK pozivajući se na tačku 2.2. Opštih uslova, te pojašnjava da je izvršio sve neophodne tehničke pripreme i nabavku odgovarajuće terminable opreme u skladu sa Opštim uslovima, konkretno da je realizovao nabavku STB uređaja sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite, ali i obezbjedio platformu sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite, koji u potpunosti zadovoljavaju uslove defenisane Opštim uslovima.

Plan aktivnosti Logosofta nakon dobijanja pozitivnog tehničkog mišljenja i zaključenja ugovora, kako je navedeno, podrazumjevao je

- zamjenu postojećih STB uređaja Logosoftovih korisnika sa STB uređajima koji zadovoljavaju tehničke uslove Opštih uslova i
- migraciju korisnika sa sopstvene platforme na TV platformu koja u potpunosti zadovoljava tehničke uslove Opštih uslova.

Logosoft je skrenuo pažnju i na činjenicu da su, iako svjesni da proces zamjene uređaja kod korisnika i migracija korisnika na novu TV platformu iziskuje određeno vrijeme, spremni da plaćaju cijenu izabranog paketa za sve njihove korisnike, bez obzira na to što neće biti u mogućnosti da svim korisnicima tokom migracionog perioda distribuiraju kanale iz ponude SK. Dalje ih pozivaju da shodno svim njihovim navodima i podacima koje im je Logosoft dostavio u Upitniku o zaštiti sadržaja, posjete prostorije Logosofta na Mašinskom fakultetu u Sarajevu i da se uvjere u tehničku i svaku drugu spremnost istog da distribuira Sport Klub i druge kanale koji se nalaze u njihovoj ponudi.

SK dana 04.09.2018. godine šalje dopis Logosoftu, koji je od strane Logosofta zaprimljen dana 07.09.2018. godine, u kome ih obavještava da su razmotrili raniji dopis Logosofta i da bi bilo potrebno da zamjene kompletnu *legacy* platformu ako žele da na istim emituju signale SK, ukoliko nemaju mogućnost da razdvoje emitovanje na novu platformu i nove boksove. Također su naveli da je potrebno da im za novu platformu i nove boksove dostave rokove kada će biti u primjeni kako bi na zahtjev Logosofta organizovali tehničku ekipu da uradi *due diligence*.

Logosoft je dana 07.09.2018. godine obavijestio SK da je razdvojio emitovanje na novu platformu i na nove boksove, a što se tiče rokova, da su nova platforma i novi boksovi već u primjeni.

SK je dana 08.10.2018. godine uputio odgovor, koji je Logosoft zaprimio 10.10.2018. godine, kojim je isti obavješten da je potrebno da tehnička lica SK sprovedu terensku ocjenu ispunjenosti tehničkih zahtjeva distributivnog sistema Logosoft, radi izrade tehničkog izvještaja koji je uslov za zaključenje ugovora o distribuciji.

U naredna dva dopisa koje koji su razmijenili Logosoft i SK (prvi od 11.10.2018. godine) Logosoft ih je obavijestio da im što prije jave termin za pristup tehničkih lica sistemu Logosofta. Također su ih obavijestili da žele početi sa samostalnom distribucijom kanala N1, te da ih s tim u vezi mole da im pošalju prijedlog ugovora za distribuciju kanala N1.

SK im je odgovorio dana 27.11.2018. godine, koji je Logosoft zaprimio 28.11.2018. godine, te ih tom prilikom obavijestio da je njihov zahtjev za samostalnu distribuciju kanala N1 proslijeđen United Media radi pripreme ugovora o distribuciji, te da će im ugovor biti proslijeđen na potpis odmah nakon što prime pripremljenu verziju od United Media.

U dalja dva dopisa, odnosno dopisa od 15.01.2019. godine SK je obavijestio privredni subjekt Logosoft da su u mogućnosti da dođu u firmu dana 24.01.2019. godine sa ciljem procjene ispunjenosti tehničkih zahtjeva distributivnog sistema Logosofta radi izrade tehničkog izvještaja koji je uslov za zaključenje ugovora o distribuciji. Logosoft je na taj dopis odgovorio istog dana te se složio sa predloženim terminom.

Dana 22.02.2019. godine SK je Logosoftu poslao dopis, koji je ovaj zaprimio 25.02.2019. godine u kome navodi slijedeće:

- kao predmet dopisa označeno je: "Ocjena ispunjenosti propisanih Tehničkih zahtjeva za distribuciju TV kanala Sport Klub";
- da se zahvaljuju na ukazanom gostoprimstvu prilikom posjete tehničkih lica koja su dana 24.01.2019. godine provela ocjenu ispunjenosti tehničkih zahtjeva za distribuciju kanala iz ponude SK na distributivnom sistemu Logosofta koja je propisana Opštim uslovima i navode da su obaviješteni o slijedećem: da se Logosoft trenutno nalazi u postupku prelaska sa sopstvenog IPTV tehničkog rješenja na M:tel IPTV tehničko rješenje; da je na dan sprovođenja Tehničke ocjene Logosoft izvršio migriranje samo 20 testnih korisnika sa Logosoft IPTV na M:tel IPTV, a da se svi preostali korisnici Logosofta i dalje nalaze na Logosoft IPTV; da je predmet tehničke ocjene bio M:tel IPTV kao budući IPTV distributivni sistem na koji će, prema tvrdnji prisutnih predstavnika Logosofta, biti migrirani korisnici Logosofta, ali ne i sam Logosoft IPTV na kojem se i dalje nalaze korisnici Logosofta.

U nastavku je navedeno da, imajući u vidu član 2. Opštih uslova kojim je pored ostalog propisano da je pravo na distribuciju TV kanala iz ponude SK uslovljeno ispunjenjem propisanih tehničkih zahtjeva, kao i član 3. Opštih uslova kojim je pored ostalog propisano da se pod pojmom "korisnik" smatra svaki korisnik operatera (100% individualnih korisnika operatera), SK obavještava Logosoft da Logosoft u ovom trenutku ne ispunjava uslove za zaključenje ugovora o distribuciji TV kanala iz ponude SK iz razloga što tehnička lica SK nisu imali uvid u Logosoft IPTV na kojem se nalaze njegovi korisnici, već je predmet tehničke ocjene bio distributivni sistem na koji Logosoft ima namjeru da migrira svoje korisnike u budućnosti tj. IPTV distributivni sistem na kojem se trenutno ne nalazi 100% korisnika Logosofta.

SK u tom smislu poziva Logosoft da, ukoliko i dalje bude zainteresovan za distribuciju kanala iz ponude SK, omoguće im da, ili izvrše tehničku ocjenu Logosoft IPTV na kojem se nalaze Logosoft korisnici, ili da nakon što Logosoft izvrši migraciju 100% svojih korisnika na novi distributivni sistem, M:tel IPTV, ponovo podnesu zahtjev za tehničku ocjenu, radi utvrđivanja da li distributivni sistem, jedan ili drugi, ispunjava propisane tehničke zahtjeve za distribuciju kanala SK.

Logosoft dalje u Zahtjevu akcentira Opšte uslova iz kojih je, prema navodima privrednog subjekta Logosoft, vidljivo da su dva osnovna uslova za uspostavljanje saradnje između SK i operatera navedena u članu 2 Tehnički zahtjevi za uspostavljanje saradnje i članu 3 Uslov tačnog izvještavanja kao uslov za saradnju.

Članom 2.1 je predviđeno da zbog sistema zaštite autorskih prava vlasnika sadržaja, svaki operater mora da ispunjava tehničke zahtjeve iz Priloga 6 Opštih uslova, a da se njihova ispunjenost potvrđuje tehničkim izvještajem koji izrađuje SK, te daje operater dužan da popuni i dostavi Upitnik o zaštiti sadržaja koji čini Prilog 7, prije izdavanja tehničkog izvještaja. Pomenuti zahjevi su uspostavljeni u prvom zbog opasnosti da bi sami korisnici mogli da distribuiraju signal, naročito van teritorije BiH.

Član 2.2 predviđa da ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva operatera vrši ovlašteno lice SK, odnosno United Media, a prvi tehnički izvještaj SK će dostaviti operateru u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva za sprovođenje provjere. U slučaju dostavljanja pozitivnog tehničkog izvještaja smatra se da je taj operater ispunio tehničke zahtjeve koji su u tom trenutku na snazi. U slučaju dostavljanja negativnog tehničkog izvještaja, operater ima pravo da od SK zahtjeva objašnjenje i preporuke o mjerama potrebnim za ispunjenje tehničkih zahtjeva, a SK se obavezuje da u roku od dodatnih 30 dana dostavi objašnjenja i preporuke za otklanjanje nedostataka.

Članom 2.8 je predviđeno da SK ima pravo da u svakom trenutku za vrijeme trajanja ugovora, kada smatra za potrebno, izvrši vanrednu ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva kod operatera, a operater se obavezuje da omogući potrebne tehničke provjere.

Član 2.9 uređuje da se član 2 neće primjenjivati na samostalnu distribuciju kanala N1, te da operater neće biti u obavezi da ispunjava tehničke zahtjeve, odnosno da dostavlja tehnički izvještaj ukoliko distribuira samo kanal N1.

Član 3 koji se odnosi na Uslov tačnog izvještavanja kao uslov za saradnju, odnosno član 3.1. određuje da imajući u vidu da se cijena koju operater plaća obračunava prema broju korisnika, operater se obavezuje da prije početka isporuke signala i obračunavanja naknade pribavi nacrt izvještaja revizora u skladu sa projektnim zadatkom iz Priloga 5.

Član 3.2 definiše da će se pod pojmom "korisnik" u smislu Opštih uslova smatrati svaki korisnik operatera kome operater može isporučiti signal audio-vizuelnog sadržaja (predstavlja 100% individualnih korisnika operatera).

Dakle, u Zahtjevu se navodi da je svrha ova dva člana Opštih uslova da operater ispunjava propisane tehničke zahtjeve i da broj korisnika kojim operater isporučuje Sport Klub kanale ne bude veći od broja korisnika za koje operater po ugovoru o distribuciji plaća SK. Što se tiče tačnog izvještavanja (član 3), Logosoft je SK dostavio Delloite izvještaj koji konstatuje da nije uočeno nikakvo odstupanje u korisnicima od podataka koje im je prezentovao Logosoft. SK nije imao nikakve prigovore na njegovu sadržinu.

U odnosu na ispunjenost tehničkih zahtjeva (član 2) Logosoft navodi da će za distribuciju Sport klub kanala koristiti M:tel IPTV platformu zajedno sa Verimatrix DRM-om, te da neće koristiti Logosoft IPTV platformu. Taj IPTV sistem će koristiti isključivo STB uređaje Amino 139 i Arris VIP 1113 koji nesporno pružaju adekvatan nivo tehničke DRM zaštite).

I pored toga SK je Logosoft obavijestio o dobivenom negativnom tehničkom izvještaju, gdje navode da je u tački 6 Upitnika o zaštiti sadržaja prikazan dijagram iz kog proizilazi da se IPTV Middleware platforma nalazi na lokaciji u M:tel u Banja Luci, ali da su oni utvrdili da Logosoft dodatno posjeduje i sopstvenu platformu koja nije pokrivena DRM sistemom zaštite, te da koristi još neke STB uređaje sem onih navedenih u Upitniku.

Logosoftu je navedeni odgovor bio nerazumljiv jer je isti privrednom subjektu SK već ukazao da će njihovi kanali isključivo biti distirbuirani preko M:tel IPTV platforme, te uopšte nije bilo potrebe za pominjanjem/ocjenom Logosoft IPTV platforme za koju Logosoft zna da nije pokrivena DRM sistemom zaštite, te njenu ocjenu Logosoft nije ni tražio. Također u odnosu na STB uređaje Logosoft je naveo da će za distribuciju Sport klub kanala koristiti isključivo navedena dva uređaja, što ne znači da Logosoft nema i druge STB uređaje, koje koristi prilikom distribucije sadržaja na Logosoft IPTV platformi.

Logosoft ističe da je stvar poslovne politike i poslovnih odluka da li će isti ili bilo koji drugi operater imati ne samo dvije, nego 5 različitih nezavisnih IPTV platformi i 10 različitih korisničkih uređaja, npr, jednu vrstu platforme i uređaja za hotele, drugu za restorane, pabove i kafiće, treću za tržne centre. Riječ je o odvojenim IPTV sistemima, koji koriste različitu terminalnu opremu - STB uređaje, odnosno terminalna oprema jednog IPTV sistema ne može raditi na drugom, odnosno terminalne opreme su ograničene samo na korištenje unutar jednog zatvorenog IPTV sistema. Stoga, u konkretnom slučaju za SK, odnosno za United Media, nema rizika da će doći do neovlaštene distribucije TV signala od strane korisnika koji koriste Logosoft IPTV platformu ili do neke druge slične povrede autorskih prava.

Logosoft je s tim u vezi dana 03.08.2018. godine uputio dopis privrednom subjektu SK radi razjašnjenja nesporazuma, a sve u skladu sa članom 2.2. Opštih uslova, sa molbom za dostavljanje preporuka za uklanjanje nedostataka, te istovremeno navodeći da su obezbjedili platformu sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite (jasno misleći na M:tel IPTV) i realizovali nabavku STB uređaja za zahtjevanim DRM sistemom zaštite. Dodatno, radi otklanjanja eventualnih nedoumica, Logosoft je pojasnio da će nakon dobijanja pozitivnog mišljenja i zaključenja ugovora preduzeti migraciju korisnika na M:tel IPTV platformu i zamjenu postojećih uređaja sa novim. Izrazili su i spremnost da plaćaju cijenu za sve postojeće korisnike (100%) bez obzira što neće biti u mogućnosti da svima tokom migracionog perioda distribuiraju Sport klub kanale te da pozivaju SK da se u isto sami uvjere.

Na navedeno Logosoft je zaprimio odgovor sa zahtjevom da zamjene kompletnu platformu, ukoliko nisu u mogućnosti da razdvoje emitovanje na novu platformu i na nove STB i da ih obavijeste kada će biti u primjeni kako bi organizovali *due diligence*. Ovakvu"preporuku za otklanjanje nepravilnosti", i to od tehničkih lica, Logosoft je shvatio ili kao njihova nekompetentnost ili kao zlu namjeru. Naime, iz prethodne korespodencije SK bilo je jasno da Logosft već posjeduje dvije IPTV platforme i kompatabilne STB uređaje koji su u primjeni i koji omogućavaju razdvojenu distribuciju TV sadržaja.

Logosoft je ipak, kako bi došlo do zaključenja ugovora, bez obzira na ovaj odgovor, ponovo obavijestio SK da je razdvojeno emitovanje na M:tel IPTV platformu i da su i nova platforma i novi STB u primjeni. Stoga je predmet ocjene ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva od strane SK, koja je uslijedila 24.01.2019. godine, trebalo da bude isključivo M:tel IPTV sistem i platforma jer im je već bilo poznato da će sadržaj Sport kanala biti distribuiran isključivo na toj platformi. SK je također obavješten da u narednom periodu Logosoft planira da postojeće korisnike migrira na tu novu platformu.

Međutim, nakon "ocjene ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva" Logosoft je zaprimio od SK dopis kojim je obavješten da su utvrdili da je predmet tehničke ocjene bila M:tel IPTV platforma (a što je i trebalo da bude), ali ne i Logosoft IPTV platforma (a što nije ni trebalo da bude), te da je članom 3 Opštih uslova propisano da se pod pojmom korisnik smatra svaki korisnik operatera (100% individualnih korisnika), i da s toga Logosoft ne ispunjava uslove za zaključenje ugovora jer tehnička lica nisu imala uvid u Logosoft IPTV plaformu na kome se nalaze njegovi korisnici. Logosoft je tom prilikom dobio i preporuku da ukoliko i dalje bude zainteresovan za zaključenje ugovora da omogući SK ili tehničku ocjenu Logosoft IPTV platforme ili da nakon što Logosoft izvrši migraciju 100% korisnika ponovo podnesu zahtjev za tehničku ocjenu M:tel IPTV'.

Privrednom subjektu Logosoft je ovo obrazloženje, nakon svih dopisa i pregovora sa SK koji su trajali više od 10 mjeseci od njihovog prvog obraćanja, bilo neshvatljivo i neprihvatljivo i nakon čega je isti odlučio da obustavi sve dalje aktivnosti vezane za "zaključenje ugovora" jer su smatrali da United Media i njen agent bez valjanog razloga, suprotno svojim Opštim uslovima odbijaju sa Logosoftom zaključiti ugovor te da im to sudeći prema svemu nikada i nije bila namjera.

Logosoft u Zahtjevu dalje pojašnjava da je ispunjenje tehničkih zahtjeva jedan uslov za uspostavljanje saradnje sa operaterom, a ispunjenje uslova tačnog izvještavanja o broju korisnika drugi uslov, i oni su samostalni.

Opšti uslovi niti u jednoj riječi u članu 2 ne definišu da je predmet provjere ispunjenosti tehničkih zahtjeva od strane SK broj korisnika operatera (tu sam broj korisnika nije relevantan), niti član 3 pominje ispunjavanje bilo kakvih tehničkih zahtjeva u odnosu na 100% individualnih korisnika. Nigdje u Opštim uslovima ne piše da je Operater u obavezi prema SK da za sve svoje korisnike ispuni tehničke zahtjeve iz člana 2, navedeni tehnički zahtjevi moraju da budu ispunjeni samo za korisnike kojima će operater da distribuira Sport klub kanale.

Kada je riječ o članu 3 Opštih uslova, na koji se poziva SK, istim je regulisana potreba za izvještavanjem o tačnom broju korisnika operatera u momentu zaključenja ugovora, kako se ne bi došlo u situaciju da u toku njegovog izvršenja operater plaća za manji broj korisnika od broja korisnika kojima zaista isporučuje Sport Klub kanale. Imajući to u vidu, kao i atraktivnost Sport klub kanala za korisnike, Logosoft je izrazio spremnost da plaća cijenu izabranog paketa iz ponude SK za sve svoje korisnike (100% individualnih korisnika), bez obzira da li je izvršena njihova migracija na M:tel IPTV platformu, u smislu da im je tek tada omogućena isporuka kanala SK.

Stav je Logosofta da prema navedenom predmet ocjene ispunjenosti tehničkih zahtjeva iz člana 2.2 Opštih uslova nije uopšte trebalo i mogao da bude broj korisnika, već isključivo karakteristike i implementirane tehničke zaštite M:tel IPTV platforme i terminalne opreme. Rezultat "ocjene ispunjenosti propisanih Tehničkih zahtjeva za distribuciju kanala Sport Klub" nije se ticao ocjena tehničkih zahtjeva već se odnosio na uslove čija se ocjena vrši po proceduri iz člana 3 Opštih uslova, na ocjenu Deloitte izvještaja, na koji SK nije imao prigovor.

Logosoft naglašava u Zahtjevu da je Sport Klubu već bila poznata M:tel IPTV platforma, jer je M:tel već imao zaključen ugovor o distribuciji Sport klub kanala u momentu provođenja ove kontrole, te se sa razlogom smatra da je SK u potpunosti prihvatio M:tel IPTV platformu kao plaformu koja ispunjava sve tehničke zahtjeve iz člana 2 Opštih uslova.

Pored svega navedenog, Logosoftu od 27.11.2018. godine do dana podnošenja ovog Zahtjeva od strane SK d.o.o. nije proslijeđen ugovor o distribuciji kanala N1 na potpis, što Logosoft navodi kao još jedan dokaz da SK, odnosno United Media, ne želi saradnju sa Logosoftom.

Migriranje 100% Logosoft korisnika na M:tel platformu prije zaključenja ugovora ne samo da nema uporište u Opštim uslovima, već je isti i nerazuman i skoro ga je praktično nemoguće ispuniti, te je u konkretnom slučaju usmjeren jedino na nezaključenje ugovora iz slijedećih razloga.

Pravilo 69/2013 o uslovima pružanja javnih telekomunikacijskih usluga i odnosima s krajnjim korisnicima koje je usvojio RAK, u članu 19. stav 5 definiše: "Operator javnih telekomunikacijskih usluga je obavezan pretplatniku, na njegov zahtjev, isključiti terminalnu opremu jednom u kalendarskoj godini u trajanju od 1 do 3 mjeseca, čime nastupa mirovanje pretplatničkog odnosa, U uslovima poslovanja operator može utvrditi i duži rok mirovanja prema zahtjevu pretplatnika. Mirovanje pretplatničkog odnosa prestaje po isteku zahtjevanog roka."

Budući da je obavezan, Logosoft je citirano pravilo propisao svojim opštim uslovima korištenja usluga Logosofta, koji su sastavni dio pretplatničkih ugovora sa korisnicima i mirovanje pretplatničkog odnosa omogućava svojim korisnicima, a isti to u praksi najčešće koriste prilikom dužih odlazaka izvan BiH. U navedenim situacijama operater nije u mogućnosti da izvrši zamjenu terminalne opreme takvim korisnicima i da im da opremu koja zadovoljava sistem zaštite koju traži SK u svojim Opštim uslovima.

Također, u praksi se dešava da korisnik za vrijeme trajanja pretplatničkog odnosa premine, te da Logosoft kao pružalac usluga za to sazna tek nakon nekoliko mjeseci pa čak i godina, kada se završi nasljedno- pravni postupak, dok nasljednici uredno plaćaju uslugu. I u takvim situacijama je nemoguće izvršiti zamjenu terminalne opreme takvim korisnicima i dati im opremu koja zadovoljava sistem zaštite koji je SK propisao u svojim Opštim uslovima (jer su umrli, a nasljednici ne žive u stanu gdje se emituje TV sadržaj), pa nije moguće ispoštovati ni uslov - 100% individualnih korisnika operatera na način na koji to tumači SK.

U praksi se dešavaju i sporovi sa korisnicima koji koriste usluge ali se spore sa operaterom zbog različitih razloga (osporavaju račun, kvalitet usluga i si.) i ne dozvoljavaju nikakve promjene, uključujući zamjenu terminalne opreme.

Migriranje 100% postojećih korisnika (što u slučaju Logosofta podrazumjeva zamjenu terminalne opreme takvim korisnicima sa opremom koja zadovoljava sistem zaštite koju traži SK u svojim Opštim uslovima) za operatera je neizvjesnog trajanja, odnosno može da potraje i više mjeseci pa i godina, a sam operater na to nema skoro nikakav uticaj. Samim tim, za svo vrijeme trajanja migracije operater neće moći da zaključi ugovor sa SK i distribuira Sport klub kanale ali će imati značajna ulaganja u opremu, marketing, ljudske resurse koja su vezana isključivo za buduću (neizvjesnu) saradnju sa SK. Uslov o prethodnom migriranju 100% postojećih korisnika operatera na novu platformu koja ispunjava tehničke uslove potpuno obesmišljava cijeli postupak zaključenja ugovora. Ovo posebno ukoliko do zaključenja ugovora sa SK dođe tek nakon nekoliko mjeseci ili čak godina od izvršenih ulaganja, a možda čak i nikada ne dođe, npr. u međuvremenu se promjene neki tehnički ili drugi zahtjevi. U toj situaciji operater će prije ili kasnije biti prinuđen da odustane, i to bez obzira na atraktivnost, odnosno nezamjenjivost sadržaja Sport klub kanala (Live paket Premijer lige).

Logosoft je stava da je jedini način započinjanja saradnje svakog operatera pa i Logosofta sa United Media radi emitovanja Sport Klub kanala da operater prethodno investira u odgovarajući opremu koja zadovoljava tražene tehničke zahtjeve i nakon toga sa SK zaključi ugovor o distribuciji te da se migracija korisnika tog operatera izvrši u toku izvršenja ugovora. U protivnom, od saradnje nema ništa, a operater je praktično istisnut jer je nekonkurentan na tržištu. S tim u vezi, Logosoft smatra da bi bilo

logično da Opštim uslovima bude i precizirano da u takvoj situaciji operater plaća samo realan broj korisnika kojima emituje kanale Spor kluba. Ova situacija kao takva nije posebno regulisana Opštim uslovima, iako je United Media u trenutku njihovog donošenja mogao i morao da bude svjestan da postoje operateri na tržištu koji su u istoj ili sličnoj situaciji kao Logosoft.

Na ovaj način operateri, kako navodi Logosoft, kako bi imali pristup Sport klub kanalima moraju da se prilagode pomenutim tehničkim zahtjevima i izvrše velika ulaganja (riječ je o manjim operaterima) te su u nepovoljnijem položaju od onih čiji su 100% postojećih korisnika već na platformi koja odgovara tehničkim zahtjevima i imaju odgovarajuće uređaje.

Logosoft se dalje u Zahtjevu osvrće na Opšte uslove i postupak zaključenja ugovora predviđen njima ukazujući na njihovu netransparentnost i jednostranost, čime je United Media stavljena u poziciju da bez primjene bilo kakvih objektivnih kriterijuma odlučuje da li će i pod kojim uslovima i kada zaključiti ugovor o distribuciji. Kompletan postupak pregovora, koji bi trebalo da vode ka zaključenju ugovora je jednostran, i njime isključivo rukovodi United Media, odnosno njen agent, što se vidi i iz toka i ishoda pregovora sa Logosoftom.

Logosoft postavlja pitanje da li postoji razlika između Opštih uslova i ponude i kako da operater postupa prilikom otpočinjanja procedure za zaključenje ugovora. Ako operater slijedi Opšte uslove (5.1, odnosno 5.1.1), postupaće u skladu sa članom 6, te će prvo uputiti zahtjev za ponudom u skladu članom 6.1.1 i formularom koji čini Prilog 1, zatim očekivano čeka da mu se dostavi ponuda i ponovo Opšti uslovi.

U slučaju Logosofta, u prvom dopisu je navedeno da priloženi uslovi predstavljaju ponudu za zaključenje ugovora, te Logosoft nije znao kako da postupi kada su u 2018. godine odlučili da započnu sa pregovorima. Logosoft je želio slijediti proceduru pa je uputio drugi dopis i čekao odgovor, odnosno ponudu. Nije želio preskakati korake te poslati odmah prihvat ponude, odnosno Prilog 2, jer nisu mogli pretpostaviti kakav će odgovor u tom slučaju dobiti, jer je shodno članu 5.1.1 prethodni korak slanje Priloga 1, sa obaveznim elementima.

Kada su poslali drugi dopis dobili su odgovor u kome se kaže da je Prilog 1 ispravno popunjen i da je dostavljena sva potrebna dokumentacija ali da nedostaje prihvat ponude, odnosno Prilog 2, bez objašnjenja zašto ponude nema i šta ona predstavlja. Prilog 2 u tački ii sadrži izjavu operatera "da *neopozivo i u cjelosti prihvata ponudu privrednog subjekta SK d.o.o. Sarajevo za zaključenje ugovora i prihvata sve obaveze iz Uslova*. Tačka iii dalje sadrži izjavu da je "*operater dalje saglasan da će se svi uslovi iz Ponude i Uslova primenjivati od dana kada Agent primi ovaj prihvat ponude Operatera."*

Nadalje tačkom v Priloga 2 je predviđeno da će operater dostaviti Agentu svu obaveznu dokumentaciju, odnosno svu dodatnu dokumentaciju koju posjeduje, a koja nije obavezna (navedena pod tačkom vii). Tačka vii navodi da uz ovu izjavu/sporazum o odustanici dostavlja i slijedeću fakultativnu dokumentaciju u slučaju da je posjeduje i to pozitivan izvještaj u skladu sa članom 2.2 i 2.9 Opštih uslova i prvi revizorski izvještaj u skladu sa članom 3.1 Opštih uslova. Logosoft smatra da je ovaj dio zbunjujući jer pozitivan izvještaj dostavlja SK u skladu sa članom 2.2 Opštih uslova, te nije jasno po kojoj proceduri treba da postupa operater, odnosno kada da traži ocjenu ispunjenosti tehničkih uslova, odnosno da im dostavi Prilog 7, da li odmah nakon što je poslao zahtjev za dostavljanjem ponude (ili čak i prije toga), nakon prijema ponude (ako toga uopšte ima) ili uz prihvat ponude, imajući u vidu da se u Prilogu 2, tačka 6 traži tekstualni grafički prikaz mreže ali je nejasno da li se to odnosi na Prilog 7, ili nakon prihvata ponude? Slično se odnosi i na prvi revizorski izvještaj, odnosno na činjenicu kada se on traži i dostavlja.

Stvar postaje zamršenija, prema navodima Logosofta, ako se čitaju obaveze operatera predviđene članom 5.1.2 Opštih uslova kojim se utvrđuje da "*agent ima obavezu da zaključi ugovor (u svim bitnim odredbama u skladu sa ponudom iz tačke 5.1.1 i ovim Opštim uslovima) sa svakim operaterom na teritoriji BiH u roku od 30 dana od dana kada agent primi pisani prihvat bezuslovne ponude zajedno sa svim potrebnim prilozima i dokaze o ispunjenosti uslova koji se dostavljaju u originalu ili ovjerenoj kopiji." Logosoft pretpostavlja da se ovdje radi* o obaveznoj dokumentaciji iz Priloga 2.

Dalje slijedi član 5.1.3 koji predviđa da u slučaju da operater uz prihvat ponude dostavi i pozitivan izvještaj i prvi revizorski izvještaj, "*da će agent u navedenom roku zaključiti ugovor i bez odlaganja, po zaključenju ugovora početi sa isporukom signala Servisa, "odnosno vršiti isporuku signala Servisa kad se za to steknu uslovi? ".*

Stoga, kako je shodno članu 5.1.2 nakon dostavljanja Priloga 2 agent dužan da zaključi ugovor o distribuciji u roku od 30 dana od dana prijema tog priloga u slučaju Logosofta taj rok je istekao 03.08.2018. godine.

Inače, Opšti uslovi ne sadrže nikakve odredbe kako teče sama procedura zaključenja i potpisivanja ugovora o distribuciji (nakon dostavljanja Priloga 2), niti koje su posljedice ako agent propusti da u predviđenom roku taj ugovor zaključi. Sa druge strane, operater se unaprijed saglasio da će u slučaju da ne potpiše ugovor biti u obavezi da agentu plati odustanicu. Također, u okviru Priloga 2 kao obavezno operater treba da dostavi i blanko mjenicu i mjenično ovlaštenje, što je praktično nemoguće, jer ovlaštenje treba da sadrži referencu ugovora, broj i datum ugovora, što operater to u tom trenutku nema, jer ugovor nije zaključen.

Sa tim u vezi, Logosoft ukazuje Konkurencijskom vijeću i na nejasnoće Opštih uslova u pogledu trenutka u kom je agent dužan da zaključi ugovor sa operaterom, kao i da li je riječ o ugovoru sa ili bez uslova. Naime, članovi 2.3 i 2.4 predviđaju da agent *može* zaključiti ugovor sa operaterom ukoliko operater *u momentu zaključenja ugovora* posjeduje pozitivan izvještaj ("redovno zaključenje") ili ukoliko se obaveže da će u roku od 60 dana od dana zaključenja ugovora ispuniti tehničke zahtjeve i u tom roku dostaviti pozitivan izvještaj ("uslovno zaključenje"), u kom slučaju će ugovor stupiti na snagu sa raskidnim uslovom. Slične odredbe o redovnom i uslovnom zaključenju ugovora u slučaju dostavljanja odnosno nedostavljanja prvog revizorskog izvještaja sadržane su u članovima 3.3 i 3.4 Opštih uslova.

Ove odredbe su suprotne gore navedenim odredbama člana 5.1.2 Opštih uslova jer pomenuti član nigdje ne govori daj e riječ o nekakvom eventualnom uslovnom zaključenju ugovora.

Kako god, čak i da članovi 5.1.2 i 2.3/3.3 Opštih uslova nisu u kontradiktornosti, te se kod člana 5.1.2 mislilo na obavezno uslovno zaključenje ugovora, operater (u ovom slučaju Logosoft) ne zna šta da očekuje dalje, kakvu ponudu je prihvatio, da li će zaključiti ugovor o distribuciji sa raskidnim uslovom, kako teče sama procedura zaključenja i potpisivanja ugovora, kada se zaista izdaje mjenica i ovlaštenje.

Nadalje je pitanje procedure iz člana 2.2 Opštih uslova koja se odnosi na samu tehničku ocjenu radi pribavljanja pozitivnog izvještaja, a po kojoj operater praktično nije u mogućnosti da utiče na to da li će taj izvještaj uspjeti da pribavi u traženom roku od 60 dana. Naime, operater u Opštim uslovima nema uputstvo kada je potrebno da pošalje Prilog 7 (Upitnik o zaštiti), a shodno članu 5.1.2 slanje samo Priloga 2 od strane operatera stvara obavezu za agenta da (uslovno) zaključi ugovor. Stoga, može se desiti da operater Prilog 7 pošalje agentu tek nakon uslovnog zaključenja ugovora o distribuciji, sa pisanim zahtjevom za sprovođenje provjere. Također, operater Prilog 7 sa zahtjevom za sprovođenje provjere može da pošalje istovremeno sa Prilogom 2 (kao što je to

učinio Logosoft, postupajući po uputstvu agenta). U oba ova slučaja, rok od 60 dana za ispunjenje uslova od strane operatera je neprimjereno kratak jer shodno članu 2.3 Opštih uslova agent ima rok od 30 dana od dana prijema zahtjeva za sprovođenje provjere da operateru dostavi svoj izvještaj. U slučaju da je taj izvještaj negativan, operater može da zahtjeva objašnjenja i preporuke o mjerama potrebnim za ispunjenjem tehničkih zahtjeva, a agent mora u roku od dodatnih 30 dana da mu dostavi objašnjenja i preporuke.

Iz samog vremenskog slijeda Logosoft naglašava da je jasno da operater nema nikakvu kontrolu nad procesom, odnosno da ne može biti siguran da će od dana kada mu je agent dostavio negativan izvještaj uspjeti da pročita i shvati njegovu sadržinu, nakon čega treba da sačini i pošalje dopis agentu i traži preporuke za otklanjanje nedostataka, pa onda da sačeka još 30 dana od dana kada je agent primio taj dopis da mu ovaj da preporuku za otklanjanje nedostataka, da ih pročita i razumije, i na kraju da pristupi sprovođenju predloženih mjera, koje opet u skladu sa članom 2.4 Opštih uslova, procjenjuje agent izdajući novi, sada pozitivan izvještaj. Ukoliko ima namjeru da raskine ugovor sa operaterom usljed neispunjenja uslova, agent može veoma lako, koristeći maksimalne rokove koje je sebi ostavio, da dovede do neispunjenja uslova - pribavljanje pozitivnog izvještaja u predviđenom roku. Dodatno, Opšti uslovi ne sadrže nikakve posljedice za agenta ukoliko ne postupi po ovim rokovima (30 plus 30 dana), tako da on prosto može da ih ne ispoštuje.

Čak i kada agent i operater nisu uslovno zaključili ugovor o distribuciji (što sudeći prema navedenom zavisi samo od diskrecione primjene odredbi 5.1.2 i 2.3/3.3 Opštih uslova od strane agenta), sam pregovarački proces, uključujući tu i proceduru ocjene tehničkih zahtjeva kako su predviđeni Opštim uslovima omogućavaju agentu da cijeli postupak odugovlači i zloupotrebljava svoju poziciju, što operatera stavlja u krajnju neizvjesnost i nemogućnost racionalnog planiranja da li će i kada do zaključenja ugovora uopšte doći i pod kojim uslovima.

Logosoft dalje u Zahtjevu navodi i članove 3.1 i 3.3 Opštih uslova kojim se operater obavezuje da prije početka isporuke signala i obračunavanja naknade pribavi nacrt revizora - revizorski izvještaj. I ovde operater uopšte ne može da pretpostavi trajanje cijelog postupka jer je sam proces nejasan i zbunjujući i upuštajući se u njega ostaje na potpunoj diskreciji agenta šta i kako i u kom momentu će tražiti i koliko će kompletan postupak trajati.

Agent je u članu 1.7 Opštih uslova pokušao da isključi svoju odgovornost za štetu koja može nastati za operatera zbog nezaključenja ugovora i troškova pregovora u slučaju da agent utvrdi da isti ne ispunjava zahtjeve, a ipak je uputio zahtjev za ponudom. Ovo sve u situaciji u kojoj operater praktično nema nikakvu kontrolu nad procesom pregovora.

Prema navedenom Logosoft još jednom ističe da se iz svega može zaključiti da su Opšti uslovi krajnje netransparentni, u određenim članovima kontradiktorni i da ne ispunjavaju svoju svrhu. Operateri nemaju nikakvu jasnoću i predvidljivost u vezi sa samim procedurama, niti o svojim pravima u tom procesu, rokovi pa i uslovi su pravljeni na način da agent može njima lako da manipuliše. Ovakva pravila omogućavaju agentu, odnosno United Media da se u zavisnosti od svoje subjektivne ocjene, prema svakom individualnom operateru ponaša na način na koji želi, i sa tim u skladu, na kraju da zaključuje ili ne zaključuje ugovore sa njima, bez obzira na njihove objektivne okolnosti.

Logosoft predlaže Konkurencijskom vijeću da utvrdi da je United Media, putem svog agenta SK, na tržištu distribucije sportskih kanala sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige u BiH namjernim odugovlačenjem, odnosno odbijanjem potpisivanja ugovora o distribuciji kanala Sport klub, nametanjem prilikom pregovaranja za zaključenje ugovora uslova da 100% postojećih korisnika Logosoft migrira na platformu M:tel, zloupotrebila dominantni položaj nametanjem nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uslova kojima se ograničava konkurencija u smislu člana 10. stav (2), tačka a) Zakona.

Također, odugovlačenjem, odnosno odbijanjem potpisivanja Ugovora o distribuciji kanala Sport klub i nametanjem ovog dodatnog uslova koji nije propisan Opštim uslovima Logosoft je doveden u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj u odnosu na druge operatere, odnosno na taj način United Media je ograničila relevantno tržište a na štetu korisnika usluga Logosofta koji su uskraćeni za praćenje fudbalskih sadržaja visokog kvaliteta, koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige, sve u smislu člana 10. stav (2), tačke b i c) Zakona.

Od Podnosioca zahjeva zatraženo je da se očituje detaljnije po pitanju navoda oko distribucije kanala N1, odnosno nepotpisivanja i ovog ugovora na šta je privredni subjekt Logooft odgovorio slijedeće:

- Zahtjev se odnosi i na nezaključenje ugovora o distribuciji kanala N1;
- nepotpisivanje Ugovora o distribuciji kanala N1 predstavlja posebnu radnju zloupotrebe dominantnog položaja imajući u vidu da je iz Opštih uslova nesporno da svaki operater koji ispunjava uslove iz Opštih uslova ima pravo da zaključi ugovor o distribuciji N1 kanala kada ne mora da ispunjava Tehničke zahtjeve iz člana 2. bez obaveze da istovremeno sa United Media, odnosno SK zaključi ugovor i za Sport klub kanale;
- član 2.9. Opštih uslova eksplicitno predviđa "Član 2 koji se odnosi na Tehničke zahtjeve neće se primjenjivati na samostalnu distribuciju kanala N1. Radi izbjegavanja sumnje Operateri neće biti obavezni da ispunjavaju Tehničke zahtjeve, odnosno da dostavljaju Tehnički izvještaj ukoliko distribuiraju samo kanal N1";
- dana 29.06.2018. godine Logosoft je, između ostale dokumentacije, privrednom subjektu SK dostavio memorandum u kome je definisao da se njegov bezuslovni prihvat ponude odnosi na distribuciju kanala iz United paketa (kako je definisano u Prilogu 4 Opštih uslova, a koji je uključivao i N1 kanal), kao i Deloitte izvještaj, i pozvao ga da izvrši ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva; imajući u vidu ponašanje i odugovlačenje United Media, odnosno SK, kod njihove ocjene ispunjenosti "tehničkih zahtjeva" u pogledu distribucije Sport klub kanala u naredna četiri mjeseca od slanja navedenog dopisa, a u želji da što prije korisnicima Logosofta omoguće bar gledanje N1 kanala, Logosoft je dana 11.10.2018. godine obavijestio da želi početi sa samostalnom distribucijom kanala N1 te da ih s tim u vezi moli da im pošalju prijedlog ugovora za distribuciju kanala N1;
- SK je uputio dopis Logosoftu dana 27.11.2018. godine sa obavještenjem da je Logosoft zahtjev za samostalnu distribuciju kanala N1 proslijeđen United Media radi pripreme ugovora o distribuciji, te da će im ugovor biti proslijeđen na potpis odmah nakon što isti zaprime od United Media;
- ugovor o distribuciji N1 kanala privrednom subjektu Logosoft nikada nije "proslijeđen na potpis", bez objašnjenja.

Logosoft na kraju svog podneska zaključuje da, bez obzira što u skladu sa članom 2.9. Opštih uslova zaključenje ugovora o distribuciji za Sport klub kanale i ugovora o distribuciji N1 kanala nije ničim uslovljeno, iz svega navedenog proizilazi da u

konkretnom slučaju, United Media, odnosno njen agent, nisu primijenili Opšte uslove, već su distribuciju jednog kanala bez ikakvog osnova vezali sa istovremenom distribucijom drugog, odnosno drugih kanala, čime su izvršili zloupotrebu dominantnog položaja na relevantnom tržištu u smislu člana 10. stav (2) tačke b) i d) Zakona o konkurenciji.

Podnosilac zahtjeva predlaže da se relevantno tržište predmetnog postupka odredi kao tržište distribucije sportskih kanala sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige u BiH.

Na teritoriji BiH od svih sportskih kanala koji nude visoko kvalitetne fudbalske sadržaje, u ovom trenutku jedino kanal Sport Klub nudi prenos Live paketa engleske Premijer lige, a SK kao agent United Media zaključuje ugovore o distribuciji kanala Sport Klub na teritoriji BiH.

Tržišni udio United Media na ovako definisanom relevantnom tržištu iznosi 100%.

3.2. Zaključak o pokretanju postupka

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona, na 69. sjednici održanoj dana 28. maja 2020. godine, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj: UP-06-26-2-008-8/20 (u daljem tekstu: Zaključak), radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačke a), b), c) i d) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak Podnosiocu zahtjeva aktom broj: UP-06-26-2-008-12/20 dana 29. maja 2020. godine. U skladu sa članom 33. stav (1) Zakona Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zahtjev, Dopunu zahtjeva i Zaključak na odgovor privrednom subjektu Sport Klub u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-13/20. Obzirom da je privredni subjekt United Media sa sjedištem u Luksemburgu dana 11. juna Konkurencijsko vijeće je u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-14/20 istom dostavilo Zahtjev, Dopunu Zahtjeva i Zaključak na odgovor zajedno sa Zaključkom na nezvaničnom prijevodu na engleski jezik te su obavješteni da su u skladu sa članom 47. stav (5) Zakona o upravnom postupku BiH dužni da u roku od 15 dana imenuju punomoćnika za zastupanje ili punomoćnika za primanje pismena u Bosni i Hercegovini, u suprotnom isti će biti postavljen po službenoj dužnosti.

Sport Klub je u ostavljenom roku dostavio odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, u smislu člana 33. stav (3) Zakona, podneskom broj: UP-06-26-2-008-15/20 dana 19. juna 2020. godine, u kojem u istakao zahtjev za odbacivanjem Zahtjeva i obustavu postupka, da nema pravnog osnova za vođenje postupka te da protivne strane nisu zloupotrijebile dominantan položaj.

3.3. Odgovor privrednog subjekta Sport Klub na Zahtjev i Zaključak

U Odgovoru privrednog subjekta Sport Klub u bitnom se navodi slijedeće:

- Sport Klub nije aktivan na predloženom relevantnom tržištu pa ne može imati ni dominantan položaj te Postupak u dijelu koji je pokrenut protiv ovog privrednog subjekta treba biti obustavljen;
- U Rješenju Konkurencijskog vijeća iz 2013. godine relevantno tržište definisano je kao kao tržište distribucije sportskih kanala sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premier lige u BiH. Konkurencijsko vijeće je odbilo u potpunosti zahtjev podnosioca zahtjeva protiv društva Sport Klub d.o.o. Sarajevo navodeći da Sport Klub d.o.o. Sarajevo, uz ostala tri privredna društva, nije aktivan na relevantnom tržištu, te stoga ne može ni imati dominantan položaj na tržištu, pa samim tim niti zloupotrijebiti isti; I u kasnijim postupcima u vezi sa emitiranjem kanala Sport Klub, Konkurencijsko vijeće je utvrđivalo povrede samo u odnosu na lica koja su emiteri odgovarajućih kanala, a ne u odnosu na njihove lokalne agente;

Imajući u vidu da se u tom pogledu ništa nije promijenilo - Sport Klub d.o.o. Sarajevo i dalje nije aktivan na relevantnom tržištu. Sport Klub d.o.o. Sarajevo smatra da Konkurencijsko vijeće nije imalo osnova da uopće pokrene Postupak protiv Sport Klub d.o.o. Sarajevo i stoga treba bez odlaganja obustaviti postupak protiv ovog poslovnog subjekta te mu se učešćem u ovo postupku stvaraju nepotrebni i neosnovani troškovi;

Očigledna neosnovanost Zahtjeva za hitno obustavljanje Postupka su slijedeći:

(a) dio Zahtjeva koji se odnosi na distribuciju kanala N1 je neosnovan i ne može biti predmet ovog Postupka, obzirom da se Zahtjev i Zaključak odnose na relevantno tržište distribucije prenosa određenih fudbalskih utakmica, a N1 iste uopšte ne emitira, pa se u odnosu na konkretni kanal uopće ne mogu ni razmatrati navodi koji se odnose na poslovne subjekte koji djeluju na sasvim drugim tržištima i pritom imaju jako niske udjele na tim tržištima (kao što je emiter kanala N1). Nadalje, po saznanjima Sport Klub d.o.o. Sarajevo, poslovni subjekt United Media S.a.r.l. uopće nije emiter kanala N1. Iako ovaj kanal emitira Adria News S.a.r.l., koje jeste povezano lice United Media S.a.r.l. u sastavu United Group, United Media S.a.r.l., koji je emiter kanala Sport Klub i protiv kojeg se ovaj Postupak vodi, sa emitiranjem kanala N1 nema nikakve veze. U Opštim uslovima za emitiranje kanala Sport Klub, baš iz tih razloga, uz bitno drugačiju strukturu ponude i druge faktore vezane za emitiranje informativnih kanala u odnosu na sportske sadržaje, izričito je naglašeno da se tehnički uslovi bitni za kanale Sport Klub ne primjenjuju na emitiranje kanala N1;

Adria News S.a.r.l.. koji jeste povezano lice United Media S.a.r.l. u sastavu United Group, nema dominantan položaj na relevantnom tržištu na kojem posluje pa samim tim ni obavezu da taj kanal daje svim zainteresiranim operaterima. Stoga ponuda za distribuciju tog kanala i zaključenje ugovora predstavlja komercijalno pitanje o kojem Logosoft treba pregovarati sa poslovnim subjektom Adria News S.a.r.l., a Vijeće nije stvarno nadležno da se bavi tim pregovorima, jer Adria News S.a.r.l. nema dominantan položaj na tržištu na kojem učestvuje N1;

U ovom dijelu Zahtjeva, Logosoft ističe navodno uslovljavanje da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma iz člana 10, stav (2), tačka d) Zakona o konkurenciji, što je situacija koja bi u teoriji mogla postojati samo u slučaju kada kupac (ovdje Logosoft) ne bi želio da kupi određeni proizvod, a prodavač (emiter kanala N1, koji je povezano licc United Media S.a.r.l.) ga uslovljava da *must-have* proizvod može dobiti samo ukoliko istovremeno kupi i drugi manje tražen proizvod. Međutim, ta situacija u konkretnom slučaju očigledno ne postoji u bilo kojem elementu - niti United Group uslovljava kupovinu prava na distribuciju kanala Sport Klub istovremenom kupovinom prava na distribuciju kanala N1, niti se Logosoft tome opire i ne želi da kupi prava na N1 (u

konkretnom slučaju to očigledno nije primjenjivo, jer Logosoft izričito tvrdi da želi kupiti prava na N1 nevezano za Sport Klub bez ikakve prisile). Imajući u vidu navedeno, očigledno je, kako se navodi u predmetnom Odgovoru, da Logosoft pogrešno tumači član 10 stav (2), tačka d) Zakona o konkurenciji, te ističe ovaj osnov povrede konkurencije koji uopće ni teoretski ne može biti primjenjiv na konkretnu situaciju u kojoj Logosoft navodi da dobrovoljno želi nabaviti prava na kanal N1;

Očigledno je netačno da se distribucija kanala N1 vezuje na bilo koji način za distribuciju kanala Sport Klub (jedina poveznica je mogućnost nabavke od istog agenta, koji je agent i raznih drugih emitera specijaliziranih dječjih, sportskih i netematskih kanala). Sport Klub d.o.o. Sarajevo je kao agent Adria News S.a.r.l. jasno dao potpuno odvojenu ponudu za distribuciju kanala N1, te se ta ponuda kao što je očigledno iz Opštih uslova odnosi samo na kanal N1, čija je nabavka moguća odvojeno i nije uslovljena distribucijom kanala Sport Klub (niti je distribucija Sport Klub uslovijena distribucijom N1, što dokazuje činjenica da npr. Mtel distribuira kanale Sport Klub, a ne distribuira kanal N1);

Razlozi za izostanak zaključenja ugovora o distribuciji kanala N1 sa Logosoftom su isključivo u pasivnosti i nedostatku interesa poslovnog subjekta Logosoft nakon inicijalnog načelno izraženog zanimanja, što je kod emitera ovog kanala bilo shvaćeno kao odustanak od zahtjeva za distribuciju kanala N1;

Imajući u vidu da navedeni kanal, njegovo emitiranje i uslovi distribucije, nemaju nikakve veze sa relevantnim tržištem ovog Postupka, a tržišni udjeli emitera tog kanala su relativno mali i sasvim sigurno znatno ispod udjela koji bi mogli podrazumijevati dominantan položaj, bez obzira na definiciju relevantnog tržišta, privredni subjekt SK predlaže da se Postupak u dijelu koji se odnosi na navodno uslovljavanje da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma iz člana 10. stav (2), tačka d) Zakona o konkurenciji - bez odlaganja obustavi, jer: (i) emiter kanala Sport Klub nema nikakve veze sa emitiranjem kanala N1 i nema dominantan položaj na tržištu (ma kako bilo definirano tržište, udjeli N1 su relativno mali), pa ni obavezu da svoj proizvod proda svim zainteresiranim operaterima; (ii) Opšti uslovi za distribuciju kanala Sport Klub izričito isključuju primjenu tehničkih uslova za distribuciju kanala Sport Klub na kanal N1, čija distribucija nije uslovljena tehničkim uslovima ni istovremenom distribucijom kanala Sport Klub (moguća je samostalna distribucija kanala N1 što je očigledno iz Opštih uslova).

b) dio Zahtjeva koji se odnosi na navodno direktno ili indirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uslova kojima se ograničava konkurencija, iz člana 10. stav (2) tačka a) Zakona o konkurenciji, također je očigledno neosnovan i uopće se ne može ni razumjeti, jer se nigdje u Zahtjevu ne spominju cijene, niti bilo kakva moguća zloupotreba u odnosu na cijene, pri čemu su cijene relevantnih kanala iste za cjelokupno tržište, u skladu sa vrijednostima sadržaja koji se emitira na relevantnim kanalima i kao takve su prihvaćene od strane lokalnih operatora, te stoga privredni subjekt SK predlaže da se Postupak i u ovom dijelu obustavi bez odlaganja;

c) dio Zahtjeva koji se odnosi na navodnu netransparentnost i nejasnoće Opštih uslova je također očigledno neosnovan jer povezano lice Logosofta – Mtel a.d. Banja Luka (kao i razni drugi operateri) ima ugovor o distribuciji kanala Sport Klub za daleko veći broj korisnika i nije imalo nikakvih problema u shvatanju i primjeni Opštih uslova koje treba ispunili, te je jasno da Logosoft tvrdnjama o navodnim nejasnoćama Opštih uslova nastoji prikriti da jednostavno ne ispunjava tehničke uslove, za razliku od Mtel a.d. Banja Luka i drugih operatera koji distribuiraju ove kanale. Stoga Sport Klub d.o.o. Sarajevo smatra da ovim navodima koje ističe 4-5 godina nakon dostave Opštih uslova, Logosoft očigledno zloupotrebljava procesna prava, što Vijeće ne bi smjelo dopustiti.

Osim toga, sve i da postoji (a ne postoji), sama moguća nejasnoća pojedinih odredbi akata poslovnih subjekata ne može bili osnov za vođenje postupka pred Vijećem, jer je Vijeće nadležno samo za teške povrede konkurencije, a ne za administrativna pitanja kao što su tumačenja pojedinih detalja u pojedinačnim aktima poslovnih subjekata. Logosoft u svom Zahtjevu nigdje ne navodi jasno o kakvim se povredama za koje je Vijeće nadležno radi, nego nejasno citira pojedine dijelove Opštih uslova i izražava "zbunjenost", iako ne pojašnjava kakve to veze ima sa Zakonom o konkurenciji ili zašto se za tumačenje tih odredbi nije konsultiralo sa svojim matičnim preduzećem - Mtel a.d. Banja Luka, koje je očigledno uspjelo da razumije Opšte uslove i zaključilo je ugovor o distribuciji kanala Sport Klub u skladu sa istim;

(d) očigledno je neosnovano i pozivanje na preostale navodne osnove zloupotreba dominantnog položaja koji se spominju u Zahtjevu.

Prema navodima iz Odgovora privrednog subjekta SK nije sporno među strankama da Logosoft koristi platformu koja ne ispunjava tehničke standarde za distribuciju kanala Sport Klub i da je razmatrao da počne koristiti Mtel-ovu platformu koja te uslove zadovoljava. Potvrđeno mu je da bi to bilo prihvatljivo za emitera kanala Sport Klub. Međutim, Logosoft je u periodu komunikacije sa agentom novu platformu implementirao samo za 20 (dvadeset) testnih korisnika od nekoliko hiljada svojih ukupnih korisnika - svi drugi korisnici Logosofta su koristili platformu putem koje se Sport Klub kanali nesporno ne mogu bezbjedno distribuirati, u skladu sa zahtjevima vlasnika prava intelektualne svojine na sadržaje koji se emitiraju na relevantnim kanalima, što priznaje i sam Logosoft.

Logosoft prigovara zahtjevu da se mjere zaštite primijene na 100% korisničke baze i u Zahtjevu po prvi put ističe neke izuzetne slučajeve u kojima to možda neće biti moguće (korisnici koji su iz raznih razloga trenutno neaktivni i operater kod njih ne može zamijeniti opremu). Da je Logosoft novu platformu instalirao kod aktivnih korisnika (ili makar kod velike većine njih) i obavijestio emitera o postojanju određenih problema kod manjeg broja neaktivnih korisnika, emiter bi razmotrio takvu izuzetnu situaciju i vjerovatno je prihvatio kao nužnu, jer se distribucija i odnosi na aktivne korisnike. Međutim, ovdje je očigledno da problem ne predstavlja manji broj

neaktivnih korisnika, kako Logosoft pokušava dovesti Vijeće u zabludu u svom Zahtjevu, nego činjenica da Logosoft pokušava zaobići pravila distribucije kanala Sport Klub koje su ispoštovali svi operateri koji trenutno distribuiraju kanale Sport Klub, uključujući njegovo matično društvo - Telekom Srpske a.d. Banja Luka (Mtel).

Kanali Sport Klub nisu namijenjeni za testnu distribuciju pojedinačnim korisnicima operatera. Predmetno pitanje je u određenoj mjeri komercijalne prirode (naplata naknade za korisnike koji imaju pristup relevantnim sadržajima), ali je istovremeno pitanje obaveza emitera prema vlasnicima prava intelektualne svojine, odnosno zaštite signala kanala od mogućih zloupotreba, koje bi mogle dovesti do narušavanja odnosa sa ključnim dobavljačima sadržaja (i kršenjem uslova pod kojima se licenciraju sadržaji samom emiteru). U tom smislu, špekuliranje privrednog subjekta Logosoft o svrsi tehničkih zahtjeva je bespredmetno. Da je emiter kanala Sport Klub prihvatio ponudu Logosofta da plaća za cjelokupnu korisničku bazu (iako, navodno, ne bi distribuirao signal kanala korisnicima izvan jedne platforme), ovaj privredni subjekt bi ga vjerovatno prijavio za zloupotrebu dominantnog položaja zato što mu naplaćuje usluge koje nije pružio).

Logosoft zahtijeva da mu se odobri nešto što nije odobreno bilo kojem operateru - da primijeni potrebne uslove i zaključi ugovor za distribuciju kanala Sport Klub za manje od 0,5% svoje korisničke baze koja testno koristi drugu platformu, te smatra da ga se odbijanjem takvog zahtjeva diskriminira. Način distribucije koji je predlagao Logosoft bi podrazumijevao kontinuirani nadzor nad cjelokupnim poslovanjem Logosoft-a od strane emitera, za šta emiter nema resursa niti mu bilo ko može nametnuti takvu značajnu investiciju i rizik, koji nije ni tražen ni odobren bilo kojem drugom operateru. Postavlja se pitanje čemu služe tehnički zahtjevi po Logosoft-u, osim zadovoljavanju forme, ako ne sprječavanju neovlaštene distribucije trećim licima, odnosno da li emiter ima pravo da kontrolira primjenu sopstvenih Opštih uslova, ili operatori mogu da tumače uslove kako kome odgovara.

Prema izvještaju Deloitte-a, sam Logosoft je "korisnika" u cilju izrade izvještaja definisao kao korisnika kome *može isporučiti signal audio-vizuelnog sadržaja, što predstavlja 100% individualnih korisnika*, te izvještaj, sačinjen sa ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi sa brojem korisnika kojima Logosoft može isporučiti signal, sadrži podatak da je *mogao isporučiti signal za ukupno 4.566 aktivnih korisnika IPTV-a*. Disproporcija između broja korisnika na zaštićenoj platformi i broja korisnika na platformi za koju sam Logosoft priznaje da ne ispunjava tehničke uslove je očigledna, te evidentno podrazumijeva značajnu diskreciju na strani Logosoft-a, kao i značajnu izloženost emitera mogućim optužbama za zloupotrebu ukoliko bi naplaćivao uslugu za čitavu korisničku bazu, a koja se pri tom ne čini dostupnom 99,5% korisnika.

Niti u jednom sličnom slučaju, emiter kanala Sport Klub i Sport Klub d.o.o. Sarajevo, kao njegov lokalni agent nisu odobrili zainteresiranim operaterima da se ugovor o distribuciji zaključi za 20 testnih korisnika operatera, kako zahtijeva Logosoft, već primjenjuju iste, transparentne i nediskriminatorne uslove za sve operatere. Upravo iz tih razloga nisu ni mogli prihvatiti zahtjev Logosofta, te smatraju da time nisu diskriminirali Logosoft, nego su samo od ovog operatera očekivali isto što su ispunili svi drugi operateri koji distribuiraju kanal Sport Klub. Da su postupili drugačije, emiter i agent kanala Sport Klub bi se izložili prijavama drugih operatera (kako onih koji imaju ugovor, tako i onih koji ga nemaju) za davanje posebnih uslova Logosoftu, koji nisu odobreni bilo kojem drugom operateru.

(e) da su navodi Logosofta o navodnoj diskriminaciji bespredmetni SK navodi činjenicu da njegovo povezano lice Telekom Srpska (Mtel) a.d. Banja Luka već godinama ima zaključen ugovor o distribuciji kanala Sport Klub, a oba čine dio Telekom Srbija grupacije. Dakle, Logosoft tvrdi da United Group diskriminira Telekom Srbija grupu, tako što (navodno) ne dopušta da najmanje od društava u sastavu te grupe u BiH (Logosoft) zaključi ugovor o distribuciji, koji je već zaključilo najveće društvo u sastavu iste grupe (Mtel), što je i nelogično i očigledno neosnovano.

Razlog zbog kojeg Logosoft nema ugovor o distribuciji kanala Sport Klub je neispunjavanjc tehničkih uslova, što ni ovaj operater ne osporava. Logosoft za sebe zahtijeva posebne uslove (da mu se ugovor dodijeli na osnovu 20 testnih korisnika), što nije odobreno bilo kojem operateru i što bi Protivne strane izložilo prijavama drugih operatera, kako onih koji su ispunili uslove i zaključili ugovore (mogli bi tvrditi da ni od njih nije trebalo tražili da ispune uslove), tako i onih koji nemaju ugovor jer ne ispunjavaju tehničke uslove.

Posebno je pitanje zašto Logosoft koji ima pristup odgovarajućoj tehničkoj zaštiti (platformi) u okviru sistema Mtela u višegodišnjem vremenskom periodu (od 2014. godine, kada mu je po sopstvenim navodima „*omogućeno pokretanje investicijskog ciklusa*") ne želi da prebaci korisnike na odobreni sistem zaštite koji već implementira u svoje poslovanje (ne samo zbog konkretnih kanala, već i zaštite sadržaja uopšte, u skladu sa relevantnim propisima).

Niti jedan operater koji trenutno ima ugovor za distribuciju kanala Sport Klub nije tražio niti dobio ugovor za samo 20 testnih korisnika za koje su ispunjeni tehnički uslovi, dok za ostalih 99,5% korisničke baze ti uslovi nisu ispunjeni - sam izostanak takvog zahtjeva od bilo kojeg drugog operatera osim da jedan od operatora u okviru grupe zahtijeva posebna prava i pogodnosti može razumno izazvati sumnju u namjeru zloupotrebe omogućenog signala, a naročito u korelaciji sa zahtjevom da se pristup odobri na osnovu minimalnog broja korisnika kojima je implementirana platforma. Ne postoji nikakva diskriminacija između operatora, ako se od svih zahtijevaju isti uslovi tehničke zaštite i niti jednom operateru nije odobreno uspostavljanje distribucije na temelju nekoliko testnih korisnika - takav zahtjev je sam po sebi opravdan.

U Odgovoru stoji da nije jasno zašto bi samo u slučaju Logosoft-a emiter trebalo da se pouzda isključivo u riječ operatora da će mjere bili implementirane i za ostale korisnike (osim 20 testnih), odnosno da neće dolaziti do zloupotrebe ili prelijevanja signala. Logosoft istovremeno insistira da je druga ugovorna strana dominantna, a potom traži posebne pogodnosti za sebe, samostalno tumači Opšte uslove na način koji

mu odgovara i insistira na posebnoj kontroli nad procesom pregovora.

U tom smislu očigledno je da ne postoje ni radnje zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav (2), tačke b) i c) Zakona o konkurenciji.

SK predlaže da Konkurencijsko vijeće pozove Logosoft da u roku od 3/tri/ dana upotpuni svoj Zahtjev i učini vjerovatnim da navodne radnje koje ističe u Zahtjevu predstavljaju povrede Zakona o konkurenciji, a ako to ne učini, predlaže da Vijeće donese zaključak o obustavljanju postupka, na temelju člana 25. stav (1) tačka e) i člana 42. stav (2) Zakona o konkurenciji, odnosno člana 138. stav (3) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 40/16).

Što se tiče toka pregovora i komunikacije između Logosoft-a i Sport Klub d.o.o. privredni subjekt SK u Odgovoru navodi da dodatnu sumnju u razloge za podnošenje konkretnog Zahtjeva predstavlja moment njegovog podnošenja u odnosu na komunikaciju na koju se odnosi. Na sve dopise Logosofta, Sport Klub d.o.o. Sarajevo je odgovarao u najkraćim mogućim rokovima, a kada je bio spriječen da poduzme radnju u kratkom roku, o razlozima je obavještavao Logosoft. U svojoj posljednjoj komunikaciji (još iz februara 2019. godine) Logosoft navodi da je prebacivanje na plalformu Mtel-a u toku, te da će biti sprovedena nakon nekoliko mjeseci - ne spominje bilo kakve nejasnoće Opštih uslova, niti tvrdi da ispunjava tehničke uslove.

Međutim, nakon što ga Sport Klub obavještava da u datom trenutku ne ispunjava tehničke uslove, Logosoft ni na koji način ne komunicira sa privrednim subjektom Sport Klub od 22. februara 2019. godine, ni na koji način ga ne obavještava o provedenim aktivnostima na implementaciji nove platforme i migraciji korisnika, ne obavještava ga o problemima sa prebacivanjem određenih kategorija korisnika, niti iskazuje interesovanje za distribuciju predmetnog kanala, sve dok tek 27. januara 2020. godine ne podnosi Zahtjev za pokretanja postupka Konkurencijskom vijeću na osnovu navodne povrede konkurencije.

U Odgovoru se također navodi da SK ne može špekulirati o razlozima podnošenja Zahtjeva ili razmatranjima protivne strane, ali osnovano može izraziti sumnju u stvarnu namjeru zaključivanja sporazuma u skladu sa Opštim uslovima i legitimnim zahtjevima emitera, odnosno u osnovanost Zahtjeva na razumnoj zabrinutosti za intenzitet tržišne konkurencije, imajući u vidu ovakvu hronologiju događaja.

Privredni subjekt SK navodi u Odgovoru da nema pravnog osnova za vođenje Postupka ističući slijedeće:

- Konkurencijsko vijeće je već odbilo navode da Protivne strane nisu provele ranija rješenja Vijeća pri čemu je, kako navodi SK, Logosoft kontradiktoran - s jedne strane, ističe rješenja protiv ranijeg emitera kao primjer navodne sklonosti emitera kanala Sport Klub zloupotrebi dominantnog položaja, a s druge strane u svom dopisu od 03.08.2018. godine navodi da je iste kanale distribuirao u periodu 2013-2015, te da su sa ranijim emiterom ovog kanala "*u navedenom periodu ostvarili više nego uspješnu poslovnu saradnju, na obostrano zadovoljstvo i zadovoljstvo naših korisnika".*
- bez obzira što je raniji emiter koji je bio stranka u postupcima koji su vođeni pred Vijećem u periodu 2013-2015, prestao emitirati kanale Sport Klub svi nalozi Vijeća iz ranijih odluka su izvršeni i sve novčane kazne plaćene, iako još nisu iscrpljeni svi pravni lijekovi protiv navedenih odluka.

Rješenje Konkurencijskog vijeća BiH po zahtjevu poslovnih subjekata Asocijacija kablovskih operatera u Bosni i Hercegovini (AKOP) i Elta Kabel d.o.o. Doboj protiv privrednih subjekata United Media Distribution SRL Bukurešt, Rumunija i Sport Klub d.o.o. Sarajevo, broj 06-26- 2-006-143-II/15 od 23.12.2015. godine je izvršeno u cijelosti u roku koji je Vijeće naložilo, uključujući između ostalog upravo usvajanje Opštih uslova koje konkretni operator osporava (a koje su drugi operatori na tržištu prihvatili) te Sport Klub d.o.o. Sarajevo smatra da je bespredmetno tendenciozno i nepotkrijepljeno citiranje konkretnog predmeta nakon skoro 5 godina u svrhe dokazivanja nekakvog negativnog obrasca ponašanja emitera.

Opšti uslovi sa cjenovnikom i dokazima o slanju istih svim zainteresiranim operaterima, te razni kasniji aneksi, pojašnjenja i dopune Opštih uslova sa dokazima dostavljani su svim zainteresiranim operaterima, kao i Vijeću više puta.

Da su navedene odluke izvršene i isti uslovi ponuđeni svim zainteresiranim operaterima potvrđuje činjenica da ugovore o distribuciji predmetnih kanala po navedenim uslovima imaju svi veći operateri i u BiH (Telemach d.o.o. Sarajevo, BH Telecom d.d. Sarajevo, Mtel a.d. Banja Luka, JP HT d.d. Mostar), pri čemu su neka od ovih društava u predmetnom periodu već više puta mijenjala pakete Sport Klub kanala koje koriste, odnosno koristili su nove kanale i pogodnosti koje su im bile ponuđene, te je apsurdno pitanje izvršenja predmetne odluke pokretati skoro pet godina nakon što su po provođenju iste razni zainteresirani operateri zaključili ugovore o distribuciji kanala Sport Klub na lokalnom tržištu, pod transparentnim uslovima koje konkretni operator ne želi da primijeni.

U Odgovoru se također navodi da uslovi koje United Media nudi operaterima, a koje Logosoft smatra "nejasnim", dostavljeni su Konkurencijskom vijeću te ih isto nije osporilo.

U skladu sa nalogom iz Rješenja broj: 06-26-2-006-143-II/15 od 23.12.2015. godine, raniji emiter kanala Sport Klub je bio u obavezi da svim zainteresiranim CATV/1PTV/DTH operaterima učini dostupnim Opšte i tehničke uslove pružanja usluga i rješenje Vijeća, te da u roku od 60 dana zaključi Ugovore o distribuciji kanala Sport Klub sa svim zainteresovanim CATV/JPTV/ DTH operaterima u Bosni i Hercegovini pod istim uslovima.

Kako je raniji emiter u međuvremenu prestao emitirati kanale Sport Klub, United Media je, iako nije bio stranka u navedenom postupku, u cijelosti postupio u skladu sa ovom obavezom ranijeg emitera, o čemu je Vijeće više puta obavještavano.

SK naglašava da Vijeće nije ni na koji način ukazalo da ovi dokumenti nisu u skladu sa nalogom iz Rješenja od 23.12.2015. godine što hoće reći da je Konkurencijsko vijeće na taj način odobrilo sadržaj ovih dokumenata prije više godina, te se isti primjenjuju na lokalnom tržištu u definiranoj formi. Time što nije iskazalo svoje zamjerke na dokumente koji su mu predati, Konkurencijsko vijeće je očito smatralo da su ovi dokumenti u skladu sa Zakonom. U suprotnom bi postupilo po službenoj dužnosti kako bi osiguralo postupanje na tržištu u skladu sa propisima. Na osnovu navedenog Vijeće nema ovlasti da provodi predmetni Postupak protiv Protivnih strana u vezi sa dokumentima u pogledu kojih nije iskazalo protivljenje kada su isti bili dostavljeni Vijeću.

U skladu sa članom 131. Zakona o upravnom postupku, koji se supsidijamo primjenjuje na procesna pitanja koja nisu izričito regulirana Zakonom, službena osoba koja vodi postupak dužna je

upozoriti stranku na njena prava u postupku i ukazati joj na pravne posljedice njenih radnji ili propuštanja u postupku.

Shodno navedenom, da je Vijeće smatralo kako dokumenti dostavljeni kao dokaz izvršenja rješenja od 23.12.2015. godine nisu u skladu sa obavezama koje je tadašnji emiter kanala Sport Klub imao, Vijeće je imalo obavezu da u pogledu ovoga upozori Protivne sirane i osigura primjenu propisa, a nije to učinilo već skoro pet godina. Time što s ovim u vezi Konkurencijsko vijeće nije iskazalo bilo kakve zamjerke, emiter kanala Sport Klub je mogao da se opravdano osloni na to da su dokumenti koje je predao Vijeću bili u skladu sa Zakonom, te da stoga nema pravnog osnova za provođenje predmetnog Postupka. Naprotiv, naknadnim osporavanjem predmetnih uslova bi se grubo prekršilo pravo na pravnu sigurnost i legitimna očekivanja emitera u pogledu poslovanja na bh. tržištu, te oštetili ostali operatori aktivni na tržištu koji su se prilagodili i zaključili ugovore u skladu sa istim uslovima.

SK u svom Odgovoru navodi da Konkurencijsko vijeće ne smije dozvoliti da Logosoft zloupotrebljava procesna ovlaštenja s ciljem nanošenja štete Protivnim stranama obzirom da se u pogledu konkretnog pokušaja zasnivanja ugovorne saradnje, Logosoft obraća Vijeću nakon više od godinu dana bez bilo kakve komunikacije sa emiterom ili agentom, odnosno bez bilo kakve aktivne saradnje kako bi se usaglasio sa Opštim uslovima nakon provedenog tehničkog uviđaja. Shodno navednom Sport Klub smatra očiglednom namjeru Logosofta da podnošenjem predmetnog Zahtjeva zloupotrebljava procesna ovlaštenja s ciljem nanošenja štete Protivnim stranama, te smatra da Vijeće ne bi smjelo pomagati u takvim radnjama pokretanjem i vođenjem predmetnog Postupka. SK tako predlaže da Konkurencijsko vijeće bez odlaganja obustavi Postupak jer ne smije pružati pomoć Logosoft i Telekom Srbija grupi u njihovim pokušajima da naškode emiteru kanala Sport Klub zloupotrebom procesnih ovlaštenja.

SK je stava da, ukoliko Konkurencijsko vijeće ne obustavi Postupak, relevantno tržište treba biti definirano u skladu sa praksom Evropske komisije te se u tom slučaju postojanje dominantnog položaja United Media na tržištu prodaje prava na distribuciju kanala ne može pretpostaviti pošto United Media nije jedini poslovni subjekt koji djeluje na tržištu distribucije tematskih sportskih kanala u BiH. Pitanje zloupotrebe dominantnog položaja u predmetnom postupku zasniva se na pristupu subjekata aktivnih u TV maloprodaji sportskim kanalima (kao Što su Eurosport, Sport Klub i Arena), uključujući i povezano lice Podnosioca zahtjeva, koje emituje sportski kanal "Arena Sport". Stoga, tržište koje je relevantno u pogledu moguće zloupotrebe bi trebalo analizirali kao tržište snabdijevanja i nabavke TV kanala za potrebe distribucije putem operatera.

Protivne strane smatraju tako da bi se relevantno tržište moglo odrediti kao emitiranje kanala sa sportskim sadržajima te bi takva definicija bila adekvatnija od definicije "tržišta distribucije sportskih kanala sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige", koja bi dovela do toga da se ustanovi monopolski položaj svakog kanala koji posjeduje prava visokog kvaliteta.

Dodatno, pošto u BiH nespecijalizirani kanali emitiraju znatan broj sportskih sadržaja visokog kvaliteta i pošto pretplatnici takvim sadržajima mogu pristupiti na isti način kao što mogu pristupiti specijaliziranim sportskim kanalima, ne bi bilo ispravno relevantno tržište proizvoda definirati kao tržište specijaliziranih sportskih kanala.

Na kraju svog Odgovora SK ističe da nije prisutan na relevantnom tržištu u pogledu distribucije TV kanala u BiH te shodno navedenom ne može imati dominantan položaj na tržištu na kojem nije prisutan i također ne može zloupotrijebiti položaj koji ni nema. United Media se bavi emitiranjem sportskih sadržaja te bi, ukoliko bi Vijeće u predmetnom Postupku usvojilo istu definiciju relevantnog tržišta kao u ranijim predmetima, United Media nužno imala dominantan položaj na takvom tržištu, obzirom da je Sport Klub jedini kanal u BiH koji emitira englesku Premijer ligu.

Međutim, čak i ukoliko United Media S.a.r.l. ima dominantan položaj, Logosoft, koji snosi teret dokazivanja, nije dokazao da je United Media počinio bilo koji akt koji bi predstavljao zloupotrebu dominantnog položaja.

3.4. Odgovor privrednog subjekta United Media na Zahtjev i Zaključak

United Media se putem međunarodne advokatske kancelarije Gide Loyrette Nouel putem e-maila, koji je zaprimljen dana 22.07.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-16/20 (a zatim i putem pošte), obratio Konkurencijskom vijeću informirajući isto da su zaprimili dokumentaciju na bosanskom i nezvaničnom prevodu na engleski jezik te da je Gide Loyrette Nouel zadužena da na zaprimljenu dokumentaciju odgovori (u prilogu je dostavljena punomoć).

Punomoćnici advokatske kancelarije Gide Loyrette Nouel su se zatim ponovo putem e-maila dana 15.09.2020. godine (podnesak broj: UP-06-26-2-008-30/20) obratili Konkurencijskom vijeću sa upitom oko statusa predmeta.

Podneskom zaprimljenim dana 16.09.2020. godine (podnesak broj: UP-06-26-2-008-31/20) Gide Loyrette Nouel su, između ostalog, zahvalili na zvaničnim i ovjerenom prevod akata ali da isti nisu dostavljeni na pravno valjan način jer su dostavljeni putem pošte, a ne na način kako to propisuje primjena Sporazuma između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije potpisanog sa Kraljevinom Belgijom o pravnoj pomoći u građanskim i trgovinskim pitanjima, potpisan 24. septembra 1971. godine. Zahtjevano je da Konkurencijsko vijeće dostavi privrenom subjektu United Media svu relevantnu komunikaciju putem diplomatskih kanala te obezbijedi zvaničan i ovjeren prevod svih dokumenata u okviru predmetnog postupka.

Konkurencijsko vijeće je odgovorilo aktom broj: UP-06-26-2-008-32/20 dana 16.09.2020. godine 23.09.2020. godine (koji je dodatno upućen i putem emaila dana 08.10.2020. godine akt broj: UP-06-26-2-008-41/20) u kojem je ponovljena obaveza imenovanja punomoćnika za zastupanje ili punomoćnika za primanje pismena u Bosni i Hercegovini, u skladu sa članom 47. stav (5) Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine; utvrđeno je da privredni subjekt United Media S.a.r.l. nije postupio po navedenom te u ostavljenom roku nije dostavio odgovor na podneseni Zahtjev za pokretanjem postupka kao i da pozivanje na primjenu Sporazuma između Socijalističke Federalne Republike Jugoslavije i Kraljevstva Belgije o pravnoj pomoći u građanskim i komercijalnim stvarima nije releventno u upravnim postupcima već se isti primjenjuje u sudskim i vansudskim aktima u građanskim i trgovačkim stvarima.

Ostavljen je rok privrednom subjektu United Media da postupi po traženom najkasnije 8 dana od zaprimanja akta Konkurencijsko vijeća.

Punomoćnici advokatske kancelarije Gide Loyrette Nouel su se putem e-maila ponovo dana 24.09.2020. godine (podnesak broj: UP-06-26-2-008-37/20) obratili Konkurencijskom vijeću sa upitom oko statusa predmeta.

Podneskom zaprimljenim dana 14.10.2020. godine (podnesak broj: UP-06-26-2-008-42/20) punomoćnici iz kancelarije Gide Loyrette Nouel su, između ostalog, ponovili svoje stajalište po pitanju obaveznog postupanja po Sporazumu između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije potpisanog sa Kraljevinom Belgijom o pravnoj pomoći u građanskim i trgovinskim pitanjima.

Pitanjem primjene Sporazuma između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije potpisanog sa Kraljevinom Belgijom o pravnoj pomoći u građanskim i trgovinskim pitanjima na upravne postupke Konkurencijsko vijeće se obratilo Ministarstvu pravde BiH aktom broj: UP-06-26-2-008-44/20 dana 21.10.2020. godine. Upit se odnosio i na pojašnjenje, u slučaju da se Sporazum primjenjuje, da li isti ima primat u primjeni u odnosu na primjenu odredbe član 47. stav (5) Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, u kojoj se navodi da ukoliko privredni subjekt u inostranstvu, na više puta ponovljeno traženje, ne imenuje privremenog zastupnika ili punomoćnika za primanje pismena u Bosni i Hercegovini, da će isti biti imenovan po službenoj dužnosti.

Podnesak Ministarstva pravde je zaprimljen dana 03.12.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-73/20 u kojem je navedeno da je predmetni Sporazum na snazi ali da Ministarstvo nije nadležno da daje mišljenje o provođenju pojedinih odredbi Sporazuma već je organ koji provodi postupak dužan da ih primjenjuje ukoliko se odredbe Sporazuma odnose na konkretan postupak.

Dana 28.10.2020. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-47/20 privredni subjekt United Media je dostavila Odgovor na Zahtjev kao i punomoć za zastupanje advokatima Nihad Sijerčić, Amina Đugum, Lejla Popara i Alen Gračić, fra Anđela Zvidović 1, 71 000 Sarajevo.

U Odgovoru privrednog subjekta United Media se, u bitnom, navodi slijedeće:

- dostavljanje pismena na način kako je to izvršeno od strane Konkurencijskog vijeća se ne smatra urednom dostavom, te shodno tome pismeno dostavljeno na ovaj način suštinski ne proizvodi bilo kakva pravna dejstva - smatra se da isto nikada nije niti dostavljeno, odnosno uručeno;
- da je dostavljanjem Zaključka redovnom poštom počinjena procesna povreda, odnosno povreda pravila o dostavljanju pismena, te da je Konkurencijsko vijeće i dalje nastavilo sa neslužbenom korespondencijom putem redovne (obične) pošte;
- da United Media ipak, opreza radi, iako smatra da je dostava Zaključka neuredna i nepravilna, da bi izbjegao rizik nastupanja štetnih posljedica, dostavlja Konkurencijskom vijeću svoj odgovor na Zaključak i Zahtjev te ističe da su u cijelosti saglasni sa Odgovorom lokalnog agenta privrednog subjekta Sport Klub koji nije aktivan na relevantnom tržištu koji ne može imati dominanatan položaj te da postupak u tom dijelu treba biti obustavljen;
- United Media nije emiter kanala N1 (emiter kanala N1 je Adria News S.a.r.l. Luxembourg):
- da su vjerovatni razlozi pokretanja postupka postupci koje pojedine članice United Group vode pred Konkurencijskim vijećem protiv članica Telekom Srbija grupe; United Media ne sudjeluje u tim predmetima koje vode članice njene grupacije te kako je namjera Logosofta da, po nalogu svojih vlasnika iz Telekom Srbije, zloupotrebom procesnih ovlaštenja nanesu štetu Protivnim stranama te traže od Konkurencijskog vijeća da obustave postupak;
- da su neosnovani navodi Logosoft o tržišnoj snazi povezanih lica United Media na vertikalno nižem tržištu te da United Media ne djeluje na ovim tržištima;
- iako Logosoft navodi da su Protivne strane izvršile više radnji zloupotrebe dominantnog položaja, United Media ne prihvaća iste jer smatra da su (i) Protivne strane su postupile u skladu sa rješenjem Konkurencijskog vijeća iz 2015. godine; (ii) da je to rješenje provedeno dokazuje činjenica da svi bitni konkurenti imaju ove sadržaje; (iii) Protivne strane nemaju sposobnost da dovedu do zatvaranja tržišta za konkurente na vertikalno nižem tržištu (grupacija kojoj pripada Logosoft na bitnim dijelovima teritorije BiH ima monopolski položaj na vertikalno nižem tržištu); te (iv) Protivne strane nemaju poticaja za takvo zatvaranje tržišta (s obzirom na prethodno navedeno, odnosno na činjenicu da već omogućavaju glavnim konkurentima pristup istom sadržaju); (v) preklapanje Logosofta i povezanih lica u sastavu United Group je relativno malo te je isključeno da bi se United Group izlagala sankcijama za kršenje propisa o zaštiti konkurencije zbog tako malog potencijalnog broja novih korisnika za povezana lica koja se bave kablovskom distribucijom. Protivne strane nemaju ni namjeru ni interes da uskrate pristup kanalu Sport Klub, jer se poslovna strategija proizvođača sportskog sadržaja sastoji u optimizaciji troškova u vezi sa nabavkom prava na fudbalska takmičenja širenjem pretplatničke baze, uključujući licenciranjem sadržaja. Takva strategija nužno zahtijeva to da se pravo na distribuciju kanala da što je šire mogućem krugu operatera i platformi kako bi se broj pretplatnika što više uvećao; međutim, istovremeno zahtjevi dobavljača sadržaja podrazumijevaju neophodnost osiguranja zaštite programskih prava.

4. Nastavak postupka

Konkurencijsko vijeće je dana 28.08.2020. godine aktom broj: UP-06-26-2-008-17/20 dostavilo privrednom subjektu Logosoft podnesak privrednog subjekta Sport Klub kao odgovor na Zahtjev za pokretanjem postupka na eventualno očitovanje. Istog dana aktom broj: UP-06-26-2-008-18/20 Konkurencijsko vijeće je zahtjevom za dostavljanjem dodatnih informacija od Sport Kluba zatražilo određena pojašnjenja u vezi potpisivanja ugovora privrednog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo za distribuciju kanala N1 i to: kako su tekli pregovori oko potpisivanja istog, u kojoj fazi su bili pregovori u momentu podnošenja Zahtjeva za pokretanjem postupka pred Konkurencijskim vijećem te da li se na bilo koji način distribucija kanala N1 može dovesti u vezu sa otkupom prava prenosa Sport Klub kanala.

U očitovanju privrednog subjekta Logosoft koji je zaprimljen dana 08.09.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-23/20 navedeno je, u bitnom, slijedeće:

SK u svom podnesku od 19.06.2020. (u daljem tekstu: "Podnesak") navodi da Konkurencijsko vijeće nije imalo osnova da pokreće Postupak protiv Sport Klub, te da s toga treba da bez odlaganja obustavi postupak protiv njega jer nije aktivan na relevantnom tržištu kao i da mu se učešćem u ovom postupku stvaraju nepotrebni i neosnovani troškovi;

Tačno je da je u rješenju br. 05-26-3-002-179-11/13 od 16.12.2013. godine (u daljem tekstu: "Rješenje iz 2013") u tački 7 izreke odbijen zahtjev podnosioca kao neosnovan uz obrazloženje da između ostalih SK nije prisutan na relevantnom tržištu, tržištu distribucije sportskih kanala sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta, koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige u Bosni i Hercegovini, ali je također tačno i da u rješenju br. 06-26-2-006-143-11/15 od 23.12.2015. godine (u daljem tekstu: "Rješenje iz 2015"), kao i rješenju br. 04-26-2-005-113-11/15 od 20.12.2017. godine (u daljem tekstu: "Rješenje iz 2017") to nije slučaj. U svim navedenim, pa i u postupku okončanim Rješenjem iz 2013, postupak se od strane Konkurencijskog vijeća vodio i protiv SK. To što Rješenjem iz 2015. i Rješenjem iz 2017. SK nije kažnjen, ne znači da neće biti u budućnosti, zbog utvrđenih

povreda Zakona, odnosno da nije potrebno voditi postupak protiv njega. SK ukazuje da se ni u drugim sličnim slučajevima postupci nisu vodili protiv lokalnih zastupnika emitera, te navodi primjer postupka broj UP-04-26-2-019-1/15 koji se vodio protiv privrednog subjekta HD WIN d.o.o. iz Beograda, Srbija, a ne protiv njegovog lokalnog zastupnika privrednog subjekta VMK Media d.o.o. iz Sarajeva, ali nije ukazao na činjenicu da zahtjev za pokretanje postupka Konkurencijskom vijeću nije ni podnijet protiv ovog privrednog subjekta od strane Telemacha, kao ni činjenicu da VMK Media d.o.o. iz Sarajeva ne zaključuje ugovore o distribuciji Arenasport kanala kao agent HD WTN d.o.o., već to čini sam HD WIN d.o.o., a što nije slučaj sa SK. Naime, sem toga što SK zaključuje ugovore o distribuciji Sport klub kanala u ime United Media, on se pojavljuje i kao veoma aktivna stranka u ovom odnosu (vrši npr. veoma važnu radnju u postupku zaključenja ugovora o distribuciji Sport klub kanala, a to je ocjena ispunjenosti tehničkih zahtjeva i dostavljanje pozitivnog ili negativnog tehničkog izvještaja) te s toga njegova uloga nije svedena samo na pukog posrednika u pregovorima između, u ovom slučaju Logosoft i United Media te je Logosoft mišljenja da i na njemu leži odgovornost u povredi Zakona i da isti treba biti sankcionisan, uz privredni subjekt United Media. Iz navedenog proizilazi da je predmetni zahtjev SK neosnovan.

Što se tiče zahtjeva za odbacivanje Zahtjeva i obustavu Postupka koji se odnosi na distribuciju kanala N1 Logosoft ukazuje da SK navodi da prema njegovim saznanjima United Media uopšte nije vlasnik kanala N1, već je to Adria News S.a.r.L. koje jeste povezano lice United Medije i u sastavu je Unitcd Grupe, te da United Media sa emitiranjem kanala N1 nema nikakve veze.

Logosoft ukazuje u vezi navedenog na Opšte uslove. Naime u zaglavlju samih Opštih uslova se vidi da oni predstavljaju Prilog A Ugovora izmedu United Media i SK te se dalje United Media označava kao Principal u čijoj se ponudi nalaze Sport klub kanali kao i drugi kanali koji se mogu naći u ponudi. Iz priloga 4 se vidi koji su sve kanali u ponudi. Tu se nalazi i N1.

Privrednom subjektu Logosoft je nejasno da li SK ovim navodima obmanjuje Konkurencijsko vijeće ili da zajedno sa United Media obmanjuje svoje klijente, te zaključuje ugovor o distribuciji kanala Nl iako za to nema ovlaštenje. Shvatanje privrednog subjekta Logosoft je da je United Media vlasnik kanala N1 i ono potiče ne samo iz Opštih uslova, već i iz Dopisa 10 gdje je Logosoftu stavljeno do znanja da će ugovor o distribuciji kanala N1 biti prosljeđen na potpis odmah nakon što SK primi pripremljenu verziju od Principala. U Opštim uslovima, Principal je jasno određen, a to je United Media. Posebno je nejasno zašto je relevantan navod da upravo iz razloga što United Media nije vlasnik kanala N1, Opšti uslovi predviđaju drugačije uslove za njegovo emitiranje koji se između ostalog odnose i na tehničke uslove koje se na njegovo emitiranje ne primjenjuju. To je potpuno nebitno u odnosu na to ko je vlasnik kanala jer u teoriji, vlasnik dva kanala može imati različite tehničke uslove za njihovu distribuciju.

Dalje, SK navodi da bi u teoriji mogla postojati samo jedna situacija povrede člana 10. stav 2 tačka d) Zakona, a to je slučaj kada Logosoft ne bi želio da kupi određeni proizvod, a emiter kanala N1 ga uslovljava da must have proizvod možemo dobiti samo ukoliko istovremeno kupi i taj drugi manje tražen proizvod. Međutim, po shvatanju privrednog subjekta Logosoft ponašanje United Media također predstavlja radnju zloupotrebe dominantnog položaja, imajući u vidu da je iz Opštih uslova nesporno da svaki operater ima pravo da zaključi ugovor o distribuciji kanala N1, te da ne mora da ispunjava tehničke zahtjeve, i bez obaveze je da istovremeno sa United Media, odnosno SK zaključi ugovor i za Sport klub kanale. U konkretnom slučaju to privrednom subjektu Logosoft nije bilo omogućeno. Na ovaj način United Media je praktično vezala distribuciju Sport klub kanala sa N1, znači, United Media ih nudi samo zajedno. Iz ovoga nesumnjivo proističe da su United Media odnosno njen agent SK izvršili zloupotrebu dominantnog položaja na relevantnom tržištu u smislu člana 10, stav 2 tačke b) i d) Zakona, gdje je dovoljno da na jednom od vezanih proizvoda United Media ima dominantan položaj.

Kada je riječ o navodima da nisu učinjene povrede člana 10. stav 2 tačka a) b) i c) Zakona u očitovanju se dalje ističe da SK navodi u svom podnesku da se u Zahtjevu ne pominju cijene niti bilo kakva moguća zloupotreba u odnosu na cijene, a sve u smislu člana 10 stav 2 tačka a) Zakona, te predlaže da se Postupak i u ovom dijelu obustavi.

Podnosiocu zahtjeva ova tvrdnja nije jasna jer isti smatra da Zahtjev jasno sadrži radnju povrede, a to je namjerno odugovlačenje, odnosno odbijanje potpisivanja ugovora o distribuciji Sport klub kanala, nametanjem prilikom pregovaranja za zaključenje ugovora uslova da 100% postojećih korisnika Logosofta migrira na platformu M:tel, a što predstavlja nametanje drugih trgovinskih uslova kojima se ograničava konkurencija, a koja radnja je pored radnje nametanja nelojalnih kupovnih ili prodajnih cijena predvidena Zakonom kao radnja povrede u istoj tački a) stavu 2. ovog člana.

Ovakvim postupanjem Logosoft je doveden u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj u odnosu na druge operatere, te je na taj način ograničeno relevantno tržište na štetu korisnika usluga Logosofta koji su uskraćeni za praćenje fudbalskih sadržaja visokog kvaliteta, koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige, sve u smislu člana 10. stav 2, tačke b i c) Zakona.

Logosoft navodi da tvrdnja SK da Logosoft zahtjeva posebne uslove za zaključenje ugovora o distribuciji Sport klub kanala i to na osnovu 20 testnih korisnika, da tako nešto nije odobreno bilo kom drugom operateru, što bi tako izložilo United Media i SK prijavama drugih operatera (kako onih koji su ispunili uslove i zaključili ugovore, tako i onih koji nemaju ugovor jer ne ispunjavaju tehničke uslove) nije tačna. Nigdje u Opštim uslovima ne piše da je operater u obavezi da za sve svoje korisnike ispuni tehničke zahtjeve iz člana 2, ti tehnički zahtjevi moraju da budu ispunjeni samo za korisnike kojima će operater distribuirati Sport klub kanale.

S toga zahtjev SK, prema mišljenju Podnosioca zahtjeva, predstavlja jasno kršenje sopstvenih Opštih uslova, kao i Zakona, uz odugovlačenje cijelog postupka za zaključenje ugovora o distribuciji Sport Klub kanala, kao i ponašanje vezano za zaključenje ugovora o distribuciji kanala N1. To što će uslijed toga SK po svojim navodima imati dodatne troškove u smislu nadzora nad migracijom (ukoliko je to uopšte potrebno i tačno) je manja šteta od posljedica ovakvog postupanja United Media i SK, a koja se sastoji u jasnom kršenju Zakona i pogrešnom tumačenju odnosno neprimjenjivanju sopstvenih Opštih uslova.

Što se tiče odgovora na tvrdnje SK oko toka pregovora i komunikacija izmedu Logosofta i SK i nepostojanja pravnog osnova za vođenje postupka Logosoft ističe se činjenica da "pregovori" traju od 12.04.2018. godine pa do 25.02.2019. godine te da su dovoljan pokazatelj da je sumnja koju SK izražava u stvarnu namjeru Logosofta za zaključenja ugovora o distribuciji u skladu sa Opštim uslovima i legitimnim zahtjevima emitera, odnosno sumnja u ... "*zasnovatnost Zahtjeva na razumnoj zabrinutosti za intezitet tržišne konkurencije*"..., je zlonamjerna.

Logosoft je stava da od zaključenja ugovora o distribuciji, kako za Sport klub kanale, tako i za N1 kanal, nema ništa i da bi svako dalje postupanje vodilo istom ishodu, a to je da budu onemogućeni u emitovanju ovih sadržaja svojim korisnicima. U odnosu na izvršenje Rješenja iz 2015. godine, Logosaft ne spori činjenicu da neki od operatera imaju zaključene ugovore o

distribuciji Sport Klub kanala. Ono što je sporno, jeste to da Logosoft nema zaključen ugovor o distribuciji Sport Klub kanala, kao što su i sporni i sami Opšti uslovi, odnosno njihova nejasnoća.

Logosoft ukazuje i na netačnost tvrdnje SK u smislu da su Opšti uslovi dostavljeni Konkurencijskom vijeću te da ih isto nije osporilo, te da je samim tim i u tom dijelu izvršeno Rješenje iz 2015. godine, te da Logosoftu nije poznato da li se Konkurencijsko vijeće do sada izjašnjavalo u pogledu sadržine Opštih uslova, što ne znači da ne može, da neće i da ne mora, kada se to pitanje postavi kao relevantno.

Također, tvrdnja da bi se naknadnim osporavanjem Opštih uslova grubo prekršilo pravo na pravnu sigurnost i legitimna očekivanja emitera u pogledu poslovanja na BH tržištu, te oštetili ostali operatori aktivni na tržištu koji su se prilagodili i zaključili ugovore u skladu sa istim uslovima, ne može da bude ispred potrebe da Opšti uslovi, kada postoji nalog regulatora da budu donijeti, budu svima jasni, precizni, nediskriminatorski, uslovljivački i jednostrani, te da stvarno dovedu do zaključenja ugovora o distribuciji.

Logosft dalje navodi da je Telemach i dalje jedini operator na relevantnom tržištu koji nudi ekskluzivne medijske sadržaje koje ostali operatori nisu mogli uvrstiti u svoje maloprodajne pakete. Prostim uvidom u programsku shemu Konkurencijsko vijeće može da utvrdi da nijedan od operatora u svojoj ponudi nema kanale Nova Sport i Nova BH, čime je veliki broj korisnika u BiH (njih oko 54%) uskraćeno za praćenje fudbalskog sadržaja visokog kvaliteta, uključujući tu i dio utakmica Live paketa Premijer lige, španske LaLige, kao i posebno utakmice fudbalske reprezentacije BiH, odnosno reprezentacija Srbije i Hrvatske (gdje im je TV signal dostupan samo putem zemaljske radiodifuzije).

United Media je bez prethodne najave, na krajnje netransparentan način, sa Sport klub kanala prebacila atraktivan dio sportskog sadržaja, koji uključuje i dio utakmica Live paketa Premijer lige na "novi", vještački kreiran Nova Sport kanal. Na ovaj način, zaključeni ugovori o distribuciji Sport klub kanala se praktično obezvrijeđuju, a krajnji korisnici operatera se varaju i oštećuju jer ne mogu da gledaju sve utakmice iz Live paketa Premijer lige na koje su navikli i koje su platitli. Istovremeno sa lansiranjem Nova Sport kanala, United Media je pribavila ekskluzivna prava za emitovanje utakmica reprezentacija BiH, Srbije i Hrvatske u kvalifikacijama za EP u fudbalu 2020. godinu, utakmica EP u fudbalu 2020.godinu i kvalifikacije za Svjetsko prvenstvo u fudbalu u Kataru 2022. godine (sve ovo spada u tzv. "must carry" sadržaj), koje će da se emituje na kanalu Nova BH i naprasno donosi odluku da kompletno promjeni svoj model poslovanja u odnosu i na ovaj kanal, gdje je kanal Nova BH besplatno emitovan.

Na ovaj način je United Media izigrala suštinu navedenih ranijih odluka i naloga Konkurencijskog vijeća povodom utvrđene zloupotrebe dominantnog položaja na tržištu distribucije sportskih kanala sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa Premijer lige u BiH na štetu operatera koji nisu iz United grupe, a koji sadržaj je u vrijeme donošenja pomenutih odluka bio emitovan na Sport Klub kanalima.

Što se tiče tvrdnje da Logosoft zloupotrebljava procesna ovlašćenja s ciljem nanošenja štete United Mediji i SK i zahtjeva za obustavu postupka Logosoft navodi da je isti podnio Zahtjev te da je na Konkurencijskom vijeću odluka oko pokretanja postupka te da svoj Zahtjev ne smatraju neosnovanim.

Podnesak po pitanju pregovora oko potpisivanja ugovora o distribuciji kanala N1 privrednog subjekta SK na upit broj: UP-06-26-2-008-18/20 zaprimljen je dana 11.09.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-27/20 i u istom se navodi slijedeće:

Sport Klub je tokom 2018. godine sa Logosoft-om vodio aktivnosti radi zaključenja ugovora o distribuciji kanala Sport Klub. Nezavisno od konkretnih pregovora, u neformalnoj komunikaciji je spomenuta mogućnost samostalne distribucije kanala N1, za koji emiteri ne zahtijevaju posebne mjere tehničke zaštite. Dana 11.10.2018. godine Logosoft je privrednom subjektu Sport Klub i proslijedio takav zahtjev, na šta je Sport Klub odgovorio da je proslijedio dopis Logosofta privrednom subjektu Adria News S.a.r.l., kao emiteru kanala N1.

U momentu pokretanja postupka (januar 2020. godine) već oko godinu dana privredni subjekt Logosoft nije iskazivao interes niti je poduzimao bilo kakve radnje radi zaključenja predmetnog ugovora sa poslovnim subjektom Adria News S.a.r.l., kao emiterom kanala N1 ili sa privrednim subjektom Sport Klub, kao lokalnim agentom poslovnog subjekta Adria Nevvs S.a.r.l. Razlozi za izostanak zaključenja ugovora o distribuciji kanala N1 sa Logosoftom su isključivo, prema navodima iz predmetnog podneska, u pasivnosti i nedostatku interesa privrednog subjekta Logosoft nakon inicijalnog načelno izraženog interesa za predmetnu ugovornu saradnju, što je kod emitera ovog kanala bilo shvaćeno kao odustanak od zahtjeva za distribuciju kanala N1. Ni nakon pokretanja predmetnog postupka, Logosoft se nije obratio privrednom subjektu Sport Klub (niti emiteru kanala N1, koliko je poznato privrednom subjektu Sport Klub), iako je bio ili mogao biti upoznat sa ovim okolnostima.

Distribucija kanala N1 moguća je samostalno, bez vezivanja za bilo koji drugi kanal, te se ne može dovesti u vezu sa otkupom prava prenosa Sport Klub kanala.Operateri koji su zainteresirani mogu N1 distribuirati i kao dio paketa kanala, koji može i ne mora da uključuje kanale Sport Klub. Primjerice, operater Telekom Srpske a.d. Banja Luka (inače, povezano lice i direktni vlasnik poslovnog subjekta Logosoft) ima ugovor o distribuciji kanala Sport Klub, a ne distribuira kanal N1.

Na kraju podneska privredni subjekt Sport Klub još jednom ističe da United Media, kao emiter kanala Sport Klub, nema nikakve veze sa emitiranjem kanala N1, koje vrši poslovni subjekt Adria News S.a.r.L., Adria News S.a.r.l., emiter kanala N1, nema dominantan položaj na relevantnom tržištu te samim tim, Adria News S.a.r.L nema ni obavezu da svoj proizvod proda svim zainteresiranim operaterima. Nezavisno od navedenog, Adria News S.a.r.l i Sport Klub kao njegov zastupnik nastoji da zaključi ugovore o distribuciji sa svim zainteresovanim subjektima na fer, transparentnim i legitimnim osnovama na bh tržištu. Opšti uslovi za distribuciju kanala Sport Klub izričito isključuju primjenu tehničkih uslova za distribuciju kanala Sport Klub na kanal N1, a distribucija ovog kanala nije uslovljena tehničkim uslovima ni istovremenom distribucijom kanala Sport Klub, te u tom smislu nema mjesta primjeni odredbi Zakona o konkurenciji na pitanja distribucije kanala N1.

Konkurencijsko vijeće se dana 26.10.2020. godine aktom broj: UP-06-26-2-008-45/20 obratilo zahtjevom da dostavljanjem informacija privrednom subjektu Sport Klub i to o povezanosti privrednih subjekata Sport Klub d.o.o. i United Media S.a.r.l, u vlasničkom i poslovnom smislu. Zatraženo je da dostave ugovor kojim se regulištu prava i obaveze u međusobnom odnosu kao i odnosu sa trećim licima, a sve imajući u vidu da se privredni subjekt Sport Klub d.o.o u ugovorima sa operaterima u Bosni i Hercegovini pojavljuje kao agent privrednog subjekta United Media S.a.r. "koji je vlasnik prava na emitovanje iz tačke B.5 (Ugovora) i u čije ime Agent zaključuje Ugovor" kao i original ili kopiju izvoda iz sudskog registra privrednog subjekta Sport Klub d.o.o.

Sport Klub je odogovorio na traženo podneskom koji je zaprimljen dana 29.10.2020. godine podneskom broj: UP-06-26-2-008-48/20 navodeći da ne postoje nikakve vlasničke veze između Sport Klub i privrednog subjekta United Media dok se poslovne veze odnose na obavljanje poslova agenta za račun United media kod zaključenja ugovora o distribuciji kanala Sport

Klub kao i određenih drugih kanala koje emitira ovaj privredni subjekt u Bosni i Hercegovini.

Provodeći predmetni postupak zatraženo je od punomoćnika Protivne strane aktom broj: UP-06-26-2-008-77/20 od 07.12.2020. godine da dostavi ukupne godišnje finansijske izvještaje privrednih subjekata United Media i Sport Klub za 2019. godinu.

Odgovor Protivne strane je zaprimljen dana 10.12.2020. godine podnekom pod brojem: UP-06-26-2-008-78/20 (naknadno i dana 11.12.2020. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-80/20) pri čemu je dostavljen finansijski izvještaj za privredni subjekt Sport Klub te neovjerena kopija originala bez prevoda finansijskog izvještaja privrednog subjekta United Media ali za 2018. godinu navodeći da privredni subjekt United Media još nije predao svoje izvještaje za 2019. godinu. Istovremeno je zatraženo produženje roka za dostavu originala i prevoda originala istog.

Produženje roka za dostavljanje traženog je odobreno aktom broj: UP-06-26-2-008-79/20 dana 11.12.2020. godine te je dana 14.12.2020. godine aktom broj: UP-06-26-2-008-81/20 zatražen podatak (iznos) ostvarenog ukupnog godišenjeg prihoda privrednog subjekta United Media za 2019. godinu, imajući u vidu činjenicu da još uvijek ne postoji finaliziran godišnji finansijski izvještaj. Traženi podatak je dostavljen podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-06-26-2-008-82/20 dana 17.12.2020. godine gdje je navedeno da je u međuvremenu usvojen finansijski izvještaj United Media za 2019. godnu, te je s toga dostavljena i kopija istog, ali i zatraženo produženje roka za dostavom originala i ovjerenog prevoda originala. Konkurencijsko vijeće je odobrilo produženje roka istog dana aktom broj: UP-06-26-2-008-83/20. Ovjereni prevod finansijskog izvještaja privrednog subjekta United Media zaprimljen je istog dana podneskom pod brojem: UP-06-26-2-008-84/20.

5. Produženje roka za donošenje konačnog rješenja

S obzirom na okolnosti u predmetnom postupku zbog proglašene pandemije virusa COVID-19 koji je uticao na rad Konkurencijskog vijeća, opsežnost konkretnog predmetnog postupka kao i činjenice da je za utvrđivanje stanja i ocjenu dokaza potrebno izvršiti dodatne analize, Konkurencijsko vijeće je procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 mjeseca od dana donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano članom 41. stav (1) pod c) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je s toga ocijenilo da je rok za donošenje konačnog rješenja po Zaključku o pokretanju postupka koji se odnosi na utvrđivanja kršenja odredbi člana 10. stav (2) tačke a), b), c) i d Zakona potrebno produžiti za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu člana 41. stav (2) Zakona.

Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja donesen je dana 23.09.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-33/20. Isti je dostavljen strankama u postupku istog dana u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-34/20 Podnosiocu zahtjeva, u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-35/20 privrednom subjektu Sport Klub i u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-38/20 dana 28.09.2020. godine privrednom subjektu United Media putem advokatske kancelarije Gide Loyrette Nouel (zajedno sa zvaničnim prevodom na engleski jezik).

6. Zahtjevi za uvid u spis

Zahtjev za uvid u spis uputio je privredni subjekt Sport Klub putem punomoćnika advokata Nihada Sijerčića, podneskom zaprimljenim dana 24.09.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-36/20. Konkurencijsko vijeće je odgovorilo na navedeni zahtjev aktom broj: UP-06-26-2-008-39/20 dana 28.09.2020. godine te je uvid u spis izvršen dana 02.10.2020. godine (akt broj: UP-06-26-2-008-40/20).

Podnosilac zahtjeva je putem punomoćnika Advokatske kancelarije Cvijanović dana 12.11.2020. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-06-26-2-008-53/20 uputio zahtjev za uvid u spis.

Konkurencijsko vijeće je odgovorilo na navedeni zahtjev dana 11.11.2018. godine aktom broj: UP-06-26-2-008-54/20 te je uvid u spis izvršen dana 13.11.2020. godine (akt broj: UP-06-26-2-008-56/20).

Podnosilac zahtjeva je zatražio uvid i kopiranje odgovora sa usmene rasprave privrednih subjekta Sport Klub i United Media podneskom koji je zaprimljen dana 30.11.2020. godine od brojem: UP-06-26-2-008-68/20 te je na isti Konkurencijsko vijeće odgovorilo aktom broj: UP-06-26-2-008-71/20 dana 01.12.2020. godine.

Urgenciju na zahtjev za kopiranje cjelokupnog spisa uputio je ponomoćnik privrednih subjekata Sport Klub i United Media podnekom koji je zaprimljen dana 03.12.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-74/20 iako se Konkurencijsko vijeće na traženo već bilo očitovalo istog dana aktom broj: UP-06-26-2-008-72/20.

7. Zahtjev za izuzeće postupajućeg odgovornog člana Konkurencijskog vijeća

Zahtjev za izuzeće postupajućeg odgovornog člana Konkurencijskog vijeća u predmetnom postupku Konkurencijsko vijeće je od strane privredog subjekta United Media zaprimilo dana 28.10.2020. godine podneskom broj: UP-06-26-2-008-46/20.

Zaključak broj: UP-06-26-2-008-61/20 kojim je odbijen Zahtjev privrednog subjekta United Media za izuzeće odgovornog člana Konkurencijskog vijeća u predmetnom postupku kao neosnovan donesen je na 76. (sedamdesetšetoj) sjednici dana 20.11.2020. godine te istog dana dostavljen privrednom subjektu United Media u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-62/20.

Informaciju predsjedniku Konkurencijskog vijeća o razlozima za zabrinutost povodom nezakonitih radnji postupajućeg odgovornog člana u predmetnom postupku dostavio je punomoćnik privrednih subjekata Sposrt Klub i United Media podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-65/20 dana 30.11.2020. godine.

8. Relevantno tržište

Relevantno tržište, u smislu člana 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta čini tržište određenih proizvoda/usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno geografsko tržište obuhvaća cjelokupan ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Relevantno tržište usluga predmetnoga postupka je tržište distribucije sportskih kanala sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige.

Relevantno geografsko tržište predmetnoga postupka je područje Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga, relevantno tržište predmetnog postupka je tržište distribucije sportskih kanala sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige na području Bosne i Hercegovine.

9. Prikupljanje podataka od trećih lica

Tokom postupka radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica, u smislu odredbe člana 35. stav (1) tačka a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i informacije od glavnih konkurenata.

Konkurencijsko vijeće je tako dana 28.08.2020. godine aktima od broja: UP-06-26-2-008-19/20 do broja UP-06-26-2-008-22/20 zatražilo informacije od privrednih subjekata BH Telecom d.d. Sarajevo, JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Mtel a.d. Banja Luka te Telemach d.o.o. Sarajevo i to da li navedeni privredni subjekti imaju zaključene Ugovore o distribuciji Sport klub sa privrednim subjektom United Media, odnosno njegovim agentom Sport Klub te ako da, da dostave informaciju koliko su trajali pregovori za potpisivanje, kada je ugovor potpisan i na koliko vremena.

Istovremeno je zatražena i informacija da li je bilo nejasnoća i problema oko postupanja po Aneksu opštih uslova pružanja usluga, odnosno tehničkih i drugih uslova za uspostavljanje saradnje.

Konkurencijsko vijeće je smatralo važnim da ima i informaciju da li su navedeni privredi subjekti za svakog svog pretplatnika prije potpisivanja predmetnog Ugovora obavili sve tehničke pripreme koje podrazumijevaju i nabavku STB uređaja sa DRM sistemom zaštite, odnosno obezbijedili platformu sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite kao i da li je za svakog pretplatnika navedenih privrednih subjekata potpisan Ugovor o distribuciji Sport Klub, odnosno da li stvarni broj pretplatnika jednog od navedenih privrednog subjekt odgovara broju pretplatnika za koje isti vrši otkup prava prenosa sadržaja Sport klub kanala.

U vezi sa dostribucijom kanala N1 zatražena je informacija da li imaju zaključen Ugovor o distribuciji kanala N1 te ako da, kakva je bila procedura pregovaranja i potpisivanja ugovora za distribuciju istog, da su postrojali određeni problemi ili uslovljavanja od strane privrednog subjekta United Media.

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo podneske navedenih privrednih subjekata i to dana 09.09.2020. godine privrednog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo (podnesak broj: UP-06-26-2-008-24/20) i privrednog subjekta Telemach d.o.o. Sarajevo (podnesak broj: UP-06-26-2-008-25/20), dana 10.09.2020. godine privrednog subjekta Mtel a.d. Banja Luka (podnesak broj: UP-06-26-2-008-25/20), i dana 11.09.2020. godine privrednog subjekta JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar (podnesak broj: UP-06-26-2-008-28/20).

Privredni subjekt BH Telecom u svom odgovoru, u bitnom, navodi slijedeće:

(..)

Privredni subjekt Telemach u svom odgovoru, u bitnom, navodi slijedeće:

(..)

Privredni subjekt Mtel u svom odgovoru, u bitnom, navodi slijedeće:

(..)

Privredni subjekt HT Eronet u svom odgovoru, u bitnom, navodi slijedeće:

(..)

10. Usmena rasprava i dalji tok postupka

U daljem toku postupka, budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, u skladu sa članom 39. Zakona, za dan 19.11. 2020. godine (pozivi dostavljeni Podnosiocu zahtjeva aktom broj: UP-06-26-2-008-49/20, Sport Klub aktom broj: UP-06-26-2-008-50/20 i United Media aktom broj: UP-06-26-2-008-51/20 dana 06.11.2020. godine).

Usmena rasprava održana je u prostorijama Konkurencijskog vijeća o čemu je sačinjen Zapisnik broj: UP-06-26-2-008-60/20.

Na usmenoj raspravi Podnosilac zahtjeva i Protivna strana u postupku su ostali pri dosadašnjim iskazima, kao i dali dodatna pojašnjenja, odgovorili na postavljena pitanja, te raspravljali o predmetu postupka, a na osnovu dokaza koji su dostavljeni u postupku. Na usmenoj raspravi stranke u postupku su se obavezale dostaviti dodatne odgovore na postavljena pitanja, što je evidentirano zapisnikom.

Logosoft je dana 26.11.2020. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-06-26-2-008-63/20 i dostavio odgovor na pitanja sa usmene rasprave. Odgovore na pitanja sa usmene rasprave privredni subjekt Sport Klub je dostavio dana 30.11.2020. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-06-26-2-008-66/20. Navedene podneske Konkurencijsko vijeće je proslijedilo Podnosiocu zahtjeva (u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-69/20) i punomoćni privrednih subjekata Sport Klub i United Media (u prilogu akta broj: UP-06-26-2-008-70/20) dana 30.11.2020. godine.

Očitovanje na odgovore sa usmene rasprave Podnositelja zahtjeva dostavio je punomoćnik privrednih subjekta United Media i Sport Klub podneskom koji je zaprimljen dana 03.12.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-75/20.

11. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon sagledavanja relevantnih činjenica i dokaza utvrđenih tokom postupka kao i činjenica iznijetih na usmenoj raspravi, savjesnom i detaljnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće:

Članom 9. stav (1) i (2) Zakona propisano je kako privredni subjekt ima dominantan položaj na relevantnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udio tog privrednog subjekta na relevantnom tržištu, udjele na tom tržištu koje imaju njegovi konkurenti, kao i pravne prepreke za ulazak drugih privrednih subjekata na tržište. Pretpostavlja se da privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu ima udio veći od 40%.

Članom 10. stav (1) Zakona propisano je da je zabranjena svaka zloupotreba dominantnog položaja jednog ili više privrednih subjekata na relevantnom tržištu, a članom 10. stav (2) propisano je da se zloupotreba dominantnog položaja posebno odnosi na: a) direktno ili indirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovinskih uslova kojima se ograničava konkurencija, b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, c) primjenu različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj, d) zaključivanje sporazuma kojima se uslovljava da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.

Zloupotrebom dominantnog položaja, pored kriterija propisanih u članu 10. Zakona, smatraju se i slučajevi propisani članom 9. Odluke.

Zahtjev za pokretanje postupka podnesen od strane privrednog subjekta Logosoft, u dijelu tehničkih uslova, bazira se na tumačenju Logosofta da operater kod zaključivanja ugovora i u toku njegovog trajanja mora da ispunjava tehničke zahtjeve samo za one pretplatnike kojima distribira SK kanale, s tim da je dužan da plaća za 100% svojih pretplatnika. U tom smislu Podnosilac zahtjeva smatra da je insistiranje da 100% njegovih pretplatnika ispunjava tehničke zahtjeve, kao dodatni uslov za zaključenje ugovora, nije predviđen Opštim uslovima.

Konkurencijsko vijeće je tokom provođenja postupka utvrdilo da se Opšti uslovi i Ankes Opštih uslova primjenjuje na sve operatere sa kojima United Media, odnosno Sport Klub, ima potpisan ugovor za distribuciju Sport Klub kanala. SK primjenjuje Opšte uslove u skladu sa sporazumom i instrukcijama United Media u svim ugovornim odnosima sa operatorima koji distribuiraju audio-vizuelne sadržaje na teritoriji Bosne i Hercegovine kroz tehnološke platforme za koje United Media posjeduje prava prenosa na teritoriji Bosne i Hercegovine, a koje prava prenosi privrednom subjektu Sport Klub.

Sport Klub djeluje kao agent na teritoriji Bosne i Hercegovine privrednog subjekta United Media te između navedenih privrednih subjekata ne postoji vlasnička veza dok se poslovne veze odnose na obavljanje poslova agenta za račun United Media kod zaključenja ugovora o distribuciji kanala Sport Klub kao i određenih drugih kanala koje emitira ovaj privredni subjekt u Bosni i Hercegovini.

Opštim uslovima su definisani uslovi uspostavljanja saradnje između SK i operatera i to članom 2. su definisani Tehnički zahtjevi za uspostavljanje saradnje, a članom 3. Uslov tačnog izvještavanja kao uslov za saradnju.

U vezi Tehničkih zahtjeva za uspostavljanje saradnje iz člana 3. Opštih uslova jasno se navodi da u pogledu sistema zaštite autorskih prava vlasnika sadržaja svaki operater pojedinačno mora da ispunjava tehničke zahtjeve kako bi imao pristup signalu Servisa. Opšti uslovi ne navode da svaki korisnik svakog operatera mora ispunjavati tehničke zahtjeve.

Članom 2.1 Opštih uslova je predviđeno u pogledu sistema zaštite autorskih prava vlasnika sadržaja, svaki operater mora da ispunjava tehničke zahtjeve iz Priloga 6 Opštih uslova i primjenjuju se prema svim Operaterima za vrijeme važenja ugovora. Ispunjenost istih se potvrđuje tehničkim izvještajem koji izrađuje SK. Operater je dužan da popuni i dostavi Upitnik o zaštiti sadržaja koji čini Prilog 7, prije izdavanja tehničkog izvještaja.

Prilog 6. Tehnički zahtjevi za uspostavljanje saradnje Opštih uslova, između ostalog, propisuje da se sadržaj prenosi na uređaje krajnjih korisnika u sigurnom kodiranom obliku, da operater mora imati funkciju za korištenje fingerprint senzora i vodenog žiga na svim vrstama uređaja krajnjih korisinka. Nigdje se tom prilikom ne navodi da je obaveza operatera da 100% njegovih korisnika mora da ispunjava propisane tehničke zahtjeve.

Član 2.2 Opštih uslova predviđa da ocjenu ispunjenosti propisanih tehničkih zahtjeva operatera vrši ovlašteno lice SK, odnosno United Media. Prvi tehnički izvještaj SK će dostaviti operateru u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva za sprovođenje provjere. U slučaju dostavljanja pozitivnog tehničkog izvještaja smatra se da je taj operater ispunio tehničke zahtjeve koji su u tom trenutku na snazi. U slučaju dostavljanja negativnog tehničkog izvještaja, operater ima pravo da od SK zahtjeva objašnjenje i preporuke o mjerama potrebnim za ispunjenje tehničkih zahtjeva, a SK se obavezuje da u roku od dodatnih 30 dana dostavi objašnjenja i preporuke za otklanjanje nedostataka.

Član 3. se odnosi na Uslov tačnog izvještavanja kao uslov za saradnju.

Član 3.1. određuje da imajući u vidu da se cijena koju operater plaća obračunava prema broju korisnika, operater se obavezuje da prije početka isporuke signala i obračunavanja naknade pribavi nacrt izvještaja revizora u skladu sa projektnim zadatkom iz Priloga 5.

Član 3.2 definiše da će se pod pojmom "korisnik" u smislu Opštih uslova smatrati svaki korisnik operatera kome operater može isporučiti signal audio-vizuelnog sadržaja (predstavlja 100% individualnih korisnika operatera).

Konkurencijsko vijeće je tokom provođenja predmetnog postupka utvrdilo da je privredni subjekt SK dana 09.11.2017. godine Podnosiocu zahtjeva dostavio Opšte uslove za zaključenje ugovora i Aneks Opštih uslova što predstavlja ponudu za zaključenje ugovora. U predmetnom podneku privrednom subjektu Logosoft je skrenuta pažnja da je u ponudi i samostalna distribucija kanala N1 po promotivnoj cijeni od 0,15 EUR po korisniku.

Utvrđeno je da postojala komunikacija u cilju uspostavljanja saradnje i potpisivanja ugovora između privrednog subjekta Logosoft i Sport Klub preko godinu dana. Između ostalog, privredni subjekt SK je dana 14.05.2018. godine Podnosiocu zahtjeva dostavio akt konstatujući istim da Logosoft nije dostavio svu potrebnu dokumetnaciju propisanu Opštim uslovima, a zatim je i dana 24.07.2018. godine Podnosiocu zahtjeva dostavio negativan Tehnički izvještaj u smislu tačke 2.2. Opštih uslova.

Logosoft se obratio privrednom subjektu Sport Klub dana 03.08. 2018. godine molbom za dostavljanjem preporuka o mjerama potrebnim za ispunjenje Tehničkih zahtjeva navodeći da je izvršio sve neophodne tehničke pripreme i nabavku odgovarajuće terminalne opreme u skladu sa Opštim uslovima, konkretno da je realizovao nabavku STB uređaja sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite, ali i obezbjedio platformu sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite, koji u potpunosti zadovoljavaju uslove defenisane Opštim uslovima. Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je sporna bila činjenica što je plan aktivnosti Logosofta bio da nakon, znači ne prije, nego nakon dobijanja pozitivnog tehničkog mišljenja i zaključenja ugovora izvrši zamjenu postojećih STB uređaja Logosoftovih korisnika sa STB uređajima koji zadovoljavaju tehničke uslove Opštih uslova i te izvrši migraciju korisnika sa sopstvene platforme na TV platformu koja u potpunosti zadovoljava tehničke uslove Opštih uslova. United Media međutim zahtjeva da se odgovarajuća tehnička zaštita, a u ovom slučaju migriranje svih korisnika privrednog subjekta Logosoft na platformu privrednog subjekta Mtel koji posjeduje platformu sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite (obzirom da platforma Logosofta ne posjeduje tražene tehničke karakteristike), izvrši prije zaključivanja ugovora, odnodno da je ista uslov za dobijanje pozitivnog Tehničkog izvještaja.

Privredni subjekt Logosoft je, u skladu sa Opštim uslovima, realizovao nabavku STB uređaja sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite te obezbijedio platformu sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite koja je u vlasništvu privrednog subjekta Mtel ali je u smislu odredbi Opštih uslova dobio negativan tehnički izvještaj. Sporna je bila činjenica što je Logosoft u periodu pregovaranja novu platformu implemetirao za 20 testnih korisinka/pretplatnika privrednog subjekta Logoosft, dok su svi drugi korisnici/pretplanici privrednog subjekta Logosoft koristili platformu putem koje se kanali Sport Klub ne mogu, prema navodima privrednog subjekta Sport Klub i United Media, bezbjedno distribuirati. Razlog migriranja svega 20 testnih korisika je, kako je naveo Podnosilac zahtjeva, bila neizvjesnost u zaključivanje samog ugovora o distribuciji imajući u vidu da migracija svih korisnika na Mtel platformu stvara troškove investitanja u sam proces i postupak. Plan Podnosioca zahtjeva je bio, prema njegovim navodima, da nakon dobijanja pozitivnog tehničkog izvještaja i zaključenja ugovora zamjeni postojeće STB uređaje korisnika Logosofta sa STB uređajima koji zadovoljavaju tehničke uslove Opštih uslova te izvrši migraciju korisinka sa sopstvene platforme na TV platformu koja zadovoljava tehničke uslove Opštih uslova.

Imajući u vidu da odredbama Opštih uslova nije jasno i nedvosmisleno propisano da svaki korisnik operatera mora imati instaliran STB uređaja sa zahtjevanim DRM sistemom zaštite proizilazi da samo oni korisnici koji stvarno i faktički imaju isporučen signal premetnog audio vizuelnog sadržaja moraju bez iznimke imati instaliran STB uređaja sa zahtjevanim DRM

sistemom zaštite na TV platformi koja u potpunosti zadovoljava tražene tehničke karakteristike.

Konkurencijsko vijeće je prema raspoloživom utvrdilo da je objema stranama u fazi pregovaranja bilo poznato da Podnosilac zahtjeva koristi platformu koja ne ispunjava tehničke standarde za distribuciju kanala Sport Klub i da je imao u planu iz tog razloga koristiti platformu privrednog subjekta Mtel koja te uslove zadovoljava. Činjenica je bila da je Logosoft u fazi u kojoj je zatražio tehnički pregled od strane privrednog subjekta Sport Klub migrirao 20 testnih korisnika na platformu Mtela od ukupno svojih (..) korisnika koji su ostali na platformi Logosofta.

Sport Klub je u odgovorima dostavljenim nakon usmene rasprave naveo da bi, pored osnovanosti za moguću zloupotrebu signala koji bi u ovom slučaju bio pušten kod svega (..)% korisnika, zaključivanje ugovora za samo 20 testnih korisnika prouzrokovalo nametanje nelojalnih kupovnih cijena, odnosno naplaćivale bi se usluge koje se ne pružaju kupcu, uz drugačiji tretman prema Podnosiocu zahtjeva u odnosu na druge operatere. Međutim, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se, u skladu sa uslovima iz Opštih uslova, cijena koju operater plaća već obračunava prema broju korisnika (što se potvrđuje izvještajem revizora) pri čemu se "korisnik" smatra svaki korisnik operatera kome operater može isporučiti signal audio-vizuelnog sadržaja. Evidentno je, na osnovu prikupljenih odgovora Operatera sa kojima United ima zaključene ugovore za distribuciju Sport Klub kanala, da se naplata vrši za svakog korisnika svakog operatera pri čemu, u faktičkom smislu, svaki korisnik svakog operatera zaista i ne posjeduje Sport Klub kanale u svom paketu TV programa. Prema informacijama prikupljenim od trećih lica, drugih Operatera koji imaju zaključen Ugovor o distribuciji Sport Klub kanala, stvarni broj pretplatnika određenog operatera jednak je broju pretplatnika za koje operater plaća distribuciju Sport Klub kanala, odnosno prema ugovoru vrši se otkup prava za kompletnu korisničku bazu bez obzira da li kanale distribuira svim korisnicima ili samo određenom broju korisnika/pretplatnika.

U konkretnom slučaju Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je u Izvještaju o nalazima činjeničnog stanja koji je radio Deloitte definisan pojam "korisnika" kao svaki korisnik kome Logosoft *može isporučiti signal audio-vizuelnog sadržaja (što predstavlja 100% individualnih korisnika Društva)*. Izvještaj je sačinjen sa ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi sa brojem korisnika (tačka 3.1. Opštih uslova) kojima Logosoft može isporučiti signal. U Izvještaju se navodi podatak od (..) aktivnih korisnika IPTV-a privrednog subjekta Logosoft. U prilog činjenici da je Podnosilac zahtjeva imao ozbiljnu namjeru da prebaci korisnike na platformu privrednog subjekta Mtel i obezbijedi da kanali budu dostupni svim korisnicima je navod iz podneska Podnosioca zahtjeva, zaprimljen dana 04.12.2020. godine pod brojem: UP-06-26-2-008-76/20, u kojem isti navodi da je "u ovom trenutku ukupno (..) (povjerljivi podaci) naših korisnika priključeno na Mtel IPTV platformu" ističući da bi taj broj bio i veći da su imali zaključen ugovor sa SK.

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt United Media zloupotrijebio dominantni položaj u smislu člana 10. stav (2) tačka a) Zakona o konkurenciji na način da je prilikom pregovaranja za zaključivanje ugovora o distribuciji kanala Sport Klub u Bosni i Hercegovini nametanjem uslova da 100% postojećih korisnika privrednog subjekta Logosoft migrira na platformu privrednog subjekta Mtel direktno nametnuo trgovačke uslove kojm se ograničava konkurencija obzirom da Opštim uslovima kriterij 100% korisnika svakog operatera koji ispunjavaju tehničke uslove za zaključenje ugovora nije propisan. Pored toga, privredni subjekt United Media je zloupotrijebio dominantni položaj u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona o konkurenciji nametanjem uslova koji nije propisan Opštim uslovima pružanja usluga te na taj način ograničio tržište na štetu potrošača/korisnika privrednog subjekta Logosoft kojima je uskratio praćenje fudbalskih sadržaja visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige.

Na osnovu svega navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 1. i tački 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

Tačkom 3. dispozitiva ovog Rješenja naloženo je da United Media, putem svog agenta privrednog subjekta Sport Klub, u roku od 60 dana zaključi Ugovor o distribuciji kanala Sport klub sa privrednim subjektom Logosoft.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su svi operateri u Bosni i Hercegovini koji imaju zaključen Ugovor o distribuciji Sport Klub kanala i prije potpisivanja ugovora imali IPTV platformu sa DRM zaštitom i adekvatne STB uređaje za sve svoje korisnike te su time ispunjavali tehničke zahtjeve tražene od strane privrednog subjekta United Media. Konkurencijsko vijeće s toga nije utvrdilo da je privredni subjekt United Media zloupotrijebio dominantan položaj u smislu člana 10. stav (2) pod c) primjenom različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslva sa ostalim stranama čime je privredni subjekt Logosoft doveo u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj. Za realizaciju distribucije kanala SK prema krajnjem korisniku potrebno je da svaki Operater ima IPTV platformu sa DRM zaštitom i STB uređaje. U tom smislu od privrednog subjekta Logosoft nije traženo ništa što nije traženo od ostalih Operatera.

Konkurencijsko vijeće ovdje ne ulazi u pitanja tehničke opravdanosti i nužnosti IPTV platforme sa DRM zaštitom potrebe da svaki korisnik ima STB uređaje ali je činjenica da se uslov kao takav primjenjuje na sve operatere potpisnice ugovora o distribuciji Sport Klub kanala.

O navodima koji se tiču prebacivanja sadržaja SK kanala na "novi" Nova Sport kanal kao i ostalim navodima koji nisu bili predmet ovog postupka Konkurencijsko vijeće nije odlučivalo te isti nisu uticali na ishod ovog postupka.

Sport Klub je Aneksom 1 dopunio Opšte uslove i to u skladu sa instrukcijama privrednog subjekta United Media. Dopuna se, između ostalog, odnosi na izmjenu gdje se u članu 2 dodaje nova tačka 2.9. koja glasi:

"Član 2 se neće primjenjivati na samostalnu distribuciju kanala N1. Radi izbjegavanja sumnje Operatori neće biti obavezni da ispunjavaju Tehničke zahtjeve, odnosno da dostavljaju Tehnički izvještaj ukoliko distribuiraju samo kanal N1".

Član 2.9 uređuje da se član 2. neće primjenjivati na samostalnu distribuciju kanala N1, te da operater neće biti u obavezi da ispunjava tehničke zahtjeve, odnosno da dostavlja tehnički izvještaj ukoliko distribuira samo kanal N1.

Kada je riječ o ugovoru za distribuciju kanala N1 Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da se Logosoft dana 11.10.2018. godine obratio privrednom subjektu SK ističući da želi početi samostalnu distribuciju kanala N1, zatraživši da im se pošalje prijedlog Ugovara za navedeno, sa klauzulom da se isti automatski raskida kada zaključe Ugovor od distribuciji kanala United paketa, budući da isti sadrži i kanal N1.

Sport Klub je odgovorio dopisom 27.11.2018. godine navodeći da je isti proslijedio Principalu radi pripreme ugovora te da će isti biti proslijeđen Logosoftu nakon što Sport Klub primi verziju ugovora od Principala.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ugovor o distribuciji nije vezan zaključivanjem ugovora o distribuciji Sport Klub kanala (član Opstih uslova) te da je riječ o distribuciji kanala koji može biti distribuiran ili samostalno ili unutar United paketa.

Tokom provođenja predmetnog postupka utvrđeno je da privredni subjekt United Media nije emiter kanala N1, već je emiter kanala privredni subjekt Adria News S.a.r.l., koje jeste povezano lice United Media S.a.r.l. u sastavu United Group.

Privredni subjekt Sport Klub jeste agent i privrednog subjekta Adria News S.a.r.l. kao i određenih drugih emitera. U

Opštim uslovima za emitiranje kanala Sport Klub naglašeno je da se tehnički uslovi bitni za kanale Sport Klub ne primjenjuju na emitiranje kanala N1. Obzirom da je sadržaj kanala N1 informativnog karaktera, da isti nema poveznicu sa fudbalskim sadržajima visokog kvaliteta koji uključuju i prenos Live paketa engleske Premijer lige, te da isti nema dominantan položaj na distribuciji istog kao i zaključenje ugovora predstavlja komercijalno pitanje i stvar je poslovnih politika samih privrednih subjekata.

U ovom dijelu Zahtjeva, Logosoft ističe eventualno postojanje povrede u smislu uslovljavanja da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma iz člana 10. stav (2). tačka d) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoji uslovljenost distribuiranja kanala Sport Klub sa kanalom N1 imajući u vidu da se Ugovor za distribuciju kanala N1 može ugovoriti kroz samostalni ugovor ali i kao sastavni dio United paketa te samim tim nije utvrđena povreda odredbi člana 10. stav (2) tačka d) Zakona.

U prilog navedenom je i činjenica da Mtel ima potpisan Ugovor za distribuciju Sport Klub kanala ali ne i potpisan ugovor za distribuciju kanala N1.

Konkurencijsko vijeće nije utvrdilo da se distribucija kanala N1 vezuje na bilo koji način za distribuciju kanala Sport Klub (jedina poveznica je mogućnost nabavke od istog agenta, koji je agent i raznih drugih emitera specijaliziranih dječjih, sportskih i netematskih kanala).

Sport Klub d.o.o. Sarajevo je kao agent Adria News S.a.r.l. jasno dao potpuno odvojenu ponudu za distribuciju kanala N1, te se ta ponuda kao što je očigledno iz Opštih uslova odnosi samo na kanal N1, čija je nabavka moguća odvojeno i nije uvjetovana distribucijom kanala Sport Klub (niti je distribucija Sport Klub uslovijena distribucijom N1, što dokazuje činjenica da npr. privredni subjekt Mtel distribuira kanale Sport Klub, a ne distribuira kanal N1).

Na osnovu svega navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 5. dispozitiva ovoga Rješenja.

12. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako zloupotrijebi dominantan položaj na način propisan odredbama člana 10. Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona o konkurenciji, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona o konkurenciji.

Nadalje, polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je United Media zloupotrijebio dominantni položaj, iz člana 10. stav (2) tačke a) i b) Zakona o konkurenciji, u smislu člana 48. stav (1) tačke b) Zakona o konkurenciji, izrečena je novčana kazna u iznosu 100.000,00 KM (stotinuhiljada KM), što predstavlja (..) % ostvarenog prihoda iz 2019. godine, koji je iznosio (..) EUR, odnosno (..) KM.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje isključivo radi kršenja Zakona o konkurenciji, već da upozori privredni subjekt United Media na obavezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona o konkurenciji.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prinudnim putem od povezanog privrednog subjekta Telemach d.o.o. Sarajevo, u smislu člana 47. Zakona o konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao tački 4. dispozitiva ovog Rješenja.

13. Troškovi postupka

Punomoćnik Podnosioca zahtjeva je dana 30.11.2020. godine podneskom broj: UP-06-26-2-008-64/20 dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 1.967,69 KM sa uključenim iznosom PDV-a. Podnosilac zahtjeva je zatim dodatno dana 04.12.2020. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: UP-06-26-2-008-76/20 podnio dodatni Zahtjev za naknadu troškova u iznosu od 1.000,00 KM. U tom smilu Podnosilac zahtjeva je dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 2.967,69 KM.

Punomoćnik privrednih subjekata United Media i Sport Klub je dana 03.12.2020. godine podneskom broj: UP-06-26-2-008-74/20 dostavio Zahtjev za naknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 2.106,00 KM sa uključenim iznosom PDV-a.

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja troškova postupka uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku i to član 105. stav (2) Zakona o upravnom postupku kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su toj stranci nastali sudjelovanjem u postupku. Ako je koja od strana djelimično uspjela u svom zahtjevu, dužna je nadoknaditi protivnoj strani troškove srazmjerno dijelu svog zahtjeva u kojem nije uspjela.

Kako je u predmetnom postupku Podnosilac zahtjeva polovično uspio sa svojim Zahtjevom, odnosno sa dijelom Zahtjeva koji se odnosi na zloupotrebu dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) pod a) i b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u iznosu od 50% navedenog iznosa troškova postupka prihvatilo Zahtjev privrednog subjekta Logosoft za naknadu troškova.

Obzirom da je odbijen Zahtjev Podnosioca zahtjeva u dijelu koji se odnosi na zloupotrebu dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) pod c) i d) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u iznosu od 50% iznosa troškova postupka prihvatilo zahtjev za nadoknadu troškova privrednih subjektata Sport Klub i United Media.

Imajući u vidu navedeno te da je Podnosilac zahtjeva u Zahtjevu ukazivao na četiri povrede Zakona, a da je uspio dokazati dvije, Konkurenijsko vijeće je srazmjerno tome ocijenilo da istom pripada naknada troškova u iznosu od 1.483,84 KM.

Istom analogijom, privrednim subjektima United Media i Sport Klub pripada naknada troškova u iznosu od 1.053,00 KM.

Na osnovu gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 6. dispozitiva ovoga Rješenja.

14. Administrativna taksa

U skladu sa članom 2. tarifni broj 107. stav (1) tačka f) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", broj 30/06, 18/11 i 75/18) Podnosilac zahtjeva je na ovo Rješenje obvezan platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

U skladu sa odredbom člana 3. stav (2) tačka b) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem, Podnosilac zahtjeva je nakon izvršene uplate dužan uplatnicu kao dokaz o izvršenoj uplati administrativne takse dostaviti Konkurencijskom vijeću, prije dostavljanja Rješenja.

Ukoliko Podnosilac zahtjeva ne izvrši uplatu administrativne takse, Konkurencijsko vijeće će pokrenuti postupak prinudne naplate po proceduri koja je propisana članom 18. Zakona o

administrativnim taksama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 3/10).

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 7. dispozitiva ovog Rješenja.

15. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti Upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Broj UP-06-26-2-008-85-/20
22. decembra 2020. godine Predsjednik
Sarajevo Dr. **Stjepo Pranjić**, s. r.

AGENCIJA ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE

176

Na temelju članka 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), članka 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), članka 193. stavka (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 40/16), članka 11. Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), članka 19. Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme (broj: UP-1-50-4-36-7/20 od 04.02.2021. godine), po zahtjevu za obnovu rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetski modificirane organizme koji je podnio subjekt "IMI-TRANZIT" d.o.o., Vojvode Stepe Stepanovića 55, 79101 Prijedor, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Obnavlja se odobrenje subjektu "IMI-TRANZIT" d.o.o., Vojvode Stepe Stepanovića 55, 79101 Prijedor, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane soje **MON-Ø4Ø32-6 (kvantifikacija "Real-time PCR" >95%)**, koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.

2. Ovo rješenje važi pet godina od dana isteka Rješenja o odobrenju broj UP-1-50-4-39-3/15 od 11.01.2016. godine.

3. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetski modificirane soje iz točke 1. ovog rješenja.

4. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja, a sukladno odredbama članka 52. *Zakona o genetski modificiranim organizmima* ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), subjekt u poslovanju s hranom za životinje iz točke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:

a) na zapakiranom proizvodu na oznaci piše: *"Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)";*

b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: *"Ovaj proizvod sadrži genetski modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)"* stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).

5. Sukladno odredbama članka 51. *Zakona o genetski modificiranim organizmima*, subjekt u poslovanju s hranom za životinje iz točke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i upoznati ga s obvezom označavanja ovog proizvoda sukladno odredbama članka 52. *Zakona o genetski modificiranim organizmima*.

6. Sukladno odredbama članka 24. *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje*, podnositelj zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:

a) za genetski modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetski modificirana soja (MON-Ø4Ø32-6)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navestiti u bilješci popisa hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u popisu hrane za životinje;

b) za hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama natpis "proizveden od genetski modificirane soje (MON-Ø4Ø32-6)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci popisa hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u popisu hrane za životinje.

7. U skladu s člankom 24. stavkom (2) *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje*, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz točke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na propratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakiranju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.

8. Sukladno odredbama članka 54. *Zakona o genetski modificiranim organizmima*, podnositelj zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetski modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetski modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.

9. Subjekt u poslovanju s hranom za životinje iz točke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije sukladno odredbama članka 51. stavka (5) *Zakona o genetski modificiranim organizmima*.

10. Odobrava se stavljanje na tržište hrane za životinje iz točke 1. ovog rješenja na osnovu dostavljenih dokumenata i Mišljenja Vijeća za genetski modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.*

11. Subjekt i hrana za životinje iz točke 1. ovog rješenja upisuju se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetski modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.

12. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, a koje se odnose na točke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. ovog

rješenja, subjekt u poslovanju s hranom za životinje iz točke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

13. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i kriviičnu odgovornost subjekta u poslovanju s hranom po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.

14. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Obrazloženje

Podnositelj zahtjeva "IMI-TRANZIT" d.o.o., Vojvode Stepe Stepanovića 55, 79101 Prijedor, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za obnovu rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren sukladno važećim propisima Europske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine koji je zaprimljen pod brojem: UP-1-50-4-36/20 od 31.12.2020. godine i dopuna zahtjeva broj: UP-1-50-4-36-3/20 od 22.01.2021. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u skladu sa odredbama Poslovnika o radu Vijeća za GMO broj: 04-2-50-4-1623-2-1/19 od 27.12.2019. godine, ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s čl. 17a. i 22. *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15).

Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenoj naknadi za podnošenje zahtjeva za obnovu rješenja o odobrenju u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetski modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za obnovu rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam u skladu s važećim propisima Europske unije osnovan, te da je u skladu s čl. 17a. i 22. *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje*.

Vijeće za genetski modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o obnovi odobrenja za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetski modificirane hrane za životinje koja sadrži genetski modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Europske unije, od subjekta "IMI-TRANZIT" d.o.o., Vojvode Stepe Stepanovića 55, 79101 Prijedor, Bosna i Hercegovina.

Člankom 19. *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnositelju zahtjeva, ako ispunjava uvjete, donosi rješenje o obnovi odobrenja za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme, na period od pet godina.

Člankom 22. *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određeno je da se za izdavanje rješenja o obnovi odobrenja podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Člankom 24. *Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetski modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određena su pravila za označavanje genetski modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetski modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetski modificiranih organizama.

Člankom 51., 52. i 54. *Zakona o genetski modificiranim organizmima* određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetski modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama.

U skladu s navedenim, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetski modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja o obnovi odobrenja za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM sukladno odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetski modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist proračuna Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-36-9/20	Direktor
05. veljače 2021. godine	Dr. sc. **Džemil Hajrić**, v. r.

На основу члана 56. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04), члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), члана 193. став (1) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 40/16), члана 11. Закона о генетички модификованим организмима ("Службени гласник БиХ", број 23/09), члана 19. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15) и Мишљења Савјета за генетички модификоване организме (број УП-1-50-4-36-7/20 од 04.02.2021. године), по захтјеву за обнову рјешења о одобрењу за стављање на тржиште хране за животиње која садржи генетички модификоване организме који је поднио субјекат "ИМИ-ТРАНЗИТ"д.о.о., Војводе Степе Степановића 55, 79101 Приједор, Босна и Херцеговина, Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. Обнавља се одобрење субјекту "ИМИ-ТРАНЗИТ"д.о.о., Војводе Степе Степановића 55, 79101 Приједор, стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване соје **МОН-Ø4Ø32-6 (квантификација "Реал-тиме ПЦР">95%)**, која ће се користити искључиво као храна за животиње.

2. Ово рјешење важи пет година од дана истека Рјешења о одобрењу број УП-1-50-4-39-3/15 од 11.01.2016. године.

3. Забрањује се намјерно уношење у околиш/сјетва генетички модификоване соје из тачке 1. овог рјешења.

4. Приликом стављања на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења, а у складу с одредбама члана 52. *Закона о генетички модификованим организмима* ("Службени гласник БиХ", број 23/09) и одредбама *Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање* ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15), субјекат у пословању с храном за животиње из тачке 1. овог рјешења дужан је осигурати да:

а) на запакованом производу на ознаци пише: "*Овај производ садржи генетички модификовану сју (МОН-Ø4Ø32-6)";*

б) се на незапакованом производу понуђеном крајњем потрошачу ознака: "*Овај производ садржи генетички модификовану сју (МОН-Ø4Ø32-6)"* стави на производ или непосредно уз производ, као и на пратећој документацији (фактури).

5. У складу с одредбама члана 51. *Закона о генетички модификованим организмима*, субјекат у пословању с храном за животиње из тачке 1. овог рјешења дужан је у даљњој дистрибуцији субјекту у пословању с храном за животиње који прима производ доставити пратећу документацију са информацијама да производ садржи или се састоји од генетички модификованих организама и упознати га с обавезом означавања овог производа у складу с одредбама члана 52. *Закона о генетички модификованим организмима*.

6. У складу с одредбама члана 24. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, подносилац захтјева дужан је обезбједити сљедеће ознаке на паковању:

а) за генетички модификоване организме који се користе као храна за животиње и храну за животиње која садржи или се састоји од ГМО-а натпис "генетички модификована соја (МОН-Ø4Ø32-6)", биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње;

б) за храну за животиње произведену од генетички модификованих организама натпис "произведен од генетички модификоване соје (МОН-Ø4Ø32-6)" биће у заградама непосредно иза одређеног назива хране за животиње, а алтернативно те ријечи могу се навести у биљешци списка хране за животиње, те слова морају бити барем исте величине као и у списку хране за животиње.

7. У складу с чланом 24. став (2) Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање, забрањено је стављати на тржиште производе који су предмет овог рјешења ако наведени подацииз тачке 5. овог рјешења нису приказани јасно, читљиво и на начин да се не могу брисати на пропратном документу, или, ако је то примјењиво, на паковању на спремнику или на њему причвршћеној наљепници/декларацији.

8. У складу содредбама члана 54. Закона о генетички модификованим организмима, подносилац захтјева дужан је приликом руковања, пријевоза и паковања генетички модификованих организама попратном документацијом јасно обиљежити генетички модификовани организам који је намијењен директном кориштењу за храну за животиње или за прераду; назначити да нису намијењени намјерном уношењу у околиш/сјетву, те навести мјесто за прибављање додатних информација.

9. Субјекат у пословању с храном за животиње из тачке 1. овог рјешења обавезан је водити базу података за период од пет година од дана извршења сваке трансакције у складу с одредбама члана 51. став (5) Закона о генетички модификованим организмима.

10. Одобрава се стављање на тржиште хране за животиње из тачке 1. овог рјешења на основу достављених докумената и Мишљења Савјета за генетички модификоване организме да предметна храна за животиње одговара одредбама Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

11. Субјекат и храна за животиње из тачке 1. овог рјешења уписују се у Регистар рјешења субјеката у пословању с храном и генетички модификоване хране за животиње Босне и Херцеговине.

12. Све промјене које настану у периоду важења овог рјешења, а које се односе на тачке 1., 2., 3., 4., 5., 6. и 7. овог рјешења, субјекат у пословању с храном за животиње из тачке 1. овог рјешења обавезан је доставити Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

13. Доношење овог рјешења о одобрењу неумањује општу грађанску и кривичну одговорност субјекта у пословању с храном по питању хране за животиње која је предмет овог рјешења.

14. Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Подносилац захтјева "ИМИ-ТРАНЗИТ"д.о.о.,Војводе Степе Степановића 55, 79101 Приједор, Босна и Херцеговина, поднио је захтјев за обнову рјешења о одобрењу за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модифициковане хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине који је запримљен под бројем: УП-1-50-4-36/20 од 31.12.2020. године и допуна захтјева број: УП-1-50-4-36-3/20 од 22.01.2021. године.

Захтјев је основан.

Савјет за генетички модификоване организме је у складу са одредбама Пословника о раду Вијећа за ГМО број: 04-2-50-4-1623-2-1/19 од 27.12.2019. године остварило увид и оцјену достављене документације те је разматрало наведени захтјев у складу с чл.17а. и 22. *Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање* ("Службени гласник БиХ", бр. 78/12 и 62/15).

Подносилац захтјева је уз захтјев доставио примјерак уплатнице у износу од 30,00 КМ о уплаћеној накнади за подношење захтјева за обнову рјешења о одобрењу у складу с Одлуком о висини посебне накнаде за издавање рјешења о

одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14).

У складу с наведеним, Савјет за генетички модификоване организме је након разматрања једногласно усвојило Мишљење да је наведени захтјев за обнову рјешења о одобрењу за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам у складу с важећим прописима Европске уније основан, те да је у складу с чл. 17а. и 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање.

Савјет за генетички модификоване организме је у Мишљењу предложило Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине доношење Рјешења о обнови одобрења за стављање на тржиште Босне и Херцеговине генетички модификоване хране за животиње која садржи генетички модификовани организам одобрен у складу с важећим прописима Европске уније, од субјекта "ИМИ-ТРАНЗИТ"д.о.о., Војводе Степе Степановића 55, 79101 Приједор, Босна и Херцеговина.

Чланом 19. *Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање* одређено је да Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине подносиоцу захтјева, ако испуњава услове, доноси рјешење о обнови одобрења за стављање на тржиште генетички модификоване хране за животиње узимајући у обзир Мишљење Савјета за генетички модификоване организме, на период од пет година.

Чланом 22. Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање одређено је да се за издавање рјешења о обнови одобрења подноси захтјев у писаној форми Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине.

Чланом 24. *Правилника о условима и поступку издавања одобрења за стављање генетички модификоване хране и хране за животиње први пут на тржиште Босне и Херцеговине и захтјевима који се односе на њихову сљедивост и означавање* одређена су правила за означавање генетички модификованих организама који се користе као храна за животиње, храну за животиње која садржи или се састоји од генетички модификованих организама и храну за животиње произведену од генетички модификованих организама.

Чланом 51., 52. и 54. *Закона о генетички модификованим организмима* одређена је сљедивост, означавање као и руковање, превоз и паковање генетички модификованих организама као и производа који садрже или се састоје од генетички модификованих организама.

У складу с наведеним, ријешено је као у диспозитиву овог рјешења.

Накнада за Мишљење Савјета за генетички модификоване организме уплаћена у износу од 400,00 КМ, накнада за издавање Рјешења о обнови одобрења за стављање на тржиште уплаћена је у износу од 500,00 КМ и накнада за упис у јединствени Регистар ГМО-а уплаћена је у износу од 30,00 КМ у складу с одредбама Одлуке о висини посебне накнаде за издавање рјешења о одобрењу за стављање на тржиште генетички модификоване хране и хране за животиње ("Службени гласник БиХ", број 61/14), у корист буџета Босне и Херцеговине.

Упутство о правном лијеку:

Против овог рјешења не може се изјавити жалба, већ се може покренути управни спор код Суда Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана достављања овог рјешења.

Број УП-1-50-4-36-9/20	Директор
05. фебруара 2021. године	Др sci. **Џемил Хајрић**, с. р.

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 40/16), člana 11. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme (broj: UP-1-50-4-36-7/20 od 04.02.2021. godine), po zahtjevu za obnovu rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetički modificirane organizme koji je podnio subjekat "IMI-TRANZIT" d.o.o., Vojvode Stepe Stepanovića 55, 79101 Prijedor, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. Obnavlja se odobrenje subjektu "IMI-TRANZIT" d.o.o., Vojvode Stepe Stepanovića 55, 79101 Prijedor, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane soje **MON-Ø4Ø32-6 (kvantifikacija "Real-time PCR" >95%)**, koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.
2. Ovo rješenje važi pet godina od dana isteka Rješenja o odobrenju broj UP-1-50-4-39-3/15 od 11.01.2016. godine.
3. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetički modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.
4. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. *Zakona o genetički modificiranim organizmima* ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
   a) na zapakovanom proizvodu na oznaci piše: *"Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)";*
   b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: *"Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-Ø4Ø32-6)"* stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).
5. U skladu s odredbama člana 51. *Zakona o genetički modificiranim organizmima*, subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. *Zakona o genetički modificiranim organizmima*.

6. U skladu s odredbama člana 24. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje*, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:

a) za genetički modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetički modificirana soja (MON-Ø4Ø32-6)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navestiti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;

b) za hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama natpis "proizveden od genetički modificirane soje (MON-Ø4Ø32-6)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.

7. U skladu s članom 24. stav (2) *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje*, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz tačke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na propratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakovanju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.

8. U skladu s odredbama člana 54. *Zakona o genetički modificiranim organizmima*, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.

9. Subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) *Zakona o genetički modificiranim organizmima*.

10. Odobrava se stavljanje na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja na osnovu dostavljenih dokumenata i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.*

11. Subjekat i hrana za životinje iz tačke 1. ovog rješenja upisuju se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.

12. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, a koje se odnose na tačke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. ovog rješenja, subjekat u poslovanju s hranom za životinje iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

13. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost subjekta u poslovanju s hranom po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.

14. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Obrazloženje

Podnosilac zahtjeva "IMI-TRANZIT" d.o.o., Vojvode Stepe Stepanovića 55, 79101 Prijedor, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za obnovu rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine koji je zaprimljen pod brojem: UP-1-50-4-36/20 od 31.12.2020. godine i dopuna zahtjeva broj: UP-1-50-4-36-3/20 od 22.01.2021. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u skladu sa odredbama Poslovnika o radu Vijeća za GMO broj: 04-2-50-4-1623-2-1/19 od 27.12.2019. godine, ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s čl. 17a. i 22. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15).

Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenoj naknadi za podnošenje zahtjeva za obnovu rješenja o odobrenju u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za obnovu rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s čl. 17a. i 22. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje*.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o obnovi odobrenja za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, od subjekta "IMI-TRANZIT" d.o.o., Vojvode Stepe Stepanovića 55, 79101 Prijedor, Bosna i Hercegovina.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o obnovi odobrenja za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina.

Članom 22. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određeno je da se za izdavanje rješenja o obnovi odobrenja podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 24. *Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje* određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste

kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. *Zakona o genetički modificiranim organizmima* određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

U skladu s navedenim, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja o obnovi odobrenja za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-36-9/20 Direktor
05. februara 2021. godine Dr. sci. **Džemil Hajrić**, s. r.

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

177

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1613/19**, rješavajući apelaciju **I.M.**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2), članka 62. stavak (1) i članka 74. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Mirsad Ćeman, dopredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 3. veljače 2021. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **I.M.**

Utvrđuje se povreda prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Općinskom sudu u Jajcu da, sukladno članku 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, poduzme radnje propisane zakonom s ciljem zaštite prava koja pripadaju apelantici kao ovršenici u ovršnom postupku u predmetu broj 128 0 I 002849 13 I, sukladno članku II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Vladi Srednjobosanskog kantona da apelantici **I.M.**, sukladno članku 74. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dostave ove odluke isplati iznos od **1.000,00 KM** na ime naknade nematerijalne štete zbog utvrđene povrede ustavnih prava uz obvezu da, nakon isteka ovog roka, plati apelantici zakonsku zateznu kamatu na eventualno neisplaćeni iznos, ili dio iznosa naknade određene ovom odlukom.

Nalaže se Općinskom sudu u Jajcu i Vladi Srednjobosanskog kantona da, sukladno članku 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. I.M. (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Jajca, koju zastupa E.M., apelantičin sin, podnijela je 8. travnja 2019. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zbog nezakonite provedbe ovršnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Jajcu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) u predmetu broj 128 0 I 002849 13 I.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. st. (2) i (3) Pravila Ustavnog suda, od Općinskog suda i tražiteljice ovrhe Mikrokreditne fondacije "Sunrise" (u daljnjem tekstu: tražiteljica ovrhe) zatraženo je 4. studenog 2020. godine da u roku od 15 dana dostave odgovore na apelaciju, a 30. prosinca 2020. godine zatraženo je od Općinskog suda da dostavi spis predmeta, te da Ustavnom sudu dostavi dodatne informacije u svezi sa vođenjem prijepornog predmeta.

3. Općinski sud je dostavio odgovor na apelaciju 16. studenog 2020. godine, a spis predmeta i dodatni odgovor na apelaciju je dostavio 4. siječnja 2021. godine. Tražiteljica ovrhe u ostavljenom roku nije dostavila odgovor na apelaciju.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičinih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sažeti na sljedeći način:

5. Tražiteljica ovrhe je 24. kolovoza 2009. godine Općinskom sudu u Bugojnu - Odjel suda u Jajcu podnijela prijedlog za ovrhu protiv apelantice, na temelju mjenice, preciziranog broja, radi isplate iznosa od 34.683,73 KM sa zateznom kamatom. Tražiteljica ovrhe je predložila da se ovrha provede pljenidbom ½ apelantičine mirovine, te pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnih stvari ovršenika i prijenosom novčanog iznosa potrebnog za namirenje tražiteljice ovrhe. U prijedlogu je navela da je na temelju Ugovora o kreditu od 29. prosinca 2008. godine isplatila E.M. kredit u iznosu od 30.000,00 KM, te da je za osiguranje vraćanja duga po navedenom kreditu apelantica tražiteljici ovrhe predala mjenicu koja je dospjela na plaćanje, jer E.M. nije vraćao kredit.

6. Općinski sud u Bugojnu - Odjel suda u Jajcu je Rješenjem o ovrsi broj 046-1-I-09-001668 od 21. listopada 2010. godine dozvolio predloženu ovrhu.

7. Apelantica je 4. studenog 2010. godine Općinskom sudu podnijela prigovor protiv rješenja o ovrsi. Apelantica je u prigovoru navela da u cijelosti pobija rješenje o ovrsi, kao i cjelokupan dug, odnosno postojanje bilo kakve tražbine tražiteljice ovrhe. Istaknula je da je kredit otplaćen, te da ne može postojati ni dug jamca, da je mjenicu neovlašteno popunio, te da ne posjeduje ni ugovor o jamstvu.

8. Tražiteljica ovrhe je u podnesku od 27. lipnja 2011. godine predložila da se ovrha provede na određenim apelantičinim nekretninama.

9. Općinski sud je dopisom od 27. studenog 2014. godine tražiteljici ovrhe dostavio apelantičin prigovor radi davanja odgovora. Tražiteljica ovrhe je 8. prosinca 2014. godine dostavila odgovor na prigovor a taj prigovor je Općinski sud 25. prosinca 2014. godine dostavio apelantici.

10. Općinski sud je zakazao ročište za 21. prosinac 2015. godine.

11. E.M. je u svojstvu apelantičinog zastupnika 18. prosinca 2015. godine dostavio izjašnjenje za ročište zakazano za 21. prosinac 2015. godine u kojemu je naveo da ostaje pri navodima navedenim u prigovoru na rješenje o ovrsi, pri čemu je istaknuo da rješenje o ovrsi pobija zbog svih razloga navedenih u članku 47. Zakona o ovršnom postupku (u daljnjem tekstu: ZOP), te da osporava dug i tražbinu na temelju mjenice. Dalje je naveo da se u spisu ne nalaze ni preslik, ni izvornik mjenice, pa je nejasno na temelju čega sud postupa u ovome predmetu. Također, istaknuo je da mjenica nije protestirana a da je člankom 29. stavak 2. ZOP-a propisano da je vjerodostojna isprava, pored ostalog, mjenica sa protestom. Apelantičin zastupnik je naveo i da je Kantonalni sud u Novom Travniku (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) u Rješenju broj 46 1 I 003403 12 Gž od 14. prosinca 2012. godine zauzeo stajalište da samo protestirana mjenica ima snagu vjerodostojne isprave na temelju koje je moguće tražiti, odnosno dozvoliti ovrhu na imovini mjeničnih dužnika, a ako mjenica nije protestirana, mjeničnu tražbinu je moguće tražiti redovitom tužbom. Dalje je istaknuo da protestni rok iz članka 45. ZOP-a nije procesnopravne naravi, već da je materijalnopravne naravi, pa protekom roka za izdavanje protesta imatelj mjenice gubi svoja prava na što se može primijeniti i praksa Vrhovnog suda FBiH iz Presude broj PŽ-2/98 od 17. prosinca 1998. godine. Obzirom na navedeno predložio je da Općinski sud donese rješenje kojim će prigovor ovršenika usvojiti i prijedlog za dozvolu ovrhe odbaciti kao neuredan.

12. U zapisniku o ročištu od 21. prosinca 2015. godine konstatirano je da je tražiteljici ovrhe uručeno izjašnjenje apelantičinog zastupnika od 18. prosinca 2015. godine, te da je tražiteljica ovrhe u spis uložila dokaze, među kojima su opomene za isplatu duga, te izvješća Centralne banke BiH o dugu korisnika kredita po navedenom kreditu.

13. Općinski sud je u dopisu od 30. prosinca 2015. godine upućenom Federalnom zavodu MIO Mostar (u daljnjem tekstu: FZMIO) naveo da se u prilogu dopisa dostavlja primjerak pravomoćnog Rješenja o ovrsi broj 128 0 I 002849 13 I od 21. listopada 2010. godine radi ovrhe na apelantičinoj mirovini.

14. Apelantica je 4. siječnja 2016. godine Općinskom sudu dostavila dopis u kojemu je navela da u spisu nema vjerodostojne isprave, protestirane mjenice, te je tražila da sud donese rješenje kojim će odlučiti o njezinom prigovoru.

15. FZMIO je 8. siječnja 2016. godine obavijestio Općinski sud da će se naplata duga prema rješenju o ovrsi početi realizirati sa mirovinom za siječanj 2016. godine.

16. Apelantica je 13. prosinca 2018. godine Kantonalnom sudu podnijela priziv protiv Rješenja "broj 046-1-I-09-001668 od 21. listopada 2010. godine i Rješenja broj 128 0 I 002849 13 I od 21. listopada 2010. godine" u kojem je navela da navedena rješenja nisu postala pravomoćna, jer je podnijela prigovor o kojemu nije bilo odlučeno.

17. Apelantica je 14. prosinca 2018. godine Općinskom sudu dostavila podnesak u kojemu je tražila da se obustavi ovrha, jer rješenje o ovrsi nije postalo pravomoćno, te je navela da joj je nezakonito obustavljen iznos mirovine od 5.600,00 KM.

18. FZMIO je obavijestio apelanticu da je ta služba bila dužna postupiti prema rješenju o ovrsi, jer u postupku pred tim tijelom nije od značaja kakva je narav rješenja o ovrsi, u smislu je li ono ovršno ili pravomoćno, jer o tim činjenicama pazi sud po službenoj dužnosti.

19. Apelantica je podnescima od 30. siječnja, 14. i 18. veljače i 14. ožujka 2019. godine urgirala da se donese odluka o prigovoru protiv rješenja o ovrsi, te je tražila da se dostavi rješenje o ovrsi sa klauzulom pravomoćnosti.

20. FZMIO je dopisom od 11. veljače 2019. godine tražio od Općinskog suda da ga obavijesti odgovara li Rješenje o ovrsi broj 046-1-I-09-001668 od 21. listopada 2010. godine broju Rješenja 128 0 I 002849 13 I od 21. listopada 2010. godine, te je li rješenje o ovrsi postalo ovršno.

21. Apelantica je 11. veljače 2019. godine Općinskom sudu podnijela zahtjev za izuzeće postupajućeg suca, a Uredu stegovnog tužitelja Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: UST) je 18. veljače 2019. godine protiv postupajućeg suca podnijela stegovnu prijavu.

22. Podneskom od 14. ožujka 2019. godine apelantica je povukla priziv Kantonalnom sudu u kojemu je navela da to čini zbog toga što Rješenje o ovrsi broj 046-1-I-09-001668 od 21. listopada 2010. godine nije postalo pravomoćno, jer Općinski sud nije odlučio o prigovoru protiv rješenja o ovrsi.

23. Rješenjem predsjednika Općinskog suda od 15. ožujka 2019. godine odbačen je zahtjev za izuzeće postupajućeg suca.

24. Apelantica je u podnesku od 29. ožujka 2019. godine od predsjednice Općinskog suda tražila zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

25. Podneskom od 1. travnja 2019. godine apelantica je tražila da Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine odredi da postupa Općinski sud u Zenici.

26. Rješenjem Vrhovnog suda od 11. lipnja 2019. godine odbijen je apelantičin prijedlog da se odredi drugi stvarno nadležni sud.

27. UST je obavijestio postupajućeg suca da nema dokaza o počinjenim stegovnim prekršajima, te je tužba odbačena.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

28. Apelantica smatra da joj je u ovršnom postupku povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, te pravo na nediskriminaciju iz članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 14. Europske konvencije.

29. Obrazlažući svoje navode apelantica ističe da je tijekom ovršnog postupka doneseno samo rješenje o ovrsi od 21. listopada 2010. godine, koje nije postalo pravomoćno, ni ovršno, jer Općinski sud nije donio odluku o njezinom prigovoru protiv toga rješenja, a rješenje o ovrsi je dostavio FZMIO radi provedbe na njezinoj mirovini. Apelantica, dalje, ukazuje da je navedeno rješenje o ovrsi doneseno na temelju mjenice koja nije bila protestirana, te da se, prema članku 41. stavak 2. ZOP-a, ovrha određena na temelju vjerodostojne isprave ne može provesti prije pravomoćnosti rješenja o ovrsi. Također, apelantica navodi da je, prema praksi Općinskog suda, isti postupajući sudac u predmetu broj 128 0 I 003978 13 I u identičnom slučaju u kojem je sudu dostavljena mjenica bez protesta zaključkom od 3. prosinca 2013. godine odlučio da se vraća prijedlog za ovrhu tražitelju ovrhe sa nalogom da protestira mjenice kod nadležnog suda, a kako tražitelj ovrhe u tom predmetu nije postupio po zaključku, Općinski sud je odlučio da se prijedlog za ovrhu smatra povučenim. U svezi sa navedenim, apelantica ističe da joj je uskraćeno i pravo na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije, kao i da joj je nezakonito oduzeta imovina pri čemu joj je ugrožena egzistencija. Apelantica ističe da je naknadno saznala da se priziv ne može ulagati protiv rješenja koje nije doneseno zbog čega je priziv povučen, jer bi bio preuranjen, kao i da se ne bi dodatno odugovlačio postupak. Naposljetku, apelantica je istaknula da joj je povrijeđeno i pravo na suđenje u razumnom roku zbog odugovlačenja postupka koji je žuran, a koji nije okončan ni nakon više od devet godina, pa slijedom toga predlaže da joj sud dodijeli naknadu nematerijalne štete zbog kršenja navedenog prava.

b) Odgovori na apelaciju

30. Općinski sud je ukratko izložio činjenično stanje predmeta, kako je navedeno u činjeničnom dijelu odluke, te je naveo da je apelantici omogućeno da pristupi sudu i da kontradiktorno raspravlja, ali da ona nije ponudila valjane dokaze koji bi uvjerili sud da je obveza tražitelja ovrhe nevaljana. Dalje, Općinski sud navodi da je rješenje o ovrsi postalo ovršno sa 21. prosincem 2015. godine, a pravomoćno 14. ožujka 2019. godine, te da je snabdjeveno odgovarajućim klauzulama ovršnosti i pravomoćnosti. Također, Općinski sud navodi da je apelantica iskoristila svoje pravo na priziv, ali nakon što je taj sud ocijenio priziv kao dopušten i poduzeo aktivnosti na dostavi spisa Kantonalnom sudu, apelantica je obavijestila sud da povlači priziv, čime je onemogućila viši sud da argumentirano odluči o zauzetim pravnim stajalištima prvostupanjskog suda.

31. Ustavni sud je 30. prosinca 2020. godine od Općinskog suda zatražio da se izjasni je li i kada je odlučeno o apelantičinom prigovoru protiv rješenja o ovrsi Općinskog suda od 21. listopada 2010. godine, kao i o eventualnoj dostavi toga rješenja o prigovoru, te da dostavi i informaciju na temelju čega je utvrđeno da je navedeno rješenje postalo ovršno sa 21. prosincem 2015. godine, a pravomoćno 14. ožujka 2019. godine. Općinski sud je u izjašnjenju od 4. siječnja 2021. godine naveo da apelantica na održanoj usmenoj raspravi nije ponudila dokaze iz kojih bi se navodi iz podnesenog prigovora imali smatrati opravdanim zbog čega je taj sud predmetno rješenje o ovrsi sa danom okončanja pretresa (21. prosinca 2015. godine) snabdio odgovarajućom klauzulom ovršnosti, te nastavio postupak. Također, Općinski sud je naveo da je u pogledu stava toga suda o predmetnom procesnom pitanju koje se tiče nastupanja svojstva ovršnosti donesenog rješenja o ovrsi nakon okončanja usmenog pretresa apelantica izjavila priziv Kantonalnom sudu 13. prosinca 2018. godine od kojeg je odustala u podnesku od 13. ožujka 2019. godine sa kojim datumom je rješenje o ovrsi steklo svojstvo pravomoćnosti.

V. Relevantni propisi

32. **Zakon o ovršnom postupku** ("Službene novine Federacije BiH" br. 32/03, 52/03 - ispravka, 33/06, 39/06 - ispravka, 39/09, 29/11 - OUSBiH, 74/11 - OUSFBiH, 35/12, 35/12 - Rješenje USBiH, 46/16, 36/17 - OUSBiH, 55/18 - Rješenje USBiH i 25/20 - OUSBiH) glasi:

Članak 5.

Žurnost i redoslijed postupanja

(1) U postupku ovrhe sud je dužan postupati žurno.

(2) Sud je dužan predmete uzimati u rad redom kako ih je zaprimio, osim ako priroda tražbine ili posebne okolnosti zahtijevaju drugačije postupanje.

Članak 9. stavak (1)

Podnesci, ročišta i spisi

(1) U ovršnom postupku sud postupa na temelju podnesaka i drugih pismena.

Članak 12. st. (1) do (5)

Pravni lijekovi

(1) Redoviti pravni lijekovi u ovršnom postupku su prigovor i priziv, osim ako ovim zakonom nisu isključeni.

(2) Protiv rješenja donesenog u prvom stupnju može se iskazati prigovor, a priziv kada je to ovim zakonom određeno.

(3) Prigovor se iskazuje sudu koji je donio rješenje u roku od osam dana od dana dostave, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. O prigovoru odlučuje sud koji je donio rješenje.

(4) Protiv rješenja donesenog po prigovoru može se iskazati priziv u roku od osam dana od dana dostave rješenja. O prizivu odlučuje sud drugog stupnja.

(5) Prigovor i priziv ne zaustavljaju tijek ovršnog postupka, ali se namira tražitelja ovrhe odlaže do donošenja odluke prvostupanjskog suda po prigovoru. Iznimno, kada je ovršnom ispravom određena obveza uzdržavanja ili kada se ovrha provodi naplatom sa transakcijskog računa pravne osobe u korist imatelja istog takvoga računa kao tražitelja ovrhe, kao i drugim slučajevima određenim ovim zakonom, može doći do namire prije donošenja odluke po prigovoru.

(6) Protiv zaključka nije dopušten pravni lijek.

Članak 13. st. (1) do (3)

Ovršnost i pravomoćnost

(1) Rješenje protiv kojega nije iskazan u roku prigovor, postaje ovršno i pravomoćno.

(2) Rješenje protiv kojega je prigovor odbijen, postaje ovršno, a ako protiv takovog rješenja nije dopušten priziv i pravomoćno.

(3) Rješenje kojime je prigovor odbijen, postaje pravomoćno ako priziv ne bude u roku iskazan ili ako priziv bude odbijen.

Članak 15.

Rokovi za postupanje

Sud je u pravilu dužan o prijedlogu za ovrhu odlučiti u roku od osam dana, a o prigovoru u roku od 15 dana od dana ispunjavanja uvjeta za odlučivanje o prigovoru.

Članak 22.

Temelji za određivanje ovrhe

Sud određuje ovrhu samo na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 29.

Vjerodostojna isprava

(1) Ovrha radi ostvarivanja novčane tražbine određuje se i na temelju vjerodostojne isprave.

(2) Vjerodostojna isprava je, prema ovom zakonu, mjenica i ček s protestom i povratnim računom, ako su potrebni za zasnivanje tražbine i računi ili izvodi iz poslovnih knjiga za cijenu komunalnih usluga isporuke vode, toplinske energije i odvoz smeća.

(3) Vjerodostojna isprava je podobna za ovrhu ako su u njoj naznačeni tražitelj ovrhe i ovršenik, te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze.

Članak 40. st. (1) i (6)

Dostava rješenja o ovrsi

(1) Rješenje o ovrsi dostavlja se tražitelju ovrhe i ovršeniku. O donošenju rješenja o ovrsi sud će istodobno obavijestiti i poznatog založnog vjerovnika.

(6) Rješenje o ovrsi doneseno na temelju mjenice i čeka dostavlja se odmah po donošenju radi pljenidbe sredstava na računu ovršenika.

IV - SPROVEDBA OVRHE

Članak 41.

Ovrha na temelju nepravomoćnog rješenja o ovrsi

(1) Ovrha se provodi i prije pravomoćnosti rješenja o ovrsi, ako za pojedine ovršne radnje ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Ovrha određena na temelju vjerodostojne isprave ne može se sprovesti prije pravomoćnosti rješenja o ovrsi.

(3) Ovrha se provodi u granicama određenim u rješenju o ovrsi.

Članak 47.

Razlozi za prigovor

Prigovor protiv rješenja o ovrsi može se podnijeti iz razloga koji sprječavaju ovrhu, a osobito ako:

1) isprava na temelju koje je doneseno rješenje o ovrsi nije ovršna isprava, ili ako isprava nije stekla svojstvo ovršnosti;

Članak 49.

Rješenje o prigovoru

(1) Rješenje o prigovoru donosi sudac.

(2) Rješenjem se prigovor usvaja, odbija ili se odbacuje kao nepravodoban, nepotpun ili nedopušten.

(3) Ako usvoji prigovor, sud će, prema okolnostima slučaja, obustaviti ovrhu u cijelosti ili djelomice i ukinuti sprovedene radnje.

Članak 50.

Postupak povodom prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave

(1) Ovršenik će u prigovoru protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave odrediti u kojem dijelu pobija to rješenje. Prigovor mora biti obrazložen.

(2) Ako u prigovoru nije određeno u kojem dijelu se pobija, opseg pobijanja će se cijeniti na temelju obrazloženja.

(3) Neobrazložen prigovor sud će odbaciti.

(4) Ako se rješenje o ovrsi pobija u cijelosti ili samo u dijelu kojim je utvrđeno postojanje tražbine, prijedlog za ovrhu smatrat će se tužbom i u tom slučaju sud će postupati po odredbama parničnog postupka.

(5) Kada je podnesen prigovor iz stavka 4. ovoga članka, sud će odgoditi ovrhu i nastavit će ju, na prijedlog tražitelja ovrhe, nakon pravomoćnosti odluke parničnog suda, ako tražitelj ovrhe uspije s tužbom.

(6) Ako prvostupanjski parnični sud odbije tužbeni zahtjev i ukine rješenje o ovrsi u pobijanom dijelu, naložit će i obustavu ovršnog postupka. Nakon pravomoćnosti ove odluke parničnog suda, ovršni sud će rješenjem konstatirati da je ovršni postupak obustavljen i ukinut će provedene radnje u ovršnom postupku.

(7) Ako se rješenje o ovrsi pobija samo u dijelu kojim je određena ovrha, dalji postupak nastavit će se kao postupak po prigovoru protiv rješenja o ovrsi donesenog na temelju ovršne isprave.

(8) Ako se prigovor iz stavka 7. ovoga članka prihvati, dio rješenja o ovrsi kojim je ovršeniku naloženo namirenje tražbine ima svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može ponovno tražiti ovrha.

VI. Dopustivost

33. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

34. Sukladno članku 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

35. Međutim, Ustavni sud naglašava da, sukladno članku 18. stavak (2) Pravila Ustavnog suda, može iznimno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnog suda ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i temeljnih sloboda koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

36. U konkretnom slučaju predmetna apelacija se odnosi na provedbu ovrhe prema apelantici kao ovršenici u ovršnom postupku, te se, u svezi s tim, kao prvo, zapravo, postavlja pitanje dopustivosti apelacije u smislu ispunjavanja formalnih uvjeta propisanih člankom 18. stavak (3) Pravila Ustavnog suda. U tom kontekstu Ustavni sud zapaža da se ovrha prema apelantici provodi na temelju potvrda o ovršnosti i pravomoćnosti koje je odredio Općinski sud. Ustavni sud zapaža da je pitanje određivanja ovršnosti i pravomoćnosti regulirano odredbom članka 13. ZOP-a koja se mogu smatrati imperativnim odredbama a iz čijeg sadržaja proizlazi kako i pod kojim uvjetima se određuju ovršnost i pravomoćnost rješenja o ovrsi obzirom na to da je to pitanje od odlučnog značaja za provedbu ovršnog postupka. Obzirom na to da iz sadržaja konkretnog predmeta proizlazi da je apelantica podnijela prigovor protiv rješenja o ovrsi, dosljedna primjena članka 13. ZOP-a značila bi da su u okolnostima konkretnog predmeta pitanja nastupanja ovršnosti i pravomoćnosti bila neposredno vezana za postojanje odgovarajućih odluka redovitih sudova. Imajući u vidu činjenično stanje predmeta iz kojega proizlazi da je apelacija podnesena zbog toga što Općinski sud nije donio odluku o apelantičinom prigovoru protiv rješenja o ovrsi, a rješenje o ovrsi je dostavio FZMIO radi provedbe na apelantičinoj mirovini, Ustavni sud pri činjenici da nisu donesene odluke koje bi mogle biti predmetom pobijanja smatra da je u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja apelacija dopustiva u smislu članka 18. stavak (2) Pravila Ustavnog suda (vidi, *mutatis mutandis*, *AP 4217/18* od 28. siječnja 2020. godine, stavak 23, dostupna na www.ustavnisud.ba).

37. Ustavni sud, dalje, zapaža da iz odgovora na apelaciju Općinskog suda proizlazi da taj sud smatra da je apelantica odustajanjem od izjavljenog priziva onemogućila viši sud da argumentirano odluči o zauzetim pravnim stajalištima prvostupanjskog suda. Ovim navodima se najprije pokreće pitanje je li apelantica iskoristila učinkovite pravne lijekove moguće prema zakonu, odnosno je li apelacija dopustiva u smislu članka 18. stavak (3) točka m) Pravila Ustavnog suda. U svezi sa time, Ustavni sud zapaža da su, u smislu članka 12. st. (1) i (2) ZOP-a, redoviti pravni lijekovi u ovršnom postupku prigovor i priziv, te da se protiv rješenja donesenog u prvom stupnju može iskazati prigovor, a da se priziv može iskazati samo kada je to tim zakonom određeno. Dalje, Ustavni sud zapaža da se, u smislu članka 12. stavak 4. ZOP-a, priziv podnosi samo protiv rješenja o prigovoru donesenog u prvom stupnju (i u drugim slučajevima propisanim zakonom), a ne protiv klauzule, odnosno potvrde o ovršnosti za čije određivanje moraju biti ispunjeni zakonski uvjeti. Odredbe ZOP-a ili Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) koje se, u smislu članka 21. ZOP-a, primjenjuju i na ovršni postupak ne poznaju mogućnost podnošenja priziva višem sudu zbog nedonošenja odluke suda niže instance. Također, iz tih odredaba proizlazi da se stranka može odreći prava na priziv samo od trenutka primitka odluke (članak 204. stavak 1. ZPP), a da od priziva može odustati do donošenja drugostupanjske odluke (članak 204. stavak 1. ZPP). Odlučivanje o prigovoru se, dakle, imajući u vidu sadržaj relevantnih odredaba, pojavljuje kao preduvjet podnošenja, a time i odlučivanja o prizivu, pa bi pri takvom sadržaju relevantnih odredaba bio pretjeran teret očekivati od apelantice da ustrajava na donošenju odluke o prizivu. Imajući u vidu da iz sadržaja članka 18. stavak (3) točka m) Pravila Ustavnog suda proizlazi da apelacija nije dopustiva ukoliko apelant nije iscrpio pravne lijekove moguće prema zakonu, te da se iz sadržaja navedenih odredaba ne može zaključiti da postoji zakonska mogućnost podnošenja priziva zbog nepostupanja Općinskog suda (nedonošenja rješenja o prigovoru), Ustavni sud smatra da ni sama činjenica povlačenja takvog priziva ne ukazuje da su ispunjeni uvjeti iz članka 18. stavak (3) točka m) Pravila Ustavnog suda zbog kojih bi se predmetna apelacija mogla smatrati nedopustivom.

38. Prema tome, Ustavni sud smatra da apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očito *(prima facie)* neutemeljena.

39. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

40. Apelantica smatra da joj je u ovršnom postupku povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije, pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, te pravo na nediskriminaciju iz članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 14. Europske konvencije. Također, iz apelacijskih navoda proizlazi da apelantica smatra da joj je povrijeđeno i pravo na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije.

41. Imajući u vidu suštinu apelacijskih navoda, Ustavni sud će prvenstveno razmotriti apelantičine navode o povredi prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

a) Pravo na imovinu

42. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

k) Pravo na imovinu;

43. Članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju u relevantnom dijelu glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine sukladno općem interesu, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

44. Ustavni sud, najprije, ukazuje na to da je preduvjet za razmatranje apelantičinih navoda u pogledu povrede prava na imovinu utvrđivanje ima li apelantica imovinu u smislu članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. U svezi s tim, Ustavni sud ističe da pojam imovina, u smislu članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, uključuje širok obujam imovinskih interesa koji predstavljaju određenu ekonomsku vrijednost (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *U 14/00* od 4. travnja 2001. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 33/01, stavak 30). U konkretnom slučaju Ustavni sud smatra da apelantičina mirovina koju prima kod FZMIO i na kojoj se provodi ovrha nedvojbeno predstavlja njezinu imovinu koja uživa zaštitu u smislu članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

45. Budući da apelantica posjeduje imovinu koja uživa zaštitu u smislu članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, sljedeće pitanje na koje se mora odgovoriti jeste je li u postupku pred Općinskim sudom došlo do miješanja u njezinu imovinu.

46. Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud) smatra da pravo na imovinu jamči pravo na imovinu i da sadrži tri različita pravila. Prvo, koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stavka i koje je opće naravi, izražava načelo mirnog uživanja u imovini. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stavka, obuhvaća lišavanje imovine i ograničava ga izvjesnim uvjetima. Treće, sadržano u drugom stavku, dopušta da države potpisnice imaju pravo kontrolirati korištenje imovine sukladno općem interesu, i to provedbom onih zakona koje smatraju potrebnim za tu svrhu (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *U 3/99* od 17. ožujka 2000. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 21/00). S tog aspekta Ustavni sud zapaža da je rješenjem o ovrsi određeno da će se ovrha provesti na mirovini koju apelantica prima kod FZMIO, zapljenom tražbina i prijenosom na bankovni račun tražiteljice ovrhe, te da iz činjenica predmeta nedvojbeno proizlazi da se na apelantičinoj mirovini provodi ovrha od siječnja 2016. godine. Uzimajući u obzir vlastitu i praksu Europskog suda, te okolnost da se apelantica provedbom rješenja lišava imovine, te da, sukladno odredbama ZOP-a, radi zaštite svojih imovinskih prava i interesa ima pravo izjavljivati pravne lijekove protiv rješenja o ovrsi, Ustavni sud smatra da se u konkretnom slučaju radi o miješanju u apelantičino pravo na imovinu u smislu drugog pravila sadržanog u drugoj rečenici stavka 1. članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

47. Obzirom na to Ustavnom sudu ostaje da odgovori na sljedeća pitanja: (a) je li miješanje predviđeno zakonom, (b) služi li miješanje zakonitom cilju u javnom interesu i (c) je li miješanje proporcionalno cilju, tj. uspostavlja li pravičnu ravnotežu između prava apelanata i općeg javnog interesa.

48. Pri ocjeni zakonitosti miješanja u imovinu Ustavni sud podsjeća na to da je, prema praksi Europskog suda, prvi i najvažniji zahtjev iz članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju onaj koji traži da miješanje javnih vlasti u pravo na imovinu bude "zakonito". Naime, druga rečenica prvog stavka članka 1. Protokola broj 1 dopušta lišavanje prava na imovinu samo "pod uvjetima predviđenim zakonom", a drugi stavak članka 1. priznaje državama pravo kontroliranja korištenja imovine "donošenjem zakona". Načelo pravne sigurnosti je prisutno u cijeloj Europskoj konvenciji i ono mora biti poštovano bez obzira na to koje se od tri pravila iz članka 1. Protokola broj 1 primjenjuje. Ovo načelo podrazumijeva postojanje i poštovanje adekvatno dostupnih i dostatno preciznih domaćih zakona koji zadovoljavaju temeljne zahtjeve pojma "zakon" (vidi, Europski sud, *Iatridis protiv Grčke*, presuda od 25. ožujka 1999. godine, Izvješća o presudama i odlukama 1999-II, točka 58). Tek kada je ovaj zahtjev ispunjen, može se razmatrati postoji li pravična ravnoteža između zahtjeva od općeg ili javnog interesa i zahtjeva za zaštitu pojedinačnog prava na imovinu.

49. Ustavni sud, najprije, zapaža da iz činjeničnog stanja proizlazi da je apelantica izjavila prigovor protiv rješenja o ovrsi Općinskog suda u Bugojnu - Odjel suda u Jajcu od 21. listopada 2010. godine. Također, proizlazi da je Općinski sud pred kojim se postupak nastavio voditi, nakon održanog ročišta radi razmatranja prigovora, rješenje o ovrsi dostavio radi provedbe FZMIO, te da je apelantica brojnim podnescima tražila donošenje rješenja o prigovoru protiv rješenja o ovrsi, navodeći da je rješenje doneseno na temelju mjenice koja se ne može smatrati vjerodostojnom ispravom, jer nije protestirana. Iz odgovora na apelaciju Općinskog suda proizlazi da je rješenje o ovrsi postalo ovršno sa 21. prosincem 2015. godine (danom okončanja pretresa), a pravomoćno sa 14. ožujkom 2019. godine (danom apelantičinog odustanka od podnesenog priziva).

50. U svezi sa time, Ustavni sud, najprije, zapaža da su odredbom članka 13. ZOP-a propisana pravila za nastupanje pravomoćnosti i ovršnosti. Također, Ustavni sud primjećuje da je u članku 12. stavak 5. ZOP-a propisano da prigovor i priziv ne zaustavljaju tijek ovršnog postupka, ali da se namirenje tražitelja ovrhe odgađa do donošenja odluke prvostupanjskog suda o prigovoru. Osim toga, Ustavni sud zapaža da se rješenje o ovrsi, pored ostalih, može odrediti i na temelju mjenice s protestom koja se, u smislu članka 29. stavak 2. ZOP-a, smatra vjerodostojnom ispravom, kao i da se, prema odredbi članka 40. stavak 6. ZOP-a, rješenje o ovrsi doneseno na temelju mjenice dostavlja odmah po donošenju radi pljenidbe sredstava na računu ovršenika, ali da se, u smislu članka 41. stavak 2. ZOP-a, ovrha određena na temelju vjerodostojne isprave ne može provesti prije pravomoćnosti rješenja o ovrsi.

51. Polazeći od sadržaja navedenih odredaba, Ustavni sud smatra da je, najprije, potrebno odgovoriti na pitanje može li se smatrati da su u konkretnom slučaju bili ispunjeni uvjeti za određivanje ovršnosti i pravomoćnosti rješenja o ovrsi obzirom na

to da je odgovor na ta pitanje vezan za pitanje zakonitosti provedbe ovrhe na apelantičinoj mirovini.

52. Iz odgovora Općinskog suda na apelaciju proizlazi da je taj sud, zbog toga što je smatrao da apelantica na održanoj usmenoj raspravi nije ponudila dokaze iz kojih bi se navodi iz podnesenog prigovora imali smatrati opravdanim, predmetno rješenje o ovrsi sa danom okončanja pretresa (21. prosinca 2015. godine) snabdio odgovarajućom klauzulom ovršnosti, te nastavio postupak. U svezi sa ovim stajalištem Općinskog suda, Ustavni sud zapaža da je u odredbi članka 12. stavak 3. ZOP-a propisano da o prigovoru odlučuje sud koji je donio rješenje, a da je odredbom članka 49. st. (1) i (2) propisano da rješenje o prigovoru donosi sudac, te da se rješenjem prigovor usvaja, odbija, ili se odbacuje kao nepravodoban, nepotpun ili nedopušten. Prema tome, iz relevantnih odredaba ZOP-a proizlazi da nije propisana mogućnost da sud koji odlučuje o prigovoru protiv rješenja o ovrsi, bez obzira na utemeljenost navoda i postojanje dokaza kojima se potkrepljuje prigovor, ne donese i stranci dostavi rješenje o tome u kojemu će biti jasno obrazloženi razlozi zbog kojih smatra da takav prigovor nije utemeljen, ili da nisu ispunjeni uvjeti za njegovo razmatranje. Pitanje donošenja rješenja o prigovoru je vezano i za način određivanja ovršnosti i pravomoćnosti. Naime, Ustavni sud zapaža da iz odredbe članka 13. ZOP-a proizlazi da ovršno može postati rješenje protiv kojega prigovor nije iskazan u roku, te rješenje protiv kojega je prigovor odbijen. Dakle, iz sadržaja tih odredaba slijedi da, u slučaju kada je izjavljen prigovor, ovršno može postati samo rješenje protiv kojega je odlučeno o prigovoru. Prema tome, bez donošenja rješenja o prigovoru nije ni mogla nastupiti ovršnost rješenja o ovrsi. U tom pogledu, ako je Općinski sud smatrao da apelantica "nije ponudila dokaze iz kojih bi se navodi iz podnesenog prigovora imali smatrati opravdanim", te argumente je trebao iskoristiti i rješenjem, u smislu citiranih odredaba članka 49. ZOP-a, odlučiti o njezinom prigovoru. Pri činjenici da iz stanja u spisu nepobitno proizlazi da u konkretnom predmetu nije odlučeno o apelantičinom prigovoru Ustavni sud ne može a da ne zaključi da određivanje ovršnosti u smislu provedbe rješenja o ovrsi nije bilo sukladno zakonu.

53. Dalje, u odnosu na navode Općinskog suda da je na temelju činjenice da je apelantica odustala od priziva izjavljenog Kantonalnom sudu utvrdio da je prijeporno rješenje postalo pravomoćno, Ustavni sud, također, podsjeća da iz odredbe članka 13. ZOP-a proizlazi da rješenje protiv kojega je prigovor odbijen postaje pravomoćno ako protiv takvog rješenja nije dopušten priziv, te da rješenje kojim je prigovor odbijen postaje pravomoćno ako priziv ne bude iskazan u roku, ili ako priziv bude odbijen. Dakle, iz sadržaja tih odredaba slijedi da u svakom slučaju, kada je izjavljen prigovor, ovršnost i pravomoćnost mogu nastupiti samo nakon što je doneseno rješenje kojim je odlučeno o prigovoru, odnosno nije propisana mogućnost da rješenje o ovrsi protiv kojega je izjavljen prigovor postane pravomoćno prije nego što je odlučeno o tom prigovoru. Sukladno tome, Ustavni sud smatra da povlačenjem priziva nije prestala obveza Općinskog suda da postupi u smislu članka 49. st. 1. i 2. ZOP-a i da donese odluku o prigovoru, a samim time ni pravo apelantice da takvu odluku naknadno pobija, pa izjavljivanje i povlačenje priziva nije moglo "konvalidirati" ranije propuste Općinskog suda. Ovo pogotovo što se apelantica nije mogla odreći prava na priziv protiv odluke koja uopće nije bila donesena. Prema tome, da bi apelantičino povlačenje priziva moglo proizvoditi pravne posljedice na koje upućuje Općinski sud, moralo bi se utvrditi da je apelantica doista u okolnostima konkretnog slučaja imala pravo izjaviti priziv, odnosno apelantičino povlačenje priziva bi moglo proizvesti navedene posljedice samo da je bila donesena prvostupanjska odluka, a nikako u odsustvu takve odluke. Prema tome, u situaciji kada iz stanja spisa proizlazi da nije donesena odluka o apelantičinom prigovoru, ne mogu se smatrati utemeljenim ni zaključci Općinskog suda da su, uslijed povlačenja priziva, bili ispunjeni uvjeti za nastupanje pravomoćnosti rješenja o ovrsi.

54. U ovome pogledu Ustavni sud, dalje, ukazuje da je odredbom članka 41. stavak 2. ZOP-a propisano da se ovrha određena na temelju vjerodostojne isprave (mjenice sa protestom) ne može provesti prije pravomoćnosti rješenja o ovrsi. U takvim okolnostima Ustavni sud pri činjenici da Općinski sud nije odlučio o apelantičinom prigovoru protiv toga rješenja o ovrsi zapaža da to rješenje nije ni moglo postati ovršno i pravomoćno u smislu članka 13. ZOP-a, a samim time nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti iz članka 41. stavak 2. ZOP-a za njegovu provedbu prijenosom novčanih sredstava koje apelantica prima na temelju mirovine. Obzirom na sadržaj te odredbe, posebice se postavlja pitanje na temelju kojih odredaba je Općinski sud rješenje o ovrsi dostavio FZMIO na provedbu 30. prosinca 2015. godine (u kojemu je i tada naveo da je rješenje postalo pravomoćno), a u odgovoru na apelaciju tvrdi da je to rješenje postalo pravomoćno tek 14. ožujka 2019. godine.

55. U svezi sa navedenim, Ustavni sud naglašava da je nužno da se u ovršnom postupku tijekom cijelog trajanja postupka procesne radnje poduzimaju sukladno odredbama ZOP-a, kako bi se zaštitila prava ne samo tražitelja ovrhe već i sa ciljem zaštite imovinskih i drugih prava i interesa koji pripadaju ovršeniku u tom postupku kako bi se spriječilo bespotrebno umanjenje njihove imovine, a što je u konkretnom slučaju i bila suština apelantičinih zahtjeva za donošenje odluke o prigovoru (vidjeti, *mutatis mutandis*, već citiranu Odluku broj *AP 4217/18*, stavak 35).

56. Prema tome, imajući u vidu specifične okolnosti konkretnog predmeta u kojemu iz stanja u spisu proizlazi da je Općinski sud naložio provedbu rješenja o ovrsi iako nije odlučio o apelantičinom prigovoru protiv toga rješenja, zbog čega, u smislu članka 13. ZOP-a, to rješenje nije ni moglo postati ovršno i pravomoćno, a samim time nisu bili ispunjeni uvjeti iz članka 41. stavak 2. ZOP-a za njegovu provedbu, Ustavni sud smatra da miješanje u apelantičino pravo na mirno uživanje imovine nije bilo "predviđeno zakonom" u smislu autonomnog značenja tog pojma iz članka 1. Protokola broj 1uz Europsku konvenciju. Obzirom na takav zaključak, Ustavni sud nije razmatrao ostale aspekte ovog članka.

57. Stoga, Ustavni sud smatra da je u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja povrijeđeno apelantičino pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. U kontekstu navedenog Ustavni sud, ne ulazeći u sadržaj apelantičinih prigovora kojima ukazuje da se ovrha provodi na temelju nevjerodostojne isprave, smatra da je neophodno naložiti Općinskom sudu da poduzme radnje propisane zakonom na koje je ukazano u prethodnim stavcima ove odluke s ciljem zaštite prava koja pripadaju apelantici kao ovršenici u ovršnom postupku, sukladno garancijama iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pitanje naknade nematerijalne štete

58. Ustavni sud podsjeća da, prema članku 74. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, u odluci kojom usvaja apelaciju Ustavni sud može odrediti naknadu na ime nematerijalne štete. Prema članku 74. stavak 2. Pravila Ustavnog suda, ako Ustavni sud odredi da je potrebno dodijeliti novčanu naknadu, odredit će je na temelju pravednosti, uzimajući u obzir standarde koji proizlaze iz prakse Ustavnog suda.

59. Obzirom na odluku u ovom predmetu, a imajući u vidu presude Europskog suda protiv Bosne i Hercegovine (npr. vidi, Europski sud, *Dorić protiv BiH*, aplikacija broj 68811/13, 7. studenog 2017. godine, *Škrbić i Vujičić protiv BiH*, aplikacije br.

37444/17 i 75271/17 od 6. lipnja 2019. godine, i *Hadžajlić i ostali protiv BiH*, aplikacija broj 10770/18 od 16. siječnja 2020. godine), dosadašnju praksu, ekonomske uvjete u Bosni i Hercegovini (podaci dostupni na www.bhas.ba) koje su *mutatis mutandis* primjenjive i u okolnostima konkretnog slučaja iz kojih proizlazi da Općinski sud nije odlučio o apelantičinom prigovoru i da je, unatoč tome, bez postojanja zakonske osnove odredio ovršnost i pravomoćnost rješenja o ovrsi i naložio provedbu ovrhe, Ustavni sud, polazeći od odredbe članka 74. Pravila, odnosno članka 41. Europske konvencije, smatra da u konkretnom slučaju na ime naknade nematerijalne štete, zbog kršenja prava na imovinu, apelantici treba isplatiti ukupan iznos od 1.000,00 KM.

60. Navedeni iznos apelantici je dužna isplatiti Vlada Srednjobosanskog kantona, obzirom na sjedište redovitog suda pred kojim se vodio ovaj postupak, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke. Ova odluka Ustavnog suda u dijelu koji se odnosi na naknadu nematerijalne štete predstavlja ovršnu ispravu.

b) Ostali navodi

61. Obzirom na to da je utvrđena povreda prava na imovinu, Ustavni sud smatra da nema potrebe ispitivati apelantičine navode o kršenju prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije, prava na nediskriminaciju iz članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 14. Europske konvencije, te prava na učinkovit pravni lijek iz članka 13. Europske konvencije.

VIII. Zaključak

62. Ustavni sud zaključuje da je u ovršnom postupku povrijeđeno apelantičino pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju kada je Općinski sud u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja naložio provedbu rješenja o ovrsi iako nije odlučio o apelantičinom prigovoru protiv toga rješenja, zbog čega, u smislu članka 13. ZOP-a, to rješenje nije ni moglo postati ovršno i pravomoćno, a samim time nisu bili ispunjeni uvjeti iz članka 41. stavak 2. ZOP-a za njegovu provedbu, pa se takvo miješanje u apelantičino pravo na mirno uživanje imovine ne može smatrati "zakonitim".

63. Na temelju članka 59. st. (1) i (2), članka 62. stavak (1) i članka 74. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

64. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 1613/19**, рјешавајући апелацију **И.М.**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (2), члана 62 став (1) и члана 74 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник
Мато Тадић, потпредсједник
Мирсад Ћеман, потпредсједник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија
на сједници одржаној 3. фебруара 2021. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација **И.М.**

Утврђује се повреда права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Општинском суду у Јајцу да, у складу са чланом 62 став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, предузме радње прописане законом с циљем заштите права која припадају апеланткињи као извршеници у извршном поступку у предмету број 128 0 И 002849 13 И, у складу са чланом II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Влади Средњобосанског кантона да апеланткињи **И.М.**, у складу са чланом 74 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од достављања ове одлуке исплати износ од **1.000,00 КМ** на име накнаде нематеријалне штете због утврђене повреде уставних права уз обавезу да, након истека овог рока, плати апеланткињи законску затезну камату на евентуално неисплаћени износ, или дио износа накнаде одређене овом одлуком.

Налаже се Општинском суду у Јајцу и Влади Средњобосанског кантона да, у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијесте Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. И.М. (у даљњем тексту: апеланткиња) из Јајца, коју заступа Е.М., апеланткињин син, поднијела је 8. априла 2019. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) због незаконитог спровођења извршног поступка који се води пред Општинским судом у Јајцу (у даљњем тексту: Општински суд) у предмету број 128 0 И 002849 13 И.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 ст. (2) и (3) Правила Уставног суда, од Општинског суда и тражитељке извршења Микрокредитне фондације "Sunrise" (у даљњем тексту: тражитељка извршења) затражено је 4. новембра 2020. године да у року од 15 дана доставе одговоре на апелацију, а 30. децембра 2020. године затражено је од Општинског суда да достави спис предмета, те да Уставном суду достави додатне информације у вези са вођењем спорног предмета.

3. Општински суд је доставио одговор на апелацију 16. новембра 2020. године, а спис предмета и додатни одговор на апелацију је доставио 4. јануара 2021. године. Тражитељка извршења у остављеном року није доставила одговор на апелацију.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произилазе из апеланткињиних навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин:

5. Тражитељка извршења је 24. августа 2009. године Општинском суду у Бугојну - Одјељење суда у Јајцу поднијела приједлог за извршење против апеланткиње, на основу мјенице, прецизираног броја, ради исплате износа од 34.683,73 КМ са затезном каматом. Тражитељка извршења је

предложила да се извршење спроведе пљенидбом ½ апеланткињине пензије, те пљенидбом, процјеном и продајом покретних ствари извршеника и преносом новчаног износа потребног за намирење тражитељке извршења. У приједлогу је навела да је на основу Уговора о кредиту од 29. децембра 2008. године исплатила Е.М. кредит у износу од 30.000,00 КМ, те да је за обезбјеђење враћања дуга по наведеном кредиту апеланткиња тражитељики извршења предала мјеницу која је доспјела на плаћање, јер Е.М. није враћао кредит.

6. Општински суд у Бугојну - Одјељење суда у Јајцу је Рјешењем о извршењу број 046-1-И-09-001668 од 21. октобра 2010. године дозволио предложено извршење.

7. Апеланткиња је 4. новембра 2010. године Општинском суду поднијела приговор против рјешења о извршењу. Апеланткиња је у приговору навела да у цијелости побија рјешење о извршењу, као и цјелокупан дуг, односно постојање било каквог потраживања тражитељке извршења. Истакла је да је кредит отплаћен, те да не може да постоји ни дуг јемца, да је мјеницу неовлашћено попунио, те да не посједује ни уговор о јемству.

8. Тражитељка извршења је у поднеску од 27. јуна 2011. године предложила да се извршење спроведе на одређеним апеланткињиним непокретностима.

9. Општински суд је дописом од 27. новембра 2014. године тражитељки извршења доставио апеланткињин приговор ради давања одговора. Тражитељка извршења је 8. децембра 2014. године доставила одговор на приговор а тај приговор је Општински суд 25. децембра 2014. године доставио апеланткињи.

10. Општински суд је заказао рочиште за 21. децембар 2015. године.

11. Е.М. је у својству апеланткињиног заступника 18. децембра 2015. године доставио изјашњење за рочиште заказано за 21. децембар 2015. године у којем је навео да остаје при наводима наведеним у приговору на рјешење о извршењу, при чему је истакао да рјешење о извршењу оспорава због свих разлога наведених у члану 47 Закона о извршном поступку (у даљњем тексту: ЗИП), те да оспорава дуг и потраживање на основу мјенице. Даље је навео да се у спису не налазе ни копија, ни оригинал мјенице, па је нејасно на основу чега суд поступа у овоме предмету. Такође, истакао је да мјеница није протестована а да је чланом 29 став 2 ЗИП-а прописано да је вјеродостојна исправа, поред осталог, мјеница са протестом. Апеланткињин заступник је навео и да је Кантонални суд у Новом Травнику (у даљњем тексту: Кантонални суд) у Рјешењу број 46 1 И 003403 12 Гж од 14. децембра 2012. године заузео становиште да само протестована мјеница има снагу вјеродостојне исправе на основу које је могуће тражити, односно дозволити извршење на имовини мјеничних дужника, а ако мјеница није протестована, мјенично потраживање је могуће тражити редовном тужбом. Даље је истакао да протестни рок из члана 45 ЗИП-а није процесноправне природе, већ да је материјалноправне природе, па протеком рока за издавање протеста ималац мјенице губи своја права на шта може да се примијени и пракса Врховног суда ФБиХ из Пресуде број ПЖ-2/98 од 17. децембра 1998. године. С обзиром на наведено предложио је да Општински суд донесе рјешење којим ће приговор извршеника усвојити и приједлог за дозволу извршења одбацити као неуредан.

12. У записнику о рочишту од 21. децембра 2015. године констатовано је да је тражитељки извршења уручено изјашњење апеланткињиног заступника од 18. децембра 2015. године, те да је тражитељка извршења у спис уложила доказе, међу којима су опомене за исплату дуга, те извјештаји Централне банке БиХ о дугу корисника кредита по наведеном кредиту.

13. Општински суд је у допису од 30. децембра 2015. године упућеном Федералном заводу ПИО Мостар (у даљњем тексту: ФЗПИО) навео да се у прилогу дописа доставља примјерак правоснажног Рјешења о извршењу број 128 0 И 002849 13 И од 21. октобра 2010. године ради извршења на апеланткињиној пензији.

14. Апеланткиња је 4. јануара 2016. године Општинском суду доставила допис у којем је навела да у спису нема вјеродостојне исправе, протестоване мјенице, те је тражила да суд донесе рјешење којим ће одлучити о њеном приговору.

15. ФЗПИО је 8. јануара 2016. године обавијестио Општински суд да ће се наплата дуга према рјешењу о извршењу почети да реализује са пензијом за јануар 2016. године.

16. Апеланткиња је 13. децембра 2018. године Кантоналном суду поднијела жалбу против Рјешења "број 046-1-И-09-001668 од 21. октобра 2010. године и Рјешења број 128 0 И 002849 13 И од 21. октобра 2010. године" у којој је навела да наведена рјешења нису постала правоснажна, јер је поднијела приговор о којем није било одлучено.

17. Апеланткиња је 14. децембра 2018. године Општинском суду доставила поднесак у којем је тражила да се обустави извршење, јер рјешење о извршењу није постало правоснажно, те је навела да јој је незаконито обустављен износ пензије од 5.600,00 КМ.

18. ФЗПИО је обавијестио апеланткињу да је та служба била дужна да поступи према рјешењу о извршењу, јер у поступку пред тим органом није од значаја каква је природа рјешења о извршењу, у смислу да ли је оно извршно или правоснажно, јер о тим чињеницама пази суд по службеној дужности.

19. Апеланткиња је поднесцима од 30. јануара, 14. и 18. фебруара и 14. марта 2019. године ургирала да се донесе одлука о приговору против рјешења о извршењу, те је тражила да се достави рјешење о извршењу са клаузулом правоснажности.

20. ФЗПИО је дописом од 11. фебруара 2019. године тражио од Општинског суда да га обавијести да ли Рјешење о извршењу број 046-1-И-09-001668 од 21. октобра 2010. године одговара броју Рјешења 128 0 И 002849 13 И од 21. октобра 2010. године, те да ли је рјешење о извршењу постало извршно.

21. Апеланткиња је 11. фебруара 2019. године Општинском суду поднијела захтјев за изузеће поступајућег судије, а Канцеларији дисциплинског тужиоца Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: КДТ) је 18. фебруара 2019. године против поступајућег судије поднијела дисциплинску пријаву.

22. Поднеском од 14. марта 2019. године апеланткиња је повукла жалбу Кантоналном суду у којој је навела да то чини због тога што Рјешење о извршењу број 046-1-И-09-001668 од 21. октобра 2010. године није постало правоснажно, јер Општински суд није одлучио о приговору против рјешења о извршењу.

23. Рјешењем предсједника Општинског суда од 15. марта 2019. године одбачен је захтјев за изузеће поступајућег судије.

24. Апеланткиња је у поднеску од 29. марта 2019. године од предсједнице Општинског суда тражила заштиту права на суђење у разумном року.

25. Поднеском од 1. априла 2019. године апеланткиња је тражила да Врховни суд Федерације Босне и Херцеговине одреди да поступа Општински суд у Зеници.

26. Рјешењем Врховног суда од 11. јуна 2019. године одбијен је апеланткињин приједлог да се одреди други стварно надлежни суд.

27. КДТ је обавијестила поступајућег судију да нема доказа о почињеним дисциплинским прекршајима, те је тужба одбачена.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

28. Апеланткиња сматра да јој је у извршном поступку повријеђено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, те право на недискриминацију из члана II/4 Устава Босне и Херцеговине и члана 14 Европске конвенције.

29. Образлажући своје наводе апеланткиња истиче да је током извршног поступка донесено само рјешење о извршењу од 21. октобра 2010. године, које није постало правоснажно, ни извршно, јер Општински суд није донио одлуку о њеном приговору против тога рјешења, а рјешење о извршењу је доставио ФЗПИО ради спровођења на њеној пензији. Апеланткиња, даље, указује да је наведено рјешење о извршењу донесено на основу мјенице која није била протестована, те да, према члану 41 став 2 ЗИП-а, извршење одређено на основу вјеродостојне исправе не може да се спроведе прије правоснажности рјешења о извршењу. Такође, апеланткиња наводи да је, према пракси Општинског суда, исти поступајући судија у предмету број 128 0 И 003978 13 И у идентичном случају у којем је суду достављена мјеница без протеста закључком од 3. децембра 2013. године одлучио да се враћа приједлог за извршење тражиоцу извршења са налогом да протестује мјенице код надлежног суда, а како тражилац извршења у том предмету није поступио по закључку, Општински суд је одлучио да се приједлог за извршење сматра повученим. У вези са наведеним, апеланткиња истиче да јој је ускраћено и право на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције, као и да јој је незаконито одузета имовина при чему јој је угрожена егзистенција. Апеланткиња истиче да је накнадно сазнала да жалба не може да се улаже против рјешења које није донесено због чега је жалба повучена, јер би била преурађена, као и да се не би додатно одуговлачио поступак. Напосљетку, апеланткиња је истакла да јој је повријеђено и право на суђење у разумном року због одуговлачења поступка који је хитан, а који није окончан ни након више од девет година, па слиједом тога предлаже да јој суд додијели накнаду нематеријалне штете због кршења наведеног права.

б) Одговори на апелацију

30. Општински суд је укратко изложио чињенично стање предмета, како је наведено у чињеничном дијелу одлуке, те је навео да је апеланткињи омогућено да приступи суду и да контрадикторно расправља, али да она није понудила ваљане доказе који би увјерили суд да је обавеза тражиоца извршења неваљана. Даље, Општински суд наводи да је рјешење о извршењу постало извршно са 21. децембром 2015. године, а правоснажно 14. марта 2019. године, те да је снабдјевено одговарајућим клаузулама извршности и правоснажности. Такође, Општински суд наводи да је апеланткиња искористила своје право на жалбу, али након што је тај суд оцијенио жалбу као допуштену и предузео активности на достављању списа Кантоналном суду, апеланткиња је обавијестила суд да повлачи жалбу, чиме је онемогућила виши суд да аргументовано одлучи о заузетим правним становиштима првостепеног суда.

31. Уставни суд је 30. децембра 2020. године од Општинског суда затражио да се изјасни да ли је и када је одлучено о апеланткињином приговору против рјешења о извршењу Општинског суда од 21. октобра 2010. године, као и о евентуалном достављању тога рјешења о приговору, те да достави и информацију на основу чега је утврђено да је наведено рјешење постало извршно са 21. децембром 2015. године, а правоснажно 14. марта 2019. године. Општински суд је у изјашњењу од 4. јануара 2021. године навео да апеланткиња на одржаној усменој расправи није понудила доказе из којих би наводи из поднесеног приговора имали да се сматрају оправданим због чега је тај суд предметно рјешење о извршењу са даном окончања претреса (21. децембра 2015. године) снабдио одговарајућом клаузулом извршности, те наставио поступак. Такође, Општински суд је навео да је у погледу становишта тога суда о предметном процесном питању које се тиче наступања својства извршности донесеног рјешења о извршењу након окончања усменог претреса апеланткиња изјавила жалбу Кантоналном суду 13. децембра 2018. године од које је одустала у поднеску од 13. марта 2019. године са којим датумом је рјешење о извршењу стекло својство правоснажности.

V. Релевантни прописи

32. **Закон о извршном поступку** ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 32/03, 52/03 - исправак, 33/06, 39/06 - исправак, 39/09, 29/11 - ОУСБиХ, 74/11 - ОУСФБиХ, 35/12, 35/12 - Рјешење УСБиХ, 46/16, 36/17 - ОУСБиХ, 55/18 - Рјешење УСБиХ и 25/20 - ОУСБиХ) гласи:

Члан 5.

*Хитност и редослијед по*ступања

(1) У поступку извршења суд је дужан да поступа хитно.

(2) Суд је дужан да предмете узима у рад редом како их је примио, осим ако природа потраживања или посебне околности захтијевају да се поступи друкчије.

Члан 9. став (1)

Поднесци, рочишта и списи

(1) У извршном поступку суд поступа на основу поднесака и других писмена.

Члан 12. ст. (1) до (5)

Правни лијекови

(1) Редовни правни лијекови у извршном поступку су приговор и жалба, осим ако овим законом нису искључени.

(2) Против рјешења донешеног у првом степену може се изјавити приговор, а жалба кад је то овим законом одређено.

(3) Приговор се изјављује суду који је донио рјешење у року од осам дана од дана достављања, ако овим законом није друкчије одређено. О приговору одлучује суд који је донио рјешење.

(4) Против рјешења донешеног по приговору може се изјавити жалба у року од осам дана од дана достављања рјешења. О жалби одлучује суд другог степена.

(5) Приговор и жалба не заустављају ток извршног поступка, али се намирење тражиоца извршења одлаже до доношења одлуке првостепеног суда по приговору. Изузетно, када је извршним документом одређена обавеза издржавања или када се извршење проводи наплатом с трансакционог рачуна правног лица у корист имаоца истог таквог рачуна као тражиоца извршења, као и у другим случајевима одређеним овим законом, може доћи до намирења прије доношења одлуке по приговору.

Члан 13. ст. (1) до (3)

Извршност и правоснажност

(1) Рјешење против ког у року није изјављен приговор постаје извршно и правоснажно.

(2) Рјешење против ког је приговор одбијен, постаје извршно, а ако против таквог рјешења није допуштена жалба и правоснажно.

(3) Рјешење којим је приговор одбијен постаје правоснажно ако жалба не буде у року изјављена или ако жалба буде одбијена.

Члан 15.

Рокови за поступање

Суд је по правилу дужан да о приједлогу за извршење одлучи у року од осам дана, а о приговору у року од 15 дана од дана испуњавања услова да се о приговору одлучи.

Члан 22.

Основ за одређивање извршења

Суд одређује извршење само на основу извршног или вјеродостојног документа, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 29.

Вјеродостојан документ

(1) Извршење ради остваривања новчаног потраживања одређује се и на основу вјеродостојног документа.

(2) Вјеродостојан документ је, према овом закону, мјеница и чек с протестом и повратним рачуном ако су потребни за заснивање потраживања и рачуни или изводи из пословних књига за цијену комуналних услуга испоруке воде, топлотне енергије и одвоз смећа.

(3) Вјеродостојан документ је повољан за извршење ако су у њему назначени тражилац извршења и извршеник, те предмет, врста, обим и вријеме испуњења обавезе.

Члан 40. ст. (1) и (6)

Достављање рјешења о извршењу

(1) Рјешење о извршењу доставља се тражиоцу извршења и извршенику. О доношењу рјешења о извршењу суд ће истовремено обавијестити и познатог заложног повјериоца.

(6) Рјешење о извршењу донешено на основу мјенице и чека доставља се одмах по доношењу ради запљене средстава на рачуну извршеника.

IV - ПРОВОЂЕЊЕ ИЗВРШЕЊА

Члан 41.

Извршење на основу неправоснажног рјешења о извршењу

(1) Извршење се проводи и прије правоснажности рјешења о извршењу ако за поједине извршне радње овим законом није друкчије одређено.

(2) Извршење одређено на основу вјеродостојног документа не може се провести прије правоснажности рјешења о извршењу.

(3) Извршење се проводи у границама одређеним у рјешењу о извршењу.

Члан 47. тачка 1)

Разлози за приговор

Приговор против рјешења о извршењу може се поднијети из разлога који спречавају извршење, а нарочито ако:

1) документ на основу којег је донешено рјешење о извршењу није извршни документ, или ако документ није стекао својство извршности;

Члан 49.

Рјешење о приговору

(1) Рјешење о приговору доноси судија.

(2) Рјешењем се приговор усваја, одбија или се одбацује као неблаговремен, непотпун или недозвољен.

(3) Ако усвоји приговор суд ће, према околностима случаја, да обустави извршење у потпуности или дјелимично и укине проведене радње.

Члан 50.

Поступак поводом приговора против рјешења о извршењу на основу вјеродостојног документа

(1) Извршеник ће у приговору против рјешења о извршењу на основу вјеродостојног документа да одреди у ком дијелу побија то рјешење. Приговор мора бити образложен.

(2) Ако у приговору није одређено у ком дијелу се побија, обим побијања ће се цијенити на основу образложења.

(3) Необразложен приговор суд ће одбацити.

(4) Ако се рјешење о извршењу побија у потпуности или само у дијелу којим је утврђено постојање потраживања, приједлог за извршење сматраће се тужбом и у том случају суд ће поступати по одредбама парничног поступка.

(5) Кад је поднешен приговор из става 4. овог члана, суд ће одгодити извршење и наставиће га, на приједлог тражиоца извршења, након правоснажности одлуке парничног суда, ако тражилац извршења успије с тужбом.

(6) Ако првостепени парнични суд одбије тужбени захтјев и укине рјешење о извршењу у побијаном дијелу, наложиће и обустављање извршног поступка. Након правоснажности ове одлуке парничног суда извршни суд ће рјешењем констатовати да је извршни поступак обустављен и укинуће проведене радње у извршном поступку.

(7) Ако се рјешење о извршењу побија само у дијелу којим је одређено извршење, даљи поступак наставиће се као поступак по приговору против рјешења о извршењу донешеног на основу извршног документа.

(8) Ако се приговор из става 7. овог члана прихвати, дио рјешења о извршењу којим је извршенику наложено да намири потраживање има својство извршног документа на основу којег се може поново тражити извршење.

VI. Допустивост

33. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

34. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме оспорава, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако је поднесена у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

35. Међутим, Уставни суд наглашава да, у складу са чланом 18 став (2) Правила Уставног суда, може изузетно да разматра апелацију и када нема одлуке надлежног суда уколико апелација указује на озбиљна кршења права и основних слобода које штити Устав Босне и Херцеговине или међународна документа која се примјењују у Босни и Херцеговини.

36. У конкретном случају предметна апелација се односи на спровођење извршења према апеланткињи као извршеници у извршном поступку, те се, у вези с тим, као прво, заправо, поставља питање допустивости апелације у смислу испуњавања формалних услова прописаних чланом 18 став (3) Правила Уставног суда. У том контексту Уставни суд запажа да се извршење према апеланткињи спроводи на основу потврда о извршности и правоснажности које је

одредио Општински суд. Уставни суд запажа да је питање одређивања извршности и правоснажности регулисано одредбом члана 13 ЗИП-а која могу да се сматрају императивним одредбама а из чије садржине произилази како и под којим условима се одређују извршност и правоснажност рјешења о извршењу с обзиром на то да је то питање од одлучног значаја за спровођење извршног поступка. С обзиром на то да из садржине конкретног предмета произилази да је апеланткиња поднијела приговор против рјешења о извршењу, досљедна примјена члана 13 ЗИП-а значила би да су у околностима конкретног предмета питања наступања извршности и правоснажности била непосредно везана за постојање одговарајућих одлука редовних судова. Имајући у виду чињенично стање предмета из којег произилази да је апелација поднесена због тога што Општински суд није донио одлуку о апеланткињином приговору против рјешења о извршењу, а рјешење о извршењу је доставио ФЗПИО ради спровођења на апеланткињиној пензији, Уставни суд при чињеници да нису донесене одлуке које би могле да буду предмет оспоравања сматра да је у специфичним околностима конкретног случаја апелација допустива у смислу члана 18 став (2) Правила Уставног суда (види, *mutatis mutandis, АП 4217/18* од 28. јануара 2020. године, став 23, доступна на www.ustavnisud.ba).

37. Уставни суд, даље, запажа да из одговора на апелацију Општинског суда произилази да тај суд сматра да је апеланткиња одустајањем од изјављене жалбе онемогућила виши суд да аргументовано одлучи о заузетим правним становиштима првостепеног суда. Овим наводима се најприје покреће питање да ли је апеланткиња искористила дјелотворне правне лијекове могуће према закону, односно да ли је апелација допустива у смислу члана 18 став (3) тачка м) Правила Уставног суда. У вези са тиме, Уставни суд запажа да су, у смислу члана 12 ст. (1) и (2) ЗИП-а, редовни правни лијекови у извршном поступку приговор и жалба, те да против рјешења донесеног у првом степену може да се искаже приговор, а да жалба може да се искаже само када је то тим законом одређено. Даље, Уставни суд запажа да се, у смислу члана 12 став 4 ЗИП-а, жалба подноси само против рјешења о приговору донесеног у првом степену (и у другим случајевима прописаним законом), а не против клаузуле, односно потврде о извршности за чије одређивање морају да буду испуњени законски услови. Одредбе ЗИП-а или Закона о парничном поступку (у даљњем тексту: ЗПП) које се, у смислу члана 21 ЗИП-а, примјењују и на извршни поступак не познају могућност подношења жалбе вишем суду због недоношења одлуке суда ниже инстанце. Такође, из тих одредаба произилази да странка може да се одрекне права на жалбу само од тренутка примања одлуке (члан 204 став 1 ЗПП), а да од жалбе може да одустане до доношења другостепене одлуке (члан 204 став 1 ЗПП). Одлучивање о приговору се, дакле, имајући у виду садржину релевантних одредаба, појављује као предуслов подношења, а тиме и одлучивања о жалби, па би при таквој садржини релевантних одредаба био претјеран терет очекивати од апеланткиње да устрајава на доношењу одлуке о жалби. Имајући у виду да из садржине члана 18 став (3) тачка м) Правила Уставног суда произилази да апелација није допустива уколико апелант није исцрпио правне лијекове могуће према закону, те да из садржине наведених одредаба не може да се закључи да постоји законска могућност подношења жалбе због непоступања Општинског суда (недоношења рјешења о приговору), Уставни суд сматра да ни сама чињеница повлачења такве жалбе не указује да су испуњени услови из члана 18 став (3) тачка м) Правила Уставног суда због којих би предметна апелација могла да се сматра недопустивом.

38. Према томе, Уставни суд сматра да апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда, јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очито *(prima facie)* неоснована.

39. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. (2), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

40. Апеланткиња сматра да јој је у извршном поступку повријеђено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције, право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, те право на недискриминацију из члана II/4 Устава Босне и Херцеговине и члана 14 Европске конвенције. Такође, из апелационих навода произилази да апеланткиња сматра да јој је повријеђено и право на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције.

41. Имајући у виду суштину апелационих навода, Уставни суд ће првенствено размотрити апеланткињине наводе о повреди права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

а) Право на имовину

42. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

к) Право на имовину;

43. Члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију у релевантном дијелу гласи:

Свако физичко или правно лице има право на мирно уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општ принципима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не умањују право државе да примјењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересом, или да би обезбиједила плаћање пореза или других доприноса или казни.

44. Уставни суд, најприје, указује на то да је предуслов за разматрање апеланткињиних навода у погледу повреде права на имовину утврђивање да ли апеланткиња има имовину у смислу члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. У вези с тим, Уставни суд истиче да појам имовина, у смислу члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, укључује широк обим имовинских интереса који представљају одређену економску вриједност (види, Уставни суд, Одлука број *У 14/00* од 4. априла 2001. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 33/01, став 30). У конкретном случају Уставни суд сматра да апеланткињина пензија коју прима код ФЗПИО и на којој се спроводи извршење недвосмислено представља њену имовину која ужива заштиту у смислу члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

45. Будући да апеланткиња посједује имовину која ужива заштиту у смислу члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, сљедеће питање на које мора да се одговори јесте да ли је у поступку пред Општинским судом дошло до мијешања у њену имовину.

46. Европски суд за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) сматра да право на имовину јемчи право на имовину и да садржи три различита правила. Прво, које је изражено у првој реченици првог става и које је опште природе, изражава принцип мирног уживања у имовини. Друго правило, у другој реченици истог става, обухвата лишавање имовине и ограничава га извјесним условима. Треће, садржано у другом ставу, допушта да државе потписнице имају право да контролишу коришћење имовине у складу са општим интересом, и то спровођењем оних закона које сматрају потребним за ту сврху (види, Уставни суд, Одлука број *У 3/99* од 17. марта 2000. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 21/00). С тог аспекта Уставни суд запажа да је рјешењем о извршењу одређено да ће се извршење спровести на пензији коју апеланткиња прима код ФЗПИО, запљеном потраживања и преносом на банковни рачун тражитељке извршења, те да из чињеница предмета недвосмислено произилази да се на апеланткињиној имовини спроводи извршење од јануара 2016. године. Узимајући у обзир сопствену и праксу Европског суда, те околност да се апеланткиња спровођењем рјешења лишава имовине, те да, у складу са одредбама ЗИП-а, ради заштите својих имовинских права и интереса има право да изјављује правне лијекове против рјешења о извршењу, Уставни суд сматра да се у конкретном случају ради о мијешању у апеланткињино право на имовину у смислу другог правила садржаног у другој реченици става 1 члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

47. С обзиром на то Уставном суду остаје да одговори на сљедећа питања: (а) да ли је мијешање предвиђено законом, (б) да ли мијешање служи законитом циљу у јавном интересу и (ц) да ли је мијешање пропорционално циљу, тј. да ли успоставља правичну равнотежу између права апеланата и општег јавног интереса.

48. При оцјени законитости мијешања у имовину Уставни суд подсјећа на то да је, према пракси Европског суда, први и најважнији захтјев из члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију онај који тражи да мијешање јавних власти у право на имовину буде "законито". Наиме, друга реченица првог става члана 1 Протокола број 1 допушта лишавање права на имовину само "под условима предвиђеним законом", а други став члана 1 признаје државама право да контролишу коришћење имовине "доношењем закона". Принцип правне сигурности је присутан у цијелој Европској конвенцији и он мора да буде поштован без обзира на то које се од три правила из члана 1 Протокола број 1 примјењује. Овај принцип подразумијева постојање и поштовање адекватно доступних и довољно прецизних домаћих закона који задовољавају основне захтјеве појма "закон" (види, Европски суд, *Iatridis против Грчке*, пресуда од 25. марта 1999. године, Извјештаји о пресудама и одлукама 1999-II, тачка 58). Тек када је овај захтјев испуњен, може да се разматра да ли постоји правична равнотежа између захтјева од општег или јавног интереса и захтјева за заштиту појединачног права на имовину.

49. Уставни суд, најприје, запажа да из чињеничног стања произилази да је апеланткиња изјавила приговор против рјешења о извршењу Општинског суда у Бугојну - Одјељење суда у Јајцу од 21. октобра 2010. године. Такође, произилази да је Општински суд пред којим се поступак наставио водити, након одржаног рочишта ради разматрања приговора, рјешење о извршењу доставио ради спровођења ФЗПИО, те да је апеланткиња бројним поднесцима тражила доношење рјешења о приговору против рјешења о извршењу, наводећи да је рјешење донесено на основу мјенице која не може да се сматра вјеродостојном исправом, јер није протестована. Из одговора на апелацију Општинског суда произилази да је рјешење о извршењу постало извршно са 21. децембром 2015. године (даном окончања претреса), а правоснажно са 14. мартом 2019. године (даном апеланткињиног одустанка од поднесене жалбе).

50. У вези са тиме, Уставни суд, најприје, запажа да су одредбом члана 13 ЗИП-а прописана правила за наступање правоснажности и извршности.Такође, Уставни суд примјећује да је у члану 12 став 5 ЗИП-а прописано да приговор и жалба не заустављају ток извршног поступка, али да се намирење тражиоца извршења одлаже до доношења одлуке првостепеног суда о приговору. Осим тога, Уставни суд запажа да рјешење о извршењу, поред осталих, може да се одреди и на основу мјенице с протестом која се, у смислу члана 29 став 2 ЗИП-а, сматра вјеродостојном исправом, као и да се, према одредби члана 40 став 6 ЗИП-а, рјешење о извршењу донесено на основу мјенице доставља одмах по доношењу ради пљенидбе средстава на рачуну извршеника, али да, у смислу члана 41 став 2 ЗИП-а, извршење одређено на основу вјеродостојне исправе не може да се спроведе прије правоснажности рјешења о извршењу.

51. Полазећи од садржине наведених одредаба, Уставни суд сматра да је, најприје, потребно одговорити на питање да ли може да се сматра да су у конкретном случају били испуњени услови за одређивање извршности и правоснажности рјешења о извршењу с обзиром на то да је одговор на то питање везан за питање законитости спровођења извршења на апеланткињиној пензији.

52. Из одговора Општинског суда на апелацију произилази да је тај суд, због тога што је сматрао да апеланткиња на одржаној усменој расправи није понудила доказе из којих би наводи из поднесеног приговора имали да се сматрају оправданим, предметно рјешење о извршењу са даном окончања претреса (21. децембра 2015. године) снабдио одговарајућом клаузулом извршности, те наставио поступак. У вези са овим становиштем Општинског суда, Уставни суд запажа да је у одредби члана 12 став 3 ЗИП-а прописано да о приговору одлучује суд који је донио рјешење, а да је одредбом члана 49 ст. (1) и (2) прописано да рјешење о приговору доноси судија, те да се рјешењем приговор усваја, одбија, или се одбацује као неблаговремен, непотпун или недопуштен. Према томе, из релевантних одредаба ЗИП-а произилази да није прописана могућност да суд који одлучује о приговору против рјешења о извршењу, без обзира на основаност навода и постојање доказа којима се поткрепљује приговор, не донесе и странци достави рјешење о томе у којем ће бити јасно образложени разлози због којих сматра да такав приговор није основан, или да нису испуњени услови за његово разматрање. Питање доношења рјешења о приговору је везано и за начин одређивања извршности и правоснажности. Наиме, Уставни суд запажа да из одредбе члана 13 ЗИП-а произилази да извршно може да постане рјешење против којег приговор није исказан у року, те рјешење против којег је приговор одбијен. Дакле, из садржине тих одредаба слиједи да, у случају када је изјављен приговор, извршно може да постане само рјешење против којег је одлучено о приговору. Према томе, без доношења рјешења о приговору није ни могла да наступи извршност рјешења о извршењу. У том погледу, ако је Општински суд сматрао да апеланткиња "није понудила доказе из којих би наводи из поднесеног приговора имали да се сматрају оправданим", те аргументе је требало да искористи и рјешењем, у смислу цитираних одредаба члана 49 ЗИП-а, да одлучи о њеном приговору. При чињеници да из стања у спису непобитно произилази да у конкретном предмету није одлучено о апеланткињином приговору Уставни суд не може

а да не закључи да одређивање извршности у смислу спровођења рјешења о извршењу није било у складу са законом.

53. Даље, у односу на наводе Општинског суда да је на основу чињенице да је апелантkиња одустала од жалбе изјављене Кантоналном суду утврдио да је спорно рјешење постало правоснажно, Уставни суд, такође, подсјећа да из одредбе члана 13 ЗИП-а произилази да рјешење против којег је приговор одбијен постаје правоснажно ако против таквог рјешења није допуштена жалба, те да рјешење којим је приговор одбијен постаје правоснажно ако жалба не буде исказана у року, или ако жалба буде одбијена. Дакле, из садржине тих одредаба слиједи да у сваком случају, када је изјављен приговор, извршност и правоснажност могу да наступе само након што је донесено рјешење којим је одлучено о приговору, односно није прописана могућност да рјешење о извршењу против којег је изјављен приговор постане правоснажно прије него што је одлучено о том приговору. У складу са тим, Уставни суд сматра да повлачењем жалбе није престала обавеза Општинског суда да поступи у смислу члана 49 ст. 1 и 2 ЗИП-а и да донесе одлуку о приговору, а самим тиме ни право апелантkиње да такву одлуку накнадно побија, па изјављивање и повлачење жалбе није могло да "конвалидира" раније пропусте Општинског суда. Ово поготово што апелантkиња није могла да се одрекне права на жалбу против одлуке која уопште није била донесена. Према томе, да би апелантkињино повлачење жалбе могло да производи правне посљедице на које упућује Општински суд, морало би да се утврди да је апелантkиња доиста у околностима конкретног случаја имала право да изјави жалбу, односно апелантkињино повлачење жалбе би могло да произведе наведене посљедице само да је била донесена првостепена одлука, а никако у одсуству такве одлуке. Према томе, у ситуацији када из стања списа произилази да није донесена одлука о апелантkињином приговору, не могу да се сматрају основаним ни закључци Општинског суда да су, услијед повлачења жалбе, били испуњени услови за наступање правоснажности рјешења о извршењу.

54. У овоме погледу Уставни суд, даље, указује да је одредбом члана 41 став 2 ЗИП-а прописано да извршење одређено на основу вјеродостојне исправе (мјенице са протестом) не може да се спроведе прије правоснажности рјешења о извршењу. У таквим околностима Уставни суд при чињеници да Општински суд није одлучио о апелантkињином приговору против тога рјешења о извршењу запажа да то рјешење није ни могло да постане извршно и правоснажно у смислу члана 13 ЗИП-а, а самим тиме нису били испуњени законски услови из члана 41 став 2 ЗИП-а за његово спровођење преносом новчаних средстава које апелантkиња прима на основу пензије. С обзиром на садржину те одредбе, посебно се поставља питање на основу којих одредаба је Општински суд рјешење о извршењу доставио ФЗПИО на спровођење 30. децембра 2015. године (у којем је и тада навео да је рјешење постало правоснажно), а у одговору на апелацију тврди да је то рјешење постало правоснажно тек 14. марта 2019. године.

55. У вези са наведеним, Уставни суд наглашава да је нужно да се у извршном поступку током цијелог трајања поступка процесне радње предузимају у складу са одредбама ЗИП-а, како би се заштитила права не само тражиоца извршења већ и са циљем заштите имовинских и других права и интереса који припадају извршенику у том поступку како би се спријечило беспотребно умањење њихове имовине, а што је у конкретном случају и била суштина апелантkињиних захтјева за доношење одлуке о приговору (видјети, *mutatis mutandis*, већ цитирану Одлуку број *АП 4217/18*, став 35).

56. Према томе, имајући у виду специфичне околности конкретног предмета у којем из стања у спису произилази да је Општински суд наложио спровођење рјешења о извршењу иако није одлучио о апелантkињином приговору против тога рјешења, због чега, у смислу члана 13 ЗИП-а, то рјешење није ни могло да постане извршно и правоснажно, а самим тиме нису били испуњени услови из члана 41 став 2 ЗИП-а за његово спровођење, Уставни суд сматра да мијешање у апелантkињино право на мирно уживање имовине није било "предвиђено законом" у смислу аутономног значења тог појма из члана 1 Протокола број 1уз Европску конвенцију. С обзиром на такав закључак, Уставни суд није разматрао остале аспекте овог члана.

57. Стога, Уставни суд сматра да је у специфичним околностима конкретног случаја повријеђено апелантkињино право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. У контексту наведеног Уставни суд, не улазећи у садржину апелантkињиних приговора којима указује да се извршење спроводи на основу невјеродостојне исправе, сматра да је неопходно наложити Општинском суду да предузме радње прописане законом на које је указано у претходним ставовима ове одлуке с циљем заштите права која припадају апелантkињи као извршеници у извршном поступку, у складу са гаранцијама из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Питање накнаде нематеријалне штете

58. Уставни суд подсјећа да, према члану 74 став (1) Правила Уставног суда, у одлуци којом усваја апелацију Уставни суд може да одреди накнаду на име нематеријалне штете. Према члану 74 став 2 Правила Уставног суда, ако Уставни суд одреди да је потребно додијелити новчану накнаду, одредиће је на основу праведности, узимајући у обзир стандарде који произилазе из праксе Уставног суда.

59. С обзиром на одлуку у овом предмету, а имајући у виду пресуде Европског суда против Босне и Херцеговине (нпр. види, Европски суд, *Дорић против БиХ*, апликација број 68811/13, 7. новембра 2017. године, *Шкрбић и Вујичић против БиХ*, апликације бр. 37444/17 и 75271/17 од 6. јуна 2019. године, и *Хаџајлић и остали против БиХ*, апликација број 10770/18 од 16. јануара 2020. године), досадашњу праксу, економске услове у Босни и Херцеговини (подаци доступни на www.bhas.ba) које су *mutatis mutandis* примјењиве и у околностима конкретног случаја из којих произилази да Општински суд није одлучио о апелантkињином приговору и да је, упркос томе, без постојања законског основа одредио извршност и правоснажност рјешења о извршењу и наложио спровођење извршења, Уставни суд, полазећи од одредбе члана 74 Правила, односно члана 41 Европске конвенције, сматра да у конкретном случају на име накнаде нематеријалне штете, због кршења права на имовину, апелантkињи треба исплатити укупан износ од 1.000,00 КМ.

60. Наведени износ апелантkињи је дужна да исплати Влада Средњобосанског кантона с обзиром на сједиште редовног суда пред којим се водио овај поступак, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке. Ова одлука Уставног суда у дијелу који се односи на накнаду нематеријалне штете представља извршну исправу.

б) Остали наводи

61. С обзиром на то да је утврђена повреда права на имовину, Уставни суд сматра да нема потребе испитивати апелантkињине наводе о кршењу права на правично суђење

из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције, права на недискриминацију из члана II/4 Устава Босне и Херцеговине и члана 14 Европске конвенције, те права на дјелотворан правни лијек из члана 13 Европске конвенције.

VIII. Закључак

62. Уставни суд закључује да је у извршном поступку повријеђено апеланткињино право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију када је Општински суд у специфичним околностима конкретног случаја наложио спровођење рјешења о извршењу иако није одлучио о апеланткињином приговору против тога рјешења, због чега, у смислу члана 13 ЗИП-а, то рјешење није ни могло да постане извршно и правоснажно, а самим тиме нису били испуњени услови из члана 41 став 2 ЗИП-а за његово спровођење, па такво мијешање у апеланткињино право на мирно уживање имовине не може да се сматра "законитим".

63. На основу члана 59 ст. (1) и (2), члана 62 став (1) и члана 74 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

64. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Златко М. Кнежевић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1613/19**, rješavajući apelaciju **I.M.**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2), člana 62. stav (1) i člana 74. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, potpredsjednik
Mirsad Ćeman, potpredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudija
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 3. februara 2021. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **I.M.**

Utvrđuje se povreda prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Općinskom sudu u Jajcu da, u skladu sa članom 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, preduzme radnje propisane zakonom s ciljem zaštite prava koja pripadaju apelantici kao izvršenici u izvršnom postupku u predmetu broj 128 0 I 002849 13 I, u skladu sa članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Vladi Srednjobosanskog kantona da apelantici **I.M.**, u skladu sa članom 74. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dostavljanja ove odluke isplati iznos od **1.000,00 KM** na ime naknade nematerijalne štete zbog utvrđene povrede ustavnih prava uz obavezu da, nakon isteka ovog roka, plati apelantici zakonsku zateznu kamatu na eventualno neisplaćeni iznos, ili dio iznosa naknade određene ovom odlukom.

Nalaže se Općinskom sudu u Jajcu i Vladi Srednjobosanskog kantona da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. I.M. (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Jajca, koju zastupa E.M., apelanticin sin, podnijela je 8. aprila 2019. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zbog nezakonitog provođenja izvršnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Jajcu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) u predmetu broj 128 0 I 002849 13 I.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. st. (2) i (3) Pravila Ustavnog suda, od Općinskog suda i tražiteljice izvršenja Mikrokreditne fondacije "Sunrise" (u daljnjem tekstu: tražiteljica izvršenja) zatraženo je 4. novembra 2020. godine da u roku od 15 dana dostave odgovore na apelaciju, a 30. decembra 2020. godine zatraženo je od Općinskog suda da dostavi spis predmeta, te da Ustavnom sudu dostavi dodatne informacije u vezi sa vođenjem spornog predmeta.

3. Općinski sud je dostavio odgovor na apelaciju 16. novembra 2020. godine, a spis predmeta i dodatni odgovor na apelaciju je dostavio 4. januara 2021. godine. Tražiteljica izvršenja u ostavljenom roku nije dostavila odgovor na apelaciju.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelanticinih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

5. Tražiteljica izvršenja je 24. augusta 2009. godine Općinskom sudu u Bugojnu - Odjel suda u Jajcu podnijela prijedlog za izvršenje protiv apelantice, na osnovu mjenice, preciziranog broja, radi isplate iznosa od 34.683,73 KM sa zateznom kamatom. Tražiteljica izvršenja je predložila da se izvršenje provede pljenidbom ½ apelanticine penzije, te pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnih stvari izvršenika i prijenosom novčanog iznosa potrebnog za namirenje tražiteljice izvršenja. U prijedlogu je navela da je na osnovu Ugovora o kreditu od 29. decembra 2008. godine isplatila E.M. kredit u iznosu od 30.000,00 KM, te da je za osiguranje vraćanja duga po navedenom kreditu apelantica tražiteljici izvršenja predala mjenicu koja je dospjela na plaćanje, jer E.M. nije vraćao kredit.

6. Općinski sud u Bugojnu - Odjeljenje suda u Jajcu je Rješenjem o izvršenju broj 046-1-I-09-001668 od 21. oktobra 2010. godine dozvolio predloženo izvršenje.

7. Apelantica je 4. novembra 2010. godine Općinskom sudu podnijela prigovor protiv rješenja o izvršenju. Apelantica je u prigovoru navela da u cijelosti pobija rješenje o izvršenju, kao i cjelokupan dug, odnosno postojanje bilo kakvog potraživanja tražiteljice izvršenja. Istakla je da je kredit otplaćen, te da ne može postojati ni dug jamca, da je mjenicu neovlašteno popunio, te da ne posjeduje ni ugovor o jamstvu.

8. Tražiteljica izvršenja je u podnesku od 27. juna 2011. godine predložila da se izvršenje provede na određenim apelanticinim nekretninama.

9. Općinski sud je dopisom od 27. novembra 2014. godine tražiteljici izvršenja dostavio apelanticin prigovor radi davanja odgovora. Tražiteljica izvršenja je 8. decembra 2014. godine dostavila odgovor na prigovor a taj prigovor je Općinski sud 25. decembra 2014. godine dostavio apelantici.

10. Općinski sud je zakazao ročište za 21. decembar 2015. godine.

11. E.M. je u svojstvu apelanticinog zastupnika 18. decembra 2015. godine dostavio izjašnjenje za ročište zakazano za 21. decembar 2015. godine u kojem je naveo da ostaje pri navodima navedenim u prigovoru na rješenje o izvršenju, pri čemu je istakao da rješenje o izvršenju osporava zbog svih razloga navedenih u članu 47. Zakona o izvršnom postupku (u daljnjem tekstu: ZIP), te da osporava dug i potraživanje na osnovu mjenice. Dalje je naveo da se u spisu ne nalaze ni kopija, ni original mjenice, pa je nejasno na osnovu čega sud postupa u ovome predmetu. Također, istakao je da mjenica nije protestirana a da je članom 29. stav 2. ZIP-a propisano da je vjerodostojna isprava, pored ostalog, mjenica sa protestom. Apelanticin zastupnik je naveo i da je Kantonalni sud u Novom Travniku (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) u Rješenju broj 46 1 I 003403 12 Gž od 14. decembra 2012. godine zauzeo stav da samo protestirana mjenica ima snagu vjerodostojne isprave na osnovu koje je moguće tražiti, odnosno dozvoliti izvršenje na imovini mjeničnih dužnika, a ako mjenica nije protestirana, mjenično potraživanje je moguće tražiti redovnom tužbom. Dalje je istakao da protestni rok iz člana 45. ZIP-a nije procesnopravne prirode, već da je materijalnopravne prirode, pa protekom roka za izdavanje protesta imalac mjenice gubi svoja prava na šta se može primijeniti i praksa Vrhovnog suda FBiH iz Presude broj PŽ-2/98 od 17. decembra 1998. godine. S obzirom na navedeno predložio je da Općinski sud donese rješenje kojim će prigovor izvršenika usvojiti i prijedlog za dozvolu izvršenja odbaciti kao neuredan.

12. U zapisniku o ročištu od 21. decembra 2015. godine konstatirano je da je tražiteljici izvršenja uručeno izjašnjenje apelanticinog zastupnika od 18. decembra 2015. godine, te da je tražiteljica izvršenja u spis uložila dokaze, među kojima su opomene za isplatu duga, te izvještaji Centralne banke BiH o dugu korisnika kredita po navedenom kreditu.

13. Općinski sud je u dopisu od 30. decembra 2015. godine upućenom Federalnom zavodu PIO Mostar (u daljnjem tekstu: FZPIO) naveo da se u prilogu dopisa dostavlja primjerak pravomoćnog Rješenja o izvršenju broj 128 0 I 002849 13 I od 21. oktobra 2010. godine radi izvršenja na apelanticinoj penziji.

14. Apelantica je 4. januara 2016. godine Općinskom sudu dostavila dopis u kojem je navela da u spisu nema vjerodostojne isprave, protestirane mjenice, te je tražila da sud donese rješenje kojim će odlučiti o njezinom prigovoru.

15. FZPIO je 8. januara 2016. godine obavijestio Općinski sud da će se naplata duga prema rješenju o izvršenju početi realizirati sa penzijom za januar 2016. godine.

16. Apelantica je 13. decembra 2018. godine Kantonalnom sudu podnijela žalbu protiv Rješenja "broj 046-1-I-09-001668 od 21. oktobra 2010. godine i Rješenja broj 128 0 I 002849 13 I od 21. oktobra 2010. godine" u kojoj je navela da navedena rješenja nisu postala pravomoćna, jer je podnijela prigovor o kojem nije bilo odlučeno.

17. Apelantica je 14. decembra 2018. godine Općinskom sudu dostavila podnesak u kojem je tražila da se obustavi izvršenje, jer rješenje o izvršenju nije postalo pravomoćno, te je navela da joj je nezakonito obustavljen iznos penzije od 5.600,00 KM.

18. FZPIO je obavijestio apelanticu da je ta služba bila dužna postupiti prema rješenju o izvršenju, jer u postupku pred tim organom nije od značaja kakva je priroda rješenja o izvršenju, u smislu da li je ono izvršno ili pravomoćno, jer o tim činjenicama pazi sud po službenoj dužnosti.

19. Apelantica je podnescima od 30. januara, 14. i 18. februara i 14. marta 2019. godine urgirala da se donese odluka o prigovoru protiv rješenja o izvršenju, te je tražila da se dostavi rješenje o izvršenju sa klauzulom pravomoćnosti.

20. FZPIO je dopisom od 11. februara 2019. godine tražio od Općinskog suda da ga obavijesti da li Rješenje o izvršenju broj 046-1-I-09-001668 od 21. oktobra 2010. godine odgovara broju Rješenja 128 0 I 002849 13 I od 21. oktobra 2010. godine, te da li je rješenje o izvršenju postalo izvršno.

21. Apelantica je 11. februara 2019. godine Općinskom sudu podnijela zahtjev za izuzeće postupajućeg sudije, a Uredu disciplinskog tužioca Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: UDT) je 18. februara 2019. godine protiv postupajućeg sudije podnijela disciplinsku prijavu.

22. Podneskom od 14. marta 2019. godine apelantica je povukla žalbu Kantonalnom sudu u kojoj je navela da to čini zbog toga što Rješenje o izvršenju broj 046-1-I-09-001668 od 21. oktobra 2010. godine nije postalo pravomoćno, jer Općinski sud nije odlučio o prigovoru protiv rješenja o izvršenju.

23. Rješenjem predsjednika Općinskog suda od 15. marta 2019. godine odbačen je zahtjev za izuzeće postupajućeg sudije.

24. Apelantica je u podnesku od 29. marta 2019. godine od predsjednice Općinskog suda tražila zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

25. Podneskom od 1. aprila 2019. godine apelantica je tražila da Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine odredi da postupa Općinski sud u Zenici.

26. Rješenjem Vrhovnog suda od 11. juna 2019. godine odbijen je apelanticin prijedlog da se odredi drugi stvarno nadležni sud.

27. UDT je obavijestio postupajućeg sudiju da nema dokaza o počinjenim disciplinskim prekršajima, te je tužba odbačena.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

28. Apelantica smatra da joj je u izvršnom postupku povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, te pravo na nediskriminaciju iz člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 14. Evropske konvencije.

29. Obrazlažući svoje navode apelantica ističe da je tokom izvršnog postupka doneseno samo rješenje o izvršenju od 21. oktobra 2010. godine, koje nije postalo pravomoćno, ni izvršno, jer Općinski sud nije donio odluku o njenom prigovoru protiv toga rješenja, a rješenje o izvršenju je dostavio FZPIO radi provođenja na njenoj penziji. Apelantica, dalje, ukazuje da je navedeno rješenje o izvršenju doneseno na osnovu mjenice koja nije bila protestirana, te da se, prema članu 41. stav 2. ZIP-a, izvršenje određeno na osnovu vjerodostojne isprave ne može provesti prije pravomoćnosti rješenja o izvršenju. Također, apelantica navodi da je, prema praksi Općinskog suda, isti postupajući sudija u predmetu broj 128 0 I 003978 13 I u identičnom slučaju u kojem je sudu dostavljena mjenica bez protesta zaključkom od 3. decembra 2013. godine odlučio da se vraća prijedlog za izvršenje tražiocu izvršenja sa nalogom da protestira mjenice kod nadležnog suda, a kako tražilac izvršenja u tom predmetu nije postupio po zaključku, Općinski sud je odlučio da se prijedlog za izvršenje smatra povučenim. U vezi sa navedenim, apelantica ističe da joj je uskraćeno i pravo na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije, kao i da joj je nezakonito oduzeta imovina pri čemu joj je ugrožena egzistencija. Apelantica ističe da je naknadno saznala da se žalba ne može ulagati protiv rješenja koje nije doneseno zbog čega je žalba povučena, jer bi bila preuranjena, kao i da se ne bi dodatno odugovlačio postupak. Naposljetku, apelantica je istakla da joj je povrijeđeno i pravo na suđenje u razumnom roku zbog odugovlačenja postupka koji je hitan, a koji nije okončan ni nakon više od devet godina, pa slijedom toga predlaže da joj sud dodijeli naknadu nematerijalne štete zbog kršenja navedenog prava.

b) Odgovori na apelaciju

30. Općinski sud je ukratko izložio činjenično stanje predmeta, kako je navedeno u činjeničnom dijelu odluke, te je naveo da je apelantici omogućeno da pristupi sudu i da kontradiktorno raspravlja, ali da ona nije ponudila valjane dokaze koji bi uvjerili sud da je obaveza tražioca izvršenja nevaljana. Dalje, Općinski sud navodi da je rješenje o izvršenju postalo izvršno sa 21. decembrom 2015. godine, a pravomoćno 14. marta 2019. godine, te da je snabdjeveno odgovarajućim klauzulama izvršnosti i pravomoćnosti. Također, Općinski sud navodi da je apelantica iskoristila svoje pravo na žalbu, ali nakon što je taj sud ocijenio žalbu kao dopuštenu i preduzeo aktivnosti na dostavljanju spisa Kantonalnom sudu, apelantica je obavijestila sud da povlači žalbu, čime je onemogućila viši sud da argumentirano odluči o zauzetim pravnim stavovima prvostepenog suda.

31. Ustavni sud je 30. decembra 2020. godine od Općinskog suda zatražio da se izjasni da li je i kada je odlučeno o apelanticinom prigovoru protiv rješenja o izvršenju Općinskog suda od 21. oktobra 2010. godine, kao i o eventualnom dostavljanju toga rješenja o prigovoru, te da dostavi i informaciju na osnovu čega je utvrđeno da je navedeno rješenje postalo izvršno sa 21. decembrom 2015. godine, a pravomoćno 14. marta 2019. godine. Općinski sud je u izjašnjenju od 4. januara 2021. godine naveo da apelantica na održanoj usmenoj raspravi nije ponudila dokaze iz kojih bi se navodi iz podnesenog prigovora imali smatrati opravdanim zbog čega je taj sud predmetno rješenje o izvršenju sa danom okončanja pretresa (21. decembra 2015. godine) snabdio odgovarajućom klauzulom izvršnosti, te nastavio postupak. Također, Općinski sud je naveo da je u pogledu stava toga suda o predmetnom procesnom pitanju koje se tiče nastupanja svojstva izvršnosti donesenog rješenja o izvršenju nakon okončanja usmenog pretresa apelantica izjavila žalbu Kantonalnom sudu 13. decembra 2018. godine od koje je odustala u podnesku od 13. marta 2019. godine sa kojim datumom je rješenje o izvršenju steklo svojstvo pravomoćnosti.

V. Relevantni propisi

32. **Zakon o izvršnom postupku** ("Službene novine Federacije BiH" br. 32/03, 52/03 - ispravak, 33/06, 39/06 - ispravak, 39/09, 29/11 - OUSBiH, 74/11 - OUSFBiH, 35/12, 35/12 - Rješenje USBiH, 46/16, 36/17 - OUSBiH, 55/18 - Rješenje USBiH i 25/20 - OUSBiH) glasi:

Član 5.

Hitnost i redoslijed postupanja

(1) U postupku izvršenja sud je dužan da postupa hitno.

(2) Sud je dužan da predmete uzima u rad redom kako ih je primio, osim ako priroda potraživanja ili posebne okolnosti zahtijevaju da se postupi drukčije.

Član 9. stav (1)

Podnesci, ročišta i spisi

(1) U izvršnom postupku sud postupa na osnovu podnesaka i drugih pismena.

Član 12. st. (1) do (5)

Pravni lijekovi

(1) Redovni pravni lijekovi u izvršnom postupku su prigovor i žalba, osim ako ovim zakonom nisu isključeni.

(2) Protiv rješenja donesenog u prvom stepenu može se izjaviti prigovor, a žalba kad je to ovim zakonom određeno.

(3) Prigovor se izjavljuje sudu koji je donio rješenje u roku od osam dana od dana dostavljanja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno. O prigovoru odlučuje sud koji je donio rješenje.

(4) Protiv rješenja donesenog po prigovoru može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostave rješenja. O žalbi odlučuje sud drugog stepena.

(5) Prigovor i žalba ne zaustavljaju tok izvršnog postupka, ali se namirenje tražioca izvršenja odlaže do donošenja odluke prvostepenog suda po prigovoru. Iznimno, kada je izvršnom ispravom određena obaveza izdržavanja ili kada se izvršenje provodi naplatom s transakcijskog računa pravnog lica u korist imaoca istog takvog računa kao tražioca izvršenja, kao i u drugim slučajevima određenim ovim zakonom, može doći do namirenja prije donošenja odluke po prigovoru.

Član 13. st. (1) do (3)

Izvršnost i pravosnažnost

(1) Rješenje protiv kojeg nije izjavljen u roku prigovor postaje izvršno i pravosnažno.

(2) Rješenje protiv kojeg je prigovor odbijen, postaje izvršno, a ako protiv takvog rješenja nije dopuštena žalba i pravosnažno.

(3) Rješenje kojim je prigovor odbijen postaje pravosnažno ako žalba ne bude u roku izjavljena ili ako žalba bude odbijena.

Član 15.

Rokovi za postupanje

Sud je po pravilu dužan da o prijedlogu za izvršenje odluči u roku od osam dana, a o prigovoru u roku od 15 dana od dana ispunjavanja uvjeta da se o prigovoru odluči.

Član 22.

Osnove za određivanje izvršenja

Sud određuje izvršenje samo na osnovu izvršne ili vjerodostojne isprave, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 29.

Vjerodostojna isprava

(1) Izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja određuje se i na osnovu vjerodostojne isprave.

(2) Vjerodostojna isprava je, prema ovom zakonu, mjenica i ček s protestom i povratnim računom ako su potrebni za zasnivanje potraživanja i računi ili izvodi iz poslovnih knjiga za cijenu komunalnih usluga isporuke vode, toplotne energije i odvoz smeća.

(3) Vjerodostojna isprava je podobna za izvršenje ako su u njoj naznačeni tražilac izvršenja i izvršenik, te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze.

Član 40. st. (1) i (6)

Dostavljanje rješenja o izvršenju

(1) Rješenje o izvršenju dostavlja se tražiocu izvršenja i izvršeniku. O donošenju rješenja o izvršenju sud će istovremeno obavijestiti i poznatog založnog povjerioca.

(6) Rješenje o izvršenju doneseno na osnovu mjenice i čeka dostavlja se odmah po donošenju radi pljenidbe sredstava na računu izvršenika.

IV - PROVOĐENJE IZVRŠENJA

Član 41.

Izvršenje na osnovu nepravosnažnog rješenja o izvršenju

(1) Izvršenje se provodi i prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju ako za pojedine izvršne radnje ovim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Izvršenje određeno na osnovu vjerodostojne isprave ne može se provesti prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju.

(3) Izvršenje se provodi u granicama određenim u rješenju o izvršenju.

Član 47. tačka 1)

Razlozi za prigovor

Prigovor protiv rješenja o izvršenju može se podnijeti iz razloga koji spriječavaju izvršenje, a naročito ako:

1) isprava na osnovu koje je doneseno rješenje o izvršenju nije izvršna isprava, ili ako isprava nije stekla svojstvo izvršnosti;

Član 49.

Rješenje o prigovoru

(1) Rješenje o prigovoru donosi sudija.

(2) Rješenjem se prigovor usvaja, odbija ili se odbacuje kao neblagovremen, nepotpun ili nedozvoljen.

(3) Ako usvoji prigovor sud će, prema okolnostima slučaja, obustaviti izvršenje u cjelosti ili djelimično i ukinuti provedene radnje.

Član 50.

Postupak povodom prigovora protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave

(1) Izvršenik će u prigovoru protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave odrediti u kom dijelu pobija to rješenje. Prigovor mora biti obrazložen.

(2) Ako u prigovoru nije određeno u kom dijelu se pobija, obim pobijanja će se cijeniti na osnovu obrazloženja.

(3) Neobrazložen prigovor sud će odbaciti.

(4) Ako se rješenje o izvršenju pobija u potpunosti ili samo u dijelu kojim je utvrđeno postojanje potraživanja, prijedlog za izvršenje smatrat će se tužbom i u tom slučaju sud će postupati po odredbama parničnog postupka.

(5) Kada je podnesen prigovor iz stava 4. ovog člana, sud će odgoditi izvršenje i nastavit će ga, na prijedlog tražioca izvršenja, nakon pravosnažnosti odluke parničnog suda, ako tražilac izvršenja uspije s tužbom.

(6) Ako prvostepeni parnični sud odbije tužbeni zahtjev i ukine rješenje o izvršenju u pobijanom dijelu, naložit će i obustavu izvršnog postupka. Nakon pravosnažnosti ove odluke parničnog suda izvršni sud će rješenjem konstatovati da je izvršni postupak obustavljen i ukinut će provedene radnje u izvršnom postupku.

(7) Ako se rješenje o izvršenju pobija samo u dijelu kojim je određeno izvršenje, daljnji postupak nastavit će se kao postupak po prigovoru protiv rješenja o izvršenju donesenog na osnovu izvršne isprave.

(8) Ako se prigovor iz stava 7. ovog člana prihvati, dio rješenja o izvršenju kojim je izvršeniku naloženo da namiri potraživanje ima svojstvo izvršne isprave na osnovu koje se može ponovo tražiti izvršenje.

VI. Dopustivost

33. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

34. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

35. Međutim, Ustavni sud naglašava da, u skladu sa članom 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda, može izuzetno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnog suda ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i osnovnih sloboda koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

36. U konkretnom slučaju predmetna apelacija se odnosi na provođenje izvršenja prema apelantici kao izvršenici u izvršnom postupku, te se, u vezi s tim, kao prvo, zapravo, postavlja pitanje dopustivosti apelacije u smislu ispunjavanja formalnih uvjeta propisanih članom 18. stav (3) Pravila Ustavnog suda. U tom kontekstu Ustavni sud zapaža da se izvršenje prema apelantici provodi na osnovu potvrda o izvršnosti i pravomoćnosti koje je odredio Općinski sud. Ustavni sud zapaža da je pitanje određivanja izvršnosti i pravomoćnosti regulirano odredbom člana 13. ZIP-a koja se mogu smatrati imperativnim odredbama a iz čijeg sadržaja proizlazi kako i pod kojim uvjetima se određuju izvršnost i pravomoćnost rješenja o izvršenju s obzirom na to da je to pitanje od odlučnog značaja za provođenje izvršnog postupka. S obzirom na to da iz sadržaja konkretnog predmeta proizlazi da je apelantica podnijela prigovor protiv rješenja o izvršenju, dosljedna primjena člana 13. ZIP-a značila bi da su u okolnostima konkretnog predmeta pitanja nastupanja izvršnosti i pravomoćnosti bila neposredno vezana za postojanje odgovarajućih odluka redovnih sudova. Imajući u vidu činjenično stanje predmeta iz kojeg proizlazi da je apelacija podnesena zbog toga što Općinski sud nije donio odluku o apelanticinom prigovoru protiv rješenja o izvršenju, a rješenje o izvršenju je dostavio FZPIO radi provođenja na apelanticinoj penziji, Ustavni sud pri činjenici da nisu donesene odluke koje bi mogle biti predmet osporavanja smatra da je u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja apelacija dopustiva u smislu člana 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda (vidi, *mutatis mutandis*, *AP 4217/18* od 28. januara 2020. godine, stav 23, dostupna na www.ustavnisud.ba).

37. Ustavni sud, dalje, zapaža da iz odgovora na apelaciju Općinskog suda proizlazi da taj sud smatra da je apelantica odustajanjem od izjavljene žalbe onemogućila viši sud da argumentirano odluči o zauzetim pravnim stavovima prvostepenog suda. Ovim navodima se najprije pokreće pitanje da li je apelantica iskoristila djelotvorne pravne lijekove moguće prema zakonu, odnosno da li je apelacija dopustiva u smislu člana 18. stav (3) tačka m) Pravila Ustavnog suda. U vezi sa time, Ustavni sud zapaža da su, u smislu člana 12. st. (1) i (2) ZIP-a, redovni pravni lijekovi u izvršnom postupku prigovor i žalba, te da se protiv rješenja donesenog u prvom stepenu može iskazati prigovor, a da se žalba može iskazati samo kada je to tim zakonom određeno. Dalje, Ustavni sud zapaža da se, u smislu člana 12. stav 4. ZIP-a, žalba podnosi samo protiv rješenja o prigovoru donesenog u prvom stepenu (i u drugim slučajevima propisanim zakonom), a ne protiv klauzule, odnosno potvrde o izvršnosti za čije određivanje moraju biti ispunjeni zakonski uvjeti. Odredbe ZIP-a ili Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) koje se, u smislu člana 21. ZIP-a, primjenjuju i na izvršni postupak ne poznaju mogućnost podnošenja žalbe višem sudu zbog nedonošenja odluke suda niže instance. Također, iz tih odredaba proizlazi da se stranka može odreći prava na žalbu samo od trenutka primanja odluke (član 204. stav 1. ZPP), a da od žalbe može odustati do donošenja drugostepene odluke (član 204. stav 1. ZPP). Odlučivanje o prigovoru se, dakle, imajući u vidu sadržaj relevantnih odredaba, pojavljuje kao preduvjet podnošenja, a time i odlučivanja o žalbi, pa bi pri takvom sadržaju relevantnih odredaba bio pretjeran teret očekivati od apelantice da ustrajava na donošenju odluke o žalbi. Imajući u vidu da iz sadržaja člana 18. stav (3) tačka m) Pravila Ustavnog suda proizlazi da apelacija nije dopustiva ukoliko apelant nije iscrpio pravne lijekove moguće prema zakonu, te da se iz sadržaja navedenih odredaba ne može zaključiti da postoji zakonska mogućnost podnošenja žalbe zbog nepostupanja Općinskog suda (nedonošenja rješenja o prigovoru), Ustavni sud smatra da ni sama činjenica povlačenja takve žalbe ne ukazuje da su ispunjeni uvjeti iz člana 18. stav (3) tačka m) Pravila Ustavnog suda zbog kojih bi se predmetna apelacija mogla smatrati nedopustivom.

38. Prema tome, Ustavni sud smatra da apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očito *(prima facie)* neosnovana.

39. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

40. Apelantica smatra da joj je u izvršnom postupku povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije, pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, te pravo na nediskriminaciju iz člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 14. Evropske konvencije. Također, iz apelacionih navoda proizlazi da apelantica smatra da joj je povrijeđeno i pravo na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije.

41. Imajući u vidu suštinu apelacionih navoda, Ustavni sud će prvenstveno razmotriti apelanticine navode o povredi prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

a) Pravo na imovinu

42. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

k) Pravo na imovinu;

43. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju u relevantnom dijelu glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine u skladu sa općim interesom, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

44. Ustavni sud, najprije, ukazuje na to da je preduvjet za razmatranje apelanticinih navoda u pogledu povrede prava na imovinu utvrđivanje da li apelantica ima imovinu u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. U vezi s tim, Ustavni sud ističe da pojam imovina, u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, uključuje širok obim imovinskih interesa koji predstavljaju određenu ekonomsku vrijednost (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *U 14/00* od 4. aprila 2001. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 33/01, stav 30). U konkretnom slučaju Ustavni sud smatra da apelanticina penzija koju prima kod FZPIO i na kojoj se provodi izvršenje nedvosmisleno predstavlja njezinu imovinu koja uživa zaštitu u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

45. Budući da apelantica posjeduje imovinu koja uživa zaštitu u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, sljedeće pitanje na koje se mora odgovoriti jeste da li je u postupku pred Općinskim sudom došlo do miješanja u njezinu imovinu.

46. Evropski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) smatra da pravo na imovinu jamči pravo na imovinu i da sadrži tri različita pravila. Prvo, koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stava i koje je opće prirode, izražava načelo mirnog uživanja u imovini. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stava, obuhvata lišavanje imovine i ograničava ga izvjesnim uvjetima. Treće, sadržano u drugom stavu, dopušta da države potpisnice imaju pravo da kontroliraju korištenje imovine u skladu sa općim interesom, i to provođenjem onih zakona koje smatraju potrebnim za tu svrhu (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *U 3/99* od 17. marta 2000. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 21/00). S tog aspekta Ustavni sud zapaža da je rješenjem o izvršenju određeno da će se izvršenje provesti na penziji koju apelantica prima kod FZPIO, zapljenom potraživanja i prijenosom na bankovni račun tražiteljice izvršenja, te da iz činjenica predmeta nedvosmisleno proizlazi da se na apelanticinoj imovini provodi izvršenje od januara 2016. godine. Uzimajući u obzir vlastitu i praksu Evropskog suda, te okolnost da se apelantica provođenjem rješenja lišava imovine, te da, u skladu sa odredbama ZIP-a, radi zaštite svojih imovinskih prava i interesa ima pravo da izjavljuje pravne lijekove protiv rješenja o izvršenju, Ustavni sud smatra da se u konkretnom slučaju radi o miješanju u apelanticino pravo na imovinu u smislu drugog pravila sadržanog u drugoj rečenici stava 1. člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

47. S obzirom na to Ustavnom sudu ostaje da odgovori na sljedeća pitanja: (a) da li je miješanje predviđeno zakonom, (b) da li miješanje služi zakonitom cilju u javnom interesu i (c) da li je miješanje proporcionalno cilju, tj. da li uspostavlja pravičnu ravnotežu između prava apelanata i općeg javnog interesa.

48. Pri ocjeni zakonitosti miješanja u imovinu Ustavni sud podsjeća na to da je, prema praksi Evropskog suda, prvi i najvažniji zahtjev iz člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju onaj koji traži da miješanje javnih vlasti u pravo na imovinu bude "zakonito". Naime, druga rečenica prvog stava člana 1. Protokola broj 1 dopušta lišavanje prava na imovinu samo "pod uvjetima predviđenim zakonom", a drugi stav člana 1. priznaje državama pravo da kontroliraju korištenje imovine "donošenjem zakona". Načelo pravne sigurnosti je prisutno u cijeloj Evropskoj konvenciji i ono mora biti poštovano bez obzira na to koje se od tri pravila iz člana 1. Protokola broj 1 primjenjuje. Ovo načelo podrazumijeva postojanje i poštovanje adekvatno dostupnih i dovoljno preciznih domaćih zakona koji zadovoljavaju osnovne zahtjeve pojma "zakon" (vidi, Evropski sud, *Iatridis protiv Grčke*, presuda od 25. marta 1999. godine, Izvještaji o presudama i odlukama 1999-II, tačka 58). Tek kada je ovaj zahtjev ispunjen, može se razmatrati da li postoji pravična ravnoteža između zahtjeva od općeg ili javnog interesa i zahtjeva za zaštitu pojedinačnog prava na imovinu.

49. Ustavni sud, najprije, zapaža da iz činjeničnog stanja proizlazi da je apelantica izjavila prigovor protiv rješenja o izvršenju Općinskog suda u Bugojnu - Odjeljenje suda u Jajcu od 21. oktobra 2010. godine. Također, proizlazi da je Općinski sud pred kojim se postupak nastavio voditi, nakon održanog ročišta radi razmatranja prigovora, rješenje o izvršenju dostavio radi provođenja FZPIO, te da je apelantica brojnim podnescima tražila donošenje rješenja o prigovoru protiv rješenja o izvršenju, navodeći da je rješenje doneseno na osnovu mjenice koja se ne može smatrati vjerodostojnom ispravom, jer nije protestirana. Iz odgovora na apelaciju Općinskog suda proizlazi da je rješenje o izvršenju postalo izvršno sa 21. decembrom 2015. godine (danom okončanja pretresa), a pravomoćno sa 14. martom 2019. godine (danom apelanticinog odustanka od podnesene žalbe).

50. U vezi sa time, Ustavni sud, najprije, zapaža da su odredbom člana 13. ZIP-a propisana pravila za nastupanje pravomoćnosti i izvršnosti.Također, Ustavni sud primjećuje da je u članu 12. stav 5. ZIP-a propisano da prigovor i žalba ne zaustavljaju tok izvršnog postupka, ali da se namirenje tražioca izvršenja odgađa do donošenja odluke prvostepenog suda o prigovoru. Osim toga, Ustavni sud zapaža da se rješenje o izvršenju, pored ostalih, može odrediti i na osnovu mjenice s protestom koja se, u smislu člana 29. stav 2. ZIP-a, smatra vjerodostojnom ispravom, kao i da se, prema odredbi člana 40. stav 6. ZIP-a, rješenje o izvršenju doneseno na osnovu mjenice dostavlja odmah po donošenju radi pljenidbe sredstava na računu izvršenika, ali da se, u smislu člana 41. stav 2. ZIP-a, izvršenje određeno na osnovu vjerodostojne isprave ne može provesti prije pravomoćnosti rješenja o izvršenju.

51. Polazeći od sadržaja navedenih odredaba, Ustavni sud smatra da je, najprije, potrebno odgovoriti na pitanje da li se može smatrati da su u konkretnom slučaju bili ispunjeni uvjeti za određivanje izvršnosti i pravomoćnosti rješenja o izvršenju s

obzirom na to da je odgovor na to pitanje vezan za pitanje zakonitosti provođenja izvršenja na apelanticinoj penziji.

52. Iz odgovora Općinskog suda na apelaciju proizlazi da je taj sud, zbog toga što je smatrao da apelantica na održanoj usmenoj raspravi nije ponudila dokaze iz kojih bi se navodi iz podnesenog prigovora imali smatrati opravdanim, predmetno rješenje o izvršenju sa danom okončanja pretresa (21. decembra 2015. godine) snabdio odgovarajućom klauzulom izvršnosti, te nastavio postupak. U vezi sa ovim stavom Općinskog suda, Ustavni sud zapaža da je u odredbi člana 12. stav 3. ZIP-a propisano da o prigovoru odlučuje sud koji je donio rješenje, a da je odredbom člana 49. st. (1) i (2) propisano da rješenje o prigovoru donosi sudija, te da se rješenjem prigovor usvaja, odbija, ili se odbacuje kao nepravovremen, nepotpun ili nedopušten. Prema tome, iz relevantnih odredaba ZIP-a proizlazi da nije propisana mogućnost da sud koji odlučuje o prigovoru protiv rješenja o izvršenju, bez obzira na osnovanost navoda i postojanje dokaza kojima se potkrepljuje prigovor, ne donese i stranci dostavi rješenje o tome u kojem će biti jasno obrazloženi razlozi zbog kojih smatra da takav prigovor nije osnovan, ili da nisu ispunjeni uvjeti za njegovo razmatranje. Pitanje donošenja rješenja o prigovoru je vezano i za način određivanja izvršnosti i pravomoćnosti. Naime, Ustavni sud zapaža da iz odredbe člana 13. ZIP-a proizlazi da izvršno može postati rješenje protiv kojeg prigovor nije iskazan u roku, te rješenje protiv kojeg je prigovor odbijen. Dakle, iz sadržaja tih odredaba slijedi da, u slučaju kada je izjavljen prigovor, izvršno može postati samo rješenje protiv kojeg je odlučeno o prigovoru. Prema tome, bez donošenja rješenja o prigovoru nije ni mogla nastupiti izvršnost rješenja o izvršenju. U tom pogledu, ako je Općinski sud smatrao da apelantica "nije ponudila dokaze iz kojih bi se navodi iz podnesenog prigovora imali smatrati opravdanim", te argumente je trebalo da iskoristi i rješenjem, u smislu citiranih odredaba člana 49. ZIP-a, da odluči o njenom prigovoru. Pri činjenici da iz stanja u spisu nepobitno proizlazi da u konkretnom predmetu nije odlučeno o apelanticinom prigovoru Ustavni sud ne može a da ne zaključi da određivanje izvršnosti u smislu provođenja rješenja o izvršenju nije bilo u skladu sa zakonom.

53. Dalje, u odnosu na navode Općinskog suda da je na osnovu činjenice da je apelantica odustala od žalbe izjavljene Kantonalnom sudu utvrdio da je sporno rješenje postalo pravomoćno, Ustavni sud, također, podsjeća da iz odredbe člana 13. ZIP-a proizlazi da rješenje protiv kojeg je prigovor odbijen postaje pravomoćno ako protiv takvog rješenja nije dopuštena žalba, te da rješenje kojim je prigovor odbijen postaje pravomoćno ako žalba ne bude iskazana u roku, ili ako žalba bude odbijena. Dakle, iz sadržaja tih odredaba slijedi da u svakom slučaju, kada je izjavljen prigovor, izvršnost i pravomoćnost mogu nastupiti samo nakon što je doneseno rješenje kojim je odlučeno o prigovoru, odnosno nije propisana mogućnost da rješenje o izvršenju protiv kojeg je izjavljen prigovor postane pravomoćno prije nego što je odlučeno o tom prigovoru. U skladu sa tim, Ustavni sud smatra da povlačenjem žalbe nije prestala obaveza Općinskog suda da postupi u smislu člana 49. st. 1. i 2. ZIP-a i da donese odluku o prigovoru, a samim time ni pravo apelantice da takvu odluku naknadno pobija, pa izjavljivanje i povlačenje žalbe nije moglo "konvalidirati" ranije propuste Općinskog suda. Ovo pogotovo što se apelantica nije mogla odreći prava na žalbu protiv odluke koja uopće nije bila donesena. Prema tome, da bi apelanticino povlačenje žalbe moglo proizvoditi pravne posljedice na koje upućuje Općinski sud, moralo bi se utvrditi da je apelantica doista u okolnostima konkretnog slučaja imala pravo izjaviti žalbu, odnosno apelanticino povlačenje žalbe bi moglo proizvesti navedene posljedice samo da je bila donesena prvostepena odluka, a nikako u odsustvu takve odluke. Prema tome, u situaciji kada iz stanja spisa proizlazi da nije donesena odluka o apelanticinom prigovoru, ne mogu se smatrati osnovanim ni zaključci Općinskog suda da su, uslijed povlačenja žalbe, bili ispunjeni uvjeti za nastupanje pravomoćnosti rješenja o izvršenju.

54. U ovome pogledu Ustavni sud, dalje, ukazuje da je odredbom člana 41. stav 2. ZIP-a propisano da se izvršenje određeno na osnovu vjerodostojne isprave (mjenice sa protestom) ne može provesti prije pravomoćnosti rješenja o izvršenju. U takvim okolnostima Ustavni sud pri činjenici da Općinski sud nije odlučio o apelanticinom prigovoru protiv toga rješenja o izvršenju zapaža da to rješenje nije ni moglo postati izvršno i pravomoćno u smislu člana 13. ZIP-a, a samim time nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti iz člana 41. stav 2. ZIP-a za njegovo provođenje prijenosom novčanih sredstava koje apelantica prima na osnovu penzije. S obzirom na sadržaj te odredbe, posebno se postavlja pitanje na osnovu kojih odredaba je Općinski sud rješenje o izvršenju dostavio FZPIO na provođenje 30. decembra 2015. godine (u kojem je i tada naveo da je rješenje postalo pravomoćno), a u odgovoru na apelaciju tvrdi da je to rješenje postalo pravomoćno tek 14. marta 2019. godine.

55. U vezi sa navedenim, Ustavni sud naglašava da je nužno da se u izvršnom postupku tokom cijelog trajanja postupka procesne radnje preduzimaju u skladu sa odredbama ZIP-a, kako bi se zaštitila prava ne samo tražioca izvršenja već i sa ciljem zaštite imovinskih i drugih prava i interesa koji pripadaju izvršeniku u tom postupku kako bi se spriječilo bespotrebno umanjenje njihove imovine, a što je u konkretnom slučaju i bila suština apelanticinih zahtjeva za donošenje odluke o prigovoru (vidjeti, *mutatis mutandis*, već citiranu Odluku broj *AP 4217/18*, stav 35).

56. Prema tome, imajući u vidu specifične okolnosti konkretnog predmeta u kojem iz stanja u spisu proizlazi da je Općinski sud naložio provođenje rješenja o izvršenju iako nije odlučio o apelanticinom prigovoru protiv toga rješenja, zbog čega, u smislu člana 13. ZIP-a, to rješenje nije ni moglo postati izvršno i pravomoćno, a samim time nisu bili ispunjeni uvjeti iz člana 41. stav 2. ZIP-a za njegovo provođenje, Ustavni sud smatra da miješanje u apelanticino pravo na mirno uživanje imovine nije bilo "predviđeno zakonom" u smislu autonomnog značenja tog pojma iz člana 1. Protokola broj 1uz Evropsku konvenciju. S obzirom na takav zaključak, Ustavni sud nije razmatrao ostale aspekte ovog člana.

57. Stoga, Ustavni sud smatra da je u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja povrijeđeno apelanticino pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. U kontekstu navedenog Ustavni sud, ne ulazeći u sadržaj apelanticinih prigovora kojima ukazuje da se izvršenje provodi na osnovu nevjerodostojne isprave, smatra da je neophodno naložiti Općinskom sudu da preduzme radnje propisane zakonom na koje je ukazano u prethodnim stavovima ove odluke s ciljem zaštite prava koja pripadaju apelantici kao izvršenici u izvršnom postupku, u skladu sa garancijama iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pitanje naknade nematerijalne štete

58. Ustavni sud podsjeća da, prema članu 74. stav (1) Pravila Ustavnog suda, u odluci kojom usvaja apelaciju Ustavni sud može odrediti naknadu na ime nematerijalne štete. Prema članu 74. stav 2. Pravila Ustavnog suda, ako Ustavni sud odredi da je potrebno dodijeliti novčanu naknadu, odredit će je na osnovu pravednosti, uzimajući u obzir standarde koji proizlaze iz prakse Ustavnog suda.

59. S obzirom na odluku u ovom predmetu, a imajući u vidu presude Evropskog suda protiv Bosne i Hercegovine (npr. vidi, Evropski sud, *Dorić protiv BiH*, aplikacija broj 68811/13, 7. novembra 2017. godine, *Škrbić i Vujičić protiv BiH*, aplikacije br.

37444/17 i 75271/17 od 6. juna 2019. godine, i *Hadžajlić i ostali protiv BiH*, aplikacija broj 10770/18 od 16. januara 2020. godine), dosadašnju praksu, ekonomske uvjete u Bosni i Hercegovini (podaci dostupni na www.bhas.ba) koje su *mutatis mutandis* primjenjive i u okolnostima konkretnog slučaja iz kojih proizlazi da Općinski sud nije odlučio o apelanticinom prigovoru i da je, uprkos tome, bez postojanja zakonske osnove odredio izvršnost i pravomoćnost rješenja o izvršenju i naložio provođenje izvršenja, Ustavni sud, polazeći od odredbe člana 74. Pravila, odnosno člana 41. Evropske konvencije, smatra da u konkretnom slučaju na ime naknade nematerijalne štete, zbog kršenja prava na imovinu, apelantici treba isplatiti ukupan iznos od 1.000,00 KM.

60. Navedeni iznos apelantici je dužna da isplati Vlada Srednjobosanskog kantona ,s obzirom na sjedište redovnog suda pred kojim se vodio ovaj postupak, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke. Ova odluka Ustavnog suda u dijelu koji se odnosi na naknadu nematerijalne štete predstavlja izvršnu ispravu.

b) Ostali navodi

61. S obzirom na to da je utvrđena povreda prava na imovinu, Ustavni sud smatra da nema potrebe ispitivati apelanticine navode o kršenju prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije, prava na nediskriminaciju iz člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 14. Evropske konvencije, te prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije.

VIII. Zaključak

62. Ustavni sud zaključuje da je u izvršnom postupku povrijeđeno apelanticino pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju kada je Općinski sud u specifičnim okolnostima konkretnog slučaja naložio provođenje rješenja o izvršenju iako nije odlučio o apelanticinom prigovoru protiv toga rješenja, zbog čega, u smislu člana 13. ZIP-a, to rješenje nije ni moglo postati izvršno i pravomoćno, a samim time nisu bili ispunjeni uvjeti iz člana 41. stav 2. ZIP-a za njegovo provođenje, pa se takvo miješanje u apelanticino pravo na mirno uživanje imovine ne može smatrati "zakonitim".

63. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2), člana 62. stav (1) i člana 74. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

64. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

KAZALO

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

170 Odluka o utvrđivanju dodatka na plaću uposlenim u Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 1
Одлука о утврђивању додатка на плату запосленим у Агенцији за државну службу Босне и Херцеговине (српски језик) 1
Odluka o utvrđivanju dodatka na plaću zaposlenim u Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 2

MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE

171 Odluka o izboru sajamskih i drugih manifestacija u zemlji i iznosu dodijeljenih grant sredstava za potporu sajamskim i drugim manifestacijama i aktivnostima u zemlji u svrhu promidžbe i razvoja gospodarstva u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik) 2
Одлука о избору сајамских и других манифестација у земљи и износу додијељених грант средстава за подршку сајамским и другим манифестацијама и активностима у земљи у сврху промоције и развоја привреде у Босни и Херцеговини (српски језик) 3
Odluka o izboru sajamskih i drugih manifestacija u zemlji i iznosu dodijeljenih grant sredstava za podršku sajamskim i drugim manifestacijama i aktivnostima u zemlji u svrhu promocije i razvoja privrede u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik) 4

BOSNA I HERCEGOVINA UPRAVA ZA NEIZRAVNO OPOREZIVANJE

172 Uputa o dopunama Upute o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave (hrvatski jezik) 5
Упутство о дпунама Упутства о попуњавању царинске пријаве и збирне пријаве (српски језик) 5
Uputstvo o dopunama Uputstva o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave (bosanski jezik) 6

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK

173 Odluka o izdavanju licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom (hrvatski jezik) 6
Одлука о издавању лиценце за дјелатност међународне трговине електричном енергијом (српски језик) 7
Odluka o izdavanju licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom (bosanski jezik) 7

KONKURENCIJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

174 Rješenje broj UP-03-26-2-009-59/20 (hrvatski jezik) 7
Рјешење број УП-03-26-2-009-59/20 (српски језик) 9
Rješenje broj UP-03-26-2-009-59/20 (bosanski jezik) 10
175 Rješenje broj UP-06-26-2-008-85-/20 (hrvatski jezik) 11
Рјешење број УП-06-26-2-008-85-/20 (српски језик) 33
Rješenje broj UP-06-26-2-008-85-/20 (bosanski jezik) 57

AGENCIJA ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE

176 Rješenje broj UP-1-50-4-36-9/20 (hrvatski jezik) 79
Рјешење број УП-1-50-4-36-9/20 (српски језик) 80
Rješenje broj UP-1-50-4-36-9/20 (bosanski jezik) 82

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

177 Odluka broj AP 1613/19 (hrvatski jezik) 84
Одлука број АП 1613/19 (српски језик) 90
Odluka broj AP 1613/19 (bosanski jezik) 97

Nakladnik: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za nakladnika: tajnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Gordana Živković - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Ravnatelj: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Ravnatelj: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050 faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044, 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFSKA BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Tisak: "Unioninvestplastika" d.d. Sarajevo - Za tiskaru: Jasmin Muminović - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.
"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.
Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obvezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.
Pretplata za I polugodište 2021. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.
Web izdanje: http: //www.sluzbenilist.ba - godišnja pretplata 240,00 KM